

00	00	336	De Christenen beginnen Kerstmis te vieren en kiezen daarvoor 25 december vanwege de Romeinse Saturnaliën en het Germaanse feest van de zonnewende.	GVA 160993
00	00	500	De vermelding van Turnichalt (gerechtsplaats) in de Salische wet van omstreeks 500 durft men tegenwoordig niet zonder meer op Turnhout te betrekken.	GT
00	00	843	Lotharius I	T
00	00	843	Verdrag van Verdun	
00	00	855	Lotharius II	T
00	00	869	tot 879 kortstondige aanhechting bij Frankrijk.	T
00	00	879	Lotharingen (waarbij de Kempen) wordt een deel van het Duitse Rijk.	T
00	00	1021	Een Utrechtse oorkonde vermeldt Turnhoutervoorde.	T
00	00	1050	Gezien de ligging van de Sint-Pieterskerk nabij het kasteel is ze waarschijnlijk als domein- of eigenkerk gesticht voor 1050.	TT
00	00	1055	Historische bronnen spreken reeds van uitgestrekte heidevlaktes in de Kempen.	GK
00	00	1099	De naam 'Kempen' (betekenis: woeste grond) ontwikkelt zich vanuit de 11 ^o eeuw tot een streeknaam en vervangt stilaan de oude naam Taxandrië, maar het westen en de noordrand worden nooit Kempen genoemd.	GT
00	00	1106	Godevaart I, graaf van Leuven, tot 1139 (I) (of tot 1140? zie G pg 160). De eerste hertog van Brabant verenigt het markgraafschap met zijn Brabantse bezittingen.	T
00	00	1109	jaartal op de kasteelmuur (volgens Heuvelmans)	G
00	00	1110	jaartal op de kasteelmuur (volgens Van Gorkom)	G+MG
00	00	1118	Stichting van 'De Tempeliers' te Jeruzalem, een geestelijke ridderorde met het doel de pelgrims in het Heilig Land te beschermen.	G
00	00	1128	abdij Tongerlo	
00	00	1132	abdij Averbode	
00	00	1139	Godevaart II tot 1142	T
00	00	1140	abdij Postel	
00	00	1142	Godevaart III tot 1190	G
00	00	1190	Hendrik I tot 1235	T
00	00	1193	"Wanneer de Heilige Clara precies geboren werd, weten we niet zeker: het was 1193 of 1194. Maar we beginnen nu al te vieren" zegt moeder abdis van het Clarissenklooster in Turnhout.	HLN 090993
00	00	1199	Vanaf de 12 ^o eeuw gelooft men in het vagevuur.	
00	00	1209	Hendrik I sticht Herentals.	H
00	00	1209	1209-1210: Franciscus van Assisi ontvangt van paus Innocentius III, samen met zijn volgelingen, de goedkeuring voor hun levenswijze en de toelating om voor het volk te preken.	P
00	00	1212	Franciscus geeft de h. Clara een korte en eenvoudige regel waarnaar zij en haar zusters zullen leven. Kort voor haar dood (1253) keurt paus Innocentius IV de regel goed die Clara zelf heeft opgesteld en die nauw aansluit bij de regel die Franciscus aan de broeders heeft gegeven.	P
00	00	1212	Hendrik I verheft Turnhout tot stad en vrijheid (stadszegel)	G
00	06	1220	Hendrik I verbleef ettelijke malen te Turnhout, een plaats waarvan hij bijzonder schijnt te hebben gehouden. Veel is er niet bekend over het bestuur van Turnhout tijdens de regering van Hendrik I. Zeker is echter dat hij in de maand juni 1220 te Turnhout een vergadering belegde om te beslissen over enige geschillen tussen hem en Jan, heer van Heusden.	WW
00	00	1235	Hendrik II tot 1248	T
00	00	1248	Hendrik III tot 1261	T
00	00	1249	De curia ducis vergadert in Turnhout.	T
00	00	1253	Overlijden h. Clara	P
00	00	1259	De eerste teruggevonden Turnhoutse zegels dateren van 1259 en 1261 en tonen een lopend hert, achtervolgd door een jager die op een hoorn blaast en vergezeld is van een hond.	T2001
00	00	1259	De oudst bewaarde oorkonde, waaraan het Turnhoutse gemeenschappelijk zegel voorkomt. Het zegel is cirkelvormig, 55 cm (of is het 55 mm? EA) groot en vervaardigd uit groene was. Het veld vertoont een lopend hert, achtervolgd door een hond en een jager die op de hoorn blaast. Het randschrift is opgetekend in Gotische letters en luidt als volgt: "Sigillum oppidi et scabinorum de Turnhout".	T1996
00	00	1261	Jan I tot 1294. Hendrik III laat bij zijn dood enkel minderjarige kinderen na, terwijl zijn oudste zoon en wettige opvolger, Hendrik, wegens zwakzinnigheid niet geschikt blijkt om hertog te worden. De hertogelijke weduwe Aleidis vervangt Hendrik door de jongere en beloftevolle Jan I, die regeert van 1267 tot 1294.	G+T1982

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	00	1262	Turnhout participeert aan wederzijdse bijstandsakkoorden tot vriendschap en steun die de belangrijkste Brabantse steden en vrijheden aangaan.	G
00	00	1280	Er bestaat reeds een traditioneel Rijnlandverkeer langs de Oostbaan van Turnhout, de Otterstraat.	G
00	00	1292	Jan I besteedt veel aandacht aan de verbetering van het strafstelsel. door zijn vermaarde landkeure, gegeven in het jaar 1292, wordt dit strafstelsel voor geheel Brabant beter ingericht. Ook wordt hierin het aantal bepaald van de officieren zoals meiers, baljuws, ammans en schouten. Dit laatste is dan biezonder belangrijk voor het platte land, dus ook voor Turnhout.	WW
00	00	1294	Bij een steekspel te Bar krijgt Jan I een speer van zijn tegenstrever, een Frans ridder, dwars door zijn arm. Hij overlijdt aan de gevolgen van deze kwetsuur.	WW
00	00	1294	Jan II tot 1312	T
00	00	1299	Einde 13° eeuw: oprichting Heilige-Geesttafel en passantenhuis.	T1991
00	00	1299	Voor 1300 was er in Turnhout reeds een hospitaal voor arme passanten, dat een ontvangsthuis van bedelaars en 'ledichgangers' was geworden.	MB7
00	00	1300	Het hospitaal (passantenhuis), bestemd voor arme reizigers, geniet vanaf het begin de steun van de Brabantse hertogen. Jan II keurt het initiatief goed in 1300.	T1991
09	04	1301	Jan II schenkt een erfelijke jaarrente van veertig pond Leuvens aan het hospitaal. Het bedrag wordt aangewend ter ondersteuning van het godshuis, in het bijzonder voor het onderhoud van een nieuwe kapelanie met Sint-Jan Baptist en Sint-Elegius als patroonheiligen. Omwille van deze goedkeuring en schenking staat Jan II geboekstaafd als de grote stichter van het gasthuis.	T1991
00	00	1302	Met de Guldensporenslag wordt Vlaanderen onafhankelijk.	
00	00	1307	De oudst gekende pastoor van St. Pieter heette Walterus (of Wouters) en was hier pastoor in 1307.	S1956-57
00	00	1309	Hertog Jan II van Brabant staat het recht toe een weggeld te heffen voor een gekasseide weg.	G
00	00	1309	Als wanneer den Doorlugtigen Hertog van Brabant, Joannes den II., regeerde, pronkte deze plaetze al met steene gekasseide straeten, van welke zommige, van de merkt te rekenen, de langte van vyf honderd stappen hadden. Tot onderhoud van welke, voornoemden Hertog Joannes den II., in het jaer 1309, octroy heeft verleent, om eenen thol te ligten van alle karren, ty-tuygen, peerden, verkens en schaepen, die daer over zouden passeren.	MG
00	00	1310	Volgens een privilege van hertog Jan II ligt aan de Theobalduskapel een via lapidae, een gekasseide toegang tot de stad.	P
02	03	1310	De vrijheid krijgt toelating om een wegtol of kasseigeld te lichten op al de karren, rijtuigen, paarden, varkens en schapen die voer de pas aangelegde kasseiweg komen. De aldus geïnde gelden worden gebruikt om de nieuwe aangelegde straten te onderhouden. Turnhout kan reeds in die dagen prat gaan op gekasseide straten, een raar verschijnsel in die tijd.	WW
00	00	1311	Onze markt wordt verkozen als vergaderplaats van Engelsen, Oosterlingen, Lombarden en Nederlanders om over de wolstapel te spreken. (of over de veestapel? zie TT pg 18)	G
00	00	1311	Gevolmachtigden worden door de Dordrechtse magistraat naar Turnhout gestuurd om er met de Engelsen te onderhandelen, die daar met Oosterlingen en Lombarden in vergadering zijn betreffende de wolstapel.	MB6
00	00	1311	Concilie van Vienne	T1991
21	08	1311	Hertog Jan II staat zijn 'recht van den vondt' af aan het passantenhuis. Elk verloren dier dat binnen een cirkel van 3 mijl rond de stad wordt gevonden, moet men aan het passantenhuis schenken.	T1991
00	00	1312	Jan III (tot 1347) wordt als twaalfjarige geholpen door een regentieraad.	T1986
00	00	1312	Eerste vermelding van valkeniers in Turnhout.	T
00	00	1312	Turnhout bezegelt samen met andere belangrijke Brabantse steden, het beroemde charter van Kortenberg.	TT
00	00	1312	De oudst bekende schout van Turnhout is Jan de Dyke, die in 1312 wordt vernoemd.	S51
22	03	1312	Paus Clemens V heft de orde van de Tempeliers op.	G
27	10	1312	Overlijden te Tervuren van hertog Jan II, heer van Turnhout. (of 27 december ? zie WW)	DAG
27	12	1312	overlijden Jan II. (of 27 oktober ? zie DAG)	WW
02	02	1315	Hertog Jan III komt naar de vrijheid om er te verblijven tot 16 januari. Van hier vertrekt hij naar Antwerpen om enige dagen nadien terug te keren naar Turnhout. De 3 februari vertrekt hij dan opnieuw naar Herentals en Leuven.	WW
00	00	1316	Pestepidemie	T1991
00	00	1320	Hertog Jan III gaat zelfstandig regeren.	T1986
00	00	1320	Oudste vermelding van het Grootenhout, dat toen een oppervlakte zou gehad hebben	T1978

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			van 2.070 ha.	
00	00	1322	Willem van Saffenberg (Gelderland) legt tijdens een duistere nacht de halve stad plat, verbolgen over een erfeniskwestie. (zie 1334)	T
00	00	1324	Jan III huwt met Maria, tweede dochter van Lodewijk, graaf van Evreux en kleindochter van Philip de Stoute en Maria van Brabant. Hij neemt nu resoluut het bestuur over zijn staten in eigen handen.	BD
00	00	1331	Hertog Jan III verkoopt zijn wastinae of woestenijen te Arendonk en Turnhout ten voordele van de inwoners van deze gemeenten.	G
12	06	1331	Bij erfelijke akte worden uitgestrekte gronden, woestenijen genaamd, verkocht. De verkoop geschiedt ten voordele van de mannen van Turnhout en Arendonk. De koopsom mag zeker niet als overdreven bestempeld worden. Er wordt in de akte namelijk bepaald dat de hertog, in ruil van de uitgestrekte gronden een som zal ontvangen van 10 ponden grote oude Tournaisen en daarbij een jaarlijkse en erfelijke cijns van 5 schellingen grote oude Tournaisen. Deze som wordt in twee helften verdeeld. Zowel Turnhout als Arendonk moeten ieder een helft betalen aan de hertog of zijn opvolgers. Als betalingsdag wordt St.-Dionisiusdag, dit wil zeggen 9 oktober, bepaald. Zelfs zonder de juiste betekenis van de aanduidingen te kunnen achterhalen is het duidelijk dat de uitgestrektheid van deze gronden wel zeer groot was. Het omvatte bijna de gehele oppervlakte van het huidige Turnhout, Oud-Turnhout en Arendonk met als aangrenzende dorpen Vosselaar, Merksplas, Ravels, Retie en het grondgebied van de abdij van Postel. (of 13 juni ? zie WW)	BD
00	00	1332	1332-34: Coalitieoorlogen tegen Brabant. Alle omliggende vorstendommen sluiten samen met Frankrijk een coalitie tegen de hertog van Brabant. Brabant moet zich grensaanvallen en een economische blokkade laten welgevalen. Toch komt Brabant versterkt uit de strijd.	T1986
00	00	1334	1334-38: De Gelderlander Willem van Saffenberg, wil de hertog treffen in een geliefd bezit en legt, onverhoeds en tijdens een duistere nacht, de halve stad plat. Ook het stadhuis wordt hierbij verwoest. (zie 1322)	G
26	08	1334	In het vredesverdrag te Amiens afgekondigd, wordt Maria, jongste dochter van hertog Jan III van Brabant, ten huwelijk geschonken aan Reinout, graaf van Gelder. Zijn vrouw brengt in dit huwelijk het land van Turnhout mee als bruidschat. Reinout werd nooit heer van Turnhout want Maria heeft hem nooit haar bruidschat overgedragen. De omstandigheden maakten dat Reinout zelfs nooit in Turnhout zou komen. Hij kwam in een broederstrijd met Edward en werd door hem gevangen gezet.	WW
00	00	1337	100-jarige oorlog tussen Engeland en Frankrijk. Jacob van Artevelde verklaart Vlaanderen onpartijdig.	
00	00	1338	In het privilege van de zaterdagse weekmarkt is tevens sprake van het aanstellen van vier keurmeesters die zullen waken en toezien op de toepassing van al de keuren, die binnen de Vrijheid mogen gesteld worden: "eest van visch, vleesch, broet, bier ochte in wat manieren dat si ghevallen moghen". Dit is dan ook onze oudste, bekende tekst, waarin de keuren op het vlees genoemd worden. Doch het is volstrekt niet uitgesloten dat de geschiedenis van onze keuren reeds lang voor 1338 een aanvang nam. Immers, het gezegde stuk dateert van na de verwoesting van onze Vrijheid door van Saffenberg (1334 of 1336) waarbij heel wat oude privileges in de brand vernietigd werden.	S55-56
00	07	1338	Op 'den vierden dag na Sint-Magdalena', dat moet medio juli 1338 geweest zijn, vindt de eerste Turnhoutse marktdag plaats. Volgens de legende hebben we die wekelijkse zaterdagmarkt te danken aan Hertog Jan III van Brabant. De man verbleef in Turnhout en zette zich in voor de bevolking. Hij verzamelde in de stad en op de boerderijen de melk en de eieren. Maar dat was hij na enige tijd grondig beu. Extra probleem was dat dievenbendes geregeld de voorraad bij hem kwamen stelen. "Een bloeiende stad als Turnhout heeft bijgevolg een wekelijkse marktdag nodig", oordeelde hij. (Het Hart van Turnhout N°6)	
22	07	1338	Hertog Jan III verleent aan de stad het privilege van de zaterdagse markt. Daarbij krijgt Turnhout ook een marktmonopolie over het gewest.	G
00	00	1340	Oudste bewaarde vermelding van het begijnhof in Turnhout.	G
00	00	1340	Misschien moeten we de stichting van het Begijnhof in de 13 ^{de} eeuw situeren, maar de eerste vermelding ervan vinden we terug in 1340. Het zijn nog maar eens Maria van Gelre en haar zuster Johanna van Brabant die hun stempel op de Turnhoutse geschiedenis zetten door belangrijke giften te doen aan dit Begijnhof.	T2001
00	00	1347	Het <i>Land van Turnhout</i> wordt geschonken aan Hertogin Maria Van Gelder. Behalve de vrijheid zelf, telt de bijvang nog 12 andere dorpen: Wehelderzande, Gierle, Lille, Vlimmeren, Beerse, Vosselaar, Merksplas, Baarle, Arendonk, Weelde, Poppel en Ravels. Als men het in de bronnen heeft over <i>De Stad en de Vrijheid</i> van Turnhout,	T2001

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			dan bedoelt men hiermee het centrum en het omliggende gebied of de bijvang.	
00	00	1347	Joanna van Brabant tot 1356 (zie ook 1399)	G
00	00	1347	Hertog Wenceslas van Luxemburg x Maria van Brabant, dochter van Hertog Jan III. Maria krijgt als pand voor haar bruidsschat, later als erfelijk leen, het Land van Turnhout en het kasteel.	G
00	00	1347	In Messina op Sicilië komt een schip aan vanuit de zwarte zeehaven Caffa (nu Feodosiya op de Krim). De zeelieden brengen zo voor het eerst de builenpest in Europa.	MB10
00	06	1347	Vanaf dat Maria van Brabant, de jongste dochter van hertog Jan III van Brabant, in de loop van de maand juni 1347 te Vilvoorde in het huwelijk treedt met Reinout van Gelre, en het land van Turnhout als bruidsschat meebrengt, mag Reinout als heer van Turnhout bestempeld worden. Toch blijft het paar in Gelderland waar Reinout, onder de voogdij van zijn moeder Eleonora, het land bestuurt.	BD
01	07	1347	De jongste dochter van hertog Jan III, Maria, treedt in het huwelijk met Renier III, hertog van Gelre. Het huwelijk wordt voltrokken op wens van de franse koning Filips van Valois. Het werd reeds vastgesteld in het vredesverdrag van Amiens van 1334. Jan III had zijn dochter een rijke bruidsschat in speciën, nl 80.000 gulden, beloofd. Deze bruidsschat werd echter nooit gegeven. In ruil daarvoor krijgt zij het land van Turnhout in vruchtgebruik.	DAG
00	00	1348	Pestepidemie	T1991
00	00	1348	Men meent dat van de totale bevolking van gans Europa van voor 1347 slechts 60% zou overgebleven zijn. Ongeveer 20.000.000 mensen zouden gestoven zijn.	MB10
00	00	1348	Turnhout stelde sinds 1338 vier keurmeesters aan, van wie de eerste eveneens schepen was. Zij moesten ervoor zorgen dat de kwaliteit van het voedsel op peil bleef, maar zij hielden ook een oogje in het zeil wat betreft maten en gewichten van slachtvee. De brandveiligheid tenslotte was eveneens hun verantwoordelijkheid.	T2001
00	00	1355	Jan III overlijdt en wordt begraven in de kerk van Villers.	E+WW
05	12	1355	Wanneer Jan III overlijdt, is het bedrag van de bruidsschat steeds niet overgedragen aan de graaf van Gelre. Al de goederen van de hertog gaan nu, door zijn laatste wilsbeschikking, naar zijn dochter Joanna die gehuwd is met Wenceslas van Luxemburg. Zo komt het land van Turnhout en de daarbij horende dorpen aan Joanna. Aangezien deze wel weet dat deze landerijen als pand voor de bruidsschat aan Maria waren meegegeven, staat zij in 1356 het onderpand in eigendom af aan Maria van Brabant en Renier van Gelre.	BD
00	00	1356	Maria van Brabant tot 1399 (dochter van Jan III)	G
00	00	1356	(jaartal fictief) Het ontstaan van de Theobalduskapel moet minstens in de 14 ^e eeuw worden gesteld, nog ten tijde van Maria van Brabant.	G
26	07	1356	Maria van Brabant en Renier van Gelre betonen bij brieven van 26 juli 1356 hun instemming met deze schikking (Turnhout is een pand voor de bruidsschat aan Maria). Zo kunnen zij, sinds die datum, als de werkelijke bezitters van Turnhout aangezien worden.	BD
14	12	1357	Bij oorkonde keuren de hertogen Wenceslaus en Joanna van Brabant opnieuw al de privilegien en rechten goed die de stad Turnhout te voren had genoten maar waarvan de charters in de brand van 1334 waren gebleven.	DAG
18	04	1363	Maria van Brabant schenkt de stad het recht om twee jaarmarkten te houden en bevestigt het privilege van de zaterdagse markt.	T1986
18	10	1363	Ter ere van de evangelist Lucas richt Hertogin Maria van Brabant een jaarmarkt op. Deze jaarmarkt op het kerkhof bezorgt de Kerk elk jaar wat inkomsten.	T2001
00	00	1367	Pestepidemie	T1991
00	00	1371	Na de dood van Reinoud verblijft Maria definitief in onze stad. Zij laat het kasteel opnieuw opmaken en doet veel voor de stad op economisch en religieus gebied. Zij ontvangt Johanna regelmatig als gast. (zie ook 1406)	T
24	08	1371	Reinout van Gerle, heer van Turnhout, is gevangene van zijn broeder Edward. Als deze op 24 augustus 1371 overlijdt is er geen enkele reden meer om Reinout nog langer gevangen te houden. Nog dezelfde dag wordt hij in vrijheid gesteld. Over deze vrijlating bestaan er verhalen die aan het onwaarschijnlijke grenzen. Reinout zou, ten gevolge van het overdadig eten tijdens zijn gevangenschap, zo dik zijn geworden dat de deur van de kamer waarin hij zat opgesloten te eng was geworden om hem doorgang te verschaffen. De opening moest eerst vergroot worden. Maria van Brabant bekwam zo haar echtgenoot terug nadat hij tien jaar had gevangen gezeten. Met veel pracht en luister werd Reinout in zijn oude eer hersteld en uitgeroepen tot hertog van Gelderland.	BD DAG
04	12	1371	Maria van Brabant en Reinout van Gelre kunnen niet lang bijeen blijven. Het leven in de cel, hoe overdadig hij er ook gevoed werd, heeft het gestel van de hertog ondermijnd. Hij overlijdt nog hetzelfde jaar op 4 december 1371. Daar het huwelijk	BD

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			zonder kinderen was gebleven, kan Maria van Brabant geen aanspraken doen gelden op Gelderland. Zij wordt zo onder druk gezet dat zij het beter oordeelt naar zuster Joanna in Brussel te vertrekken. Later zal zij definitief haar intrek nemen op het kasteel te Turnhout.	
15	10	1372	Maria van Brabant laat haar schrijver een akte opstellen waarbij de Turnhoutse begijnen vrijgesteld worden van 'beden, van dinsten ende anders van alle ongelre, ende alsulcke vryheyt te gebruycken als Begynen tot andren steden in Brabant'.	BD
15	10	1372	Oudste document met betrekking tot het Turnhoutse Begijnhof. Het is een oorkonde van Maria van Brabant, toen kasteelvrouw te turnhout, waarin vrijheid van beden en diensten wordt verleend aan: "den Beginne die wonen ... in den Begijnhove onser Porte Turnhout".	DAG
00	00	1373	De lijnwaad- en tijkweverijen werden in de 14 ^{de} eeuw opgericht. De Lakengilde verenigde al de lakenwevers sinds 1373.	T2001
00	00	1374	Oudste aanduiding van een bevolkingsaantal in Turnhout: ± 3.400. Berekening: 855 belastbare personen die 4, 2 of 1 mottoenen moeten betalen de helft: 428 belastbare personen die van 8 tot 32 groten moeten betalen 25% : 321 armen de helft: 1.604 kinderen 6% : 192 dienstboden.	MB9
00	00	1374	Armoede en ellende zijn van alle tijden. In 1374 zou 25 % van de volwassenen arm geweest zijn, in concreto ging het hier over 427 mensen.	T2001
00	00	1374	Onze Lakengilde is ongetwijfeld de belangrijkste en de invloedrijkste geweest van de Turnhoutse ambachten. Zij kan bogen op een hertogelijke oorkonde van het jaar 1374, dat haar voortaan macht verleende haar lakens te zegelen, gezworenen te verkiezen en ordonnantiën te maken op alles wat het wollewerk aanging.	S56-57
00	00	1377	Oudst bekende sporen van speelkaarten in West-Europa. (folder museum speelkaart 1993)	
14	05	1379	Het oudst bekende spoor van kaarten in de Nederlanden werd gevonden in een rekening voor de aankoop van speelkaarten door de Hertog van Brabant. (folder museum speelkaart 1993)	
00	00	1383	Den Hertog Wenceslaus (echtg. van Johanna van Brabant) is tot Luxembourg gestorven, in den jaere MCCCLXXXIII, en is in de Abdye van Orval: in het zelve Hertogdom gelegen, begraven.	MG
00	00	1386	Maria van Gelder richt een rederijkerskamer op, waarvan zij in 1386 de kaart of statuten goedkeurt. In hetzelfde jaar bevestigt zij ook de oprichting van de Hand- en Voetboogilde.	WW
00	00	1387	Maria van Brabant, hertogin van Gelre, geeft een kaert aan de stedelijke 'scutterie ende den gheselscape van den voetboghe'.	T1986
00	00	1388	De mildadige Hertoginne Maria, heeft aen het Hospitael van Turnhout, door wylen haeren Grootvader den Hertog Joannes den II., gestigt, verscheyde landeryen geschonken.	MG
18	08	1394	Privilege van hertogin Maria van Brabant om een halle op te richten zuidwaarts van de kerk. (oorspronkelijk stuk in het stadsarchief)	S1954-55
07	11	1394	Jan Pauli, pastoor van Turnhout, verleent op verzoek van hertogin Maria van Gelre, kasteelvrouw van Turnhout, zekere parochierechten aan de eerste broeders van Korsendonk. (zie 1395)	DAG
05	03	1395	Echte fundatie van de priorij van Korsendonck.	MB7
09	03	1395	Maria van Brabant sticht Korsendonk, als klooster van reguliere kanunniken van Sint-Autustinus. (zie 07.11.1394)	G
00	00	1398	Den eersten prior (van Korsendonck) is geweest Waltherus Girulanus, van het jaer 1398 tot het jaer 1412, wanneer daer van afstand heeft gedaan.	MG
00	00	1398	Er wordt een kapittel van kanunniken gesticht die o.a. dagelijks het kerkelijk officie te zingen hebben, zoals de kloosterlingen doen. De deken-plebaan van het kapittel is tevens het hoofd van de parochie.	S1956-57
00	06	1398	Maria van Gelre zorgt ervoor dat de eenvoudige parochiekerk van Sint-Pieter een kapittelkerk of een collegiale kerk wordt. Een college van twaalf kanunniken moet vanaf nu zowel overdag als 's nachts het goddelijk officie zingen. Deze kanunniken moeten zweren de rechten, vrijheden, statuten en gebruiken van het Sint-Pieterskapittel te onderhouden. Vijf kanunniken krijgen hun inkomsten uit kanunniksprebenden, vijf anderen ontvangen die van kapelanieën. De kerk van Oijen zorgt voor de inkomsten van de 11 ^{de} prebende en Maria van Gelre zelf stelt zeventien sesters tarwe erfelijk ter beschikking voor de 12 ^{de} prebende.	T2001
16	06	1398	Plechtige inkleding van de kloosterlingen in de priorij van Korsendonck.	MB7
12	07	1398	Maria van Brabant richt een exempt kapittel van 12, later 13, kanunniken op.	G
01	08	1398	Hertogin Maria van Brabant schenkt aan de priorij van Korsendonk drie beemden	DAG

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			gelegen in het "Grotenhout".	
03	09	1398	Elisabeth van Gierle, moeder van Wouter van Gierle, schenkt al haar goederen bij testament aan de priorij van Korsendonk. Waar deze goederen gelegen zijn wordt niet vermeld.	DAG
05	12	1398	Kerkwijding Priorij van Korsendonck.	MB7
00	00	1399	Joanna van Brabant tot 1404 (2° periode).	G
00	00	1399	Joanna van Brabant beëindigt de Gelderse Oorlog door een vrede-verbond.	MG
00	00	1399	Thomas van Zevendonc, burger van Turnhout, sticht met Katharina van Pulle en Grecildis Ruttens de kapelany van O.L.Vrouw en Ste Katharina in de Begijnenkerk.	S1924-25
01	03	1399	De mildadige Hertoginne Maria, waerdig om eeuwelyk te leven; word tot het aldergrootste hert-zeer van de inwoonderen van Turnhout in het bezonder, als van menige andere, die van haer weldaeden hadden genoten in het algemeen; subietelyk uyt de wereld gerukt, in het princelyk paleys, by haere Doorlugtige Zuster Johanna, de regerende Hertoginne van Braband; op den eersten van de maend Meert, in den jaere MCCCXCIX. Haar dood lichaem wierd met groote Statie ter aerde bestelt in het Klooster der Paters Minderbroeders tot Brussel, in het graf van wylen haere beminde Moeder, ook Maria genoemd; dogter van wylen den Koninglyken Prince den Graeve van Evreux, Ludovicus; die zoon was van den Koning der Franken Philippus van Valois gezeyd den VI.	MG
26	05	1399	Joanna, zuster van Maria van Brabant, bevestigt de vrijheden door Maria aan het Begijnhof geschonken. Zij maakt ook melding van Maria als weldoenster van het hof.	BD
07	12	1399	Wouter van Gierle wordt door de kanunniken als prior van de priorij van Korsendonk verkozen en Hendrik van Zelle wordt procurator. Deze Hendrik van Zelle werd bij de stichting van de priorij aangesteld als rector door de abt van Averbode, waardoor hij een buitengewone macht kreeg.	DAG
00	00	1400	De eerste sporen van de Lokerenmolen gaan terug tot 1400.	G
00	00	1400	Het kapittel van de Sint-Pieterskerk wordt door paus Bonifacius IX (?) onttrokken aan het bisschoppelijk gezag en onderwerpt het rechtstreeks aan hem door het exempt te verklaren.	
22	10	1400	Dirk van Lynte geeft aan Korsendonk de 'Hellemate' en 'Velperbroec'.	DAG
00	00	1401	Johanna, zuster van Maria van Brabant, sticht een beneficie in de Theobalduskapel (oudste vermelding van de kapel).	G
00	00	1401	Tot aan de Franse tijd behoudt de hertog van Brabant het voorrecht om de beneficiant (van de Theobalduskapel) aan te duiden.	P
24	03	1402	Hertogin Joanna van Brabant verleent de toelating om 'een gilde van wollewerkers te maken en de draperie te hanteren'. Dit was het eerst gekend reglement van de gilde der lakenhandelaars.	DAG
03	05	1402	Hertogin Maria van Brabant vaardigt een oorkonde uit waarin zij het klooster van Korsendonk onder haar bescherming neemt. Hierdoor mogen de kloosterlingen tolvrij doorheen gans Brabant reizen. Zij ontslaagt de priorij van alle lasten zoals beden en dergelijke.	DAG
00	00	1403	Oudste vermelding van de Lokerenmolen, toen een houten standaardmolen.	MB12
00	00	1403	Daar de stad en het Land van Turnhout tot het hertogelijk domein behoort, heeft de hertog hier een rentmeester voor het domein, die de hertogelijke belangen behartigd. De oudst bekende, Hendrik Trappaerts, dateert van 1403.	S51
14	12	1403	Hertogin Joanna van Brabant geeft aan het klooster van Korsendonk recht op wind, windmolen en slagmolen. Deze toelating wordt in latere jaren herhaaldelijk gekopieerd zodat het wel om een zeer belangrijk dokument moet gaan. In de oorkonde staat eveneens vermeld dat dit ook de wil is van de overleden zuster van Joanna, Maria van Brabant.	DAG
07	05	1404	Margaretha van Male tot 1406 (of 1405? zie G pg 160) Johanna van Brabant blijft kinderloos en draagt het gezag over aan haar nicht Margaretha van Male, gehuwd met Filips de Stoute.	T
00	00	1405	Een Turnhouse poorter mag niet op de pijnbank gelegd worden en slechts zelden worden poorters van Turnhout te Turnhout aan de galg opgeknoopt, wat natuurlijk wel met vreemdelingen gebeurde.	MB4
00	00	1406	Antoon van Bourgondië (tot 1415) verblijft regelmatig in Turnhout, zodat Turnhout wel eens klein Brussel werd genoemd. De oprichting van een Valkhof wordt toegeschreven aan Antoon.	T
00	00	1406	'Den Koninglyken Prince Antonius, Hertog van Bourgondien, door deze dood Souvereynen Hertog van Braband geworden zynde, heeft syne voldoeninge, zeer in deze plaetse van Turnhout gevonden. Hem bekorende, de zuyvere en aengenaeme lucht-streek, als deszelvs vermaekelyke legginge ter jagte, in het bygelegen bosch, van Grooten Hout. Het Kasteel, of Paleys, door Maria van Gelderland op nieuws ten	MG

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			jaere 1371 opgebouwd, heeft hy, met vele vertrekken, vermeerderd.	
01	12	1406	Hun jongste zontje (van Margaretha van Male en Filips de Stoute) wordt de eerste hertog van Brabant uit het huis van Bourgondië-Valois.	T
01	12	1406	Joanna van Brabant sterft op 84-jarige leeftijd.	
00	00	1407	Den Eerwerden Heer Joannes Pauli; van Pastor van Turnhout, geworden eersten Choor-Deken van het Kapittel. Overleden ten jaere 1407.	MG
24	10	1407	Antoon van Bourgondië verblijft na de dood van zijn eerste vrouw Joanna van Sint Pol (op 12.08.1407) met voorliefde op het kasteel van Turnhout. Zo lezen wij dat hij op 24 oktober 1407 van 's-Hertogenbosch komende, zijn intrek neemt op het kasteel en er verblijft tot op het einde van de maand. In de maand november van hetzelfde jaar doet hij zelfs de drie staten in het land van Turnhout bijeenkomen.	WW
00	00	1408	Jan van Immerseel is kastelein van het Kasteel te Turnhout. De familie van Immersele was eene der oudste en aanzienlijkste van Turnhout.	S1924-25
16	07	1409	Antoon van Bourgondië huwt met Elisabeth van Görlitz.	WW
00	00	1410	De herberg 'den Rooden Schild' (hoek Herentalsstraat) heeft reeds een stenen gevel en is mogelijk het oudste stenen woonhuis van Turnhout.	G
00	00	1410	In de schoutsrekening van Jan van Lyere wordt voor de eerste maal melding gemaakt van de Tafel van de Heilige Geest. Deze Tafel van de Heilige Geest zouden we kunnen vergelijken met het huidige OCMW. Zij staat voornamelijk in voor de kledij van de armen. Zij hangt af van het Sint-Pieterskapittel en staat onder leiding van de Heilige Geestmeesters. Om aan voedsel te geraken kunnen de behoeftigen beroep doen op de Tafel van de Armen. Deze instelling is niet kerkelijk maar wel seculier van oorsprong.	T2001
00	00	1411	Oprichting van het 'consistorij van den Hoorn'.	T
00	00	1412	1412-13-14: Verschillende middeleeuwse tornooien op het voorgeborgh van het kasteel.	G
27	11	1412	Elisabeth Van Görlitz, echtgenote van Antoon van Bourgondië, staat haar aandeel in de tienden van Korsendonk af aan het St. Pieterskapittel.	WW
00	00	1413	Jan zonder Vrees bezoekt het kasteel.	G
00	00	1415	Jan IV (tot 1427) volgt zijn vader op als oudste zoon (12 jaar!).	T
13	10	1415	Hertogin Elisabeth van Gorlitz wordt op het kasteel van Turnhout plotseling onpasselijk na het avondmaal. Alle tekens wijzen op een vergiftiging, te wijten aan een onvoorzichtigheid van haar hofmeesteres. Op aandringen van de lijfarts ontbiedt de hertog dringend twee geneesheren uit Breda, Herman van Cuyck en Jan van Ele. Wanneer die twee de volgende dag op het kasteel toekomen vinden zij de hertogin in een hoogst bedenkelijke toestand. Gelukkig kunnen zij door aderlaten en andere middelen de ziekte keren. Op 17 oktober is reeds alle gevaar geweken.	WW
17	10	1415	In de volle Sint-Pieterskerk wordt gezworen dat de ziekte van hertogin Elisabeth van Görlitz een natuurlijke oorzaak had en niet een gevolg was van een vergiftigingspoging op het kasteel, zoals uit kwatongerij en geruchten afgeleid werd.	N
25	10	1415	Antoon van Bourgondië sneuvelt te Azincourt in de Frans-Engelse Oorlog: 'De Fransche en Engelsche waeren alreeds handgemeen waeromme onsen Hertog zig zoodaenig verhaestde, om deel in het gevegt te hebben, dat hy niet wilde wagten tot dat syn oorlogs Bannier, zynde het merk-teeken der groote Princen, mede gevoerd wierd. Ja zelvys, gaf hem den tyd niet, om syne gewoonelyke wapenen te nemen, vattende die van synen Kamerling. Met deze voorzien, begeeft hem teffens ten stryde, met dat bedroeft gevolg, dat hy ter plaetse gedood wierd met vele van den Brabandschen Edeldom. Het dood lichaem, van den Doorlugtigen Hertog Antonius, wierd maer gevonden den derden dag, naer dezen bloedigen slag. Het zelve wierd vervoert naer Brussel, alwaer eene treffelyke uytvaerd geschiedde, in de welke tegenwoordig waeren de groote Heeren van het Land, met de gedeputeerden der Steden; waer naer het lyk vervoerd wierd naer Tervueren om aldaer by syn eerste Doorlugtige gewezenen Gemaelinne bygezet te worden.'	MG
29	01	1416	Jan IV, hertog van Brabant en heer van Turnhout, doet zijn blijde inkomst in de vrijheid van 29 tot 31 januari 1416. Later keert hij nog verscheidene malen terug om zich te vermaken bij de jacht in het Grotenhout.	WW
29	01	1418	Jan IV is in Turnhout van 22 tot 31 januari 1418. Hij vergadert op 29 januari met de graaf van Saelwerden, de jonker van Montjoy en andere ridders.	WW
10	03	1418	Jan IV is meerderjarig geworden en treed in 's Gravenhage het huwelijk met zijn nicht Jacoba van Beieren. Zij is de dochter van wijlen graaf Willem van Henegouwen en Margareta van Bourgondië. In de eerste maanden na hun echtverbintenis verblijven zij ettelijke malen op het kasteel van Turnhout. Na twee jaar verloochent zij haar man om in een onwettig huwelijk te treden met de Engelse hertog Humfried van Gloucester.	WW
00	00	1419	De latere graaf Filips van St-Pol logeert met zijn gezelschap in afspanning 'De Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	MB6

			Zwane' (niet te signaleren).	
17	12	1421	Hertog Jan IV ontslaat Korsendonk en meerdere andere kloosters van de gewone prebenden die de hertogen bij hun eerste inkomst mogen opleggen. Deze vrijstelling wordt gegeven "in onser borcht te Turnhout".	DAG
00	00	1425	Brand in het stadhuis.	G
00	00	1427	Filips van St. Pol (tot 1430) 23-jarige broer van Jan IV.	T
00	00	1427	Eerste schepenregisters op het stadsarchief van Turnhout.	T1982
17	04	1427	Jan IV overlijdt op de ouderdom van 24 jaar.	WW
00	00	1429	Engelbert I (van Nassau) wordt tot aan zijn dood in 1442 kastelein of gouverneur van het Turnhoutse slot.	N
00	00	1430	Filips de Goede (tot 1467) neef van Filips van St. Pol.	
00	00	1430	(1430 tot 1458) In de schoutsrekeningen komen volgende munten voor (zie omzettingstabel in jaarboek): Franse kroon, Hollands (Wilhelmus schild, Philippus schild (Brabants en Vlaams), Beierse gulden, Arnoldus gulden, gouden peter, Rijns gulden, klinkaart, rijder, peter, stuwer.	T1995
00	00	1430	(1430 tot 1458) Naar onderverdeling zijn de Turnhoutse graanmaten gelijk aan de Antwerpse. Naar inhoud verhouden ze zich zoals 9 t.o.v. 10 (negen Turnhoutse viertel zijn gelijk aan tien Antwerpse). Een Antwerpse viertel komt overeen met 70.627 liter. Op basis van dit gegeven kunnen de Turnhoutse maten afgeleid worden. 1 kwarteel: 4.479,01 liter 1 lope: 17.916,07 liter 1 viertel: 71.664,3 liter = 4 lopen en 16 kwartelen 1 halster: 143.328,6 liter = 2 viertel 1 mudde: 214.992,9 liter = 3 viertel 1 sester: 286.657,2 liter = 2 halster of 4 viertel	T1995
00	00	1430	Turnhout wordt getroffen door de pest.	WW
00	00	1431	Turnhout wordt getroffen door de pest.	WW
00	00	1432	Wijding van een nieuwe kerk in de priorij van Korsendonk. Afmetingen: 49,2 m lengte en 8,40 m inwendige breedte.	T1978
00	00	1433	Het stadhuis en talrijke andere huizen worden door brand verwoest.	G
00	00	1433	Een brand vernielt talrijke huizen en onder meer de halle, waarin tevens het vleeshuis en de raadkamer van het stadsmagistraat is gevestigd. Die halle, op de plaats van ons huidig stadhuis (midden van de Markt!) is pas in 1394 opgetrokken. Om de heropbouw te bekostigen bekomt men van Philips de Schone een privilege om 250 bunder moer te verkopen en een moerchijns te heffen.	S50
00	00	1435	Het Vleeshuis dat afgebrand was, wordt veel mooier heropgebouwd. Dit vleeshuis is een overwelfde plaats onder het Raadhuis, maar wordt door de beenhouwers of vleesverkopers niet gebruykt. Deze mannen, om welke reden is niet bekend, staan liever met hun vlees in open lucht, op tafels, in de brandende zon en waaierende wind. De stof en hitte beschadigen het vlees, zodat een politieke 'ordonnantie' er verandering in moet brengen.	MG
00	00	1436	De vleeshal, die vroeger was afgebrand, wordt veel mooier opgebouwd onder het raadhuis dat terzelfdertijd wordt hersteld.	WW
00	00	1437	Turnhout telt 911 bewoonde huizen van 4 à 5 personen per haard, wat neerkomt op 3.644 à 4.555 personen, waarvan 436 à 545 armen.	MB9
00	00	1437	109 huizen worden bewoond door armen, dit waren 436 à 545 armen op 4.600 inwoners.	T2001
12	06	1437	Privilege van hertog Filips van Bourgondië machtigend tot verkoop van vroenten en heffing van moerchijns ter bestrijding van de schade opgelopen bij de grote brand die de halle, vleeshuis en raadkamer had vernield. (oorspronkelijk stuk in het stadsarchief)	S1954-55
00	00	1438	Houten galg op het grensgebied bij Vosselaar.	E
00	00	1438	Turnhout wordt getroffen door de pest.	WW
00	00	1444	Er wordt een plan gemaakt om de kleine en de grote Nete bevaarbaar te maken.	WW
00	00	1446	Rond 1446 verzet Turnhout de grenspalen met Beerse en Vosselaar, wordt veroordeeld en moet de kosten betalen.	T
00	00	1450	Turnhout is reeds een belangrijk centrum van Tijkweverij (vlasgaren).	S
00	00	1452	Brand in het stadhuis.	G
00	00	1453	Wanneer Filips de Goede de strijd aangaat tegen de Gentenaren, staan de Turnhoutse krijgsbenden hem terzijde. Zij worden aangevoerd door Godevaert van Cuyck, toen schout van Turnhout.	WW
00	00	1453	Turnhout wordt erg getroffen door de pest.	WW
00	00	1456	In de kerk van de H. Bavo te Oud-Turnhout wordt een beneficie gesticht onder de naam Sanctae Crucis. De beneficiant moet er de mis lezen op zon- en feestdagen. De Heilige sacramenten moeten gedaan worden door de plebaan en de onderpastoor van	MG

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			Turnhout.	
14	08	1459	De hertog vaardigt een bevel uit waarbij het verboden wordt vrouwen van lichte zeden in huis te hebben, met teerlingen te spelen, verboden wapens te dragen en gasten in de herberg te aanvaarden zonder ze aan te kondigen.	WW + DAG
00	00	1460	Willem van Rode wordt poorter te Turnhout. Hij dient een bedrag van 11 stopen wijn te betalen aan de schepenen en 11 stopen wijn aan de heer.	MB4
17	01	1461	De hertog begunstigt de kollegiale kerk met een vierde van de boeten opgelegd aan degenen die men zou betrappen op het schenden van de houtplanterijen.	WW
00	00	1462	De oudere Goormolen wordt door een nieuwe standaardmolen vervangen.	G
06	10	1462	De hertog geeft bij charter toelating tot het uitvoeren van de werken voor het bevaarbaar maken van de kleine en de grote Nete. Het plan blijft echter onuitgevoerd.	WW
24	11	1463	Aan de hertog wordt een jaarlijkse bede van 25.000 ridders toegestaan voor de duur van 10 jaar.	MB9
00	00	1464	Turnhout telt 779 huizen en dus 3.116 à 3.895 personen. In het ganse hertogdom zijn 91.967 huizen.	MB9
00	00	1464	In Brussel komen de Staten van de gewesten voor het eerst bijeen als Staten-Generaal.	D
00	00	1464	1464-1465: Turnhout kan geen nieuwe poorters maken omdat twee schepenen in de oorlog betrokken zijn en de anderen niet naar de comme (archieffkoffer) willen gaan, tenzij zij allen samen zijn.	MB4
00	00	1465	Een Boheems reiziger die onze stad bezoekt, ziet overal geplaveide straten en er zijn 5 kerken (of 1466 zie T).	P + G
26	11	1465	Een schoonbroer van de koning van Bohemen, Leon, heer van Rozmital en Batna, reist door West-Europa. Hij is uit Praag vertrokken op 26 november, met een gevolg van veertig begeleiders en tweeënvijftig paarden. Doel van de reis is ervaring op te doen, andere zeden en gewoonten en militaire gebruiken te leren kennen en christelijke bezienswaardigheden te bezoeken. Via Neurenberg, Frankfurt en Keulen bereikt het konvooi Gelderland en reist vandaaruit over 's Gravenhage, Turnhout, Lier en Mechelen naar Brussel, waar de heer van Rozmital in januari 1466 hoffelijk ontvangen wordt door hertog Filips de Stoute. Een man uit het gevolg van de Bohemer, Schaschek, schrijft een nauwkeurig verslag van de tocht: "Turnouth. Deze plaats is groot en geplaveid zoals een stad. Ze wordt geregeerd door twee rechters. De huizen zijn er goed gebouwd, en allemaal bedekt met leistenen; men telt er vijf kerken. De hertog van Bourgondië komt er vaak, om zich te vermaken met de jacht; want grote wouden omgeven het, rijk aan allerlei soorten wild." Uit de rekeningen van de schout (vermoedelijk een van Schscheks "twee rechters") weten we dat er in dat jaar in Turnhout één misdrijf voorviel: een zekere Coppen van Doerne heeft ene Janne Ackermans gedood, maar omdat de zaak een ongeval was, staat de schout toe dat coppen van Doerne er met een boete van 25 rijns gulden vanaf komt.	OS
00	00	1467	Karel de Stoute (tot 1477) zoon van Filips de Goede.	T
13	06	1467	Filips de Goede overlijdt te Brugge aan een beroerte.	WW
00	00	1471	De Paters Minderbroeders richten een klooster op in Herentals en komen in de beide Turnhoutse parochies (St. Bavo en St. Pieter) geregeld prediken en biecht horen.	M
00	00	1472	Turnhout telt nog slechts 447 huizen en dus 1.788 à 2.235 inwoners. In het ganse hertogdom zijn 86.827 huizen.	MB9
00	00	1472	1472 tot 1650: 180 jaar lang huurde het bestuur van de vrijheid in een of andere afspanning een kamer met twee bedden voor de bedelende, reizende of predikende Minderbroeders. Drie eetmalen per dag en alle verdere onkosten zoals een paar potten bier werden door de burgemeester of collecteur betaald.	M
00	00	1476	De houten galg (1438) wordt vervangen door een stenen door schout Vranc van Halen.	E + G
00	00	1477	Maria van Bourgondië (tot 1482) x Maximiliaan van Oostenrijk.	T
00	00	1477	Karel de Stoute sterft en onze gewesten komen onder het bewind van Maria van Bourgondië.	T1996
00	00	1478	Op het Begijnhof bestaat er een kapelanie ter ere van de H. Katarina (feestdag 23/11)	T2001
00	00	1480	In Turnhout zijn 933 huizen van gegoeden, 70 huizen van armen en 36 leegstaande huizen. De totale bevolking kunnen we schatten op 4.012 à 5.015 personen, waarvan 280 à 350 armen.	MB9
00	00	1480	In 70 huizen wonen armen, terwijl 933 huizen toebehoren aan gegoeden.	T2001
00	00	1480	De schoutsrekeningen vermelden de 'febris pestilencialis' (koorts veroorzaakt door de pest).	MB10
00	00	1482	Margareta van Oostenrijk tot 1493.	G
00	00	1484	Verbouwing Sint-Pieterskerk in opdracht van deken Hebscaep: dwarsbeuk, koor en kapellenkrans.	G

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	00	1484	Gerardus Hebschap, J.U.B.; is van Cantor, ende Plebaen, verkoren tot Deken: ende het is dezen man, den genen den ommegang van de Choor, van de fundamenten opgebouwt, ende met autieren verciert heeft, in den jaere 1484: is overleden A° 1485.	MG
27	04	1484	Nog voor Maximiliaan van Oostenrijk tot Rooms koning wordt uitgeroepen in 1486 verblijft hij reeds te Turnhout op 27 en 28 april 1484.	WW
30	04	1485	Overlijden Deken en Plebaan van de Sint-Pieterskerk Gerardus Hebscaep	S1924-25
00	06	1486	Na zijn plechtige kroning komt Maximiliaan van Oostenrijk in het midden van juni te Turnhout toe. Hier komen de afgevaardigden van Mechelen hem begroeten en in zijn land verwelkomen. De hertog verblijft enkele dagen in de vrijheid om zich te vermaken bij de jacht. Daarna vertrekt hij naar Antwerpen, Mechelen en Brussel.	WW
00	06	1486	Maximiliaan van Oostenrijk bezoekt Turnhout op zijn reis naar Nederland.	MG
17	10	1487	In het najaar is Maximiliaan opnieuw in Turnhout. Bij deze gelegenheid bekrachtigt hij de privilegiën van de vrijheid. Bij brieven van 17 oktober 1487 bevestigt hij opnieuw de vrije wekelijkse markt, twee vrije jaarmarkten en andere gunsten en vrijheden. Het zijn echter geen nieuwe gunsten, maar enkel een bekrachtiging van de privilegiën die reeds op 18 april 1363 door Maria van Gelder werden goedgekeurd.	WW
00	00	1488	Gaspar van Kinschot, zoon van Petrus, gezeyd den ryken, Kanonink der Collegiale Kerke van den H. Peeter tot Loven; in welke hy veel fondatien heeft gemaekt: wordende ook onder de weldoenders der Universiteyt aldaer gerekent; gestorven anno 1488.	MG
00	00	1490	De schoutsrekeningen vermelden twee benamingen van de pest: 'haestige sieckte' en 'besiekt van der gaven van drie santen'.	MB10
00	00	1493	Filips de Schone tot 1506.	G
00	00	1496	Turnhout telt 5.255 inwoners, Herentals 4.745 en Geel 3.215.	T1991
00	00	1496	Van de 1.055 <i>heertsteden</i> zijn er 200 <i>daer aerme huysarme</i> in wonen.	T2001
00	00	1496	Hertog Filips de Schone benoemt commissarissen om de telling (aantal inwoners) te verrichten	MB9
00	00	1500	Kalvarieberg op het begijnhof.	MB18
00	00	1503	In de St-Pieterskerk wordt een nieuw doksaal gebouwd, vooraan in de kerk.	G
00	00	1503	Bouwmeesters Hendrick van Pede en Laureys Keldermans leveren het nieuwe oksaal van de St-Pieterskerk.	T1996
00	00	1503	Twee bronnen vermelden de ouderdom van Joris de Hoze. Volgens de ene was hij ongeveer 56 jaar in 1560 en volgens de andere ongeveer 64 jaar in 1567. Hij is dus vermoedelijk geboren in 1503 of 1504.	T1996
00	00	1504	1504-1516: Het kasteel wordt prachtig verfraaid door Domien de Waeghemaeker, Antoon II en Rombaut II Keldermans (T), in laat-gotische trant.	T1976
00	00	1505	De watermolen van Oud-Turnhout wordt afgebroken en vervangen door een staakwindmolen meer oostelijk van de gemeente. Het aantal windmolens onder het gezag van de Turnhoutse rentmeester komt daarmee op vijf.	T1993
15	05	1505	° Maria van Hongarije te Brussel als dochter van Filips de Schone en Johanna de Waanzinnige. (Taxandria-nieuws 1993 nr 5) (of 10 september?)	
10	09	1505	Maria Van Hongarije wordt te Brussel geboren als dochter van Filip, aartshertog van Oostenrijk en Joanna van Aragon. (of 15 mei?)	WW
00	00	1506	Karel V (tot 1546) Spaanse Habsburgers (of tot 1545? zie G pg 160)	N
00	00	1506	De torenwachter trekt 31 gulden 5 stuivers courant per trimester (een vierendeel jaars gagie).	
07	10	1506	Geldersen en Franssen doen een inval in Turnhout o.l.v. Robrecht van der Marck. De bende begaat baldadigheden in de Vrijheid, legt een brandschatting van 15.000 gulden op en voert weerloze Turnhoutse vrouwen als gijzelaars mee naar Roermond.	T
07	10	1506	Hoe snel de krijgsbende ook oprukt in de richting van Turnhout, toch komen zij daar niet geheel onverwacht toe. Geruchten lopen immers nog sneller dan de optrekkende troepen. De gilden van Turnhout maken zich dan ook klaar om hun vel duur te verkopen. Wanneer de krijgsbende van Robrecht van Arenberg de vrijheid nadert blijft het vreemd stil in de straten. Juist deze stilte maakt dat de krijgers behoedzaam voorbij de huizen en werkplaatsen schuiven. De woningen schijnen echter wel uitgestorven. Geen sterveling die beweegt. Dat de bevolking echter niet vluchtte, ondervinden de soldaten wanneer zij in de nabijheid van het kasteel komen. De leden van de schuttersgilden van de oude en de jonge voetboog, de sterkst bewapende en best onderrichte gilden, hebben zich binnen deze vesting verschanst. Lang kan hun weerstand echter niet duren. Eenmaal de voorraad pijlen vershoten, kunnen de gilden nog weinig uitrichten. Weldra bezwijkt de versterkte poort onder het aanhoudend geweld. De moedige schutters betalen hun weerstand met hun leven. Het kasteel is vlug ingenomen en de bezetting uitgesmoord. Een groot aantal vrouwen en twee mannen met grijze haren, voorname ingezetenen	BD

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			van de vrijheid, worden opgesloten in een huis op het einde van de Potterstraat. De poorters van Turnhout onderhandelen met de ontvoerders. Zij moeten 15.000 gulden betalen om de vrouwen in vrijheid te stellen.	
00	00	1507	In den jaere 1507 heeft deze Stad en Vryheyd wederom een beweene lyk ongeval getroffen, door den Gelderschen oorlog, den genen door den Hertog Karel van Egmond, wierd hernomen: dezen versterkt door vier hondert fransche gewapende ruyters, en zoo sommige schryven twee duyzend fransche voetknegten, onder commando van de Heere Robrecht van Aremborg van der Marck, in Brabant gevallen zynde, heeft Turnhout ingenomen, en geheel uytgeplundert. De manspersoonen gevlugt zynde, heeft de meeste vrouws persoonen gevangelyk mede vervoert naer Roermonde; de welke niet als met zwaer rantzonen te betaelen gelost wierden.	MG
00	00	1507	1507-1508: Om de straten te maken, wordt kassei gekocht te Zoutleeuw.	P
28	10	1508	Bij testament schenkt Hillegondis van Hoeswijck, weduwe van Leoninus van Baest aan de kerk van Turnhout 10 peters. Deze som moet dienen tot het stofferen van de vier beelden van de heilige dokters die op het altaar staan.	DAG
23	06	1510	Joannes Driedo wordt benoemd tot kanunnik te Turnhout. Om een onbekende reden wordt deze benoeming echter ongeldig verklaard. Op 2 januari 1512 wordt hij dan te Leuven voorzitter van het college van Hauterlé.	WW
24	02	1511	Andreas Roes sterft. In zijn testament nodigt hij alle geestelijken van de Sint-Pieterskerk uit om op de dag van zijn begrafenis bij de notaris Pieter Pistor het middagmaal te komen nuttigen. Al de schepenen en andere overheden van Turnhout eten op zijn kosten in het Stadhuis en alle tijkbazen (waarschijnlijk was hij zelf ook tijkbaas geweest) die zijn begrafenis bijwonen mogen met familie, burens en vrienden gaan dineren. Dit grote feest wordt volledig betaald door Roes.	T2001
17	08	1512	De vermaarde leraar aan de hogeschool van Leuven, Adrianus Boyen, later paus Adrianus VI, op wiens aanraden hij vooral de godgeleerdheid had bestudeerd, roept Joannes Driedo tot doctor in de godgeleerdheid uit.	WW
22	07	1515	Maria van Hongarije wordt uitgehuwelijkt aan Lodewijk I, koning van Hongarije en Bohemen. (Taxandria Nieuws 1993 nr 5)	
00	00	1516	Karel V wordt koning van Spanje	
00	00	1517	Kapitteldecken Hendrik Sapeels plaatst een koorgestoelte in de Sint-Pieterskerk.	RP
00	00	1518	Volgens de schoutrakeningen van de jaren 1518 en 1519 zouden de Turnhoutse randgemeenten Poppel, Weelde, Ravels, Merksplas, Vosselaar, Gierle, Baarle en Oud-Turnhout bijna volledig zijn uitgestorven.	T2001
00	00	1518	1518-1521: Ergste periode van pest, de 'haestige sieckte' (zie 1625)	G
00	00	1518	1518-1521: De pachters van de molens beweren dat 5.000 mensen aan de ziekte gestorven zijn. De plaats is 'ongepeupeleerd ende verwilderd' en zonder 'cooplyuden'. Er wordt geen brood gebakken. De herbergen zijn gesloten.	MB10+ T1993
00	00	1518	1518-1521: Verschillende pestepidemieën kosten in de omgeving van Turnhout aan niet minder dan 10.000 mensen het leven. Deze catastrofe blijft niet zonder gevolgen. In de stad wordt er geen bier meer gebrouwen of brood gebakken. De herbergiers houden de deuren van hun herbergen dicht.	T2001
15	06	1519	Erasmus van Rotterdam schrijft op blad 1 van de Codex Corsendoncense: "Van dit exemplaar heb ik gebruik gemaakt voor de tweede uitgave van het Nieuwe Testament, naast vele andere. Want dit is mooi geschreven, zelfs vond ik, dat het weinig verbeterd was, waaruit blijkt dat het door niemand gebruikt werd. Ik, Erasmus van Rotterdam, schreef dit met eigen hand. 1519, 15 kalenden van juni."	OS
01	08	1520	In Erasmus' brieven zijn verwijzingen naar de omgeving van Turnhout te ontdekken. Hij schrijft vanuit het College de Lelie aan Luther zelf: "Een theoloog genaamd Jan Turnhout heeft de laatste maanden je stellingen weerlegd, maar zonder persoonlijke aanvallen te doen. Latomus doet hetzelfde, maar kan zich er nu en dan niet van weerhouden te schelden". Jan Turnhout is Johannes Driedo, of Neys, afkomstig van het Turnhoutse gehucht Darisonk. Hij werd daar geboren rond het jaar 1480, liep vermoedelijk school in de priorij van Korsendonk en maakte al snel carrière aan de theologie-faculteit van Leuven, waar hij begeleid werd door Adriaan van Utrecht, de latere paus Adrianus VI. Hij stierf in Leuven in 1535.	OS
00	00	1521	Maria huwt met Lodewijk, koning van Hongarije, vandaar haar naam.	WW
20	04	1521	Keizer Karel V verleent zijn toestemming om voortaan de vrijheid in 6 kwartieren in te delen. Voor elk dezer omschrijvingen mag de magistraat één of twee personen aanduiden om de bedden te ontvangen die ze moeten bezorgen aan één rentmeester, ook burgemeester genaamd.	T2001
00	00	1523	Een nieuwe galg met bijbehorend biechthuisje wordt opgericht.	T1979-81
00	00	1526	Turnhout telt 5.100 inwoners, Herentals 2.995 en Geel 3.825.	T1991
00	00	1526	Antwerpen telt bijna 100.000 inwoners. (dr Jan Goris, lezing 071093)	
00	00	1526	Turnhout heeft 1.015 huizen met één hard en 2 met 2 harden; 26 huizen zijn	MB9

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			onbewoond.	
00	00	1526	Het Begijnhof telt 28 huizen. (dr Jan Goris, lezing)	
29	08	1526	Lodewijk I, echtgenoot van Maria van Hongarije, sneuvelt in de gevechten tegen Suleiman bij Mohacs. (Taxandria-Nieuws 1993 nr 5) (volgens WW in 1529)	
31	10	1528	Het kapittel van Turnhout doet uitspraak in een zaak waarbij drie priesters gemoeid zijn. Het sterkste is wel het geval van J. Kinschot. Hij moet bekennen vleselijke omgang te hebben gehad met de meid van zijn broeder. De straf is wel zeer eigenaardig, maar niet ongewoon voor die tijd. J. Kinschot wordt verplicht vier maanden lang de cursus recht aan de Leuvense universiteit te volgen.	DAG
00	00	1529	Oudste vermelding van het Heibloemke, de rederijkerskamer van Turnhout. (Taxandria-Nieuws 1993-5)	
00	00	1529	Er wordt een man gearresteerd die verdacht wordt van ketterij.	T2001
00	00	1529	In Antwerpen breekt de zweetziekte uit. Deze plaag eist vele slachtoffers in heel het land. De bronnen bewijzen dat ook Turnhout de gevolgen hiervan ondervond.	T2001
00	00	1531	Turnhout bezit ten minste tot 1531 een lakenhal te Bergen op Zoom.	T1991
00	00	1531	1531-56: Vijfentwintig jaar lang is Maria van Hongarije regentes van de Nederlanden voor haar broer, keizer Karel V. Zij werd aanzien als de meest bekwame vrouw van haar tijd, met belangstelling voor de werken van Erasmus, doch bv. ook voor de geschriften van Luther. Ze stond bekend om haar talenkennis. Ze bezat een grote 'Librye' of bibliotheek, die ze tijdelijk onderbracht op haar Turnhouts kasteel. (Taxandria-Nieuws 1993-5)	
00	00	1531	1531-33: Hendrik van Nassau en zijn vrouw Mencia de Mendoza wonen in het Turnhouts kasteel, terwijl aan hun Breda's verblijf wordt gewerkt.	T
00	00	1532	De Turnhoutse pachter van de waag vraagt op het einde van zijn driejarige pachttermijn of hij minder mag betalen. Reden: <i>de sterften alomme inde Kempen geweest synde, ende besundere te Waelwyck</i> . Vanuit Waalwijk en de omliggende gemeenten worden er immers vele waren en dan voornamelijk wol, naar de Turnhoutse waag gebracht. Sinds 1529 is deze toevoer drastisch gedaald.	T2001
00	00	1533	(1533-1580) Voor grote en belangrijke betaling wordt in Turnhout als goudmunt de gulden gehanteerd, meer bepaald de Rijnse gulden of de Karolusgulden. Zowel de Rijnse gulden (benaming voor de in de 14 ^{de} tot 16 ^{de} eeuw geslagen guldens van de keurvorsten aan de Rijn) als de Karolusgulden (gouden en zilveren munt van Karel V) zijn 40 Vlaamse groten waard (60 Brabantse groten) of omgerekend naar de Turnhoutse zilverbunt 20 stuivers. Lokaal-regionale transacties en de detailhandel gebeuren in zilverbunt; voor Turnhout de stuiver. Als pasmunt wordt de zwarte munt gehanteerd. Deze bevat meer koper dan zilver. In Turnhout worden alledaagse dingen, zoals brood en bier, aangeschaft in <i>blanck, oord, braspenninck</i> en <i>mijten</i> . Voor een braspenninck betaal je 1 ¼ stuiver. Een blank is ¾ stuiver waard. Er gaan 4 oorden in 1 stuiver en het kleinste broertje onder de zwarte munten is de mijt, waarvan er 48 in 1 stuiver gaan.	T2001
00	00	1533	Een opstoot van de pest duurt 9 maand.	T1993
13	03	1533	Een keizerlijke ordonnantie bepaalt dat voor het huis van een overledene (pestlijder) een strowis uitgehangen moet worden gedurende zes weken. De huisgenoten moeten drie weken in huis blijven zonder onder het volk te komen. Zij moeten, net zoals de zieken, een 'witte roede' dragen als droevig herkenningsteken.	MB10
00	00	1535	Overlijden Johannes Driedo, of Neys. (zie 1520)	OS
10	08	1535	Lambertus Coomans van Turnhout komt aan in Basel met aanbevelingen uit Leuven; hij wordt aangenomen, schrijft Erasmus' brieven uit, helpt met manuscripten en drukproeven, brengt boodschappen over en staat zijn meester aan om zijn eerlijke karakter. (zie ook 10.07.36)	OS
10	07	1536	Lambertus Coomans van Turnhout is bij Erasmus als deze beroemdste geleerde van de eeuw, uitgeput door jicht en buikloop, sterft in de nacht van 10 op 11 juli 1536. Hij vangt zijn laatste woorden op: Moeder Gods denk aan mij – Mater dei memento mei. Die leverde, misschien wat al te keurig, het bewijs dat Erasmus de katholieke kerk niet verlaten had, zoals de geleerde bij leven en welzijn ook altijd had verklaard. Deze unieke getuigenis werd voor het eerst toevertrouwd aan een Turnhouts document, nu bewaard in het stadsarchief. Met het geld dat Erasmus hem nalaat, kan Coomans zijn studies in Leuven betalen. Hij wordt priester en keert naar Turnhout terug als kanunnik van het Sint-Pieterskapittel.	OS
06	08	1538	Ambrosius van Kinschot en Frans Knechts, poorters van Turnhout verlenen volmacht aan Machiels en Bogarts en Margriet van Donsborch, wonende te Londen, om de achterstallige bedragen te innen die Jan Meechenhoot uit Engeland hen verschuldigd is wegens verkochte en geleverde tijken.	DAG
00	00	1539	Aan de Lokerenmolen wordt een nieuwe rosmolen toegevoegd. Bouwer is Peeter van Balen voor een bedrag van 90 Carolusgulden. Het is een geheel nieuwe molen,	T1993

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			waarbij de rosmolen onder de bovenbouw wordt geïnstalleerd.	
00	00	1540	Ter verdediging van de hoofdstad van de Kempen wordt assistentie aangeboden vanuit Antwerpen. Uit deze stad komen mensen, waaronder Jonker van Heemstede. Het bestuur van Turnhout spreekt met hem af in Den Engel 'in cost ende wijn'.	MB6
00	00	1541	Karel V verleent een octrooi om op de uitgevoerde stenen en potten een recht te heffen en om onregelmatigheden bij het kleisteken te beletten.	G
00	00	1541	Oudste vermelding van Turnhoutse klokken. Op de 1 ^o zondag van augustus wordt een nieuwe grote klok gewijd. Deze werd gegoten door een klokgieter van Mechelen, ongetwijfeld Jan II van den Gheyn.	T1976
00	00	1542	Maarten van Rossum valt het begijnhof binnen en verlaat het zonder slag of stoot.	G
00	00	1542	Strooptochten van Maarten van Rossum.	MB4
00	00	1542	Maarten van Rossem, de legendarische stroper, komt Turnhout met een bezoek vereren. Hij laat plunderingen en verwoestingen na doorheen de hele Kempen. Ernstiger gevolgen kunnen dankzij een brandschatting vermeden worden. Toch zijn de inwoners van Turnhout zeer onder de indruk van het bezoek van deze man aan de stad. Gebeurtenissen worden immers gedateerd ten opzichte van het bezoek van van Rossem als iets dat dateerde van <i>voer den tyt van den tocht van Merten van Rossem</i> .	T2001
00	00	1542	De legerbende van Marten van Rossum, de geweldenaar uit Gelderland, is groot genoeg om een groot deel van de Kempen ineens te overstromen. Waar een deel van de 16.000 manschappen een lijn van bloed en brand trekt over Hoogstraten, Rijkevorsel, Brecht, Westmalle en Oostmalle, komt een andere afdeling over Baarle-Nassau in de richting van Turnhout. Het Begijnhof blijft gespaard. Turnhout ontsnapt niet aan de brandschatting en het leveren van gijzelaars.	BD
00	00	1542	Landvoogdes Maria van Hongarije stelt de Staten-Generaal voor een drietal belastingen in te voeren: een honderdste penning (1%) op de uitgevoerde goederen, een tiende penning (10%) van het inkomen uit onroerend goed en op winst.	D
00	00	1543	In Polen publiceert de wiskundige Nikolaus Copernicus zijn bevindingen op zijn sterfbed, bang als hij is voor de reacties op zijn bijna onbevattelijk revolutionaire idee: hij komt tot de eenzame conclusie dat de aarde rond de zon moest draaien.	OS
00	00	1543	Karel V verwerft alle "17 Nederlanden" door het verdrag van Venlo.	PK
00	00	1543	Keizer Karel benoemt zijn zuster, landvoogdes Maria van Hongarije tot opperjachtmeester van Brabant: ze blijkt zo bekwaam dat de jaren waarin zij de teugels in handen houdt bekend blijven als de gouden tijd van het jachtbedrijf in onze streken.	OS
11	10	1543	Meester Heinrich Stheymans, befaamd uurwerkmaker, is eigenaar van een huis in de Otterstraat en breidt zijn eigendom uit door de aankoop van het naastliggende huis. De uurwerkmakers staan in de 16 ^e eeuw hoog in aanzien. Hun voornaamste werk is het vervaardigen van uurwerken met voorslag voor de kerktorens.	DAG
14	02	1544	Maria van Hongarije vaardigt een ordonnantie uit met voor de stedelijke overheden de verplichting om alle personen verdacht van lutheranisme of andere sekten terecht te stellen. Ook in Turnhout moeten de nodige plakaten tegen ketterij rond die datum gepubliceerd zijn, hoewel hierover in de bronnen niets kan teruggevonden worden.	T2001
29	03	1544	Maria van Hongarije schenkt 100 carolusgulden voor het oprichten van een schuttershof.	WW
00	00	1545	1545-63: Concilie van Trente	T1987
02	07	1545	Maria van Hongarije interesseert zich voor de processie. Zij verblijft op het Kasteel in Turnhout van 1545 tot 1556. Zij gaat op 2 juli met heel haar hofhouding op bedevaart.	T2001
20	12	1545	Publicatie van een uitgebreid reglement voor de steen- en pottenbakkers van Turnhout. Zij zijn zeer talrijk in Turnhout.	DAG
00	00	1546	Vanaf 1546 en vooral na de verwoesting van haar buitenverblijf Mariemont, vertoeft Maria van Hongarije vaak met haar zuster Eleonora op het kasteel van Turnhout. (Eleonora van Frankrijk is de ongelukkige echtgenote van Frans I) Zij vormt het om tot een smaakvol renaissance-verblijf opgesmukt met wandtapijten, met schilderijen van Holbein, van Orley, van de Turnhoutse schilder Gabriël Bouwerickx, met beeldhouwwerk van Conrad Meir, met haar voornoemde librye enz. De sombere en gesloten buitenmuren worden doorbroken met tal van vensters. Uit de prelaatsbossen van Tongerlo, Averbode en Sint-Bernaards voert men de mooiste eik aan om het slotinterieur te verfraaien. Het sichvoirdy, de favoriete kamer (zicht voor u), wordt hermaakt volgens patroon van Herdricken de Cleynsteeker uit Antwerpen. (Taxandria Nieuws 1993 nr 5) (zie ook 1552)	
00	00	1546	'Haere Koninglyke Majesteyt van Hongarien en Bohemen, Maria, Vrouwe zynde van Turnhout, ordonneerde teffens haer Paleys, het Kasteel, te vergrootten en met vier torens te verciere. De Hovingen, de gene tot heden haeren naem behouden, wierden vergroot, en met springende fonteynen opgeluystert: welkers wateren, uyt de vennen in de heyde, ten noorden van de plaetse, meer dan een half uer verre, door	MG

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

		onderaerdsche buyzen, daer naer toe wierden geleden.	
00	00	1546 Keizer Karel schenkt Maria van Hongarije de heerlijkheid van Turnhout als dank voor haar bewezen diensten. Maria houdt van drijfjachten op herten, maar is ook verzot op de jacht met roofvogels, en de valkeniers van de Kempen genieten een uitstekende reputatie in heel Europa – met door hen afgerichte vogels kan soms tien of twaalf jaar gejaagd worden, wat uitzonderlijk lang is. Vlakbij het kasteel ligt het reigerbos. Reigers nestelen er in grote getale en leveren uitgelezen prooi voor de valken.	OS
01	03	1546 Maria van Hongarije wordt in het bezit gesteld van de heerlijkheden Binche en Turnhout met al hun inkomsten. Het Land van Turnhout bestaat uit de stad inclusief Oud-Turnhout, Baarle-Hertog, Merksplas, Beerse, Vosselaar, Vlimmeren, Lille, Wechelderzande, Gierle, Arendonk, Ravels, Weelde en Poppel. (Taxandria Nieuws 1993 nr 5)	
02	06	1547 Maria van Hongarije richt een lagere school op bij de Sint-Bavokerk (Taxandria Nieuws 1993 nr 5), tegen de wil van de kapittelheren van St.Pieter. De schoolmeester dient zich wel te gedragen zoals de schoolmeester van de stad en vrijheid, moet zich jaarlijks presenteren aan het kapittel en kan door het kapittel, om gewichtige redenen, afgezet worden.	TS + MG
00	00	1548 Er breekt brand uit in het huis van Claes van den Style. In het lopende vuurtje dat nadien ontstaat worden 63 huizen met de grond gelijk gemaakt.	T2001
29	08	1548 Grote stadsbrand (ruim 63 huizen branden af) – ook het stadhuis. De magistraat tracht het bouwen van steden huizen te bevorderen door geldelijke tussenkomsten en heft een speciale accijns op de gebrouwen bieren.	G
29	08	1548 Nadat men nog niet geheel bekomen is van de grote brandschatting die Marten van Rossum had afgedreigd, treft een nieuwe ramp onze Vrijheid. Ruim 63 huizen branden totaal af en er is ernstige schade toegebracht aan het dak van het raadhuis.	S50
29	08	1548 In het totaal gaan er 63 huizen in de vlammen op. Turnhout verleent een tussenkomst op voorwaarde dat de herstellingen in hard materieel worden uitgevoerd. Voor de daken wordt deze tussenkomst als volgt bepaald: “herdden daecke, een stagie hooch, het derdendeel van zijnen daecke, twee stagien hooch, een half dack”. Ook voor het optrekking van de gevels in duurzaam materieel wordt een royale hulpverlening voorzien. Wie, behalve het reeds vermelde harde dak, ook nog een straatgevel van één verdieping optrekt krijgt daartoe 4.000 stenen. Is deze muur twee verdiepingen hoog, dan wordt de tussenkomst verhoogd tot 6.000 stenen. Zelfs voor het opbouwen van achtergevels bekomt men in steen, de helft van de bate. Wie de hulp aanvaardt verplicht zich en zijn nakomelingen het dak nooit meer te vervangen door een ander in zacht materieel.	BD + S50
29	08	1548 Een zware brand teistert Turnhout. Het vuur begint in het huis van Claes van den Stijle en verspreidt zich zeer snel. Niet minder dan 63 huizen worden vernield. Ook de kap van het vrijheidshuis en de waag worden een prooi van de vlammen. Tijdens de brand wordt er in de St. Pieterskerk gewaakt. De gemeente stelt toelagen beschikbaar voor de getroffen en. Achtenveertig maken ervan gebruik. Willem Vermeeren, die pachter is van de waag koopt ter vervanging van zijn verloren materiaal te Antwerpen een balans met ijzeren gewichten.	DAG
21	10	1548 Door keizerlijk octrooi van 21 oktober 1548 wordt een heffing van 1 st. per ame bier en 2 st. voor de mede toegestaan, voor de termijn van vier jaren.	S50
00	00	1549 Na jarenlange strijd worden de 17 Provincies door de Pragmatische Sanktie van Keizer Karel één geheel.	T1993
00	00	1549 1549-51: Turnhout kent een uitbarsting van de Rode Loop.	MB10 +T2001
23	10	1549 Filips II (Philippus van Spanjen) is van 23 tot 25 oktober 1549 te Turnhout, waar zijn tante, Maria van Hongarije, een banket aanbied. (Taxandria Nieuws 1993 nr 5)	MG
00	00	1550 Het kasteel wordt tot een prachtige woonburcht ingericht.	T
00	00	1550 Voor Turnhout zijn de jaren 1550 werkelijke hongerjaeren. De magistraat zendt wegens ‘den dieren tyt’ twee ingezetenen naar Amsterdam om koren te kopen om de armen in leven te houden.	T1991
00	00	1550 In de Turnhoutse keuren wordt genoteerd: Melaatse mannen of vrouwen, alsmede hun echtgenoten mogen niet in de huizen van andere mensen komen. De melaatsen dienen er twee aan te duiden die mogen gaan bedelen en wandelen. Zij dienen een lootje op de boezem te dragen. Zij mogen in de stad gaan bedelen ’s maandags en vrijdags. De andere dagen mogen zij de gehuchten bezoeken. De huizen mogen zij niet naderen dan ‘ter zoeyen toe’ (zoe: straatgoot of greppel) en waar geen zoeyen zijn op zeven voeten van het huis. De melaatse mensen, die van liefdadigheid leven, moeten wonen in de gemeenschappelijke lazarije. Wanneer zij sterven komt hun bezit aan de lazarije, zijn er kinderen, dan komt de helft aan de kinderen.	MB10

00	00	1550	Stichting van een Franse (Waalse) school, die een recognitiepenning moet betalen aan de rector van de kapittelschool. De beeldenstorm en de wisselende oorlogskansen van de Tachtigjarige Oorlog doen de Waalse school teniet gaan. (zie 1566 en 1568)	TS
09	02	1550	De rederijkerskamer van Turnhout, het Heibloemke, krijgt een kaart (reglement) van Maria van Hongarije. (Taxandria Nieuws 1993 nr 5)	T2001
04	06	1550	Maria van Hongarije, prins Filips II, de Hertog van Alva, de graaf van Egmont, de graaf van Cifuentes en de markies van Pescaire, rijden met een suite van 45 karren, bespannen met 180 paarden vanuit Brussel naar het Turnhoutse Hof. (Taxandria Nieuws 1993 nr 5)	
04	06	1550	Maria ontvangt in het kasteel nogmaals haar neef Filips van Spanje, in het gezelschap van onder andere de hertog van Alva en de graaf van Egmond. In de uitgavenposten van die avond vindt men zaken als 15 dozijn broodjes, 22 dozijn ongedesemde broden, 90 pond rundsvlees, vijf-en-en-half schapen, een kalf en een kwartier van kalf, 2 vette geitjes, een half lam, 30 pond vet spek en zes pond mager, vier mergpijpen, rundstongen, kalfspoten, 44 kippen, 1 kapoen en 24 duiven, 12 konijnen, 200 limoenen, een half pond muskaatnoten, 7 wildpasteien, 3 flans, 3 grote taarten en 20 gewone: een fascinerende blik op de koninklijke keuken van die dagen.	OS
09	07	1550	In aanwezigheid van Maria van Hongarije wordt te Turnhout het huwelijk voltrokken van Jan IV van Glymes, heer van Bergen-op-Zoom en Maria de Lannoy. (Taxandria Nieuws 1993 nr 5)	
14	09	1550	De magistraat van Turnhout kondigt een ordonnantie af die handelt over de melaatsen of lazarusen. De aangetaste personen mogen de goddelijke diensten wel bijwonen, maar dienen in de kerk van de anderen afgezonderd. De plaats die hen wordt toegewezen is "inden thoren". Om in hun behoeften te voorzien mogen zij, steeds met twee, gaan bedelen. Om de hals moeten zij een "lootken" dragen. Daar zij steeds met twee zijn dient de opbrengst onder hen beiden verdeeld. Op openbare, of zelfs private feesten mogen zij niet komen.	DAG
29	11	1550	Joris de Hoze, factor van de rederijkerskamer "Het Heybloemke" en later lid van het consistorie laat zich door de magistraat van Turnhout een bewijs van goed gedrag en orthodoxie afleveren. De wethouders bevestigen dat J. de Hoze, die boeken verkoop te Turnhout, Hoogstraten, Herentals en andere omliggende plaatsen, niet besmet is door enige ketterij.	DAG
00	00	1551	Maria van Hongarije verleent een oktrooi 'by welk den schouteth en schepenen geauthoriseert wierden van keur-meesteren, der Teyken en Leiren, aen te stellen. Men noemde die Hal-meesteren en Keur-meesteren.'	MG
00	00	1551	Maria van Hongarije verkrijgt van Karel V octrooi voor de ambachten van de tijkwevers en huidevetters. Hierdoor mogen de schout en schepenen een aantal hal- en keurmeesters aanstellen om de tijken en het leder te bestempelen.	WW
00	00	1551	Pest in Turnhout.	T2001
00	00	1552	Er bestaat zeker een zondagsschool in Turnhout.	TS
00	00	1552	In de warande van het kasteel is een vermaarde kruidhof met verschillende soorten inlandse en buitenlandse planten, onder andere uit Duitsland en Portugal. Verder is er een doolhof en houden galerijen en als pronkstuk een fontein. (zie ook 1546)	17
00	00	1552	Door de schout en de schepenen van Turnhout wordt kond gedaan dat, omwille van de slechte toestand van het ambacht, geteisterd door drie jaar pest, de volders en wollewevers van elders in Brabant, zich vrij in Turnhout mogen vestigen om het ambacht te doen herleven.	MB4
11	08	1552	De wethouders van de vrijheid schenken Maria van Hongarije 250 bunders heidevelden. Hiervan doet zij enige bunders ontginnen en bouwt de zogenaamde 'koninginnehoeve'. Deze heidevelden zijn op enige minuten afstand van het landgoed 'De Lint' in Oud-Turnhout gelegen.	DAG
01	09	1552	Aan de wethouders van Turnhout wordt toelating verleend om jaarlijks vier poorters aan te duiden om de huiden te keuren en te zegelen. De huidevetterij is in deze dagen een belangrijke nijverheidstak in de Kempen.	DAG
00	00	1553	Mari Paters maakt van oude was een nieuwe paaskaars. Deze had ook in 1547 al 6 ½ stuivers verdiend door te zorgen voor de paaskaars.	T2001
18	11	1554	Een ganse bende vagebonden en straatschenders maakt de straten van Turnhout onveilig. Deze mensen zijn het slachtoffer van de werkloosheid die voor hen de honger meebrengt. Een plakkaat tegen de straatschenders, reeds vroeger uitgegeven, wordt op 18 november 1554 door de magistraat terug afgekondigd.	DAG
00	00	1555	Filips II tot 1598.	GT
00	00	1556	Wanneer Karel V troonafstand doet wordt zijn zoon Filip II, geboren in 1527, zijn opvolger. Hierdoor komt het land van Turnhout aan deze vorst.	WW
00	00	1556	Voor zware werken aan de Sint-Pieterstoren moet men diep in de kosten.	T2001
15	09	1556	Afscheid van Maria van Hongarije. Zij volgt haar broer Karel V die zich in Spanje in Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	T

			een klooster terugtrok.	
15	09	1556	Maria van Hongarije vertrekt vanuit Vlissingen aan boord van haar schip 'Le Faucon' (de Valk). (Taxandria Nieuws 1993 nr 5)	
00	00	1558	Pest in Turnhout. De Turnhoutenaren moeten armoede en hongersnood trotseren. Voor een roggebrood van 6 pond betaal je 2 stuivers. Een pot bier kost je 1 stuiver. De prijzen zijn verdubbeld.	T2001
18	10	1558	Maria van Hongarije sterft in Spanje te Cigales (bij Valladolid), enkele dagen na het overlijden van haar broer Karel V. Zodra men haar dood in Turnhout verneemt, wordt een plechtig gezongen mis in Sint-Pieter opgedragen. Een obiit wordt opgehangen. (Taxandria Nieuws 1993 nr 5)	E + MG
00	00	1559	Hervorming van de bisdommen.	G
00	00	1559	Tot in de 16 ^e eeuw behoort het grondgebied van Turnhout toe aan het bisdom Kamerijk. Naar aanleiding van de reorganisatie van de bisdommen wordt Turnhout in 1559 ingelijfd bij het nieuwe bisdom Antwerpen.	
25	08	1559	Filips II vertrekt naar Spanje. Toch laat hij vandaar uit zijn macht nog gelden. Hij laat het stadhouderschap over de Nederlanden over aan zijn halfzuster Margaretha van Parma.	WW
00	00	1560	Bij bepaalde gelegenheden, in Turnhout ter ere van de grote kermis in augustus, worden in de kerk open schalen neergezet. Deze schalen moeten worden bewaakt om diefstal te voorkomen. In Turnhout wordt deze schal elk jaar bewaakt door een vrouw. In 1560 bijvoorbeeld wordt Lynken vander Zande met deze taak belast. Deze job brengt 1 stuiver per dag op.	T2001
00	00	1560	Het luiden van de klokken wordt bij de processie op de eerste zondag na Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaart zeer ernstig genomen. De <i>luyers</i> ontvangen voor deze karwei een bescheiden bedrag. In 1560 bij voorbeeld krijgen <i>den luyers den gheenen die luyden onder de prosessie</i> 5 stuyvers. De processie gaat langs de Singel, de Botermarkt, Lange- en Korte Begijnenstraat, Potterstraat en de Markt. Vervolgens volgde men de Gasthuisstraat, Leopoldstraat, Sint-Antoniussstraat en de Warandestraat. (nvdr Leopoldstraat???)	T2001
24	09	1560	Door de kerk wordt het koren verkocht waar men een kind mee gewogen had. Dit is een wel vreemd gebruik dat aan het licht kwam door nazicht van de kerkrekeningen. Het gebeurde meermaals dat men niet alleen geld offerde, maar ook produkten in natura.	DAG
14	12	1560	Meester Hendrik Steymans, ingeboren poorter van Turnhout, sluit een overeenkomst af met de schepenen. Hij verbindt zich, op verbeurte van 9 karolusgulden, tegen de eerstkomende Turnhout kermis een beiaard op de voorslag aan te brengen. De meester uurwerkmaker neemt op zich een nieuw speelrad met molenrad aan te brengen. Hierdoor zou de voorslag kunnen ingesteld worden op 13 speciaal daartoe bestemde klokken. Deze klokken hangen naast de drie grote klokken in de toren. In elke brug van het grote rad moeten 14 nootgaten voorzien worden. Hieruit kan men afleiden dat de rammel klaarblijkelijk verschillende aria's kon ten gehore brengen. De rammel moest evenwaardig zijn aan die van de O.L. Vrouw-kerk te Antwerpen.	BD
15	12	1560	Twee armen worden in Turnhout gelukkig gemaakt. Allebei worden ze geholpen met een stuiver omdat zij geen brood hebben op tafel, door de ziekte van het koren.	DAG
00	00	1561	Laatste landjuweelwedstrijden in Antwerpen. Turnhout mag alleen meedoen met het haagspel. (dr Jan Goris, lezing 071093)	
24	08	1561	Optreden te Antwerpen van de Turnhoutse rederijkerskamer 'Het Heybloemke'. De Turnhoutse afvaardiging, 75 man sterk, draagt zwarte kousen, rode hoeden met witte pluimen en blauwe en witte sluiers, de kleuren van de stad.	DAG
28	08	1561	(zie ook 24/08/1561 en 30/08/1561) Te Antwerpen begint een haagspel. Ook de Turnhoutse rederijkerskamer 'Het Heybloemke' neemt hieraan deel. De mannen uit de Kempen kapen meerdere prijzen in de wacht. Zo behalen ze de eerste prijs voor het 'spel van sinne' en ook voor de beste 'sot'. Voor het prachtigst inkomen en voor het esbattement krijgen zij de tweede prijs. De beschrijving van de intocht toont duidelijk dat er geen kosten gespaard worden. Vanwege de magistratuur van Turnhout bekomt 'Het Heybloemke' een subsidie van 150 Rijnse gulden.	DAG
30	08	1561	Voor het haagspel dat reeds op 28 augustus begon hadden vier Rederijkerskamers ingeschreven. 'het Heybloemke' van Turnhout komt op 30 augustus aan de beurt. Achtereenvolgens brengen zij de gevraagde stukken op het podium. Al deze stukken zijn het werk van de Turnhoutenaar Joris de Hoze. Het ganse leven van 'Het Heybloemke' draaide rond deze man. Hij had als voornaamste taak de keuze van het repertorium dat echter voor een groot deel door hem zelf gecomponeerd werd. De Hoze ondertekende zijn werken met de spreuk 'Vol Ghebrecx'.	DAG
14	09	1561	Op de herdenking van de kruisverheffing kan men in Turnhout een grote aflat verdienen. 'Betaelt Peeteren van Nabbeneygen van 20 stoomen romenyen open	T2001

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

13	02	1562	<i>grooten aflaet op heylich cruysdach</i> . Deze aflaat brengt in 1561 7 Rijnse gulden op. De schepenen waren tevreden over de voorslag van de beiaard en sluiten een nieuw akkoord af met de uurwerkmaker Steymans. Hierbij belast hij zich, mits een vergoeding van 11 rijns gulden, met het opwinden, stellen en bewaren van het uurwerk.	BD
12	07	1562	Bijna het hele Begijnhof inclusief de infirmerie wordt tot as herleid door een brand die ontstaat in de nacht van 12 juli 1562. Een stevige westenwind geeft de vlammen nog een extra duwtje in de rug.	T2001
12	07	1562	Een deel van het begijnhof brandt af (ook infirmerie) alsook het kasteel. De brand was 's nachts ontstaan in een huis achter de kerk.	G + MG
22	08	1563	De ommegang te Turnhout brengt, buiten de herders, die voor Betlehem spelen en de kalverdansers een nieuwe spectaculaire groep: de zwaarddancers.	DAG
11	09	1563	Concilie van Trente: huwelijks- en doopregisters verplicht.	E
16	09	1563	De kerkmeesters keren, op bevel van de schepenen, een bedrag van 35 st. uit aan de "sweerdansers" die op Turnhout kermis gedanst en gespeeld hebben in de ommegang. Deze zwaarddancers worden rond die tijd eveneens vermeld te Hoogstraten, Herentals en Breda.	DAG
00	00	1564	Joris de Hoze, factor van de rederijkerskamer Het Heybloemke, krijgt een eerste prijs op het refreinfeest georganiseerd door de Antwerpse Goudbloem.	G
04	04	1564	Joris de Hoze behaalt op het refereinfeest van de Antwerpse Goudbloem de hoogste prijs met een referein: "Sot is hy die erm leeft om ryc te sterven". De tekst ervan is bewaard en draagt zijn kenspreuk: "Vol ghebrecx Turnhout". Joris de Hoze is boekhandelaar.	T1996
00	00	1565	Lange periode van windstilte die haast 4 maanden onafgebroken duurt. De windmolenaars verliezen hun inkomen, want de bevolking trekt naar de watermolens van Kasterlee, Tielen en Weelde.	T1993
11	07	1565	Margareta van Parma vaardigt een plakkaat uit waarmee een einde wordt afgekondigd van het verbod relikwieën te verhuren. Dit verbod geldt vanaf het Concilie van Trente.	T2001
00	00	1566	Beeldenstormers vernietigen de begijnhof- en Sint-Pieterskerk.	
00	00	1566	Van oktober 1566 tot maart 1567 'kraken' calvinisten de gasthuiskapel. Een predikant houdt er protestantse kerkdiensten.	T1991
00	00	1566	De Theobalduskapel wordt door de beeldenstormers bezocht, maar over de aangerichte schade tasten wij in het duister.	P
00	00	1566	Het hongerjaar van de Kempen.	T1993
00	00	1566	Laurens Bacq, schildknaap, was de katterij toegedaan en werd uit het land verbannen, rond 1566. Zijne goederen werden aangeslagen en verkocht voor 527 florijnen aan messire Willem Snoeck. Hij bewoonde een huis in de Corte straet, op den weg naar Oosthoven, oost Laurens de Coek, suyt Gevaert Hendrik Mattheus, west Peeter Scotelmans en noort gemelde straat. (rentmeestersrekening 1565-1566)	
00	07	1566	juli en augustus: Op de Broekzijde predikt op een van aarde en hout gemaakte heuvel de Gentenaar Nicasius van der Schueren, welke ten huize van Mathijs Kiel, mandenmaker en hoofdman van de consistorialisten verblijft. Tijdens dergelijke hagepreken wordt door de aanhangers van de reformatie vaak verkondigd naar de 'ware' godsdienst terug te keren en de heiligenbeelden te vernietigen.	G
03	07	1566	Een plakkaat van de regentes verbiedt de hagepreken.	G
21	07	1566	De schout en de wethouders kondigen om 7 uur 's morgens aan dat geen enkele inwoner van Turnhout waar dan ook hervormingsgezinde predikaties mag bijwonen.	T2001
18	08	1566	De kerkrekeningen van 1566 zijn niet bewaard, maar de rentmeestersrekeningen wijzen er wel op dat de ommegang nog een laatste keer in alle pracht en praal door Turnhout trekt.	T2001
18	08	1566	In de ommegang doen vooral de Rederijkers hun best om het geheel mooi en spectaculair te maken. Enkele dagen voor de beeldenstorm trekt deze ommegang, waarschijnlijk voor de laatste maal, in al zijn pracht en glorie door de straten van Turnhout.	DAG
22	08	1566	De beeldstormers hebben het niet alleen op de beelden, maar ook op de klokken gemunt, want nadien schiet er slechts één misklokje over. (of 23.08 zie G en TT)	T1976
22	08	1566	In de nacht van 22 op 23 augustus is Turnhout aan de beurt: de Sint-Pieterskerk, het Begijnhof, de Sint-Theobalduskapel, de kerk van Oud-Turnhout en het klooster van Korsendonk krijgen elk hun deel.	T2001
22	08	1566	In de nacht van 22 op 23 augustus verzamelt zich een groot aantal van de aanhangers van het nieuwe geloof op de markt. Zij zijn naar schatting wel met 200 man. Toch gaan zij niet onmiddellijk tot de actie over en meent de meerderheid dat het beter is te wachten op de nieuwe dag. Nauwelijks komt het eerste licht in de lucht of een achttal personen kunnen hun	BD

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

ongeduld niet langer bedwingen. Langs de toreneur dringen zij de Sint-Pieterskerk binnen om met hun vandalenstreken te beginnen. Peter Lathouwers, een kuiper van beroep, is de eerste om het voorbeeld te geven. Na hem volgt Herman van Postel. Deze man behoort tot een vooraanstaande familie. Ook Melchior en Baltazar Kiel, de twee zonen van de naaldenmaker uit de Potterstraat behoren tot het groepje van ongeduldigen. Dit is eveneens het geval voor Cornelis en Jacob de Cock, beiden timmerman van beroep. Van die twee zal ook Jacob, in 1569, gehalsrecht worden. Eenmaal binnen het gebouw richt hun woede zich voornamelijk tegen de verscheidene altaren. Met al wat hen onder handen valt, slagen zij er op los. Niet minder dan vijf altaren worden aldus het mikpunt van hun vernielzucht. De beelden worden tegen de grond gesmakt, de versieringen stuk gescheurd. Op minder dan geen tijd zijn de altaren grondig vernield. Hiermee schijnen de vandalen tevreden. Langs dezelfde weg verlaten zij weer de kerk.

23	08	1566	Tegen de avond roepen de wethouders van Turnhout een wacht van 100 burgers bijeen. Zij moeten over de veiligheid van de inwoners waken. Aan de bevolking wordt verboden wapens te dragen en 's avonds na 20 uur drank te verkopen.	DAG
24	08	1566	Door de magistraat wordt een ordonnantie uitgevaardigd om de daders van de beeldenstorm te straffen.	T2001
28	08	1566	De magistraat vaardigt twee ordonnanties uit die bepalen dat de katholieke erediensten, die sedert de beeldenstormerij gestaakt waren, op geen enkele wijze mogen belet worden en dat beledigingen aan het adres van katholieken ten strengste verboden zijn.	T2001
06	10	1566	Enkele Calvinisten, waaronder H. van Groenhove, komen de schout van Turnhout alarmeren. Zij hebben vernomen dat er enkele vreemde personen in de streek verblijven. Zij zouden in de kerken een nog grondigere vernieling aanrichten dan tijdens de beeldenstorm gebeurd was. Op deze geruchten laat de schout de bel van het schepenhuis rinkelen. Deze bel werd gewoonlijk gebruikt voor het omroepen van berichten. De verwittiging moet de burgers aansporen de markt en de aanpalende straten te verlichten.	DAG
13	10	1566	Er wordt een ordonnantie uitgevaardigd in verband met de veiligheid in de stad. Omwille van de baldadigheden wordt besloten 24 gezworen wachters aan te stellen. De dienstregeling van de wachters wordt voorgeschreven: van 20 uur 's avonds tot 5 uur in de morgen. Wie over straat wil gaan moet zich tijdens deze uren voorzien van een lantaarn. Aan ieder huis moet bovendien een haak of nagel aangebracht worden om, in geval van nood, daaraan de lantaarn te kunnen bevestigen. Niemand mag de wachters iets misdoen of miszeggen.	DAG
18	10	1566	De schout van Turnhout vertrekt naar Brussel om daar bijstand te gaan vragen. De secretaris reist hem achterna om de vraag nog meer te steunen. Een edelman, jonker van Duvevoort, komt met enkele hellebaardiers het kasteel bezetten om het te bewaken en om de magistraat van de vrijheid te helpen.	DAG
21	10	1566	Er doet zich een incident voor tussen de wacht, ingesteld om de orde te handhaven, en de burgers van Turnhout. De wachters van dienst worden zwaar beledigd door de smid Rombout Faes en H. Van Postel. Gelukkig kunnen de schout en commissaris van Duvevoorde groter onheil voorkomen.	DAG
12	11	1566	Voor het schepencollege verschijnt een afvaardiging van de belijders van de nieuwe religie. Zij overhandigen twee rekwesten: één voor de magistraat en één voor de koning. Schout en wet moeten zorgen dat het tweede rekwes aan de koning overhandigd wordt. De afvaardiging vraagt dat zij hun godsdienst vrij zouden mogen uitoefenen en dit tegen betaling van een aanzienlijke som geld. Zij beweren dat dergelijke aanvragen niet alleen in Turnhout worden gedaan, maar in alle steden van het land.	DAG
14	12	1566	Reeds voor de aankomst van de hertog van Alva heeft de drossaard van Brabant enkele beeldstormers doen aanhouden in de Kempen. Op 14 december 1566 wordt Jan Willem Gheysens (?), alias Exter, van Oosthoven (Turnhout) aangehouden en vier dagen later te Westmeerbeek opgeknoot.	DAG
00	00	1567	De hertog van Alva wordt aangesteld om in de Nederlanden orde op zaken te stellen.	T
00	00	1567	1567-69: De rentmeestersrekening vermeldt de aankoop van twee stenen met keten: deze zijn bestemd voor 'quaetdoeners' die ze om de hals moeten dragen.	T1987
30	09	1567	Willem Janssen, geboortig van Waalwijk, maar sedert jaren wonend te Turnhout, sterft een natuurlijke dood. Hij had tijdens de beeldenstorm beelden vernield in de St. Pieterskerk. Daarenboven had hij in Oud-Turnhout, in de St. Bavokerk, de wacht gehouden toen de beeldenstormers daar binnenvielen. Voor deze wandaden werd hij ter dood veroordeeld. De beul kon echter zijn werk aan hem niet verrichten.	DAG
00	00	1568	Tachtigjarige Oorlog tot 1648.	GT
00	00	1568	In 1568 brak de opstand uit, die we nu kennen als de Tachtigjarige Oorlog. "Een van Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	OS

de langste, en verschrikkelijkste oorlogen, die er ooit geweest zijn”, schreef de eerste historicus van dit conflict – kardinaal Guido Bentivoglio, van 1607 tot 1615 pauselijke nuntius in Brussel. Zijn boek “Over de oorlog in Vlaanderen” is nog altijd een standaardwerk: het bestrijkt de periode van 1559, datum van Filips’ definitieve terugkeer naar Spanje, tot 1609, toen het Twaalfjarig Bestand een voorlopig einde maakte aan de vijandelijkheden.

00	00	1568	Als gevolg van de onlusten worden 90 personen uit Turnhout verbannen.	T
00	00	1568	Hubertus Dycstraet, gebortig van Antwerpen (22 ^{ste} prior van Korsendonck); dezen weerden man ten tyde der beweenylike revoltens, naer gezeyde stad gevlugt zynde, is ten jaere 1568, van de vuyle ketters, op de publieke straete aengegrepen geworden, ende in het water de vuyl-ruye genoemd geworpen: waer inne hy is versmoort. En is in het Klooster van Facons begraeven.	MG
19	10	1568	Joris de Hoze, factor van de rederijkerskamer, wordt op doodstraf voor eeuwig verbannen uit de landen en de heerlijkheden van Filips II. Hij was niet de enige Turnhoutenaar die een veroordeling opliep. Omdat zij het Calvinistisch leger te Vianen hebben verwoegd, worden ook nog 8 andere inwoners van de vrijheid gestraft.	DAG
19	10	1568	Joris de Hoze wordt door de Raad van Beroerten verbannen en zijn goederen worden aangeslagen. Toen de beeldenstorm over onze gewesten losbarstte, toonde Joris openlijk zijn vooruitstrevende ideeën. Hij nam actief deel aan het organiseren van de calvinistische gemeente. Joris de Hoze was het typische voorbeeld van de rederijker die jarenlang de gemeenschap waarin hij leefde met zijn gaven heeft gediend. Zijn overgang naar het Nieuwe Geloof heeft hij met de ballingschap moeten bekopen. Joris de Hoze blijft nochtans de man die kleur in het Turnhouts openbaar leven van de 16 ^{de} eeuw heeft gebracht.	T1996
00	00	1569	1569 en 1570 overtreffen alle vorige pestjaren samen. Meer gegoede burgers proberen hun eigendommen voor een prikje kwijt te geraken en verlaten de stad. In heel de stad zijn er geen 15 of 16 huizen te vinden waar de ziekte niet heeft toegeslagen. Mensen uit de omringende dorpen mogen de Turnhoutse markten niet meer bezoeken en de inwoners van Turnhout zijn nergens meer toegelaten.	T2001
13	06	1569	Hoogtepunt van de pest tussen 13 juni 1569 en eind maart 1570.	T1993
00	00	1570	Eerste vermelding ‘Huis metten thoren’.	G
00	00	1570	Er zijn 17 bruggen te onderhouden in Turnhout.	T
00	00	1570	Vooraf de builen- en longpestepidemie betekent een absoluut dieptepunt in het stadsleven. Iedereen die kan vlucht, tot er in 1571 nog slechts 15 à 16 mensen wonen.	T1991
00	00	1570	Turnhoutenaars wordt de toegang tot Antwerpen ontzegd.	MB10
28	07	1571	Het stadsbestuur van Diest verbiedt de toegang aan alle personen uit Turnhout wegens een pestepidemie.	T1991
28	08	1571	De kerksieraden van Sint-Pieter en dat wat men voor de godsdienst kan missen, worden naar de Turnhoutse tijkhalle te Antwerpen gebracht uit schrik voor de Spanjaarden. (Taxandria Nieuws 1997 nr 2)	
21	01	1572	De pachters van molens proberen vermindering van pachtgeld te bekomen omdat de gemeente ontvolkt is door een pestepidemie.	MB12
24	06	1572	Pater Daniël Van Arendonck (en 4 andere paters) worden in het Nederlandse stadje Enkhuizen gevonnist. Eerst wordt hen de kruin geschraapt en hun neuzen en oren afgesneden. Aldus verminkt worden zij door de stad gereden. Zij worden dan opgehangen met hun eigen gordelkoorden. Een schilderij, pater Daniël met lauwertak en een koord om de hals voorstellend, blijft jaren bewaard in het klooster van de Minderbroeders te Turnhout.	WW
20	11	1574	Barbara van den Broecke werd door verschillende mensen beschuldigd van tovenarij. Zij zou, steeds volgens de beschuldigingen, de beesten in de herberg “Den Engel” betoverd hebben. Zij verschijnt op 20 november en 18 december 1574 voor de vierschaar van Turnhout. Wie niet komt opdagen zijn haar belagers. Barbara eist dat deze mensendoor het gerecht het zwijgen zou worden opgelegd. De schout belooft te gepasten tijde tegen de beschuldigers op te treden. Zij gaat hiermee echter niet akkoord. De schout, zo meent zijn, heeft reeds al de tijd gehad om dit te doen. Het slot van de zaak is onbekend.	DAG
00	00	1575	Het nobel-geld is een belasting die wordt geheven om de bouw en het onderhoud van de fortificaties te Antwerpen te financieren. Turnhout en Mol kunnen amper hun part inlossen.	T1991
25	10	1575	De archieven en de sieraden van de Sint-Pieterskerk worden teruggebracht. Om te ontsnappen aan de plunderingen door de Calvinisten werd alles wat men voor de eredienst kon missen in 1572 overgebracht naar de Turnhoutse tijkhalle in Antwerpen	DAG
00	00	1576	Brand ontstaat achter het spijker in de Gasthuisstraat. Het dak van het spijker vat vuur. Zeven mannen onderscheiden zich bij de blussingswerken en krijgen elk een	T1993

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

			beloning van een halve daalder van 15 stuivers.	
21	09	1576	Er komen in Turnhout 150 wagens met Spaanse troepen. Het aantal ontuchtvrouwen die de soldaten vergezellen ligt verbazend hoog. De vrijheid moet heel de boel, soldaten en vrouwen, herbergen. De kosten van deze inkwartiering belopen meer dan 2.600 gulden.	DAG
00	00	1577	Als gevolg van de plunderingen door Spaanse troepen op weg van Antwerpen naar Maastricht, genieten vier molenaars pachtvermindering. Overal is zware schade aangericht, vooral door eenheden van Poolse en Duitse ruiters.	T1993
10	12	1577	In Turnhout wordt een doodslag begaan door Anthonis Meyenbosch op Mathijs Van Loenhout. Tussen de dader en de bloedverwanten van het slachtoffer wordt, door tussenkomst van de schepenen en de pastoor van de Sint-Pieterskerk, een verzoeningsakte opgemaakt. De dader moet, ter ere Gods, op een zondag of heiligdag, in de Sint-Pieterskerk een ootmoedige voetval doen. Dit moet geschieden in de voormiddag met open kerkdeuren. De plichtige moet bloothoofds en barvoets verschijnen gekleed in een linnen hemd. Tot lafenis van de ziel van de overledenen moet hij een uitvaart en een dertigste betalen in voornoemde kerk. Hij moet daarenboven 50 gulden zoengeld betalen aan de onmondige kinderen. Hij mag ook niet in de herbergen komen waar familie van de afgestorvene aanwezig is en moet in het openbaar uit de ogen blijven van de kinderen, vrienden en familieleden van het slachtoffer. Binnen de zes jaar mag hij niet in de vier bijzonderste straten van de vrijheid wonen.	DAG
30	04	1578	Omwille van de godsdienstige woelingen vertrekken de kloosterlingen van Korsendonk uit de priorij.	DAG
13	12	1578	De prins van Parma legerd tot in het begin van 1579 met een talrijk leger in Turnhout. Dit leger bestaat uit enkele vanen zwarte ruiters van Wolf-Claeritz en Polakken van Corsenboe, een vendel voetknechten van de graaf van Holleich, twee vendels Walen, de ruiters van Edel Henrich en zes vendels Engelsen. De oorlogslasten hierdoor veroorzaakt belopen 24.248 rijngulden en 19 stuivers.	DAG
00	00	1579	Farnese trekt door Turnhout op weg naar Maastricht.	G
00	00	1579	De Unie van Utrecht dient als een soort grondwet voor de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.	D
00	03	1579	De laatste vermelding van Joris de Hoze dateert van maart 1579. Waarschijnlijk moet hij rond die tijd overleden zijn.	T2001
00	09	1579	Een echt pikant staaltje galgenhumor gebeurde, toen men in Turnhout uit Breda de scherprechter had ontboden om een vrijbouter te halsrechten. Maar de beul had geweigerd zich op weg te begeven "zonder convoye mits de moeicheyt vanden weghe". Hem werd wel een gewapende geleide verstrekt. Maar voor een andere knevelaar die tot tortuur was verwezen, vond men geen beul. Noch deze van 's Hertogenbosch, noch deze van Breda of Lier vond men bereid wegens "de onveylichheit vanden weghe". (Taxandria Nieuws 1997 nr 2)	
00	00	1580	De grote klok (3.390 pond) wordt veiligheidshalve uit de toren gehaald en in de grond verstopt. Kort daarna wordt ze echter bovengehaald, aan stukken geslagen en in juli van hetzelfde jaar te Antwerpen voor de som van 290 rijngulden verkocht, om ermee de meest dringende schulden te kunnen betalen.	T1976
00	00	1581	Het kasteel valt in handen van een Hugenootse kolonel de la Garde.	G
00	00	1582	Farnese komt in Turnhout tot een vergelijk met de dolende en uit Spaanse dienst gevluichte Duitse ruiters van paltsgraaf Johann Casimir.	G
00	00	1583	Het leger van de prins (Willem van Oranje) trekt in mei naar Diest. De stad Turnhout krijgt van de prins een sauvegarde.	N
00	00	1583	Het kasteel wordt belegerd door troepen van graaf van Mansfelt, in dienst van Filips II.	G
00	00	1584	Het opbeuren van de belastingen allerhande, is in handen van de bedesetters, met aan hun hoofd een "ontfangher ofte collecteur-generaal" die de rekeningen opmaakt. De oudste dateert uit 1584.	S51
00	00	1584	1584-1585: 3.000 personen zouden gestorven zijn van pest en armoede.	E
00	00	1585	'Val van Antwerpen' door de sluiting van de Schelde en door de vlucht van ± 40.000 inwoners. Begin gouden eeuw Amsterdam.	N
00	00	1587	De inwoners van Oud-Turnhout pleiten voor hun onafhankelijkheid.	T86
00	08	1587	Turnhout is opnieuw bezet door troepen. Rond het kasteel en in het "Grootenhout" (Gielsbos) wordt als gevolg van houtkapping grote schade aangericht. De molenmakers vrezen dat in de naaste toekomst geen "goedt houdt" voor herstel meer voorhanden blijft.	T1993
03	03	1590	Turfschip in Breda.	N
00	09	1590	Het leger van van Mansfelt kampeert te Turnhout.	G
02	04	1591	Het kasteel van Turnhout wordt bij list ingenomen door het garnizoen van Breda	T + MG

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			(soetelaar).	
00	08	1591	De geuzen worden door Mondragon weggejaagd.	G
09	12	1591	De begijnen krijgen in Turnhout een bijzonder recht. Vroeger werden de provisors door de deken van het kapittel aangesteld. Van nu af mogen zij zelf een provisor kiezen. Zo wordt dan Ivo van den Heuvel, priester-kannunnik van de collegiale kerk, verkozen.	DAG
00	05	1592	Mansfelt houdt te Turnhout een wapenschouw over meer dan achtduizend man.	G
00	06	1592	De Staatse troepen van Marcelis Backx overvallen in de straten van Turnhout het leger van de Markies van Varobon.	G
00	00	1593	Soldaten van de Graaf van Mansfelt bivakeren 3 weken lang te Turnhout.	T1993
13	11	1593	De bisschop van Antwerpen vernieuwt de regels en statuten van het Begijnhof, waarschijnlijk ten gevolge van de felle brand die het Begijnhof teisterde in 1562. (31 jaar later ???)	DAG
00	00	1594	De batterijen van Filips Maurits bestoken het slot tevergeefs met meer dan honderd kanonschoten.	G + MG
00	00	1596	Van ca. 1400 tot 1596 worden de onderwijzers van de lagere jongensschool aangesteld door het kapittel van 12 kanunniken van Sint-Pieter.	TS
00	00	1596	Het bevolkingsaantal is teruggelopen tot ± 3.000.	TP
22	12	1596	Drie dagen voor Kerstmis is Varax, Bourgondisch veldheer in Spaanse dienst, in Turnhout gekomen, 60 huizen werden afgebrand of afgebroken. Varax had 4 à 6.000 infanteristen en 300 à 800 ruiters hun winterkwartier laten optrekken in Turnhout. (Taxandria Nieuws 1997 nr 2)	
00	00	1597	Alle burgers, zo ordonneert men in Turnhout, moeten zich van een wapen voorzien. De bevelvoering wordt in handen gegeven van 'honderste mannen'. (Taxandria Nieuws 1997 nr 2)	
00	00	1597	Over den toestand van Turnhout in 1597. "Gheven oytmoedelyck te kennen de Schepenen ende Regeerders der arme desolate Vryheyd van Turnhout dat doir het menichfuldich inligghen van de leghers die binnen de voirss. Vryheyd geduerende dese troubelen hebben gheleghen, deselve in sulcke bederfenisse ende ruyne is ghecomen, datse teghenwoordich nyet en is als de figure van haere voirgaende State, in extreme miserie is ghevallen ; sulcx dat hun suppleanten nyet moegelyck en waer gheweest dordinarisse ende extraordinarisse lasten te vervallen, soo UE. deselve hunne bederfenisse innesiende nyet ghelieft en hadde telker reyse eene gratieuse moderatie te doen, doir dewellcke sy suppleanten de arme ghemeynte vertroost ende op hoepe van beternisse, tot noch toe deselve naer hun cranck vermoegen by den anderen hebben gehouden;..."	S1897
00	00	1597	Brand legt het kasteel in puin. De oorzaak van de brand is onbekend.	17 + MG + S50
00	00	1597	Aartshertog Albert heeft een geheel Spaans leger in Turnhout verzameld. Het bestaat uit vier regimenten infanterie en vijf ruiterbenden. De aanvoerder van dit leger is graaf Varax, heer van Balançon. Hij houdt zijn verblijf op het kasteel van Turnhout in afwachting van een inval in Holland. Door de plotse aankomst van prins Maurits van Nassau verrast, beveelt de graaf een verkenning uit te voeren tot aan de brug van Ravels. Ingelicht over de sterkte van het Hollandse leger, oordeelt de graaf het voorzichtiger Turnhout te verlaten. Bij het krieken van de dag vertrekt dan ook het Spaanse leger in de richting van Herentals. De graaf laat slechts een kleine bezetting achter op het kasteel van Turnhout. De Spaanse regimenten stappen omtrent 100 schreden van elkaar. Langs de rechterzijde worden zij dan beschut door de ruitery. dank zij het doorzicht van zijn tegenstander, de Hollandse prins Maurits van Nassau, wordt het Spaanse leger in de flank aangevallen. Het Spaanse leger wordt door de hevigheid van de schok volledig uiteen gedreven. Het wordt een ware afslachting onder de Spaanse soldaten die veel minder talrijk zijn dan de Hollanders. Reeds bij de eerste aanval zou de graaf Varax gedood zijn geweest. Zijn lichaam wordt door de Hollanders meegevoerd en de volgende dag, wanneer de bezetting van het kasteel te Turnhout zich overgeeft, aan de aftrekkende Spanjaarden meegegeven.	WW
00	01	1597	Begin januari trekt aartshertog Albrecht te Turnhout samen met ± 4.000 man en 500 ruiters. Het zijn twee Waalse regimenten, een Italiaans en een Duits regiment voetvolk en natuurlijk de ruitery. Het geheel staat onder het opperbevel van graaf Varax. (verslag in MG)	G
00	01	1597	De kardinaal (de latere aartshertog Albrecht), stuurt graaf van Varax, opperbevelhebber van de artillerie, met 4.000 soldaten en 300 paarden naar Turnhout, om de streek te bevrijden van de bijdragen die ze moet betalen. "Omdat Turnhout geheel open ligt, blijft het altijd ter beschikking van wie overheerst op het platteland." Varax besluit in Herentals zijn kamp op te slaan.	OS
22	01	1597	Om een aanval op Bergen-op-Zoom of Breda te voorkomen, verzamelt Prins Maurits Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	G

			te Geertruidenberg 5.000 man infanterie, twee halve kartouwen, twee veldstukken (met een bespanning van 100 paarden), 1.000 ruiters, 150 schepen, 80 wagens met ammunitie en levensmiddelen.	
23	01	1597	Prins Maurits schouwt heel de legermacht op de Oosterhoutse Heide (juist boven Breda). Hij beschikt nu over ca. 50 vendels (5.000 man) voetvolk en ca. 17 vanen (800 à 1000) ruiters. Als geschut heeft hij twee “halve kartouwen of 24-ponders”, die elk getrokken worden door 23 paarden, terwijl voor de aflossing 160 paarden voorzien zijn. Tachtig wagens ammunitie en vivres of leeftocht (leefmiddelen) staan gereed ter ondersteuning van dit leger. (Taxandria Nieuws 1997 nr 2)	
24	01	1597	‘Slag van Tielsche Heide’ Prins Maurits dient de Spanjaarden een belangrijke nederlaag toe op Turnhouts en Tielens grondgebied (80-jarige oorlog). (zie verslag T82 pg 5-66)	G
			Graaf Varax en een groot deel van zijn leger sneuvelen. Volgens de Staatse schrijvers meer dan 2.000 man. In elk geval zullen het er wel enkele honderden geweest zijn. na de middag komt Maurits in Turnhout aan, waar hij ook het kasteel verovert. In minder dan een half uur tijds is heel het Spaanse leger vernietigd.	
03	06	1597	Brand op het kasteel.	T1993
00	00	1598	Albert en Isabella (tot 1612 en van 1618 tot 1621).	G
00	00	1598	Vergroting begijnhof.	G
00	00	1598	Er worden bij inwoners van Turnhout een aantal ‘kweernen’ gevonden. De boete opgelegd voor het gebruik van deze handmolens schommelt tussen 10 en 20 Rijngulden.	T1993
24	02	1598	Het Turnhoutse slot wordt overgedragen aan de Gilden. (Toerisme Turnhout info 2000/4)	
20	03	1598	Aan de torenwachter wordt opgelegd om in het vervolg, net als in vroegere tijden, de ganse nacht de toren te bewaken. Hem wordt een trompet of hoorn overhandigd. Hij verkrijgt een matras, een wollen deken en voor de winter een friese tabbaard (Kronijk van Turnhout, pg 20).	MB8
00	00	1601	Begin 17 ^e eeuw: In een tijdspanne van minder dan drie maanden sterven ± 2.000 inwoners aan de pest.	T1991
00	00	1602	Geboorte Amalia van Solms.	WW
22	07	1602	Er wordt een halt toegeroepen aan een wel erg dieronvriendelijke gewoonte. Van op een bruiloftswagen mogen geen eieren meer gegooid worden of hoenderen doodgesmeten. Doe je dit toch, dan kan je hiervoor een fikse boete krijgen.	T2001
09	10	1602	Afgevaardigden van verschillende dorpen komen in Turnhout bijeen. Zij besluiten een woordvoerder naar De Haag te zenden om, namens hen allen, te klagen over de ondraaglijke lasten. De eisen van de vreemde troepen nemen in de 17 ^e eeuw in de Kempen dergelijke afmetingen dat vele gemeenten de last niet langer kunnen dragen.	DAG
00	00	1604	Pest in Turnhout.	G
00	00	1604	Het Land van Turnhout wordt gevormd door de stad en door 13 dorpen: Arendonk, Wechelderzande met Vlimmeren, Lille, Gierle, Baarle, Beerse, Merksplas, Vosselaar, Weelde met Poppel, Ravels en Oud-Turnhout dat rechtstreeks door de overheid van de stad wordt bestuurd en belast.	T86
00	00	1605	Pest in Turnhout.	M
26	08	1605	Het Godshuis wordt een echt gasthuis.	E
30	08	1605	Het behoort tot de bevoegdheid van de magistraat taks en accijnzen te heffen. Het contract van 30 augustus 1605 stelt onomstotelijk dat het gasthuis vrijgesteld wordt van alle lasten.	T1991
00	09	1605	Zuster Anna Der Kinderen arriveert in Turnhout en staat in voor de verbouwing van het vervallen godshuis tot een leefbaar gasthuis voor zieken en kloosterlingen. De middelen die zij ter beschikking krijgt zijn schaars, al proberen velen te helpen.	T1991
00	00	1606	De stadsmagistraat krijgt in 1606 zes bomen van de prelaat van Tongerlo. Eén boom mag gebruikt worden voor de bouw van het hospitaal, op voorwaarde dat ze later eenzelfde hoeveelheid hout teruggeven.	T1991
00	00	1608	Joannes Miraeus, bisschop van Antwerpen, verandert het hospitaal in een gasthuis voor de arme zieken van Turnhout.	MG
22	09	1608	De eerste gasthuiszusters komen uit Lier over. De zusters Augustinessen betrekken, onder het patroonschap van de H. Elisabeth, de gebouwen in de Gasthuisstraat, ± vanaf de Zeshoek tot verder dan de Leopoldstraat.	E + T1993 + MB7
00	00	1609	Twaalfjarig Bestand tot 1621.	GT + S47-48
00	00	1610	(ongev.) Lagere Jongens- of Dietsche school op de noordzijde van de markt.	17
00	00	1610	De straten zijn gekassijt, op sommige plaatsen tot 500 stappen van de markt.	17
00	00	1610	Rutgerus Truities (27 ^{ste} prior van Korsendonck), gebortig van Tongerlo; was voor heen pastor tot Norderwyck en Morkhoven: het is dezen, die syne religieuse	MG

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

			kanoniken, ten jaere 1610, naer dat de zelve vier- en- dertig jaeren lang, wegens de beroerte, en beweeneleyke revoltens, gelyk in ballingschap, het geheele land door omgezworven hadden; binnen de priorye van Corsendonck heeft gebragt.	
00	00	1611	Vanaf 1611 maakt Turnhout deel uit van het landdecanaat Hoogstraten.	T1991
01	10	1611	De kloosterlingen van Korsendonk komen, 33 jaar na het verlaten van hun klooster, terug naar de priorij. Velen van de uitgewekenen zijn ondertussen overleden. Het klooster heeft veel geleden door de inval van de hervormers. Ook de tand van de tijd heeft zich, tijdens de periode waarin het klooster onbewoond bleef, doen voelen.	DAG
00	00	1612	Filips Willem van Oranje, heer van Turnhout tot 1618.	G
21	03	1612	De stad en het Land van Turnhout komen in het bezit van de katholieke prins Willem van Oranje, graaf van Buren, zoon van Willem I de Zwijger en (half)broeder van Prins Maurits (van Oranje).	S47-48
12	04	1612	Maria Goossens legt als allereerste zuster (van de gasthuiszusters) in Turnhout zelf de eeuwige gelofte af.	T1991
00	00	1614	Oudste vermelding van kant in Turnhout. In de rekeningen van de rentmeester van de prins van Oranje voor de jaren 1614-15 wordt genoteerd: 'Alsoo S(yne) F(urstelycke) G(enade) hadde doen maken op het Bagyn Hoff tot Turnhout diversch spelwerck ende den rendant belast tselve te betaelen ende aan des selffs huysvrouw datte versorghen ende op Breda te seynden gelyck sy dat gedaen heeft als blyckt by sekere missiven van My Vrouwe de Molle, Staetvrou van Haere F G, soo heeft hij rendant daer voor betaelt aen vier diversche bagyntkens ... XXXVI L.IX st.' Het begijnhof van Turnhout moet dus reeds van in het begin van de 17de eeuw een reputatie als kantproducent genoten hebben.	T1996
00	00	1614	Bouw infirmerie op het begijnhof, later hostiebakkerij.	G
00	00	1614	Bisschop Malderus verleent de volle pastoorsrechten aan de Oud-Turnhoutse parochie. De Sint-Bavokerk te Oud-Turnhout krijgt een aparte kapelaan.	G + P
00	00	1614	Oud-Turnhout wordt een afzonderlijke parochie, maar Turnhout stad blijft nog één parochie tot 1896.	S1956-57
09	09	1614	Intocht van Filips Willem van Oranje in Turnhout. (G) Hij is vergezeld van zijn gemalin, de prinses van Oranje. Zij komen in de vrijheid toe uit de richting van Diest, langs de Herentalstraat op een wagen met zes muilieren bespennen. De wethouders van Turnhout, het kapittel van kanunniken en de gilden gaan hen met grote luister verwelkomen. Samen met zijn gevolg neemt de prins zijn intrek op het kasteel. Tijdens zijn verblijf worden er grote jachtpartijen ingericht in het "Grotenhout" en in de Postelse heide.	DAG
00	00	1615	Pest in Turnhout.	M
00	00	1616	Vergroting begijnhof.	G
00	00	1617	De begijnen vragen aan prins Filips Willem van Oranje om de Bospoort te mogen gebruiken als extra uitweg bij eventuele troebelen en om in geval van brand langs daar water aan te voeren.	G
00	00	1617	Pest in Turnhout	M
00	00	1618	Overlijden Willem van Oranje	S47-48
00	00	1618	Albert en Isabella tot 1621.	G
00	00	1618	De Tachtigjarige Oorlog krijgt een internationaal aspekt en wordt geïncorporeerd in de 30-jarige Oorlog (1618-1648). (Engeland-Frankrijk-Duitsland)	N
00	00	1620	De gemiddelde leeftijd van een eerste huwelijk van meisjes is in de periode 1620-1639 24,3 jaar.	T1982
00	00	1621	Aartshertog Albrecht overlijdt. Daar uit zijn huwelijk met aartshertogin Isabella geen kinderen gesproken zijn, gaan de Nederlanden terug naar de Spaanse kroon.	S47-48
00	00	1621	Filips IV, Heer van Turnhout tot 1648. Hij is verre van de gewenste vorst. Hij regeert als een onbeduidend monark, die zijn rechten in de Nederlanden niet kan handhaven.	G + S47-48
23	03	1623	Joannes Gevartius overlijdt te Antwerpen.	MG
00	00	1624	Vergroting begijnhofkerk.	G
00	00	1624	Pest in Turnhout.	G
29	01	1624	Bij oktroi verklaart Filips IV het lijnwaad-weven een geprivilegeerd ambacht. Het ambacht van de huidevetters is zo goed als verdwenen.	MG
04	04	1625	treedt in het huwelijk met Frederik Hendrik van Nassau. Zij houdt, samen met haar man, een schitterende hofhouding in 's Gravenhage.	WW
00	08	1625	(augustus tot november) De ergste aanval van pest in Turnhout (zie 1518!) De verzorging van de pestlijders gebeurt door de Paters Minderbroeders. (zie 1650!) Zelfs het stadsbestuur ontvlucht de stad en vergadert te Vosselaar. 'Met gras, met distelen en doornen waeren de straeten gewassen. het moet ellendig in Turnhout geweest zyn, door dien, als men den Doop-register naergaet, men op den zelve bevind, dat sedert den 23. februarij 1625, tot den laesten october, van dat zelve jaer, niet een kind in Turnhout is gedoopt.'	MG

29	09	1625	De gemeenteraad van Turnhout vaardigt een ordonnantie uit m.b.t. de pest. Volledige ordonnantie: zie MG pg 181	MG
29	09	1625	Turnhout wordt deze maal wel erg getroffen door de pest. De wethouders zelf zijn uit de vrijheid gevluht en hebben, om te vergaderen, hun intrek genomen in het huis van Adriaan Jacobs te Vosselaar. Vandaar uit vaardigen zij strenge voorschriften uit die door de inwoners van Turnhout moeten gevolgd worden. Er wordt een kenteken voorgeschreven dat dient bevestigd aan de huizen waar een pestlijder was uitgegaan of waar een lijk werd uitgedragen. Dat het met de hygiëne die dagen niet zo nauw werd genomen, blijkt uit het voorschrift dat verbod mesthopen voor de deur op straat te leggen. De verzorgers van de pestlijders, schrobbers genaamd, moeten al het vuil dat uit de besmette huizen komt in de grond begraven en niet verbranden. Deze en meer voorschriften moeten een hulp zijn om de ziekte in de dammen.	DAG
00	00	1626	In het Grootenhout worden vele karrevrachten geriefhout gehaald voor de constructie van een brug in Breda. Het houtvervoer wordt door soldaten geconvoyeerd.	T1987
10	05	1626	De Turnhoutse kleermakers bekomen goedkeuring van hun Caerte door het stadsmagisstraat, en de goedkeuring door de Souvereine Raad van Brabant volgt reeds enkele maanden nadien (op 10 juli 1626)	S1956-57
00	00	1631	Peter van Zoutelande is schout van 1631 tot 1676	S51
00	00	1631	Het kind van wijlen Peeter Michiels en Catalyne van de Wyer leert 'canten maecken' en 'letteren steken'. Het nodige materiaal wordt aangekocht: 'twyn, naeycussen, spellen en syde om breynaet' te leren. Het meisje gaat in de leer bij het begijntje Liesabeth van de Castele die 5 guld. rekent voor het schoolgeld van één jaar. (kantklossen)	T1996
22	11	1631	Een vrouw wordt voor de Turnhoutse schepenen gedaagd omdat zij superstitieuze daden heeft gepleegd die tegen alle wereldlijke en geestelijke wetten, alsook tegen het plakkaat van 1592 indruisen. De weduwe van Hendrik Delen wordt door de schout ten laste gelegd de eenvoudige mensen te overtuigen dat zij besmet waren door een ziekte van bepaalde 'santen ofte heylighen'. Zij vulde een ketel of emmer met water, plaatste daarop een bezem en goot daarover een hoeveelheid gesmolten lood. Dit viel in het water waar het verschillende vormen of figuren aannam. De "zieke" nam er enige uit en daaruit leidde de vrouw de kwaal af...	T1999
24	09	1632	Er wordt een betaling verricht ten voordele van Merte Posselius, orgelmaker, voor herstellingen die hij aan het orgel van de Sint-Pieterskerk heeft uitgevoerd.	DAG
00	00	1633	(1633-34) Sint-Pieterskerk: renaissance torentje.	17
00	00	1634	De rekeningen voor het weeskind Heylken van Immerseel, dochter van Steven en Heylwich Roeymans, noteren de aankoop van 'garen voor haer hemden en huiven' en 'oock om spellewerck daermede te maken'. (kantklossen)	T1996
00	00	1635	Het kloosterslot van Korsendonk wordt afgeschaft.	G
00	00	1635	Vanuit het Turnhouts gasthuis wordt het nieuwe gasthuis van Breda gesticht.	MB7
00	00	1636	Tachtig jaar na haar dood schildert de Antwerpse schilder Becx het portret van Maria van Hongarije in opdracht van het stadsbestuur. Dit portret wordt in 2001-2002 gerestaureerd door Nathalie Laquière uit Berchem voor ongeveer 3.000 Euro. Hiervan neemt de vereniging van de antiekhandelaars er 2.500 op zich.	HNB 040702
00	00	1637	Breda wordt belegerd door de Prins van Oranje en na een beleg van enige maanden ingenomen. De gasthuiszusters hebben Breda moeten verlaten en zijn naar hun vorig klooster te Turnhout weergekeerd.	MG
00	00	1637	Het kantwerken wordt aangeleerd op het Begijnhof. (zie 1677)	T1984
00	00	1637	Anneken Hermans, 14 jaar oud, dochter van Philips en Maeyken Ghevaerts Danielsdochter, wordt uitbesteed bij het begijntje Cornelia Ryssels. Gedurende twee en een half jaar leert ze er 'lesen ende schryven, naeyen ende spellewerk' maken. Er wordt 16 guld. betaald voor huisvesting, vuur, licht, klein bier en leren, alsook voor haar broodkoren jaarlijks 3 veertelen koren en een veertel boekweit.	T1996
00	00	1637	De Latijnse school op de noordzijde van de markt wordt gesticht door Wouter van Stiphout (PJ), oud-leraar van Joannes Berchmans te Diest. In enkele jaren loopt het leerlingenaantal op tot 150.	TS
11	10	1639	Jordaens koopt de halle van Lier en van Turnhout te Antwerpen om er zijn huis te bouwen.	G
00	00	1644	Joannes Hoyberghen, gebortig van Mol (30 ^{ste} prior van Korsendonck). 'T is dezen die het werk van Latomus, prior van den Troon van Maria by Grobbendonck, beschreven, met aenmerkingen heeft opgeheldert; en in het jaer 1644 heeft doen drukken. Hy heeft ook de Latynse Scholen, welke door de religieusen van syn order zouden bestiert worden, met goetkeuringe van de Magistraet, binnen Turnhout ingestelt.	MG
08	12	1644	Geboorte Petrus Govaerts te Turnhout. Zijn vader was president-schepenen van de vrijheid. Zijn ouderlijk huis was het gebouw 'Den Grooten Engel' in de Patersstraat. Na zijn studie in Turnhout volgt Petrus aan de universiteit van Leuven de leergangen	WW

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

van wijsbegeerte, burgerlijk en kerkelijk recht. In 1676, 1679 en 1684 wordt hij verkozen als Rector Magnificus van de Leuvense hogeschool. Hij verdedigde krachtig de voorrechten van de Ama Mater op de Europese vergaderingen die zouden eindigen met de vrede van Nijmegen in 1678. Later wordt hij vicaris-generaal van het bisdom Mechelen en vanaf 1701 door paus Clemens XI benoemd tot apostolisch vicaris van het bisdom 's Hertogenbos.

00	00	1645	Kanunniken van Korsendonk besturen de Latijnse school tot 1761.	GT
00	00	1645	1645-1648: In de Begijnenstraat wordt een kosthuis gebouwd voor vreemde leerlingen. Ook andere geestelijken houden een kosthuis.	TS
00	00	1647	Overlijden Frederik Hendrik van Nassau, echtgenoot van Amalia van Solms.	WW
27	12	1647	Filip IV staat toe dat bij de heerlijkheid van Zevenbergen, die de prinses Amaia van Solms vroeger reeds verkregen had, ook de heerlijkheid Turnhout gevoegd wordt. Hierin zijn begrepen het kasteel van Turnhout, de bank van Schoonbroek en alle andere bijhorigheden zo dorpen en gehuchten alsmede de rechten en lenen die van oudtijds hieraan verbonden zijn. Amalia verplicht zich deze heerlijkheid als een erfelijk deel van Brabant te bewaren, de rooms-katholieke godsdienst in acht te nemen en de geestelijkheid in hun bediening te handhaven.	DAG
00	00	1648	Amalia van Solms, Vrouwe van Turnhout tot 1675.	G
00	00	1648	Vrede van Munster (T) einde Tachtig-jarige Oorlog. De grens tussen België en Nederland wordt vastgelegd op basis van de frontsituatie van de Tachtigjarige Oorlog. Turnhout wordt een erfelijk leen van de Nassau's, met andere woorden een privé-bezit.	N
00	00	1648	De Vrede van Munster bezegelt de scheiding tussen noord en zuid; het geslacht Oranje ontvangt van de Spaanse kroon enkele heerlijkheden ter compensatie van hun landerijen die tijdens de opstand verbeurd verklaard waren. Turnhout hoort daarbij.	OS
00	00	1648	Er is een definitief einde gekomen aan de godsdienstvrijheid in de Noordelijke Nederlanden. De katholieken moeten hun kerkgebouwen afstaan aan de protestanten en maken gebruik van schuilkerken.	GT
00	00	1648	Amalia van Solms (tot 1675) verblijft eerst in het torenhuis omdat het kasteel door brand geteisterd was.	T
00	00	1648	In Turnhout zijn een leeuw en een olifant te zien.	T
00	00	1648	Alhoewel zelf protestants, krijgen de Nassau's de verplichting hun onderdanen in hun nieuwe bezitting in de katholieke godsdienst te behouden.	T1987
30	01	1648	Na een laatste Congresvergadering te Munster, wordt de vrede, in een verdrag van 79 artikelen, definitief gesloten de 30 ^e januari 1648 en de 15 ^e mei daarop, plechtig bevestigd.	S47-48
08	09	1648	De prinses (Amalia) komt met een groot gevolg Turnhout binnen over Tilburg, Poppel, Weelde en Ravels, langs de Potterstraat. Amalia van Solms is welkom in Turnhout, na al de ellenden van vroeger. De inwoners verhopen nu hun nijverheid en hun handel met Holland intensiever te kunnen opdrijven.	S47-48
00	00	1649	Amalia van Solms, weduwe van Frederik Hendrik van Nassau, doet haar blijde intrede in Turnhout. De prinses laat het kasteel herstellen door de architect Pieter Post – aan wie ook het Mauritshuis, het Amsterdamse en Maastrichtse stadhuis en Huis Ten Bosch te danken zijn – en brengt regelmatig de zomermaanden in Turnhout door.	OS
00	00	1649	Hendrika en Maria van Zimmeren verblijven bij hun Blijde Intrede 12 dagen in het huis metten Thoren omdat het kasteel door de brand van 1597 in puin ligt.	
00	00	1649	Het kasteel van deze stad en Vryheyd, het gene ten jaere 1597 was afgebrand, en sedert dien tyd niet aen het oog verthoont hadde, dan het akelyk gezigt van ruinen, is ten jaere 1649 begonst herbouwt en op nieuws voltoeyt te worden door Mevrouw Amalia, Princesse van Solms, Douairiere van den Prince van Oragnie, Fredrik Hendrik, in dien stand daer men het heden in siet. (1790) Deszelvs wapen-schild, staet nog boven den ingang der poorte, van het gezeyt kasteel.	MG
00	00	1649	Jacob Jordaens ontmoet Amalia van Solms op het kasteel om haar een schets voor te leggen van het eerste schilderij dat hij voor het huis Ten Bosch moet vervaardigen.	T1993
08	09	1649	Blijde intrede van prinses-douairière Amalia van Solms. Amalia is vergezeld van haar dochters Hendrika en Maria, haar zoon de jonge stadhouder Willem II en zijn gemalin Maria Stuart en andere familieleden.	P
08	09	1649	Plechtige intrede van Amalia van Solms in Turnhout. De prinses met haar gevolg wordt begeleid door verschillende gilden en ambachten van het land van Turnhout. In de grote zaal van het vrijheidshuis wordt de prinses een maaltijd aangeboden. De jonggezellen en muzikanten vrolijken het feest op met hun muziek.	DAG
00	00	1650	Vanaf 1650 komt het blekersbedrijf opnieuw tot leven op de vennen van de Heizijde en verschijnt een nieuw vrouwelijk kunstambacht, het kantwerk (zie 1637)	17
00	00	1650	De gasthuiszusters bouwen een pesthuis voor 800 gulden. (of 1646 zie TT pg 43)	T1991
00	00	1650	1650-1653 Restauraties aan het kasteel o.l.v. architect Pieter Post.	17

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

02	11	1650	Op Allerzielendag vestigen de Minderbroeders zich in Turnhout op het einde van de Graatakker. (zie 1625 en 1651)	T1987
00	00	1651	De Minderbroeders vestigen zich op het einde van de Graatakker. (zie 02.11.1650)	G
00	00	1651	Postel blijft tot 1751 betwist. Ook Lommel blijft lang bij het Noorden.	S
16	10	1651	De Gasthuiszusters krijgen toestemming van de bisschop om 1.000 gulden op te nemen voor de aanbouw van een brouwerij.	T1991
19	03	1652	De paters Minderbroeders verhuizen van de Graatakker naar de Pottersstraat, waar ze hun intrek nemen in twee schuren of stallen (nu Patersplein).	P
19	05	1652	De Heilig Bloeddoeken worden van Boxtel naar Hoogstraten gebracht.	G
00	00	1653	Het Wilhelmiën klooster Porta Coeli (Hemelse Poort) van 's-Hertogenbosch komt veiligheid zoeken in Turnhout dat onder een op godsdienstig gebied liberale Amalia van Solms leeft. De communauteit betreft rond 1653 een refugiehuis op de Graatakker.	G
00	00	1654	Eerste inplanting van een blijk in Turnhout.	T1982
23	08	1654	Voor de tafel van de H. Geest in de Sint-Pieterskerk wordt de 102-jarige Jan Loijckx, alias Rijck Jan, begraven.	MB11
04	11	1654	Peter van de Venne en Jan Theeus, beiden behorend tot het Turnhoutse tijkambacht, sluiten een akkoord met de ingezetenen van het gehucht 'Heizijde'. Door deze overeenkomst is het de twee mannen toegelaten om uit een ven, gelegen op de Heizijde water te trekken om het garen voor hun bedrijf te begieten.	DAG
00	00	1655	Vergroting Theobalduskapel naar het Westen toe.	G
00	00	1655	De pestlijders kunnen 'efficiënter' worden geholpen omdat de wethouders een pestdokter naar Turnhout halen: Wijnant Laudamus, een cellebroeder uit Hasselt. Toch overlijden er 35 pestlijders. Laudanus ontvangt voor dit werk een halve ducator per dag. Het gasthuis bereidt hem kost en drank op kosten van de vrijheid.	MG + T1991 + DAG
23	06	1656	Kanunnik Petrus van Reumonden (pastoor van Sint-Gummarus te Herenthout) wordt plebaan van Turnhout benoemd.	T1996
27	09	1656	De Minderbroeders leggen de eerste steen van een nieuw klooster in de Potterstraat. (of 28.09 ? zie MG pg 189 volgens DAG ook 27 september)	E
00	00	1658	De koning van Engeland bezoekt Amalia van Solms in het Turnhoutse kasteel. Er wordt een grote jacht ingericht in het Gierle bos.	WW
14	08	1659	In een brief van koning Philip krijgt de pastoor van het Begijnhof bevestiging van zijn recht de begijntjes en al diegenen die op het Begijnhof sterven, daar ook te begraven. Het is een voorrecht dat sinds lang werd toegekend, maar door het kapittel werd betwist.	DAG
05	09	1659	Het is wel verwonderlijk dat in een weverscentrum als Turnhout niet vroeger met het loonbleken begonnen werd. Het duurde tot 1654 vooraleer twee ondernemende mannen, Peter van de Venne en Jan Theeus met de inwoners van het gehucht Heizijde een akkoord afsloten. Zij kregen toelating water te trekken uit een ven om garen te bleken. Volgens een memorie van 5 september 1659 blijft alleen nog Jan Theeus over. Van Peter van de Venne is geen sprake meer.	DAG
09	12	1659	De Minderbroeders betrekken hun klooster in de Patersstraat.	P
00	00	1660	Een zekere van Reusel breekt in op de molen van Oud-Turnhout. De man, aangehouden door pachter Quirijn Vermeulen, wordt veroordeeld tot de dood met de strop.	T1993
24	08	1660	Amalia van Solms woont de prijsuitreiking bij van de Latijnse School; de leerlingen voeren een toneelstuk op en krijgen boeken ten geschenke. Constantijn Huygens was de persoonlijke secretaris van Amalia. Voor de leerlingen van de Latijnse school schrijft hij een Latijns gedicht. Hij draagt het op <i>Ad studiosam inventutem/gymnasii Turnhoutani</i> , aan de studerende jeugd van het Turnhouts gymnasium. Het gedicht heet ' <i>Pondera, si quantum es docta, luuenta, sapis</i> ' Overweeg, jeugd, indien je even wijs bent als geleerd.	OS
13	12	1660	Oudst bekende reglement van de beenhouwers van Turnhout. Zij zijn in de 17 ^e eeuw in een ambacht verenigd, maar beschikten reeds in de 15 ^{de} eeuw over een vleeshalle.	DAG
23	08	1661	Een nieuw contract wordt getekend met orgelbouwer Jean le Royer voor het bouwen van een nieuw instrument. Het oude orgel is "vergaen" en wordt gekenmerkt door "onbequaemhey". Het is absoluut noodzakelijk een nieuw orgel te plaatsen met kas en zolder.	T1996
00	00	1662	De schepenkeuze 'scheutinghe' (in 1662) of 'schoitinghe' (in 1739) geschiedt in twee tijden. Op de eerste werkdag na Dertienmisse (Driekoningen) ontslaat de schout de 7 gezworenen die gediend hebben, van hun eed. Vervolgens gaan de schepenen over tot het kiezen van 7 andere: 4 die reeds gediend hebben en waaronder één uit Oud-Turnhout of deszelfs gehuchten; vervolgens nog 3 die nog niet onder eed hebben gestaan en waartussen andermaal een ingezetene van Oud-Turnhout moet voorkomen. Na deze keuze, waaraan de schout geen deel heeft, worden de namen der gekozenen	S51

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

ter pui afgekondigd en opgeroepen om de vereiste eed te komen afleggen. Na de eedaflegging vergaderen de veertien oude en nieuwe schepenen in het jaargeding. Op de eerste werkdag na Lichtmis voltrekt zich dan het tweede gedeelte. De schout, ofwel de afgevaardigde van de grondheer, opent de akte van keuze, waarin van 's heren wege, twee schepenen worden aangeduid, welke uit de 14 waren gekozen. Deze twee kiezen twee andere schepenen; gezamenlijk kiezen zij een vijfde; de vijf kozen een zesde en eindelijk een zevende. Deze gekozenen vervullen dan gedurende het lopende jaar het ambt van dienende schepenen, terwijl de overige het korps van de gezworenen vormen.

00	00	1662	De zusters van het H.Graf vragen goedkeuring aan Amalia van Solms voor het stichten van een nieuwe orde. Zij krijgen niet alleen toestemming, maar de prinses belooft hun haar bijzondere bescherming. 'Sy beminde de zelve zeer, noemende hun zeer familierlyk haere kinderen: Mes bons enfants; waer uyt voordskomt, den verwerpelyken naem, die hun het gemeyn volk geeft, van Bonnefantien.'	MG
24	03	1662	De stad geeft de toelating voor een nieuw huis van de Sepulcrinessen van het Heilig Graf, annex dag-, buitenschool en pensionaat.	T1987
25	06	1662	Eerste steenlegging nieuwe begijnhofkerk.	17
23	08	1662	De religieuzen van het H. Graf worden door Amalia van Solms, prinses van Oranje en vrouwe van Turnhout, aanvaard om in de vrijheid onderwijs te geven aan de jeugd.	DAG
05	10	1662	Zes stichteressen van de canoniale orde van het H. Graf vestigen zich te Turnhout, eerst in het hoekhuis Grote Markt – Baron du Fourstraat. (of 5 kanunnikessen? zie TS pg 13) (of 4 religieuze koor-nonnen en een lekezuster? zie MG pg 199)	S62-63
05	10	1662	Zes zusters Sepulcrienen van het H. Graf uit Hasselt komen zich vestigen in Turnhout met het doel in de vrijheid de jeugd te onderwijzen. Het zijn de priorin van Hasselt, vier koornonnen en een lekezuster.	DAG
00	00	1663	Amalia van Solms komt voor het laatst in de stad.	T1976
00	03	1663	Zusters van het Heilig Graf naar het Huis metten Thoren.	MB7
18	03	1663	De Antwerpse priester Sterrebeeck "ingenieur vande schrijnwerkersconste" ontvangt 53 guld. 14 st. als vergoeding voor het ontwerp van de orgelkas in de St.-Pieterkerk.	T1996
28	12	1663	Voor het beeldhouwwerk aan het orgel van de Sint-Pieterskerk wordt 82 ½ guld. betaald aan Michiel Catelon. Op 19 januari 1665 ontvangt hij nog eens 4 guld.	
08	10	1664	Drie organisten "hun de consten als meester wel verstaende" worden uitgenodigd om het instrument (orgel St-Pieterskerk) te keuren. Het zijn De Laet uit Herentals, mr. Jan Posselius uit Geel en de heer Beeckmans van Corsendonck.	T1996
00	00	1665	De Paters Minderbroeders beginnen een klooster te bouwen achter het zogenaamde Patersplein.	MB7
00	00	1665	Het begijnhof telt ± 200 begijnen.	17
00	00	1665	omstreeks 1665: Gravure Vorsterman L. Dit is de oudste afbeelding van de Sint-Pieterskerk.	G + 17 + T1991
00	00	1666	De nieuwe, nog niet geplaveide begijnhofkerk wordt in gebruik genomen.	G
23	12	1666	Begijntje Anna Lybrechts stelt haar testament op: zij wil een 'sepulture in de niuwe kercke vanden Begghynhove', een 'tamelyke refectie' voor haar vrienden die van buiten de stad zouden komen, de vrienden van Turnhout zouden niet aan een maaltijd aanzitten, maar zij werden bedacht met 'eene eerlycke schotel rijs met een stuyvers wittenbroot'.	T1991
00	00	1667	Adriaan Ghys zaait, in opdracht van Amalia van Solms, de eerste grove den in onze Kempen.	S + T1978
06	02	1667	Geboorte Joannes Claudius De Cock, beeldhouwer, te Brussel.	WW
14	03	1667	Maria van Zimmeren neemt, uit hoofde van het testament, possessie van de Baronnie van Turnhout.	MG
00	09	1668	De zusters van het H. Graf verhuizen naar het huis van stadssecretaris Proost in de Herentalsstraat. (MB7) Het aantal zusters is al aangegroeid tot dertien.	TS
00	00	1670	De nieuwe paterskerk wordt geopend.	E
00	00	1670	Cornelis Van den Plas en zijn zuster Anna vormen het huis de Ster (vlakbij het Patersplein) om tot weeshuis. Hier kwam met de steun van de wereldlijke en geestelijke overheid een armenschool (vak- en huishoudonderricht).	P
00	00	1670	Jacobus Jaspers, gebortig van Antwerpen (32ste prior van Korsendonck) ; was te voorens rector der Latynsche Schoole tot Turnhout, dan wierd in het jaer 1670 verkozen tot prior van Corsendonck : dog nauwelyks zes weken prior geweest zynde, verzogt hy om van het prioraet ontslagen te zyn ; en wierd wederom rector der Latynsche Schoolen tot Turnhout.	MG
00	00	1671	In het H. Graf zijn drie klassen. Als schoolgeld betalen de ouders in de eerste klas 4 gulden, in de tweede 6 en in de derde klas 8 rijngulden.	TS
00	00	1671	De graanprijs bedraagt 3 gulden het veertel (zie 1699)	T1993
00	11	1673	De zusters van het Heilig Graf vestigen zich in de Herentalsstraat op de plaats van het	MB7

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			Klein College.	
00	00	1674	Het pensioonaat van het H. Graf telt ± 40 internen.	TS
00	00	1675	Maria van Zimmeren (tot 1688) dochter van Amalia. (zie ook 1667)	T1987
00	00	1675	Amalia van Solms sterft te 's Gravenhage.	E
00	00	1675	Willem III van Nassau, Heer van Turnhout tot 1702.	T1978
08	08	1675	Amalia van Solms sterft in den Haag.	
28	10	1675	Het nieuws van het overlijden van Amalia van Solms bereikt Turnhout eerder laatstijdig. Bij ordonnantie van 28 oktober 1675 wordt verorderd dat gedurende 42 dagen driemaal daags de klok zal luiden.	WW + DAG
00	00	1676	Uitzonderlijke strenge winter. De Schelde kan met paard en kar overgestoken worden. Het jaar wordt gekenmerkt door oorlog, ziekten (rode loop) en hoge graanprijzen, mede een gevolg van misoogst. Het verkopen van graan aan "buitenlieden" is verboden.	T1993
22	03	1676	De gevolmachtigden van hertogin Maria van Zimmeren komen in haar naam bezit nemen van de vrijheid. Deze gevolmachtigden zijn erg welkom daar zij drager zijn van een "sauvegarde" dat de hertogin van haar neef, de prins van Oranje, heeft gekregen. In deze vrijbrief spreekt de prins het land van Turnhout vrij van elke inkwartiering of levering van levensmiddelen aan zijn soldaten. De inwoners van Turnhout wachten nu met ongeduld op de intrede van de hertogin.	WW
16	05	1676	Maria van Zimmeren (tot 1688) komt 'als vrouwe en barones possessie nemen van het Land van Turnhout, 't welck geschiede met de gewoonelycke formaliteyten van 't luyden der klokken, schieten ende inhaelen der gilden'.	P
27	09	1676	In Turnhout verschijnt een ordonnantie "raeckende het slaegen der beesten ende vercoopen vant vleesch". De ordonnantie bestaat uit niet minder dan tien punten en regelde het slachten en de verkoop van het vlees. De aanleiding tot deze afkondiging is dat er te veel vlees verkocht werd dat niet aan de vereisten van hygiëne voldeed. Hierdoor ontstonden 'verscheyde quaede sieckten'. Punt 10 van de ordonnantie houdt een verbod in om bloed op de straat te laten vloeien of te gieten. Dat op de overtreding van deze ordonnantie straffen staan is vanzelfsprekend.	DAG
00	06	1677	Eerste schriftelijke getuigenissen over Turnhouts kantwerk in het Begijnhof (T1984) (zie 1614 en 1637!) Jan Wilants en zijn vrouw worden veroordeeld om op het begijnhof kanten van de kussens te hebben gesneden. Hiervoor wordt Jan Wilants opgehangen en zijn vrouw gegeseld.	G
03	10	1677	De ordonnantie, waarbij het slachten van dieren werd onderworpen aan de goedkeuring van de keurmeesters, wordt niet opgevolgd door de slachters die buiten Turnhout wonen. Om deze misbruiken tegen te gaan verschijnt een nieuwe ordonnantie die de richtlijnen aangeeft die niet ingeschrevenen van Turnhout moeten volgen om binnen de vrijheid vlees te mogen verkopen.	DAG
00	00	1679	Separate vrede tussen de Nederlandse Republiek en Frankrijk. Afgedankte huurlingen zwerven rovend door de Kempen. Een ziekte onder de varkens doet het tekort aan voedsel nog toenemen.	T1993
03	08	1679	Gerardus Dierckx verkrijgt, twee dagen voor zijn benoeming, van de schepen van Turnhout een getuigschrift. Hieruit blijkt dat er te Turnhout op dat ogenblik vijf notarissen geadmitteerd zijn, waarvan er één doodziek is. In de omliggende dorpen van Arendonk, Tielen, Vosselaar, Beerse, Merksplas, Baarle-Hertog en Ravels zijn er slechts twee notarissen.	SF
10	08	1680	Het klooster van het H.Graf wordt autonoom, onafhankelijk van Hasselt.	TS + MG
07	09	1680	Joannes Ferdinandus, bisschop van Antwerpen, brengt een bezoek aan het klooster van het H. Graf te Turnhout. Nadat hij de stemming laat doen door de geproteste religieuzen, stelt hij met meerderheid van stemmen de eerste priorin aan. Het is zuster Marie, geboren H. Maget Maria, alias Paradanus.	DAG
10	10	1680	Het klooster van Hasselt oordeelt dat het nieuw gestichte klooster van het Heilig Graf voldoende levensmogelijkheden bezit om zelfstandig te worden. Dit gebeurt op 10 oktober 1680 onder een zelf gekozen priorin.	DAG
22	10	1681	Maria van Zimmeren kondigt een tijdig aan die op algemene vreugde onthaald wordt. Vanaf die datum zou er in de vrijheid een posterijdienst tot stand komen.	WW + DAG
12	02	1682	In een plakkaat worden er strenge maatregelen tegen de stropers afgekondigd.	WW
12	11	1683	In de rekening van burgemeester Joris Claessens komt een uitgave voor van 80 gulden. Deze som wordt betaald voor het vervaardigen van een lijst rond het portret van Maria Van Zimmeren op het stadhuis.	DAG
00	00	1684	Turnhout telt 19 brouwerijen.	K
28	06	1684	De woning "Maelsloth" op het Patersplein wordt in een verkoopakte vermeld.	G
06	08	1684	Na de hoogmis wordt een verscherpt verbod afgekondigd voor de brandveiligheid: op straf van 6 gl. is het verboden van met een pijp over straat of markt te gaan, of ermede in de nabijheid van stallen of huizen te komen. Feitelijk is het een verbod van het	S1950

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

roken in het openbaar, dat al zijn scherpte ontleent aan het feit dat iedere aanbrenger van een rokersdelikt, éénderde van de boete geniet. Ouders worden voor hun kinderen verantwoordelijk gesteld, meesters voor hun ondergeschikten, de waard voor de bij hem logerende passanten.

06	08	1684	Het 'collegio dominorum der stad ende vrijheijt van Turnhout' verbiedt van met geene Pijpen te gaen over de straeten, nocte ontrent de achterhuijsen, stallen etc. "Also men is onderricht datter verscheijde ingezetenen hun vervoorderen seer onghnachsamentlijck, met toeback pijpen te staen ende te gaen achter huijsen, stallen ende straten waer soude connen gecauseerd werden (: tgene godt verhoeden) eenen grooten brant, om welke perijckelen van brant te voorcomen, soo wort bij mijne heeren dije schouteth ende schepenen seer strenghelijcken verboden dat niemant met eenige toebackpijpen sich en sal vervoorderen te gaen ende staen ouver eenighe straten, merkte, oft ontrent eenighe stallen ende huysen opde pene van sesse guldens te bekeeren een derdendeel voor den heere schouteth, tweede voordn armen deser vrijheijt ende het resterende derdendeel wesende voordn aanbrengher...."	S1949-50
09	08	1684	E.H. Pieter Pauwel Rubens overlijdt in het gasthuis. Hij legateert een rente van 1.000 gulden kapitaal aan de zusters. (T1991) Op het kerkhof van het gasthuis wordt de vierde zoon van P.P.Rubens en H��l��ne Fourment begraven. (G)	T1991 + G
00	00	1685	Bij het gasthuis komt een apotheek.	G
00	00	1686	Wederopbouw van het kasteel.	G
17	04	1686	Een brand legt de halve stad plat, ook het stadhuis. De brand gaat van de Oranjemolen (�� aan het huidig ijsstadion) tot de Lokerenmolen (300 woningen). Ook de H.Grafpriorij lijdt veel schade. (of 16.04? zie MG pg 206) 'In dat zelve huys was een kind, bedlegerig van de kinder-ziekte, dat zeer lamenterende: de moeder medelyden met dat kind hebbende, stekt het zelve, door haeren drift, by puere onoplettendheid, in het stroye-dak: en voor dat sy haer van het kind ontmaekt hadde, was den brand dus verre gevoordert, dat hy onblusselyk geworden was.'	T1987 + TS + MG
00	00	1687	De Norbertinessen vestigen zich in Turnhout. Het klooster heet Sint-Agnetendal en is gevestigd op de Graatakker. Het klooster bestaat slechts tot 1718.	T + T1987
00	00	1687	De zusters van het H. Graf bouwen een nieuw klooster.	TS
01	09	1687	Men begint de fundamenten te leggen van een kwartier van het klooster van het H. Graf. Wie meent dat een eerste steenlegging een ceremonie van deze dagen is, vergist zich schromelijk. In de annalen wordt tot de zevende steen vermeld en wie hem plaatste. Het waren natuurlijk allen vooraanstaande personen die om een of andere reden bij de bouw betrokken waren. (zie 6 september!)	DAG
06	09	1687	Gerardus Knijff, abt van de St. Michielsabdij te Antwerpen, dient eind juli 1685 een verzoek in bij hertogin Maria van Zimmeren. In dit verzoek, ingediend door bemiddeling van het Turnhoutse stadsbestuur, vraagt hij om te Turnhout een Norbertinessenklooster te mogen optrekken. Maria van Zimmeren staat dit toe op 6 september 1687 na dat zij eerst het advies van de wethouders, dat gunstig is, vraagt.	DAG
19	09	1687	Elisabeth Wittens koopt een goed gelegen op de Graatakker. Elisabeth is begijn op het groot begijnhof te Mechelen. Op het door haar aangekochte goed komen zich drie Norbertinessen vestigen. Het zijn Agnes Willemsen, eerste priorin, Catharina van den Eynde en Maria Catharina van Hove. dit is het begin van het klooster "Sint Agnetendal".	DAG
00	00	1688	Willem III, Heer van Turnhout tot 1702. (T) In datzelfde jaar wordt hij koning van Engeland. (MG)	T + MG
00	00	1688	Willem III, zoon van Willem II en Maria Hendrika (dochter van Karel I), de koning van Engeland wordt heer van Turnhout. Zijn opvoeding liet veel te wensen over en het was meest zijn grootmoeder, Amalia van Solms, die zich over de jongen ontfermde. De vrijheid is voor hem geen onbekende meer. In de tijd van Amalia van Solms heeft hij hier reeds op het kasteel verbleven.	WW
30	03	1688	Overlijden Maria van Zimmeren. In weerwil van haar verlangen wordt haar stoffelijk overschot niet naar Turnhout overgebracht.	WW
06	09	1688	Jan Francen is werkzaam aan de bouw van het klooster der zusters van het H. Graf. Hij wil de mei steken op het zover voltooide gedeelte, stort omlaag en blijft dood liggen.	DAG
27	09	1690	Johan Borchmans staat aan E.H. Anthoni, onderpastoor te Turnhout, een heide af om er een kapel te bouwen. Deze heide is gelegen over de beek te Sevendonk. De ingezetenen van het gehucht gaan aan het bouwen zonder voorafgaandelijke toelating van de bevoegde overheid. Zij moeten hun werk staken en mogen de bouw slechts in 1694 voltrekken.	DAG
16	03	1691	Om de vorst (Willem III) te bedanken voor de genegenheid die hij voor Turnhout heeft betoond, besluiten de wethouders hem een som van 4 �� 5.000 gulden aan te	WW

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			bieden. Willem toont zich zeker niet ondankbaar en verleent de vrijheid nogmaals vrijstelling van inkwartiering van soldaten.	
00	00	1692	Bouw van een nieuwe kapel te Zeverdonk is voleind (zie 1694)	T1993
18	09	1692	In Turnhout voelt men een aardbeving tussen 14 en 15 uur 'gedurende den tyt van eenen miserere'. (T) Zij is van zeer korte duur en richt geen schade aan. Dezelfde aardbeving wordt op meerdere plaatsen waargenomen. (DAG)	T + DAG
00	00	1693	Na de slag van Landen (Neerwinden) wordt door de Franse overwinnaars aan Turnhout, onder dreigement van brand en plundering, een sauvegarde voorgesteld. De magistraat biedt 1.125 gulden, wat onvoldoende wordt bevonden.	T1993
00	00	1693	Vergroting begijnhof.	G
00	00	1693	Pastoor Mermans sticht 'de fondatie Mermans' op het begijnhof.	17
00	00	1693	Turnhout telt 6.528 inwoners	17
00	00	1693	Herentals telt 1.600 inwoners (dr Jan Goris, lezing 071093)	
00	00	1693	Turnhout telt 5.626 inwoners, Oud-Turnhout en Schoonbroek inbegrepen.	MB9
00	00	1693	De zusters van het Heilig Graf betrekken het 'Huis metten Toren'.	GT
00	00	1694	De noordkant van het kasteel wordt vernieuwd.	17
11	05	1694	De inwoners van Zevendonk mogen een kapel oprichten (zie 1692)	
19	06	1694	In de vroege morgen is er een klein oproer dat gericht is tegen de zogenaamde buitenbeenhouwers welke nochtans, door het marktprivilege van 1338 en door de stedelijke keuren, gerechtigd zijn hun koopwaar op de zaterdag-markt te veilen. Het kopstuk is de beenhouwer Jacob Donneus, die wel een bijzonder lastig en driftig heerschap moet geweest zijn, herhaaldelijk zijn boekje te buiten ging en deswege met de rechter te doen kreeg. Zijn medeplichtigen zijn de gebroeders Willem en Wouter Wouters Jacobssone. Met hun drieën roven ze met geweld het vlees van de tafels en banken waarop Jan van Eemeren, van Arendonk, en Jan Wouters Mierdmans van Weelde, hun koopwaar hebben uitgesteld. Zij pogen de omstaanders op te ruien om mede te plunderen, een opzet dat echter niet slaagt. Het ontweldigde vlees dragen ze in triomf mee naar de vleeshalle en daar mengen ze het onder hun eigen koopwaren. Tegenover de schout, die ijlings ter plaatse toesnelt, stelt Donneus zich brutaal aan. Als een teken van minachting ten opzichte van de schout, houdt hij obstinaat zijn muts op: "Als mijn heer den schouteth nocte schepenen geen recht en doen, soo doen wij ons selven recht!" Dit alles gebeurt omdat zij beweren dat de buitenbeenhouwers reeds voor 7 uur op de markt stonden, op hun gebruikelijke plaats, namelijk aan de westzijde nevens de botermarkt.	S55-56
01	06	1695	Bij de graanhandelaars worden de ruiten ingeworpen. Niettegenstaande de schaarsheid aan levensmiddelen hebben de graanhandelaars hun graan aan huis verkocht, zodat de gewone man ditzelfde graan nu veel duurder moet betalen op de markt.	WW
00	00	1697	Overlijden pastoor Mermans. Dankzij de 'fondatie Mermans' kunnen minder-bemiddelden uit Mol, Balen en Dessel, begijn worden.	G
00	00	1698	Aan de dorpers wordt het sprokkelen van dor hout toegestaan in het Grootenhout. Alleen het ten gronde liggende dor hout (geen enkel groen takje!) mag geraapt worden. Het gesprokkeld hout mag niet met kar of kruiwagen gehaald worden. Men mag alleen een bussel 'ten halse' (= op de nek) dragen. Overtreders worden gevankelijk naar Turnhout gevoerd.	T1978
22	05	1698	Uit het goedenisboek van het jaar 1698. <i>Intrée van Syne Hoogheyt den Ceurprins van Beyeren</i> : "Op den 22 Mey 1698 is hier binnen dese Stadt ende vryheydt ghearriveert Syn Hooghheyt den Ceurprins van Beyeren ghenaeempt Josephus Ferdinandus sone van Maximiliaen Emmanuel Ceurvorst van Beyeren s.s.s. en de Princesse van Oostenryck, dochter van Leopoldus Roomsche Keyser, welcke voors. Prins met flambeeuwen door de heeren deser Magistraet t' eynde de Otterstraet is inghehaelt, met het gevolghe der Gilden van den Edelen Ridder St Joris, St Apollonia, St Bastiaen ende St Anthonis ; als wanneer wy deselve Syne Hooghheyt hebben gheconduiseert op het hoff ende daerna, door den secretaris Proost ter presentie van de heeren van het magistraat is ghecomplimenteert gheworden ; ende op denselven avont heeft Syn Ceurvorstelycke Hooghheyt in stille synen voors. sone alhyer comen vinde ende op den 23 der voors. maent. smorgens (alvorens op het voors. hoff ghehoort de misse) onder het lossen van de haecken en luyden van de groote clocke, van hyer over Grobbendonck naer Brussel verriyst. In margine Staat : Desen Prins is gestorven van de Maseltiens tot Brussel op den 6 January 1699, tot groote droefheyt van dese Lande.	S1898
00	00	1699	Uit het Grootenhout haalt men een 'uytghenomen swaeren boom om geemployeerd te worden tot het opbouwen van den toren binnen de stadt Breda'. Bij het vervoer van die boom worden 10 paarden aangespannen en één ervan verongelukt.	T1978
00	00	1699	De zusters van het H. Graf bouwen een brouwerij.	TS

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	00	1699	De graanprijs is gestegen tot boven de acht gulden het veertel. (1 veertel = 88,475 liter; Turnhoutse maat) Waarschijnlijk de hoogste prijs ooit betaald binnen de stad. (zie 1671)	T1993
17	05	1699	Aan de deur mag men slechts aalmoezen geven aan hen die voorzien zijn van het op de klederen genaaide schild van de vrijheid.	K
00	00	1700	Poort begijnhof.	T1986
00	00	1700	Op het begijnhof komen minstens 2 scholen bij die, doordat er ook Frans onderwezen wordt, concurreren met het H. Graf.	TS
01	11	1700	Karel II, de laatste Spaans-Habsburgse koning, sterft. Bij testament heeft hij de Spaanse Nederlanden toevertrouwd aan Filips V (van Anjou), kleinzoon van Lodewijk XIV (T), zodat ons land onder Franse invloed komt. (T1993)	T1993 + T
00	00	1701	Turnhout krijgt een inkwartiering te verduren van 600 Franse soldaten zonder dat de heer hiertegen iets vermag.	WW
00	00	1701	Eerste schepen Loixs doet verslag over de schade in Turnhout en omgeving aangebracht door de "legers der Staeten van Nederland".	T1993
00	00	1702	Het Land van Turnhout wordt betwist tot 1711	
00	00	1702	Frederik I van Pruisen, Heer van Turnhout tot 1713.	G
00	00	1702	Friso van Nassau, Heer van Turnhout tot 1713.	T1978
00	00	1702	Door Filips V wordt een eerste conscriptie ingevoerd.	T1993
19	03	1702	Overlijden van Willem III, koning van Engeland en heer van Turnhout. Hij was ongelukkig van zijn paard gestort toen dit in een molshoop trapte. Hij brak hierbij het sleutelbeen in de rechterschouder en overlijdt aan de gevolgen van deze breuk. Als jongen werd zijn opvoeding door zijn moeder Maria Hendrika, nogal verwaarloosd. Het was Amalia van Solms, kasteelvrouw van Turnhout, die zich het meest om hem bekommerde.	DAG + WW
00	05	1702	Oorlogsverklaring van de zogenaamde Spaanse Successieoorlog.	T1993
00	06	1702	(eind juni) Een leger van 100.000 man, gealliëerden van allerlei nationaliteit, o.l.v. Marlborough, komen naar Turnhout, Beerse en Vosselaar. Alle boeren en landslieden vluchten uit Turnhout. Toch doet met goede zaken, want in de Kempen zijn 'alle winckels uytverkocht'.	N T1993
22	11	1703	°Walter Pompe in Lith (Nederland). In Turnhout leverde hij o.m. werken aan de Sint-Pieterskerk (het imposante hoofdaltaar), aan de Begijnhofkerk en het beeld van O.L.-Vrouw aan den Engel (hoek Markt-Patersstraat), nu in het Paterspand. (Begijnhofkrant nr.2 2002)	
07	12	1704	In de nacht van 7 op 8 december barst een geweldig onweder los boven Turnhout. Het houdt aan tot 8 december op de middag. De gebouwen van het H. Graf hebben fel te lijden onder dit stormweer. Het dak van het kwartier van de internen, welke voor de helft met pannen belegd is, wordt bijna geheel opgelicht en verwoest door de wind. Verschillende ruiten vliegen aan diggelen. Uit schrik voor de rondslingerende pannen durft niemand de gebouwen verlaten.	DAG
00	00	1708	Om vechtpartijen te beperken worden de herbergiers verplicht de schout binnen het uur te adverteren telkens iemand in hun huis gekwetst of vermoord is.	T1978
00	10	1708	Ongeveer van half oktober ligt de Kempen gevangen in de greep van een uitzonderlijk strenge winter. Men kan zich best in januari wanen. Deze strenge koude duurt ongeveer veertien dagen. Daarop volgen afwisselend perioden van vorst en dooi. De graanprijzen gaan de hoogte in. Het koren kost 12 gulden de veertel, de gerst 8 gulden, de haver 5 gulden en de boekweit 7 gulden. Onder de bevolking eist deze strenge winter zijn tol. Verschillende mensen vriezen dood.	DAG
00	00	1709	Turnhout telt 6.174 inwoners.	MB9
00	00	1709	De hongerwinters van 1709-1710 en 1740-1741 zorgen voor de algemene verspreiding van de aardappelteelt in onze gewesten, als aanvullend voedingsgewas naast het graan.	D
00	00	1710	Het Groenhuis (hoek Nieuwstad-Hoveniersstraat) wordt opgetrokken.	MB2
00	00	1710	De paters Minderbroeders vormen het oudste georganiseerde brandweerkorps.	P + T1995
00	00	1710	Van een eigenlijk brandweerkorps kan evenwel pas worden gesproken in 1710. En wat wel zeer merkwaardig is, het werd gevormd door de volksgeliefde paters Minderbroeders van het Turnhoutse klooster.	S1950
00	00	1710	Jacob Anthonissen wordt beschuldigd van moord op zijn vader. Moordenaars van vader of moeder, evenals moordenaars van broeder of zuster, worden eerst geradbraakt en daarna onthoofd. Omdat de dader hier voortvluchtig is, wordt het vonnis gewijzigd en krijgt hij een executie in effigie toegewezen: er wordt een portret gemaakt dat op hem lijkt en dat in zijn plaats geradbraakt wordt. Dit is de enige keer dat te Turnhout in de 18 ^e eeuw dergelijk vonnis wordt geveld.	T1978
00	00	1711	Onder de koning van Pruisen tot 1753	
00	00	1713	Frederik Willem II van Pruisen, Heer van Turnhout tot 1740.	T1978

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	00	1713	Koorgestoelte van Johannes Claudius de Cock.	G
11	04	1713	De Vrede van Utrecht is het einde van de Spaanse Successieoorlog.	T + T1993
00	00	1714	Men vindt slechts drie Kempense gemeenten: Turnhout, Postel en Westmalle tussen de 104 posthouderijen.	G
21	11	1714	Adriaan Mooykens bouwt de Lokerenkapel.	G
21	11	1714	Op Onze Lieve Vrouwe Presentatiedag is eene kleine maar zindelijke kapel, te Lokeren, ter eere van Gods Moeder opgericht. Haar beeld wordt dien dag met prachtigen luister ingezegend, onder den titel van Onze Lieve Vrouwe van Troost; en voor de eerste maal stegen ter harer eer dankgebeden ten hemel, voor de goddelijke hulp die zij den armen Mooykens had willen verleenen om dezen kleine tempel ter Harer eer te helpen oprichten.	S1896
00	00	1715	De zusters van het H. Graf bouwen een kerk.	TS
09	09	1715	Na een plechtige mis wordt de eerste steen gelegd van de kerk van de zusters van het H. Graf. De kerk is toegewijd aan de H. Jozef.	DAG
00	00	1716	Na de brand wordt het stadhuis in de stijl van die tijd terug opgetrokken; het vertoont dan ook veel gelijkenis met het Mauritshuis van Den Haag.	G
13	02	1716	Brand van het stadhuis na een teerfeest van de Rederijkers.	T87
09	09	1717	Eerstesteenlegging kerk H.Jozef in de Herentalstraat.	G
00	00	1718	Volgende straf wordt toegepast op Joos Van Herck, die zo God vergeten had dat hij zich had opgehangen in een strop op zolder: de begraafing in gewijde aarde wordt ontzegd en het lichaam wordt op een slede door de belangrijkste straten van de stad tot aan de terechtstellingsplaats getrokken en daar in een 'vorck of micke' of in een kist aan een boom gehangen.	T1978
16	04	1718	Het Norbertinessenklooster Sint-Agnetendal op de Graatakker verdwijnt, omdat de communautiteit terug naar Antwerpen gaat.	G + DAG
02	07	1718	Een kleine tragedie bij de bouw van de nieuwe kerk toegewijd aan de H. Jozef, van het H. Graf. Marcus van Aken, metserdienaar, valt van de stelling van de hoge muur naast de gevel van de nieuwe kerk met het hoofd op een scherpe kant. Hij overlijdt op 6 juli.	DAG
03	01	1719	De Gazette van Antwerpen komt voor het eerst uit. Ze verschijnt tweemaal per week, op dinsdag en vrijdag.	T1976
03	08	1721	De magistraat vaardigt een ordonnantie uit, bekleed met het gezag van de Souvereine Raad van Brabant, waardoor verbod wordt gelegd op het dekken met riet en stro van nieuwe woningen. Oude bedakingen mogen niet meer worden hersteld. Keurmeesters kunnen versleten daken doen afnemen.	S50
00	00	1722	Lage graanprijs: 1 gulden, 19 stuivers. (zie 1699)	T1993
00	00	1723	Het gagement van de torenwachter wordt verhoogd tot 31.50 gulden courant per trimester (een vierendeel jaars gagie).	MB8
00	00	1724	Overlijden van Jean Monnoye, steenhouwer begijnhofpoort.	T1986
00	08	1726	In het begin van de maand augustus 1726 Kopen de religieuzen van het H. Graf te Turnhout een klok. Deze klok wordt aangekocht van de administrateurs van de oude kapel te Grobbendonk. Om de betaling te voldoen kan men rekenen op verscheidene giften. De naam van de klok is Marie, Joseph, Charle.	DAG
00	00	1729	Het beeld van O.L.Vrouw ter Engelen wordt door de buurt (Patersstraat) bij beeldhouwer Pompe besteld. (zie 1740)	TP
27	08	1729	Er wordt voorgesteld het aftochtklokje om 9 uur te luiden in plaats van 10 uur.	K
10	10	1729	Campo Weyerman hekelt de gewoonte van bepaalde ouders om hun kinderen, zonder dat er sprake is van enige roeping, in kloosters te plaatsen. Als voorbeeld neemt hij advocaat Vogelgryp die zijn dochter dwingt om begijn te worden. Zij verkiest zich te vestigen in het Turnhoutse begijnhof, omdat het gerucht gaat dat daar volop mogelijkheid is tot flirten en minnekozen. (volledige tekst in Turnhout, onverwachte schrijvers over een kleine stad)	OS
22	10	1729	Carolus de Spinosa, bisschop van Antwerpen, brengt relikwieën naar het H. Graf van Turnhout, bedoeld voor de nieuwe kerk.	DAG
23	10	1729	Inwijding van de kerk van het H. Graf in het bijzijn van talrijke hoogwaardigheidsbekleders. Na de kerkwijding celebreert de bisschop een mis aan het nieuw gezegend hoogaltaar. Wanneer de plechtigheid is afgelopen wordt aan de genodigden een maaltijd aangeboden.	DAG
25	10	1730	Melchior Van Gorkum wordt geboren als zoon van de schout van Heist-op-den-Berg.	MG
00	00	1732	Prins Willem IV van Nassau doet definitief afstand van Turnhout, ten voordele van Willem I van Pruisen, maar behoudt het recht de titel en de wapens van Turnhout te blijven voeren.	T
07	07	1732	Willem Antoon Nicolaas de Fierlant wordt bij open brief van Frederik Willem, koning van Pruisen, aangesteld als hoofdschout van de stad en de heerlijkheid Turnhout en van de dorpen Poppel, Baarle en Beerse. Deze aanstelling gebeurt in	WW

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			vervanging van de vroegere hoofdschout van den Broeck, die overleden is. Buiten deze aanstelling tot hoofdschout wordt hij ook opperjager, warandemeester en pluimgraaf van hetzelfde rechtsgebied. Na zijn benoeming neemt Willem Antoon zijn intrek op het kasteel van Turnhout. Zo noemt men hem als kasteelheer van Turnhout.	T1982
22	09	1732	Jonkheer Guilelmus de Fierlant wordt erkend als hoofdschout van de stad, de vrijheid, het land en het kwartier van Turnhout.	
00	00	1733	In Turnhout worden 30.583 stukken tijk gemaakt en gezegeld.	
00	00	1733	In Turnhout is er nog slechts één lakenmaker aan het werk. De kooplieden laten hun laken weven te tilburg, Dessel, Mol, Retie en andere gemeenten.	S1956-57
13	08	1733	Caerte ofte reglement voor het cleermaeckers ambacht der stad ende vrijheijdt Turnhout. (volledige tekst in stadsverslag)	S1956-57
04	10	1733	Consternatie in het H. Graf. Omstreeks 10 uur in de avond bemerkt een jonge zuster, door het venster van haar cel, een man die met een licht in de hand zich in de oude kapel bevindt. Samen met een andere zuster gaat zij op zoek naar de indringer die zij tenslotte vinden in de ziekenkamer. Op hun vraag wat hij binnen het klooster uitricht, antwoordt de man "niemendal" en slaagt ijlings op de vlucht. Hij verdwijnt door een zo'n kleine opening dat niemand het voor mogelijk houdt dat men er doorheen zou kunnen kruipen.	DAG
00	00	1734	Geboorte Jan Andries van der Mersch in Menen	WW
00	00	1735	Goswin Anna Maria Felix de Fierlant wordt geboren uit een invloedrijke, adellijke familie van juristen, ambtenaren en magistraten. Zijn vader was schout van Turnhout, zijn grootvader was Raadsheer geweest in de Raad van Brabant, zijn overgrootvader Kanselier van Brabant. (Taxandria Nieuws 1997 nr 4)	
20	11	1735	Geboorte Goswin Anna Maria Felix de Fierlant.	WW
20	11	1735	Goswinus Anna Maria Felix de Fierlant ontvangt het doopsel als zoon van Guilelmus Antonius de Fierlent en Anne Caroline van den Broeck. Hij zal opgroeien in een familie van juristen en ambtenaren. Zijn vader is schout te Turnhout; zijn grootvader Philippe Ignace (1645-1717) was raadsheer geweest in de Raad van Brabant.	T1999
04	12	1736	Stichting van de Kluis van Oosthoven.	G
00	00	1737	Het stadsbestuur, dat bestaat uit de schout, de schepenen en de gezworenen, wordt uitgebreid met de gecommiteerden der gegoeyden. Enkel de grootgrondbezitters komen voor deze functie in aanmerking.	T1982
00	00	1737	In Turnhout worden bijna 36.000 stukken tijk gemaakt en gezegeld.	
00	00	1737	Marie Heylen wordt door Jan Baptist Proost, landbouwer en herbergier, beschuldigd zijn paard te hebben betoverd.	T1978
00	00	1738	Jan Peter van Bourscheit de Jonge restaureert de Sint-Pieterskerk.	
00	00	1738	Opening van de 'Fransche school' van Filip de Pauw in de Patersstraat.	T1976
01	06	1738	400-jarig jubileum der tijkfabrieken.	
00	00	1740	Hoekbeeld 'Den Engel' O.L.Vrouw van Walter Pompe (G), gemaakt voor de prijs van 115 gulden 10 stuivers, wordt niet geplaatst op de hoek Patersstraat-Baron du Fourstraat, maar tegen het huis 'Den Engel'. (zie 1729)	P
00	00	1740	Frederik II van Pruisen, Heer van Turnhout tot 1753.	T1978
00	00	1740	Sint-Pieterskerk: hoofdaltaar Walter Pompe en biechtstoelen P.J. Van Bourscheit II.	E
00	00	1740	Hongerwinter 1740-1741 (zie 1709)	
00	00	1740	1740-1748 Oostenrijkse Successieoorlog.	T1993
20	10	1740	Karel VI overlijdt en wordt opgevolgd door Maria Theresia.	T1993
00	00	1741	Er is een streng verbod op de uitvoer van alle graansoorten uitgevaardigd. Er volgt een verplichting dat al wie granen in voorraad heeft, deze moet te koop stellen op de openbare markt. Men hoopt aldus de prijs te doen dalen. Turnhout telt 14.000 inwoners. (zie 1709 en 1755!) De graansmokkel naar Nederland via Hoogstraten is onrustwekkend.	T1993
00	00	1742	Oudste vermelding van een blekerij op de Broekzijde, in het bezit van Jonker Bols, geneesheer en heer van de Vrijheid Arendonk.	G
00	00	1744	1744-1745: Vonnissen vermelden dat het gebruikte brandmerk een galg voorstelde. In gewone gevallen stelde dit merk waarschijnlijk de letter 'T' voor.	T1979-81
00	00	1744	1744-1745: De scherprechter Joannes Tillenborgh uit Antwerpen wordt 193 gld. 18 st. betaald voor het verrichten van de scherpe examinatie en de executie van vagebonden in Turnhout.	T1978
00	00	1745	Men begint te werken aan de nieuwe Steenweg op Antwerpen.	B
00	00	1745	Er wordt een galg speciaal opgericht op de markt. Na de terechtstelling worden de lijken getransporteerd naar het Galgeneind, waar ze tentoongesteld worden tot ze vergaan zijn door weer en wind, of door raven, wolven en honden weggevreten zijn.	T1979-81
00	00	1746	De Merodelei (den Dijk) wordt aangelegd door de staat. (zie 1822)	
00	00	1746	De hele Zuidelijke Nederlanden komen onder Frans bestuur.	D
00	00	1748	Laatste doodstraf uitgevoerd in Turnhout.	T1979-81

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

15	08	1748	Dominicus Vermanden, uitbater van een blekerij in Turnhout, krijgt toelating om zijn goederen vrij te vervoeren.	DAG
12	10	1748	Een koffer met zilverwerk, toebehorend aan de zusters van het H. Graf, wordt eindelijk terug op zijn plaats gebracht, tot grote blijdschap van de zusters. Het koffer stond reeds sinds vier jaar in Antwerpen. Het was daarheen gevoerd omwille van de troebele tijden in Turnhout.	DAG
18	10	1748	Vrede van Aken: einde van de Oostenrijkse Successieoorlog. De Zuidelijke Nederlanden gaan terug naar Oostenrijk.	D + T1993
00	00	1750	St. Pieterskerk: het in 1503 gebouwde doksaal vooraan in de kerk wordt verwijderd.	G
03	07	1750	De magistraat besluit een publieke markt voor alle vis op te richten om misbruiken bij het visverkopen tegen te gaan.	G
12	08	1751	De magistraat van Turnhout geeft een toelage van 400 gulden Brabants courant om een orgel in de kerk van Oud-Turnhout te plaatsen. De koster krijgt een salarisverhoging van 30 gulden 'mits sijn bequaem maeckende tot het spelen van het orgel ende daarvan doende blijcken bij behoerlijcke attestatie'.	DAG
14	08	1751	Keizerin Maria-Theresia verleent Turnhout het recht om het weggeld te verhogen. Turnhout is hoofdpunt van de uitgaande en inkomende rechten voor de voertuigen komende uit Duitsland, 's Hertogenbos, Eindhoven en Cleef.	DAG
00	00	1752	Het eiken beeld van Jezus aan het Kruis van Walter Pompe (hoogte 1m75) is gedateerd en getekend achteraan op de lendendoek: w.pompe 1752. Dit is de waarschijnlijke datum want de getallen zijn niet duidelijk leesbaar. (Begijnhofkrant nr.2 2002)	
00	00	1753	In Oostenrijks bezit tot 1794. Frederik II verkoopt Turnhout aan keizerin Maria-Theresia voor 235.648 gulden.	T
00	00	1753	Molenaars in dienst bij een molenpachter ontvangen driemaandelijks als loon 168 gulden. Hun knechten 144 à 120 gulden naargelang hun kwalificatie. Het inwoneraantal van Turnhout bedraagt 8.451.	T1993
25	01	1753	Goswin de Fierlant laat zich inschrijven aan de Leuvense universiteit om er rechten te studeren.	T1999
27	01	1753	Keizerin Maria Theresia van Oostenrijk koopt de heerlijkheid Turnhout.	OS
07	04	1753	Bij open brief schenkt Maria-Theresia de baronie van Turnhout een Emmanuel Tellez Menezes y Castro, hertog van silva Tarouca. Deze gift gebeurt uit erkentelijkheid om de menigvuldige voorschotten in geld die hij gedaan heeft en verder als dank voor bewezen diensten. Samen met de schenking laat Maria-Theresia toe dat de eigenaar zijn titel zou hechten aan zijn goed en de baronie van Turnhout zou veranderen in hertogdom. (zie ook 27.01.1753)	WW
13	06	1753	Graaf de Neny, zaakwaarnemer van de hertog van Sylva Tarouca, brengt verslag uit van zijn belevenissen in Turnhout: "Tegen negen uur kwam het stadsbestuur mij groeten en bood het mij de stadswijn aan, die ik liet verdelen onder de paters Recollecten en de zusters van h. Graf. Het is merkwaardig dat deze stad meisjes als boodschappers heeft en dat zij de erewijn in manden aandrigen, in totaal, volgens wat mijn bedienden konden zien, ongeveer tachtig stopen." De graaf spreekt op het stadhuis "in het Vlaams" over de goede bedoelingen van de nieuwe hertog en woont daarna een mis en een Te Deum bij in de Sint-Pieterskerk. "Ik keerde terug naar het kasteel, gevolgd door het stadsbestuur en voorafgegaan door de stadsboodschappers die manden met suikerbonen droegen en die uitstrooiden over de kinderen, wat ons erg vermaakte. De Neny bezoekt daarna het bos de Grooten Hout, dat hem interesseerde: "Dit bos ligt op een mijl van Turnhout: men ziet er de verwoestingen die de officieren van de koning van Pruisen de laatste jaren aangericht hebben, maar er blijven niettemin veel prachtige bomen over. Ik doorkruiste het hele bos in de grote dreven die mooi en goed aangelegd zijn. Naast de voorzieningen die getroffen zijn om het te beschermen tegen aftakeling door boeren, versperringen die de dreven afsluiten en grachten die het hele bos omgeven, biedt het dit merkwaardige voordeel dat het afgezonderd op de heide ligt en dat niemand het recht heeft het te betreden." "Men heeft mij in Turnhout stalen laten zien van de geschenken die men Uwe Hoogheid bereidt. Men vervaardigt er zonder twijfel de mooiste beddentijk en de mooiste stoffen van de wereld en men maakt er even prachtige kant, in de stijl van Mechelen, als gelijk waar in de Nederlanden. ..."	OS
01	09	1753	Graaf Emanuel van Sylva Tarouca, Heer van Turnhout tot 1768	G +T1993
00	00	1754	40% van de Turnhoutse bevolking wordt als arm beschouwd.	T1979-81
00	00	1754	Eiken kruisbeeld W. Pompe – begijnhofmuseum	
00	00	1755	Bij de volkstelling vindt men slechts 9 beenhouwers opgetekend voor een bevolking van nagenoeg 8.283 zielen.	S55-56
00	00	1755	De magistraat beslist een publieke markt voor alle vis op te richten, om misbruiken bij het visverkopen tegen te gaan.	

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	00	1755	Turnhout telt 8.283 inwoners.	T1984
00	00	1755	Na Brussel, Antwerpen en Leuven is Turnhout de volkrijkste stad van Brabant.	T
00	00	1755	Het begijnhof van Turnhout wordt groter dan dat van Herentals. Ook het aantal mannelijke en vrouwelijke kloosterlingen in Turnhout wordt groter dan in Herentals. (dr Jan Goris, lezing 07.10.93)	
00	00	1755	Beroepsbevolking: 0,42% administratie; 33,11% textiel, kleding, hoedenmakerij; 36,43% landbouw; 16,61% dienstpersoneel; 3,40% handel; 2,30% voeding; 1,25% boterverwerking; 2,11% hout- en steenbewerking; 0,50% metaalindustrie; 0,23% vervoer; 3,18% andere sectoren.	MB13
15	01	1755	Het resultaat van een volkstelling bevestigt dat Turnhout op 15 januari een bevolking heeft van 8.283 zielen. Zij is bijgevolg de grootste stad van de Antwerpse Kempen.	DAG
12	03	1755	In het gezin Corbeels te Leuven wordt een zoon geboren die gerkerstend wordt als Pieter. Wanneer hij de vereiste ouderdom heeft treedt Pieter in dienst bij het Oostenrijks leger. Na hier welenkele ervaring in de krijgskunst te hebben opgedaan kom hij terug naar zijn vaderstad waar hij zich vestigt als drukker. Met het regime van keizer Jozef II kan hij niet akkoord gaan en hij mengt zich dan ook in de Brabantse omwenteling.	WW
12	03	1755	Pieter Corbeels wordt in Leuven geboren als achtste kind van de schoenmaker Frans Corbeels en Magdalena Servranckx. (historischedrukkerij.be)	
06	06	1755	Een vermeende brand in de toren van Sint-Pieter. (volgens MB1 6 of 9 juni 1755 te 20.00 uur)	T1991+G T1959-60 T1995
15	11	1755	Aan de weduwe van wijlen Peeter de Bie wordt de som van 31 guldens 13 stuyvers betaald om de gaten te dichten in het dak van de St. Pieterskerk, aldaar geslagen bij de vermeende brand.	MB1
15	11	1755	Uit de rentmeestersrekening van 1753-1755: 'Item volgens specificatie ende ordonnantie de dato vyfthienden november 1700 vyfenvyftigh heeft den redant betaelt aen de weduwe wylen peeter de bie de somme van eenendertigh guldens derthien stuyvers in voldoeninge van weder in staet gestelt te hebben de gaeten die geslaegen syn geweest door het schaliendack van sinte peeters grooten thoren alhier ten tyde als schier een yegelyck meynde datter aldaer brandt ontstaen was, dogh naer veel alarm bevonden is dat het muggen waeren, die eenen roock scheenen te formeren'.	T1995
26	12	1755	lichte aardbeving.	T
00	00	1756	De pensepoel wordt gedempt.	G
18	02	1756	Lichte aardbeving waarbij het kruis van de begijnhofkerk afviel en de grote toren van het kasteel scheurde.	T
00	00	1757	In het "Groten houdt" wordt voor de eerste maal de abeel aangeplant, samen met 30.000 beuken, olmen en eiken tot onderhoud van de molens en openbare gebouwen.	T1993
00	00	1758	De toren van de St-Pieterskerk wordt hoger opgetrokken.	G
00	00	1758	St-Pieterskerk: verhoging middenbeuk en aanbouw zijbeuken door architect P. Van Bourscheit de Jonge.	G
25	03	1758	Wanneer jonker Karel de Fierlant (geboren op het kasteel op 7 december 1737) de ouderdom van 21 jaar heeft bereikt, verzoekt zijn vader, hoofdschout van Turnhout, aan de heer van de vrijheid, hertog Sylva Tarouca, om ontslagen te worden van dit gewichtig ambt omwille van zijn hoge ouderdom. Deze vraag is echter niet zo onbaatzuchtig want, samen met zijn ontslag, vraagt de hoofdschout dat zijn zoon Karel hem zou mogen opvolgen. Het ontslag en de vervanging door Karel worden door de heer van Turnhout aanvaard. De nieuwe hoofdschout wordt, bij brieven gedagtekend te Wenen op 25 maart 1758, benoemd.	WW
23	10	1758	Jacobus Bosch, primus van de Leuvense universiteit, wordt plechtig ingehaald in Turnhout.	TS
16	04	1761	De kanunniken van Korsendonk besturen de Latijnse school van 1645 tot 1761 (GT), en worden uit het bestuur verwijderd ten voordele van wereldlijke priesters. (G)	GT + G
00	00	1762	Goswijn de Fierlant vervangt, als bekwaam jurist, de overleden advocaat Louys om de belangen van de vrijheid Turnhout bij de Souvereine Raad te bepleiten.	WW
00	00	1762	Goswin de Fierlant behartigt vanaf 1762, in opvolging van de Diestse advocaat Joannes-Baptista Louys, de belangen van de stad Turnhout in geschillen.	T1999
00	00	1762	1762-64 : Het aantal kantwerksters wordt op ± 1.000 geraamd. Mechelen zou in deze jaren ± 4.500 werksters hebben.	T1984
25	01	1764	Keizerin Maria Theresia verleent de gasthuizusters een octrooi. Men verkreeg de machtiging om vijftig bunder braakliggende grond te cultiveren.	T1991
07	08	1765	Een omzendbrief van de gevolmachtigd minister Coblenz aan de provinciale justitieraden wordt traditioneel beschouwd als het werkelijke begin van de hervormingspogingen van het strafrecht. Hierin wordt onder andere het advies	T1999

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			gevraagd inzake de afschaffing van het brandmerk en van de pijnbank. Allen zijn tegen een afschaffing van de tortuur.	
24	04	1766	Men besluit de vervallen vismijn herop te bouwen.	TT
00	00	1767	Turnhout telt 239 tijkbazen.	
00	00	1767	De schepenen huren de blijk van het kasteel als speelplaats om te voorkomen dat de leerlingen van de school op de markt herbergen bezoeken.	TS
00	00	1768	Juliaan Gisleen De Pestre wordt de nieuwe Heer van Turnhout en betaalt daarvoor 208.000 gulden.	G
00	00	1768	Julien-Ghislain Depestre koopt het Turnhoutse kasteel met aanhorigheden aan en verkrijgt hierdoor van Keizerin Maria-Theresia de titel van Graaf van Seneffe en Turnhout. Afgezien van de periode van het Franse Directoire, blijft het Turnhoutse kasteel 39 eigendom van de familie Depestre. (Taxandria Nieuws 1997 nr 2)	
00	00	1768	Goswijn de Fierlant wordt sekretaris van de Geheime Raad.	WW
30	01	1768	Melchior Van Gorkum koopt voor 7.500 gulden het 'huis metten thoren'. Tijdens zijn verblijf in dit huis is Van Gorkum actief als historisch auteur. Waarschijnlijk was Van Gorkum 'Juge van Zijne Majesteits rechten'.	MG
08	05	1768	Graaf en gravin J. de Pestre-Cogels kopen de heerlijkheid (T1976-82) van de hertog van Sylva Tarouca. (G)	G + T1976-82
06	06	1768	Het hertogdom met al zijn aan- en afhankelijkheden wordt verkocht aan graaf Juliaan de Pestre. De akte van verkoop wordt opgesteld op 6 juni 1768.	WW
07	09	1768	Graaf De Pestre neemt bezit van zijn heerlijkheid. Hij wordt ontvangen op het gehucht Lokeren door de gilden met hun wapperende vaandels en rijke breuken. Onder het gelui van de klokken wordt hij door een erewacht, te paard, de vrijheid binnengeleid.	DAG
00	00	1769	Jaaropbrengst van de 4 windmolens: 10.151 gulden, 9 stuivers, 2 oordjes.	T1993
00	00	1769	J. Watt vindt de stoommachine uit.	D
21	12	1769	Het nieuwe orgel in de kerk van het H. Graf is eindelijk klaar gekomen. Het werd aanbesteed aan een orgelbouwer met de naam NAU uit Lorreinen. Door allerlei tegenslagen kon de man zijn werk niet snel afmaken. Voor de financiering zorgde voor een groot deel vrouw Catharina Veltman. Deze weduwe logeerde eens in het klooster te Turnhout. Toen zij hoorde hoe slecht het oude orgel klonk, dacht zij er over na om geldelijke steun te verlenen. Toen zij door een zware ziekte werd gekweld, beloofde zij duizend gulden voor de bouw van een nieuw orgel wanneer zijn mocht genezen. Dit gebeurde en de vrome vrouw hield haar belofte.	DAG
17	12	1770	De Geheime Raad draagt Goswin de Fierlant in een consult op een verslag op te stellen betreffende de oprichting van tuchthuizen in elke provincie en de afschaffing van lijfstraffen.	T1999
00	00	1771	Het Oostenrijks bestuur begint met de vervolging tegen priesters en kloosterlingen. Jonge kloosterlingen mogen géén professie uitspreken voor de ouderdom van 25 jaar, sermoenen worden gecensureerd, beschouwende congregaties opgeheven, enz...	M
00	00	1771	Goswijn de Fierlant treedt in het huwelijk met zijn nicht Maria Theresia, gravin de Neny.	WW
00	00	1771	Turnhout telt minstens 6 grote firma's die met het buitenland handelen. (dr Jan Goris, lezing 07.10.93)	
28	08	1771	Goswin de Fierlant treedt in het huwelijk in de Brusselse Sint-Goedelekerk met zijn nicht, Maria-Theresia de Neny, de oudste dochter van Patrice-François de Neny (1716-1784, chef-president van de Geheime Raad). Uit dit huwelijk wordt in 1778 een zoon, Antonius (1778-1830), geboren.	T1999
18	04	1772	Keizerin Maria-Theresia vaardigt een edict uit, waardoor niemand eeuwig geprofest kan worden voor de leeftijd van 25 jaar.	T1993
25	07	1772	Het edict over de ontginning van de woeste gronden van Maria Theresia geeft de grote stoot tot vruchtbaarmaking van de vroegere grond. Intensieve ontginningen beginnen en mastbossen verschijnen.	G
00	00	1773	Isabella Clara Cogels, Vrouwe van Turnhout	
00	00	1773	De opheffing van de Jezuitenorde is voor de centrale overheid een gelegenheid om zich met het voortgezet onderwijs in te laten. (Tax.Nieuws nr. 1. 1994)	
21	01	1773	Nadat graaf J.G. de Pestre op 21 januari 1773 overleden is, komt het graafschap Turnhout aan zijn oudste zoon Joseph Frans Xavier. De jongen is op dat moment nauwelijks zestien jaar oud. Over een intocht van deze heer in Turnhout is geen spoor. Waarschijnlijk is wel de overdracht gebeurd, maar is deze heer van Turnhout nooit in de vrijheid geweest om haar plechtig in ontvangst te nemen.	WW
26	12	1773	Goswin de Fierlant wordt bij patentbrief door keizerin Maria-Theresia benoemd tot president van de Grote Raad van Mechelen.	T1999
00	00	1774	zomer: De omheiningsmuur rond het kerkhof wordt voltooid. (of 1773 zie WW)	G
00	00	1774	Na het overlijden van Juliaan de Pestre, wordt zijn zoon Jean François Xavier de	T1982

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			Pestre de laatste Heer van Turnhout.	
27	01	1774	Goswin de Fierlant wordt benoemd tot raadsheer bij de Raad van State. Al betekent deze instelling op dat ogenblik hoegenaamd niets meer, toch blijft een dergelijke benoeming erg gegeerd omwille van de materiële voordelen die aan dit ambt verbonden zijn.	T1999
27	10	1774	De wethouders sluiten een akkoord met Andreas van den Gheyn te Leuven, om tegen mei 1775 een nieuwe beiaard te gieten. Het metaal wordt door Turnhout zelf geleverd en bestaat uit de oude klokken.	T1976
27	10	1774	Het nieuwe klokkenspel zou bestaan uit 31 eenheden. (zie 1775: 36 klokken ???)	WW
16	11	1774	° Pieter Jan De Nef in Gierle.	GT+WW
00	00	1775	Poort Sint-Pieterskerk in Louis XVI-stijl.	G
00	00	1775	De grote arduinen kerkpoort onder toren van de Sint-Pieterskerk wordt gemaakt.	WW
00	00	1775	De preekstoel van de gasthuiskapel verhuist naar de Theobalduskapel.	T1991
00	00	1775	Tegen Kerstmis worden 37 klokken met A. van den Gheyn's naam in de toren gehangen. (zie ook 1924) Het is zijn 17 ^{de} opus, hetgeen bovendien algemeen bekend staat als zijn beste werk. Hun kostprijs bedraagt 1.267 gulden 14 stuivers. Thans (2003) resten slechts zijn instrumenten van Turnhout, Hasselt, Sint-Truiden, Leuven (St. Geertuiker), en in de Nederlandse steden Veere, Schoonhoven en Nijkerk.	T1976+ Toerisme info 2003/3
00	00	1775	Het oude kerkhof rond de kerk wordt afgesloten door een omheiningmuur.	G
28	01	1775	Door de hoofdgilde van Leuven werd betwist dat de gilde van de handboog van Turnhout een hoofdgilde was die het recht bezat "staande prijzen" uit te loven. Een belangrijke uitspraak valt op 28 januari 1775 bij de soevereine raad. Turnhout wint het pleit en Leuven wordt tot de onkosten van het proces veroordeeld.	WW
08	04	1775	De Gentse orgelbouwer Aegidius Franciscus Van Peteghem ondertekent een contract met de gasthuizusters. De prijs, het aantal registers en de leveringstijd staan genoteerd. In 1776 moet het orgel klaar zijn met drieënvijftig tonen voor een bedrag van 950 gulden en twee jaar gratis onderhoud.	T1991
23	11	1775	Er wordt een overeenkomst gesloten tussen de moeder van het gasthuis, zuster Dorothea van der Vliet, en een orgelmaker uit Meerhout, Antonius van Genechten. Deze was geen orgelbouwer, maar wel een beeldhouwer. Het gaat hem dus om het beeldhouwwerk rond het orgel. Hierbij komen nog andere werken. Dit alles in zijn geheel wordt aangenomen voor 550 gulden en moet beëindigd zijn voor mei 1776.	DAG
00	00	1776	Verenigde Staten van Amerika onafhankelijk.	D
10	02	1776	'door eenen Draeywind, Hamauw ook genoemd, is de naelde van den toren van de kerke van Oud-Turnhout, afgeslaegen, en wel vyftien voeten verre vervoert, eer die op de kerke nederstorte: waer door het grootste deel der kerke, naer het noorden instortde, met eenen zeydekapelle: zoodanig dat daer geenen dienst meer in konde geschieden: waer door de inwoonders genootzaekt waeren, naer de kapelle van Oisthoven de goddelyke diensten te gaen bywoonen: een kleyn uer, gelegen van de kerke van Oud-Turnhout. Met dien eygenden draeywind, waeren ook wel ses à seven huysen, om verre geworpen, met eene menigte van boomen: het water in de kleyne riviere de Aa, wierd uyt syn bedde, op den oever gesmeten, dat men daer door, voor eenen moment, droog voets konde gaen. Het was des te zeldzaemer dat het in de Stad en Vryheyd, waer van dezen toren, maer een half uer van gelegen is, zeer kalm was.'	MG
00	00	1777	De Goormolen brandt af. (zie 1786)	G
00	00	1777	Theresiaanse Hervormingen, waarbij bv. het Latijn uren moet inruimen voor Grieks, wiskunde, aardrijkskunde en geschiedenis. (Tax.Nieuws 1994/1)	
00	09	1777	Het kapittel van de St. Pieterskerk verbiedt de kanunniken herbergen te bezoeken, inclusief de geestelijke tap. Dit besluit wordt bekrachtigd door de bisschop.	TT
00	00	1778	Aan de Noordkant van de Sint-Pieterskerk staan vanaf 1778 huizen en ook de zondagse school.	G
27	10	1778	Filip Jakob Brepols wordt te Leuven geboren.	T1982+TZ
00	00	1779	Pest in Turnhout.	MB6
00	00	1779	Catechismusschool in Turnhout.	TS
00	00	1780	Jozef II volgt zijn moeder Maria Theresia op.	T1993
00	00	1780	1780-1788: De Zuidelijke Nederlanden worden voor het eerst systematisch op kaart gebracht (Ferriskaart).	T
29	11	1780	Bij het overlijden van Maria Theresia, keizerin van Oostenrijk, te Wenen wordt het bericht van haar dood met algemene deelneming vernomen. In Turnhout en Oud-Turnhout luidt men gedurende dertig dagen 3 maal daags de klokken. Beurtelings worden plechtige lijkdiensten gedaan in de St.Pieterskerk, op het Begijnhof, in het gasthuis en bij de Sepulcrienen.	DAG
00	00	1781	Het Tolerantie-edict waarborgt de godsdienstvrijheid in de Zuidelijke Nederlanden.	D
20	06	1781	Goswin de Fierlant ontmoet, als voorzitter van de Grote Raad, keizer Jozef II te	T1999

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			Mechelen tijdens diens reis door de Nederlanden (juni-juli 1781). De traditionele historiografie stelt dat tijdens dit onderhoud de Fierlant uiterst kritische bezwaren zou hebben gemaakt bij de hervormingsplannen van Jozef II.	
06	07	1781	Van 6 tot 17 juli bezoekt Jozef II incognito de Verenigde Provinciën.	
03	12	1781	Na zijn reis maakt Jozef II in een memorie aan gevolmachtigd minister G.A. von Stahremberg zijn intentie bekend om het gerecht te hervormen.	T1999
00	00	1783	Pest in Turnhout.	MB6
17	03	1783	Jozef II schaft de contemplatieve kloosterorden af.	TS
00	00	1784	Het hertogdom Brabant telt 723.368 inwoners, dit is 31,8% van de Oostenrijkse Nederlanden.	D
00	00	1784	Turnhout telt 9.005 inwoners (T), waarvan 6.903 in de Sint-Pietersparochie, 1.442 in de parochie van Oud-Turnhout en 661 in de kapel van Schoonbroek. (T1982)	T1982 + T
03	04	1784	Afschaffing Korsendonk door Jozef II.	G
01	11	1784	Begravingen in en rond de kerk worden verboden. (of 26.06 ? zie G pg 250)	E
24	11	1784	De kanunniken Naets en Snijders van de Sint-Pieterskerk en de opper-provisieus en de kerkmeesters sluiten een overeenkomst om het gestoelte van de priorij van Korsendonk aan te kopen.	DAG
24	11	1784	Het koorgestoelte van Korsendonk wordt aangekocht voor 100 gulden. Het werd gemaakt door J.C. De Cock in 1713.	
02	12	1784	Nauwelijks nadat het kapittel van de Sint-Pieterskerk overgegaan is tot de aankoop van het koorgestoelte van Korsendonk biedt zich reeds een liefhebber aan voor het oude gestoelte dat de plaats zal moeten ruimen. Joannes Mertens betaalt de som van 100 gulden voor dit gestoelte.	DAG
00	00	1786	Chronogram begijnhof 'O Crux in coelum dux'.	
00	00	1786	Turnhout telt 9.014 inwoners (incl. Sint-Bavo en Schoonbroek).	T1982
00	00	1786	De huidige stenen Goormolen wordt gebouwd.	G
00	00	1786	Na de Goormolen is nu ook de Lokerenmolen door brand vernield. Er komt een nieuwe, in steen gebouwde molen, in de plaats. Aannemer is Martinus Geens, met een bod van 3.800 gulden. Cornelis van Gansen staat in voor de bouw van de steenovens. Hij is ook verantwoordelijk voor het vormen en bakken van de bakstenen. De laatste oven kareelsteen wordt gestookt op 30.08.1787. Daarvoor wordt de som van 180 gulden betaald. Er worden 35 tonnen bier gedronken, 63 potten Diesters bier en voor bijna 8 gulden aan jenever. Uit de rekeningen blijkt dat heel wat inwoners, zowel mannen als vrouwen, aan de bouw een inkomen hebben gehad.	T1993
16	10	1786	In Leuven wordt het 'Seminarie Generaal' opgericht.	
03	11	1786	Het <i>Reglement over de civile rechtspleginge voor de Oostenryksche Nederlanden</i> wordt afgekondigd. De decreten van 1 januari, 3, 10 en 20 april 1787 schaffen de oude gerechtelijke organisatie af en vervangen deze door een eenvormig systeem van drieëntwintig rechtbanken van eerste aanleg, twee raden van beroep en één Soevereine Raad van justitie te Brussel.	T1999
00	00	1787	Kleine Brabantse Omwenteling.	
00	02	1787	Eind februari: Jozef II hervormt het gehele bestuurlijke en gerechtelijke systeem en deelt het land in in 9 kreitsen.	
19	04	1787	De hervormingen van Jozef II lokken fel protest uit bij de Raden en Staten van Brabant en Henegouwen, die vanaf 19 april weigeren nog belastingen goed te keuren.	T1999
01	05	1787	De nieuwe gerechtelijke organisatie dient in werking te treden. Goswin de Fierlant wordt benoemd tot president van de Brusselse raad van beroep.	T1999
07	05	1787	De hervormingen worden bij decreet opgeschort. De oude gerechtelijke organisatie wordt hersteld en de Fierlant wordt opnieuw president van de Grote Raad.	T1999
30	08	1787	Laatste oven kareelsteen voor de Lokerenmolen (zie 1786)	T1993
07	02	1788	De Turnhoutse schout wordt onderworpen aan een residentieplicht.	T1982
00	00	1789	De historicus Melchior-Lambert Van Gorkom, bewoner van het huis metten thoren, publiceert een charmante <i>Beschyvinge der Stad en Vryheid van Turnhout</i> – het eerste geschiedkundige werk over dit onderwerp.	OS
20	06	1789	Jozef II schaft de Staten van Brabant af en zegt de Blijde inkomst op.	
14	07	1789	Franse Revolutie.	GT
20	08	1789	Om zijn familie in veiligheid te stellen verlaat de hoofdschout, jonker Karel de Fierlant, Turnhout.	
24	08	1789	De inwoners uit de Kempen geven meer en meer blijk van een groeiend misnoegen. 150 Oostenrijkse soldaten komen naar Turnhout om er een waakzaam oog op de bevolking te houden.	DAG
30	08	1789	Pro Aris et Focis geeft de leiding van het vaderlandse leger aan kolonel Van der Mersch, een militair op rust.	
28	09	1789	Overall lopen de patriotten bijeen om de Oostenrijkers te bekampen. Meer dan 400 man, zowel van Turnhout als van de omliggende dorpen trekken naar de	DAG

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			verzamelplaats Breda.	
19	10	1789	Vonck arriveert in Breda en het comité van Breda stelt een Manifest van het Brabantse Volk samen om Jozef II van de troon vervallen te verklaren.	
23	10	1789	Diplomatieke vertegenwoordigers voor het buitenland worden aangesteld.	
24	10	1789	Een bevrijdingsleger van 2.800 man onder leiding van Van der Mersch valt de Kempen binnen. Het manifest wordt gepubliceerd vanop de pui van het stadhuis van Hoogstraten.	
25	10	1789	Van der Mersch valt met zijn troepen Turnhout binnen.	
25	10	1789	De hoofdschout, C. de Fierlant, wordt samen met een aantal andere keizersgezinden, gearresteerd. Wanneer hij daags na de Slag van Turnhout weer op vrije voeten komt, emigreert hij definitief naar Terheijden in de omgeving van Breda.	T1982
25	10	1789	Van der Mersch trekt, ronde de middag, met zijn troepen (2.500 man) op in de richting van Turnhout. De stedelijke overheid ontvangt hem plechtig op het stadhuis. Aan de ambachtslieden van de stad geeft de generaal opdracht om de wapens van zijn troepen na te zien.	WW
25	10	1789	De hoofdschout, jonker Karel de Fierlant, is teruggekeerd naar Turnhout en is aanwezig op het stadhuis toen generaal Van der Mersch, aanvoerder van de patriotten, daar aankomt. Samen met zijn broeder, die secretaris is, wordt hij aangehouden en gevangen gezet.	WW
26	10	1789	Van der Mersch trekt de stad uit, maar keert terug omdat een Oostenrijkse tegenactie wordt aangekondigd.	
26	10	1789	Generaal Van der Mersch verlaat Turnhout in de richting van Diest. Hij is echter nog op weg naar Kasterlee wanneer hij een bericht van de Oostenrijkers kan onderscheppen die in de richting van Turnhout optrekken. De generaal oordeelt het verstandiger de vijand in de straten van de stad te bevechten en beveelt de terugtocht. In de namiddag van dezelfde dag komt het patriottenleger terug in Turnhout.	WW
26	10	1789	Vroeg in de morgen worden door de Patriotten te Turnhout de keizerlijke wapens aan de openbare gebouwen aan stukken geslagen. Het geld van het postkantoor wordt in hun krijgskas gestort.	DAG
27	10	1789	Van der Mersch verwacht de aanval van de Oostenrijkers. De straten worden opgebroken en de barrikaden worden opgeworpen. Reeds in de vroege morgen komt een inwoner van Vosselaar, Karel Druyts, de generaal verwittigen dat hij de Oostenrijkers heeft gezien. Het patriottenleger houdt zich gereed voor het gevecht. Het patriottenleger behaalt de overwinning en de Oostenrijkers moeten aftrekken.	WW
27	10	1789	De patriotten verslagen het Oostenrijks leger.	
28	10	1789	Generaal Van der Mersch laat Karel de Fierlant en zijn broer vrij. Zij moeten op hun erewoord beloven niets te ondernemen tegen het nieuwe regime. De hoofdschout verkiest dan niet langer in Turnhout te blijven en vertrekt naar Terheiden bij Breda.	WW
29	10	1789	Begrafenis van 22 patriotten onder de toren van Sint-Pieter.	E
04	11	1789	Generaal Van der Mersch bleef nog enkele dagen in Turnhout. Hij vertrekt met zijn leger op 4 november.	WW
04	11	1789	Generaal Van der Mersch verlaat de stad met ongeveer 4.000 man. Zij trekken op in de richting van Meerhout en Averbode. Vele nieuwe rekruten hebben zich bij de troepen aangesloten.	DAG
06	11	1789	Generaal Van der Mersch keert terug naar Turnhout vanuit Averbode. Hij beraadslaagt of hij hier opnieuw het keizerlijk leger zal opwachten. Hij vreest echter voor vernieling van de stad en vertrekt de volgende dag over Baarle en Hoogstraten naar Holland.	DAG
09	11	1789	Nadat generaal Van der Mersch met zijn mannen Turnhout verlaten heeft, komt de Oostenrijkse generaal Schroeder in de stad toe. Hij eist onmiddellijk eendrietal voorname ingezetenen als gijzelaars op. Hij roept ook de wethouders bijeen en stelt hun voor, willen zij de stad voor wraakneming sparen, genade te gaan afsmeeken te Brussel. Dit wordt dan ook gedaan.	DAG
16	11	1789	Met de inname van Gent wordt de echte 'bevrijding' ingezet.	
26	12	1789	Joanne Tibe, begijn, schrijft een brief aan haar vriendin. (zie G pg 142)	G
00	00	1790	M.L. Van Gorkom schrijft zijn geschiedenis van Turnhout. (G) Het is het eerste werk over de geschiedenis van Turnhout.	MG + S62-63
00	00	1790	Toondichter Robson schrijft zijn bekende 'Marsch van Turnhout'.	G
11	01	1790	De 'Etats Belgique Unies' worden uitgeroepen.	T + T1982
07	09	1790	De Turnhoutse vrijwilligers liggen in Leuven. Van hieruit vragen zij aan het stadsbestuur 100 gulden op te zenden aan oppercommandant Van Praet. Dit geld moet dienen om verscheidene onkosten te betalen. Het magistrat beslist het geld mee te geven aan de officier die de brief gebracht heeft.	DAG
03	12	1790	De Belgische Republiek behoort tot het verleden.	G
31	08	1791	Een palmares van de Turnhoutse Latijnse school vermeldt 62 leerlingen, waarvan 32	GT

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			afkomstig uit Noord-Brabant en 30 uit de Zuidelijke Nederlanden, voor de helft Turnhouters.	
00	00	1792	Arrestatie van de Franse koning; Frankrijk wordt een republiek.	GT
00	00	1792	Eerste Franse inval te Turnhout.	PJ
06	11	1792	De Fransen overwinnen de Oostenrijkers te Jemappes.	T + T1993
28	11	1792	Pieter Corbeels wordt gearresteerd en naar Valenciennes overgebracht, maar op 15 december wordt hij op bevel van generaal Dumouriez alweer vrijgelaten. Deze arrestatie schrikt hem niet af, integendeel, zijn drukpers blijft ten dienste van zijn ideaal. Hij drukt voor een breed publiek, slechts zelden in het Latijn, meestal in het Frans of Nederlands. (historischedrukkerij.be)	
15	12	1792	De Franse republiek stelt de Nederlanden bij decreet onder zijn protectoraat.	T
01	02	1793	De Fransen verklaren de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden de oorlog.	GT
18	03	1793	Oostenrijk overwint de Fransen te Neerwinden.	T
01	06	1793	Goswin de Fierlant volgt Crumpipen op als voorzitter van de Geheime Raad. Tekenend voor de persoon van de Fierlant, is dat hij deze functie enkel aanvaardt 'par obéissance'.	T1999
00	00	1794	Instelling van burgerlijk huwelijk en mogelijkheid tot echtscheiding.	D
26	06	1794	Slag bij Fleurus – De Fransen winnen van de Oostenrijkers.	S
28	08	1794	Wanneer de Franse revolutie ook ons land overspoelt, denkt Dominicus Vermanden alleen aan zijn blekerij. De man is 90 jaar oud, maar hij aarzelt niet om een protectie te vragen aan de nieuwe heersers. Van generaal Pichegru bekommt hij op 28 augustus 1794 een vrijgeleide. Dit stuk wordt ondertekend te Turnhout. Helemaal gerust moet Vermanden wel niet geweest zijn, want drie dagen later reist hij de generaal achterna om een formele bevestiging van het vorig vrijgeleide te bekomen.	DAG
00	00	1795	Bataafse Omwenteling. De katholieken mogen hun godsdienst weer openlijk beleven in Noord-Brabant.	G
00	00	1795	Corbeels komt met zijn echtgenote Barbara Panz en zij drukkersgast P.J. Brepols naar Turnhout. Hij begint in de Potterstraat een herberg met in het achterhuis een drukkerij. Corbeels wordt al snel stadsdrukker: hij drukt paspoorten en aanplakbrieven voor de stad. (historischedrukkerij.be)	
01	10	1795	(9 vendémiaire jaar IV) Onze gewesten worden door Frankrijk geannexeerd. (S) De Heerlijke rechten komen te vervallen. (T1993) Wij behoren bij het departement van de Twee Neten, verdeeld in drie arrondissementen : Antwerpen, Turnhout en Mechelen. Aan de leiding van het arrondissement Turnhout stond onderprefect Mesmaekers. (175)	S + T1993 SF + 175
00	00	1796	De Sint-Pieterskerk telt 155 leesbare en een 50-tal onleesbare grafzerken.	E
00	00	1796	Pieter Corbeels vestigt zich samen met zijn leerjongen Philip Jaak Brepols vanuit Leuven in Turnhout. Corbeels baat een herberg en een drukkerij uit.	G
00	00	1796	Turnhout telt 8.277 inwoners (zonder Oud-Turnhout).	T1982
00	00	1796	Pieter Corbeels vestigt zich in de Paterstraat. Samen met zijn meester-gast, die hem vanuit Leuven volgde, begint hij ook hier een drukkerij. zijn woning is echter terzelfdertijd ook herberg en terwijl in de drukkerij pamfletten tegen de Fransen worden gedrukt, onthaalt Corbeels de Franse gendarmen in zijn herberg.	WW
00	00	1796	Beroepen der gezinshoofden: 43% textiel, 23% landbouw, 13% ambachten, 14% overige, 7% onbekend. (T1982) Het centrum is primair op de nijverheid, de gehuchten op de landbouw gericht. (175)	T1982 + 175
17	06	1796	(29 prairial IV) Invoering van de Burgerlijke Stand.	T1993
05	08	1796	Bij dekreet worden de godsdiensten gelijkgesteld.	MB16
24	08	1796	In het gehucht Lokeren branden 9 of 10 huizen af.	175
01	09	1796	Een wet, uitgevaardigd door de Franse bezetters, heft de religieuze orden en congregaties op in de Belgische departementen. De onderwijscongregaties vallen echter niet onder toepassing van deze wet. Door zich te beroepen op het onderwijs dat zij verstrekken, menen de Sepulcrienen hun bedreigd bestaan te redden.	DAG
04	10	1796	Zonder goedkeuring van het gemeentebestuur, komt een commissaris een onderzoek instellen in het H.Graf.	DAG
00	11	1796	In de loop van de maand november 1796 ondergaan vele oude instellingen te Turnhout een droevig lot. De gilden en de ambachten en de rederijderskamer worden afgeschaft. De eigendommen van graaf de Pestre, landheer van Turnhout en het schuttershof worden verbeurd verklaard.	DAG
01	11	1796	De afschaffing van de kloosters in België wordt gedecreteerd. (of 01.09 zie TS)	M
01	12	1796	Corbeels drukt voor het eerst in Turnhout een affiche voor de stedelijke magistraat.	G + MB13
27	02	1797	26 paters Minderbroeders worden door de Franse overheid uit hun klooster verdreven.	M
13	09	1797	In de Sint-Pieterskerk mogen geen openbare diensten meer gehouden worden. De kerk mag enkel open blijven als openbare bidplaats.	DAG
14	09	1797	28 fructidor jaar V – Er wordt geen enkele kerk nog bediend als gevolg van de wet	DAG

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			verbiedend aan onbeëdigde priesters hun ambt uit te oefenen.	
16	09	1797	Overlijden Barbara Panz, echtgenote van Pieter Corbeels (historischedrukkerij.be) (zie ook 31.10.1797)	
21	10	1797	De Franse gendarmerie valt de herberg van Pieter Corbeels binnen. Enkele stadsgenoten worden opstandig en rukken de Franse kokarde af. Hierop wordt de herberg ontruimd en de menigte uiteengedreven. (historischedrukkerij.be)	
31	10	1797	Pieter Corbeels hertrouwt in de Sint-Pieterskerk 6 weken na het overlijden van zijn echtgenote met Maria Antonia Servaes van Oud-Turnhout. (+historischedrukkerij.be)	MB13 + TZ
20	11	1797	De Sint-Pieterskerk wordt voorgoed gesloten en de deuren worden verzegeld.	DAG-
21	11	1797	1 frimaire jaar VI – Commissaris Perrin, vergezeld van de politiekommissaris en van de ontvanger van de domeinen gaat over tot het sluiten van bijna al de kerken in het kanton Turnhout.	DAG
00	00	1798	Het gasthuis verandert in een burgerlijk hospitaal.	MB700
00	00	1798	1798-1799: De Sint-Pieterskerk wordt een paardenstal.	G
00	00	1798	De laatste plebaan of koordeken van het kapittel van kanunniken was Ferd. Jos Van der Sloten; deze wordt in 1798 gevangen genomen door de bezettende Fransen en meegevoerd naar Cayenne waar hij kort nadien sterft, nog in hetzelfde jaar	S1956-57
00	01	1798	Plebaan-Deken Van der Sloten wordt door de Sansculotten gevangengenomen en naar Cayenne gevoerd, waar hij tien maand later de dood der martelaren sterft.	PJ
06	02	1798	18 pluvisse VI: verordening voor het Begijnhof van Antwerpen, ook toepasselijk te Turnhout (volledige verordening in het Frans in stadsverslag 1946-47)	S1946-47
20	02	1798	Huiszoeking bij Pieter Corbeels omdat hij anti-Franse en clandestien verspreide pamfletten drukt. De huiszoeking is echter zonder resultaat.. (historischedrukkerij.be)	
28	04	1798	9 floreal jaar VI: burgerlijk huwelijk Pieter Corbeels.	MB13
02	05	1798	13 florial VI: De municipale administratie van het Kanton Turnhout deelt aan Citoyen van Aerschot, schoolmeester, mee dat alle gesalarieerden van deze gemeente de eed van haat aan het koninkdom moeten zweren. Al degenen die zouden weigeren, worden verondersteld hun betrekking op te zeggen.	S1946-47
03	05	1798	De 21 zusters van het Heilig Graf worden uit hun klooster verdreven. (TS) Vele zusters verblijven nadien op het begijnhof. (MB7)	TS + MB7
08	07	1798	20 messidor VI: R. J. Merlin, President van de correctionele rechtbank, meldt dat een officier, een sergeant, 2 korporaaals, 24 vrijwilligers en een tamboer zijn aangekomen voor het behoud der openbare orde en de bewaking der gevangenis. De Municipalen worden verzocht voor de huisvesting en de voeding van het détachement te willen zorgen.	S1946-47
11	08	1798	Er worden nogmaals kerkelijke goederen onder de hamer gebracht om verkocht te worden ten voordele van de Franse bezetters. Ditmaal gaat het om 5 huizen gelegen in de Herentalsstraat en toebehorend aan de Bonnifanten.	DAG
04	09	1798	18 fructidor jaar VI: De Fransen hebben tijdens hun bezetting in onze streken ook hun feestdagen. Zo wordt 18 fructidor VI opgelegd een feest te vieren met grote plechtigheid. Al de openbare ambtenaren moeten zich op het gemeentehuis bevinden om in de vreugde te delen die elke goede republikein moet gevoelen op deze merkwaardige (?) dag. De driekleurige vlag moet wapperen aan alle huizen, de winkels moeten gesloten blijven en niemand mag werken.	DAG
05	09	1798	Conscriptiewet: al de ongehuwde Fransen tussen de 20 en de 25 jaar worden dienstplichtig verklaard. (of 28.09 zie PJ)	T1993
28	09	1798	Conscriptiewet: al de ongehuwde Fransen tussen de 20 en de 25 jaar worden dienstplichtig verklaard. (of 05.09 – 19 fructidor VI – zie T1993)	PJ
00	10	1798	Pieter Corbeels, leider van de boerenkrijgbeweging in Turnhout, brengt de bevolking van de stad in oproer tegen de Franse dwingelanden. Zij oproep wordt dadelijk beantwoord. Niet minder dan 120 inwoners van Turnhout sluiten aan bij het boerenleger.	DAG
03	10	1798	Verslag over de werking van de gemeentescholen. Hieruit blijkt dat de nieuwe schoolwetgeving, voorgeschreven door de Fransen, weinig verandering brengt in de vier gemeentescholen van Turnhout. Men blijft de boeken van het ‘Ancien Régime’ rustig verder gebruiken. Men bekommert zich evenmin om het voorschrift dat bepaalt dat men zou les geven over de rechten van de mens of de grondwet. De republikeinse kalender wordt niet in acht genomen en men woont de revolutionaire feesten niet bij.	DAG
21	10	1798	Twee plakaten worden in de stad aangeplakt, waardoor de bevolking tot oproer wordt aangezet. De openbare beambten der stad van de Rechtbank en van de politie trekken de Patersstraat in naar de woning van Pieter Corbeels. Een van de ambtenaren wil hem doen aanhouden, maar stuit op het verzet van de talrijke aanwezigen.	DAG
08	11	1798	Twee Paters Minderbroeders van het klooster van Turnhout worden door de Franse onderdrukkers doodgeschoten.	DAG
24	11	1798	Belasting op deuren en vensters. De vensterbelasting blijft gedurende de hele 19 ^e	D

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

			eeuw behouden.	
25	11	1798	De boerenkrijg wordt door de Franse overmacht in bloed gesmoord. De jongens zijn ten einde krachten. Een groot deel verschuilt zich in de bossen rond Postel. Een patrouille wordt uitgezonden om de grens af te zoeken. De dappere kerels worden omsingeld en gevangen genomen. Onder hen bevinden zich Pieter Corbeels en Meuleman. (datum aangepast: in DAG stond 23.11.1798)	DAG
25	11	1798	P. Corbeels wordt gevangen genomen in de bossen van Postel (G pg 134) (of 23.11?)	G
05	12	1798	Einde boerenkrijg: de brigands bezwijken te Hasselt.	T1993
00	00	1799	De priorij van Korsendonk wordt opgekocht door Hamelin en Delhuvenne.	T1978
12	02	1799	(24 pluviöse jaar VII) De Turnhoutse molens worden geveild en bij kaarsverbranding toegewezen aan Henricus Van Roy, fabrikant te Leuven, voor 1.650.000 livres.	T1993
02	04	1799	Nabij de Grimstede vermoorden de Fransen twee paters Minderbroeders. Volgens een volkslegende was het bloed van deze slachtoffers onuitwisbaar en bleef het zichtbaar tot de boerderij afbrandde op 11 april 1908.	G
21	06	1799	P. Corbeels sterft voor een Frans executiepeleton (I) in Doornik (G) (TZ).	I + G + TZ
21	06	1799	Pieter Corbeels belandt samen met Albert Meulemans, een andere Kempische Boerenkrijgleider, op de Esplanada in Doornik voor het vuurpeleton. (historischedrukkerij.be)	
22	06	1799	Corbeels wordt voor de kop geschoten te Doornik. (zie 21.06)	PJ
23	12	1799	2 nivôse jaar VIII - De nieuwe grondwet van napoleon luidt een ganse verandering in in het bestuur van het land. In Turnhout komen de municipale bestuurders en de commissaris van de regering om vier uur in de namiddag bijeen om te beraadslagen over deze nieuwe grondwet. Er wordt besloten 's anderendaags het volk uit te nodigen op het gemeentehuis om de nieuwe wet te horen aflezen.	DAG
00	00	1800	Turnhout telt 8.065 inwoners (MB9) of 9.907 (T1982) of 10.130 (175)	T1982 + MB9
00	00	1800	In de periode 1800-1809 zijn in Turnhout slechts 46% mannen geletterd (d.w.z. in staat hun naam te schrijven), op het platteland 65%. Voor de vrouwen zijn de cijfers lager en het verschil tussen stad en platteland nog groter.	T1982
00	00	1800	Joannes Goldberg, agent van de nationale economie, schrijft in zijn verslag van een bezoek aan Breda dat er een welige sluikhandel bestaat op de Zuidelijke Nederlanden in koffie, suiker, karotten (rollen gesponnen tabak voor snuif), tabak, katoenen, lijnwaden, geldspeciën, kant, granen en Engelse manufacturen.	175
00	00	1800	P.J.Brepols neemt de drukkerij Corbeels in huur over.	MB13
23	01	1800	De besloten tijd wordt afgesloten. De municipalen stellen de kerk opnieuw voor het volk open. De priesters durven zich nog niet laten zien. Het duurt nog 1 jaar en 3 maanden eer de eerste mis wordt opgedragen. (zie 23.05.1801)	175
03	05	1800	(24 prairial jaar VIII) De sous préfet van het arrondissement Turnhout, Mesmaekers, stelt een project voor waarbij Herentals met Turnhout verbonden wordt door een kanaal. Dit project gaat niet door	T1999
26	06	1800	Donderdag 26.06.1800 te 3.00 uur wordt de kerk van het begijnhof (voordien Tempel der Wet) opnieuw geopend.	175
15	08	1800	(27 thermidor jaar VIII) Omwille van het brandgevaar wordt het verboden te roken op straat en moet men 1 emmer water klaarzetten naast de voornaamste deur.	TT
00	00	1801	Miko begint als lokale koffiebranderij.	I
23	05	1801	De Sint-Pieterskerk wordt gereconcilieerd. Een maand later vergadert het kapittel opnieuw, waarbij slechts zes kanunniken aanwezig zijn. (zie 15.07.1801)	175
26	05	1801	P. Borghs sticht de firma P. Borghs et Compagnie, een fusie van diverse tijkfabrikanten voor een periode van 20 jaar. Pieter de Nef en Lodewijk Dierckx maken hiervan deel uit.	T1982
15	07	1801	De kapittels worden door het concordaat tussen Paus en Keizer afgeschaft. Slechts de bisschopssteden behouden hun kapittels.	175
14	09	1801	(27 fructidor jaar IX) Antwerpenaar Jan Frans van Hal koopt de in Turnhout gelegen blekerij Saenen. Hij handelt daarbij in naam van zijn vader. Op deze blekerij wordt kantgaren gebleekt. Later, in 1820, stelt van Hal 10 linnenblekers en 20 garenablekers te werk.	DAG
06	11	1801	(15 brumaire jaar IX) De bomen op de markt worden verkocht en dienen afgehouden te worden binnen 8 dagen.	TT
00	00	1802	De paters Minderbroeders komen terug in hun klooster.	M
00	00	1802	Oprichting van een tekenacademie in Turnhout.	S1952-53
02	03	1802	(11 ventose jaar 10) Aan elke inwoner van de stad wordt door klokgelui opgedragen om het deel van de straat voor de eigen deur schoon te vegen en dit op elke decade, elke tiende dag, de belangrijkste dag van de Franse tijdrekening.	TT
29	03	1802	De onder-prefect (en chirurgijn) Petrus Mesmaekers vraagt aan prefect Charles d'Herbonville om te Turnhout een school voor "architecten" op te richten. De	175

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			bedoeling is de opleiding te verzorgen van metselaars, schrijnwerkers en timmerlieden die niet beter vragen dan hun stielvaardigheid te vergroten. Mesmaekers is zo zeker van de toestemming dat hij, volgens zijn brief, reeds een afspraak met een bekwaam leraar gemaakt had. (zie 25.04.1802)	
25	04	1802	(25 floréal jaar X) Het eerste schooljaar van de tekenschool gaat van start met "borger" P.E. Rochus als lesgever.	175
02	05	1802	De kerken worden terug opengesteld voor de parochiediensten. In Turnhout wordt, op verzoek van de onderprefect Mesmaekers, een plechtige mis van dankzegging opgedragen. Niet minder dan veertien priesters officieerden in deze grootse en indrukwekkende plechtigheid	DAG
00	00	1803	P. J. Brepols koopt de drukkerij Corbeels.	
00	00	1803	De kapel van Zevendonk wordt een hulpkerk van Sint-Pieter.	G
00	00	1803	De paterskerk wordt gesloopt.	M
00	00	1803	De bisdommen Antwerpen en 's Hertogenbosch worden verenigd in het aartsbisdom Mechelen (of in 1802? zie B)	S
00	00	1804	Napoleon kroont zichzelf tot keizer; de Code Napoleon wordt de basis van onze huidige wetgeving (Burgerlijk Wetboek).	D
00	00	1804	Peter Claessen heeft als tijkbaas ± 100 arbeiders in dienst en realiseert een bouwproject van 26 uniforme weverswoningen.	T1982
00	00	1804	Overlijden Goswin de Fierlant 1735-1804. (Taxandria Nieuws 1997 nr 4)	
19	02	1804	Baron Goswijn de Fierlant overlijdt schielijk te Brussel.	WW
19	02	1804	Goswin de Fierlant sterft in Brussel aan een beroerte.	T1999
00	00	1805	Het gebruik van een kerstboom, voor het eerst gemeld in 1605 in Strassbourg, dringt ook tot onze streken door. (VVV-nieuws 1993-4)	
26	08	1805	Invoering van de loting door genummerde briefjes.	T1993
02	10	1805	De Antwerpenaar Jan Frans van Hal, die reeds in september te turnhout een blekerij heeft gekocht, wordt nu ook eigenaar van een andere op de Heizijde gelegen blekerij.	DAG
00	00	1806	Voor de vervanging van lotelingen van de klas 1806 worden bedragen neergeteld die variëren van 400 gulden Brabants Courant (725,62 fr.) tot 3.000 gulden Brabants Courant geld (5.442,17 fr.)	T1993
00	00	1806	Turnhout telt 1.500 kantwerksters	T1984
00	00	1806	Turnhout telt 10.830 inwoners	T1982
00	00	1806	Heropening school Heilig-Graf na sluiting van 1798.	GT
01	05	1806	De gemeenteraad beslist dat hotels, herbergen, koffiehuisen enz. een lantaarn boven de deur dienen te hangen als lichtgevend baken.	P
00	00	1807	Voor de vervanging van lotelingen van de klas 1807 worden bedragen neergeteld die variëren van 1.000 gulden Brabants Courant (1.814,06 fr.) tot 250 Louis (5.925 fr.) Daarenboven moet aan de hoofdontvanger der belastingen een som van 100 fr. betaald worden voor de militaire kleding en uitrusting van zijn plaatsvervanger.	T1993
00	00	1807	De officiële "Almanach ... pour l'an 1807" vertelt: "De grote weg van Antwerpen naar Turnhout is slechts verhard tot Sint-Antonius, ongeveer halfweg. De bewoners van de Kempen wachten met groot ongeduld, tot de vrede aan de regering toelaat, deze weg te vervolledigen en een kanaal te graven door dit deel van het departement, dat onderontwikkeld blijft door gebrek aan communicatie".	175
00	00	1807	Borghs, maire van Turnhout, is akkoord dat de stad het kasteel van mevrouw de Pestre koopt.	G
00	00	1807	Pieter de Nef, tijkkoopman en wijnhandelaar, begint les te geven in het Latijn (GT) aan één leerling (PJ).	GT + PJ
00	00	1807	Pieter de Nef begint een vrije school in zijn eigen huis.	WW
07	03	1807	Vanaf nu zal alle zaterdagen 'de kleyne klokke ten vier ueren luyden, om alle borgers te waerschouwen van hun oft hunne dienstboden te begeeven aen het kuysschen der straeten op penen gestatueert door den bovengemelden artikel ses hondert vijf.' (volledig besluit in stadsverslag)	S1906-07
00	00	1808	J.E. Glénisson (drukkerij Glénissen & Van Genechten) werd geboren in Keeken, Duitsland. Zijn vader was gehuwd met de zuster van de vrouw van P.J. Brepols. (historischedrukkerij.be)	
00	00	1808	Er bestaat een atelier de travail als beroepsonderwijs.	TS
00	00	1808	In het gasthuis beschikt men slechts over één enkele zaal met 15 bedden en één zaal voor de besmettelijke ziekten met 16 bedden.	TT
28	05	1808	Het resolutieboek der Stad en Vryheid Turnhout vermeldt volgend besluit: "Dat het aen een ieder 't zij clyn oft groot op het alderstrengste verboden is met eenige steenen, schalien of andere objecten, in de straeten, op de merckct, op het kerckhoff oft andere plaetsen te werpen. De vrughten te velde oft in de hoven te doorloopen, weegen daerdoor te maeken, oft andersints onder den voet te trappelen.	S1907-08

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

De boomen ende plantagien in eeniger manieren te beschaedigen ende oock de bruggen, goten en de schoren afte breeken, de steenen ende eyserwerck daer van te steelen oft aftewerpen.

Dat het oock expresselyck verboden is aen de passerende chaisen ende andere reytuigen te hangen om alle ongelucken te voorkomen.

Dat deghene sullen bevonden worden eenige der gemelde buitensporigheden te begaen ingevolge de voorschreven wetten sullen worden gestraft.

Dat de ouders zullen instaan voor hunne kinderen, de momboirs voor hunne weesen, de huysmeesters en meesteressen voor hunne dienstboden.”

13	06	1808	°Heuvelmans (<i>Peter Jan</i>) te Eekeren, bij Antwerpen Hij was door verarming zijner familie reeds zeer jong verplicht voor deze den kost te verdienen; hij was achtereenvolgens schrijver op het belastingkantoor te Brasschaat, te Westerloo en in 1826 te Turnhout. In 1837 werd hij daar schrijver op het gemeentehuis en ordende er het archief, waarna hij in 1851 stadssecretaris werd. Sedert 1880 leeft hij als oud-secretaris op zijne rust. Hij schreef: Lotgevallen van een Turnhoutschen jager in de XVIe eeuw, Turnhout (zie ook 22.07.1888)	dbnl.org
19	10	1808	Meier G.J. Sanen richt een burgerwacht op. Deze wacht heeft tot taak gedurende de nacht de wacht te houden om diefstallen te voorkomen, de rust te verzekeren en de knevelarijen te beletten. Zij wordt iedere dag gevormd uit een korporaal en vijf mannen van 21 tot 60 jaar. Zij vergaderen in het ondergedeelte van het stadhuis van 10 uur 's avonds tot 5 uur in de morgen.	DAG
00	00	1809	Turnhout telt 10.830 inwoners, waarvan er 6.205 buiten het centrum wonen. Er zijn 28 herbergen.	K
05	06	1809	Geboorte Petrus van Gorp, alias Klein Peerke, te Ravels. (Tax.Nieuws jg XI nr 2)	G
05	06	1809	Geboorte van 'Klein Peerke', de 'Reus van Turnhout', zoals de Vlaming Petrus van Gorp ook wel werd genoemd. Hij werd geboren als eerste zoon van zeer arme boeren. (zie 1842) (Euro Kermis Magazine 91-1)	
00	00	1810	Turnhout telt 1.730 weefgetouwen met 2.800 arbeiders	175
00	00	1810	De kerkruinte achter het Patersplein wordt aangekocht door de stad en wordt een voedermagazijn (P) of een vleeshalle (G pg 239)	P + G
00	00	1810	Adriaan Michielsens verhandelt op één jaar tijd tot 12.000 tijken en dit à rato van 1 gouden Napoleon winst per stuk. Hij had in 1801 100 arbeiders in dienst.	T1982
00	00	1810	In Turnhout zijn 1.730 weefgetouwen.	MB13 + T1982
29	09	1810	Huwelijk P. de Nef met Joanna-Cornelia Valé.	PJ
00	00	1811	P. de Nef wordt secretaris van de kerkfabriek van Sint-Pieter.	PJ
00	00	1812	°Hendrik Conscience.	T1987
00	00	1812	De begraafplaats rond de kerk van Oud-Turnhout wordt als voorlopige begraafplaats van Turnhout aangeduid.	
00	00	1812	In Turnhout zijn 1.600 weefgetouwen	MB13 + T1982
00	00	1812	Joanna Cornelia Valé, echtgenote van Pieter de Nef overlijdt. De Nef blijft achter met zijn dochter Maria.	WW
09	05	1812	P. de Nef woont in de Begijnenstraat en krijgt een dochter.	PJ
21	11	1812	°Renier Snieders (T1987) te Bladel (G) als één van de negen kinderen van hereboer en bierbrouwer Jan Theodoor Snieders. (zie ook 22.11.1812)	T1987+G
22	11	1812	Jan Renier Snieders wordt geboren in het Nederlandse dorpje Bladel uit een van de oudste families van de streek. De jonge Snieders voltooit zijn Latijnse studies te Roermond en te Eindhoven. (zie ook 21.11.1812) (zie ook 09.04.1888)	WW+ stefanbrijs.b e
08	12	1812	°Andreas Jozef Vandenplas. Directeur van de stadstekenschool, leraar in de architectuur en stadsarchitect. Ook tekenleraar aan het H. Grafinstituut en het Sint-Jozefscollege.	175
00	00	1813	Turnhout telt 1.100 kantwerksters.	T1982
00	00	1813	Turnhout telt 1.590 weefgetouwen met 2.560 arbeiders.	175
00	00	1813	jaarproductie tijknijverheid: 360.000 ellen.	T1982
05	12	1813	In Turnhout wordt de Slag van Austerlitz (1805) plechtig herdacht.	T1993
00	00	1814	De speelkaartenbelasting in de Nederlanden wordt afgeschaft.	GT
00	00	1814	Het vroegere gebouw van de zusters van het Heilig-Graf in de Herentalsstraat wordt marechausseekazerne.	G
00	00	1814	Door het verlies van het Franse afzetgebied daalt het aantal weefgetouwen tot 700, de tewerkstelling met 40% en de jaarproductie tot 150.000 ellen.	T1982
30	05	1814	Het vredesverdrag van Parijs verenigt België met Nederland.	M
17	06	1814	Het kerkhof van Oud-Turnhout is reeds 'entièrement rempli de cadavres'.	E
21	06	1814	De vereniging van Noord en Zuid wordt een feit bij de VIII Artikelen van Londen.	GT

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

31	07	1814	Willem I wordt als soeverein der Nederlanden en groot-hertog van Luxemburg aangeduid.	D
00	00	1815	Er worden 120 Franse krijgsgevangenen van Kasterlee naar Turnhout gevoerd.	T1993
00	00	1815	Door de samenvoeging der Nederlanden gaat de Franse afzetmarkt verloren. De produktie van tijk wordt meer dan gehalveerd.	
00	00	1815	Willem I geeft het Departement des Deux Nethes de benaming 'Provincie Antwerpen'.	S
00	00	1815	Rond 1815 begint Jaak Brepols met zijn eigen productie van populaire prenten.	MB10
16	03	1815	Willem I wordt koning van de Nederlanden.	N+T1993
19	04	1815	°Hendrik Peeters Dievoort te Turnhout als zoon van wever Louis Peeters	MB16 + 175
09	06	1815	Verdrag van Wenen. (S) Oprichting van het Koninkrijk der Nederlanden (T1990)	S+T1990
18	06	1815	Slag van Waterloo.	N
15	11	1815	Een nieuwe begraafplaats wordt aangewezen ter streke Broekzijde of Kwakkelstraat (E), nadat burgemeester Sanen op 13.11 verbiedt om nog in de stad te begraven.	G
00	00	1816	De Turnhoutse kerkfabriek vraagt een afwijking van de wet die voorschrijft dat niet meer bij de kerk, maar buiten de stad moet begraven worden. Dit verzoek wordt van de hand gewezen.	PJ
00	00	1816	In verschillende scholen in de provincie treft men geen enkel meubel aan. De helft van de scholen beschikt enkel over zitbanken. Om te schrijven moeten de leerlingen hun houten boekenkistje op de knieën leggen. Van leesmachines en kuben heeft men nergens gehoord.	T1984
00	00	1816	Er zijn 7 blekerijen die 103 seizoenarbeiders tewerk stellen. Doorgaans worden ze door tijkfabrikanten beheerd.	T1982
00	00	1816	Turnhout telt 10.495 inwoners: 10.463 katholieken en 32 protestanten.	T1982
00	00	1816	Turnhout telt 900 kantwerksters.	T1982
00	00	1816	Veestapel: 1.741 koeien en ossen, 1.150 schapen, 450 varkens en 347 paarden.	T1982
20	02	1816	Het wapenschild wordt officieel aanvaard.	G
00	00	1817	Pieter de Nef vormt zijn kosthuis om tot een Latijnse school (GT) in het herenhuis Stroobant in de Begijnenstraat tegenover de hoofdingang van het kasteel.	T1991
00	00	1817	De heer Mesmaeckers, koninklijk commissaris voor het onderwijs, doet een aanbod om op regeringskosten een 'école modèle' op te richten. Dit wordt door de stad afgewezen omdat men ervoor beducht is te Turnhout een onderwijzer van een ander geloof dan het katholieke geïnstalleerd te zien.	PJ
00	00	1817	Er worden 1.608 mensen door het Bureau van Weldadigheid ondersteund, hetzij 15% van de globale bevolking. 425 vrouwen, 412 mannen en 771 kinderen –15 jaar.	T1982
00	00	1817	De wet van 1817 staat toe de soldatendienst te kunnen afkopen. Op een jaarlijks contingent van 13.300 miliciens zijn er ± 1.500 die een vervanger aankopen voor de onmenselijke officiële prijs van 3.600 fr. (MB2), (meer dan 2 jaarlonen van een arbeider) waarvan 1.000 fr. naar de vervanger gaat, 1.800 fr. naar het agentschap (commissieloon) en 800 fr. naar de staatskas.	TT
29	03	1817	In uitvoering van de wet van 21 maart bepaalt een besluit dat de 'elle' de nieuwe benaming is voor de meter, met als onderverdelingen de 'palm' (decimeter), de 'duim' (centimeter) en de 'streep' (millimeter).	SF
25	07	1817	Bij Koninklijk Besluit wordt P. de Nef tot gemeenteraadslid benoemd.	PJ
00	00	1818	8 internen en 30 externen volgen de lessen in de Latijnse School van P. de Nef.	PJ
00	00	1818	De Turnhoutse tijksector telt nog maar 788 arbeiders.	T1982
00	00	1819	Koning Willem I bezoekt Turnhout en het gasthuis.	G
30	01	1819	° Eugeen Edward Stroobant te Turnhout. De notaris en volksvertegenwoordiger Eugeen Stroobant heeft te Brussel veel gedaan ter opbeuring van het Vlaamsch tooneel en ook verschillende tooneelstukjes geschreven of bewerkt. Hij maakte o.a. het zangspelletje 'Willem Beukels' in 1853. zie ook 05.05.1889)	www.dbnl.org
00	00	1820	De zusters van het Heilig Graf vestigen zich in de Begijnenstraat in het herenhuis Stroobant tegenover de hoofdingang van het kasteel (T1991), waar ze aan een zestigtal meisjes les geven. (PJ)	T1991 + PJ
00	00	1820	Aan aantal leerlingen van Pieter De Nef neemt een dusdanige uitbreiding dat reeds dient uitgezien naar een groter huis. De school verhuist dan naar de Herentalsstraat. Het is een soort internaat waarvan de kostgangers echter verspreid zijn. Een twaalfstal jongens zijn bij De Nef zelf in de kost, de anderen hebben hun intrek genomen bij de burgers van Turnhout.	WW
23	06	1820	Reglement voor 'den postwagen van Antwerpen op Turnhout en vice versa' ondertekend door koning Willem I der Nederlanden. (zie reglement in Turnhout, onverwachte schrijvers over een kleine stad)	OS
00	12	1820	Reeds drieëndertig meisjes ontvangen onderwijs in de nieuw opgerichte arme meisjesschool op het Begijnhof te Turnhout. J.M. Van Deventer en J. Jespers worden met het onderwijs belast.	DAG

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

29	12	1820	De statuten van de kanunnikessen van het Heilig Graf worden, samen met de aanvraag voor autorisatie, aan koning Willem I voorgelegd. Het middenbestuur van Den Haag gelastte de provinciegouverneur omtrent deze zaak advies in te winnen bij het stadsbestuur van Turnhout.	DAG
00	00	1821	Koning Willem I bezoekt Turnhout een 2 ^e maal.	
11	10	1821	Prins Frederik der Nederlanden komt op 11 oktober 1821 te Turnhout toe. Zijn bezoek is slechts het voorspel van de aankomst van Willem I. Wanneer de koning later zijn intrede doet wordt hij door de bevolking hartelijk toegejuicht.	DAG
05	11	1821	Politiereglement : 68 ^e art. Het is verboden aen iedereen zonder onderscheyd, van op de straeten, publieke plaetsen, rondom de kerken, capellen of bid plaetsen te doen eenig werk, dat door zyne ongeschiktheyd en zyne onbetaemlykheyd, het publiek zoude kunnen stooren, door kwaede reuken, hinderingen of den doorgang onaengenaem maeken, op straffe van eene boete van zes tot tien francs (2 guldens 83 cents tot 4 guldens 72 cents). 69 ^e art. Word ook insgelyks verboden zig naekt te vertoonen om te zwemmen of te baeyen op alle publieke plaatsen of wegen, op eene boete van een tot dry guldens. artikel 99 – 104 (zie TZ pg 72) artikel 7 – 13 (zie TZ pg 118)	TZ
00	00	1822	De baan Turnhout-Antwerpen is net bij Antwerpen begonnen in 1746 en voltooid bij Turnhout in 1822.	TT
09	12	1824	De religieuzen van het Heilig Graf waren uit hun klooster verdreven tijdens de Franse revolutie. In 1823 hielden zij slechts een pensioonaat waar 30 internen en externen het onderricht ontvingen. Het weinig komfortabel huis waarover zij beschikten verhinderde hen dit aantal te vermeerderen en sloot tevens de arme meisjes uit van het onderwijs. Door de gedeputeerde staten wordt in de raadszitting van 9 december 1824 de teruggave van het oude klooster zonder enige voorwaarde goedgekeurd.	DAG
00	00	1825	61 begijntjes wonen op het begijnhof.	G
00	00	1825	°August Snieders	T1987
00	00	1825	De gemeenschap (paters Minderbroeders) is bijna uitgestorven en de overlevenden zijn het met de wettige eigenaars eens om het klooster over te laten aan de zusters van het Heilig Graf.	M
30	05	1825	Krachtens een K.B. zijn er in de Provincie Antwerpen vier gemeenten gemachtigd de titel van stad te voeren: Antwerpen, Lier, Mechelen en Turnhout.	G
03	06	1825	De voornaamste gebouwen van het vroegere patersklooster worden eigendom van de zusters van het Heilig Graf.	TS
14	06	1825	Door een besluit moeten vele Latijnse scholen gesloten worden. De Nef richt een smeekschrift tot de koning.	WW
00	00	1826	P.J. Brepols drukt de eerste speelkaarten in Turnhout (150 jaar herdacht in 1976)	I
00	00	1826	Productie van de gecultiveerde gronden: (opp. in bunders en jaarproductie in mudden) rogge: 1.000 bunders (55%) 15.450 mudden haver: 500 bunders (27,8%) 13.100 mudden aardappelen: 150 bunders (8,3%) 31.950 mudden boekweit: 120 bunders (6,7%) 2.360 mudden tarwe: 16 bunders (0,9%) 332 mudden gerst: 14 bunders (0,8%) 328 mudden.	T1982
00	00	1826	De kloostergemeenschap van het H. Graf wordt terug opgericht in het oude Minderbroedersklooster.	MB7
00	00	1826	Stichting van een blekerij aan het Zwart Water.	G
29	01	1826	Bij besluit van 29 januari 1826 mag de Latijnse school van Pieter De Nef blijven bestaan.	WW
24	06	1826	Zeven zusters hervatten het kloosterwerk in het H. Graf, nadat zij het vestigingsrecht krijgen en het eigendom van de Paters Minderbroeders kopen.	S1962-63
27	10	1826	De Turnhoutse gemeenteraad verbiedt uitvaartfeesten te houden.	E
00	00	1827	Reeds 52% van de bevolking woont in de stadskern.	T1982
00	00	1827	Pieter De Nef is aanvoerder voor de Kempen van de beweging die streeft naar vrijheid van drukpers en onderwijs.	WW
00	00	1828	Er komt een arme-jongensschool in Turnhout.	TS
17	11	1828	Door een initiatief van W. Van Genechten wordt een school gesticht voor arme jongens. Als lokalen gebruikt men gehuurde kamers. Willem Kruyfhoofd, geboren te Zaandam, leerling van de kweekschool te Lier, wordt er onderwijzer.	DAG
00	00	1829	Brepols begint met een nieuw procédé van de steendruk.	I
00	00	1829	Oprichting 'Amicitia', katholiek van strekking en gedeeltelijk Frans, met als doel ontspanning te bezorgen aan de leden, in de vorm van zang, symfonie, harmonie en toneel. (zie ook 1868)	T1990

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

02	07	1829	Uit het certificaat van de 'nationale militie', waarbij Josephus A.A. Dierckx ontslagen wordt van legerdienst, blijkt dat hij 1 el 720 strepen groot is, een rond voorhoofd en aangezicht heeft, evenals eenronde kin, blauwe ogen, een kleine mond en lichtbruin haar en wenkbrauwen.	SF
00	00	1830	Brepols verliest in één klap 7/8 van zijn afzetmarkt.	
00	00	1830	Eén op de 95 inwoners van België krijgt stemrecht, zodat België het meest democratisch land van Europa wordt.	GT
00	00	1830	Het Voorlopig Bewind besluit dat het Frans als officiële taal geldt.	T1976
00	00	1830	Het vroegere gebouw van de zusters van het Heilig Graf in de Herentalsstraat wordt een kazerne voor het Belgische leger.	G
00	00	1830	De stad beschikt over acht gemeentelijke lagere scholen.	TS
00	00	1830	1830-1833: Herstellingswerken aan het kasteel (eerder vernieling!)	
26	09	1830	Een voorlopige regering neemt het bestuur van België in handen.	GT+M
00	10	1830	In Turnhout wordt een vrijwillige burgerwacht van 200 man opgeroepen, waarover 4 wijkcapiteins worden aangesteld, waaronder P.J. de Nef.	PJ
03	10	1830	De maréchaussée verlaat Turnhout met zijn manschappen. Dit geeft aanleiding tot meerdere rellen. Onder invloed van de drank halen een 40 à 50 werklieden keien in het oud kerkhof om deze nadien te gooien tegen het huis van de fabrikant J.B. Gouweloos, een tijkfabrikant uit de Paterstraat. De burgemeester, te samen met de gemeenteraad, besluit alle nachten een burgerwacht van 25 man te laten patrouilleren.	SF
04	10	1830	België wordt opgericht als staat onafhankelijk van de Noordelijke Nederlanden.	GT
04	10	1830	Dat de burgerwacht van 25 man niet volstaat, blijkt uit een samensholling waarbij het 'boterhuisje', een pand waar het stedelijk recht op boter wordt ontvangen, vernield wordt en de opstandelingen opnieuw de woning van J.B. Gouweloos trachten binnen te dringen. Van de 200 man die de burgemeester nu heeft opgeroepen voor de burgerwacht, komen er 150 opdagen.	SF
12	10	1830	De vrijheid van onderwijs wordt afgekondigd.	GT
16	10	1830	De vrijheid van vereniging en van godsdienst wordt uitgevaardigd.	M
03	11	1830	40.000 Belgische notabelen moeten 200 leden kiezen voor het "Nationaal Congres" dat wordt belast met de uitwerking van een nieuwe grondwet.	PJ
06	11	1830	Het opdagen van een korps Belgische vrijwilligers wakkert de revolutionaire gloed aan bij een aantal inwoners: alle vensters in de woning van ijkmeester J. Liebrechts worden met kasseien stuk gegooid. Burgemeester Dierckx reageert hierop met een samenscholingsverbod van meer dan vijf personen op openbare plaatsen na vijf uur 's avonds.	SF
19	11	1830	De verkiezingsuitslag betekent een duidelijke nederlaag voor het orangistisch kamp. Zo behaalt burgemeester J.F.T. Dierckx in een rechtstreekse confrontatie met zijn opponent nog wel 42 stemmen, maar dit is in grote mate onvoldoende om te beletten dat de Antwerpenaar J. van Lieshout (1830-1844) tot nieuwe burgemeester wordt uitgeroepen. Al bij al worden slechts drie leden van de oude raad herkozen, waaronder J.J.Dierckx, de schoonzoon van P.J.Brepols, wiens onderneming onder Willem I een enorme vooruitgang had geboekt. (www.historietilburg.nl)	
19	11	1830	Bij de verkiezingen verkrijgt Joannes Franciscus Theodorus Dierckx nog 42 stemmen, maar zijn tegenstrever, de Antwerpenaar J. Van Lieshout, wordt met 67 stemmen de nieuwe burgemeester.	SF
28	12	1830	Het kasteel dient als gevangenis en als rechtbank van Eerste Aanleg die 2 maal per week plaatsgrijpt.	GT
00	00	1831	De 24 artikelen, die daags na de tiendaagse veldtocht worden opgesteld, steunen op het principe dat de provincies moeten worden afgebakend zoals ze in 1815 bestonden in het koninkrijk der Nederlanden.	T1978
00	00	1831	Het bisdom Mechelen wordt in 24 dekenijen verdeeld, waaronder Turnhout met 11 parochies.	B
01	01	1831	De ledige gebouwen van het oud Sepulcrinessenklooster (Herentalsstraat) dienen voortaan als kazerne voor de Belgische troepen (tot 1840). Daar schuins tegenover zit het ruime koetshuis van het deftige huis Vloers volgepropt met 140 leerlingen van De Nefs vrije Latijnse school.	PJ
21	01	1831	Het stadsbestuur vraagt Brussel een toelage van 50.000 gulden om de fabrikanten (van tijk en kant) toe te laten hun arbeiders aan het werk te houden.	PJ
07	02	1831	Het Nationaal Congres vaardigt de eerste Belgische grondwet uit waarin de centralisatie wordt benadrukt en de macht der provincies wordt beknot. De gemeenten krijgen wat meer zelfstandigheid toebedeeld.	T1995
04	06	1831	Leopold van Saksen-Coburg-Saalfeld wordt door het Nationaal Congres als koning uitgeroepen.	GT
21	07	1831	Het Nationaal Congres neemt de eed af van Koning Leopold I.	N
31	07	1831	In de Sint-Pieterskerk wordt een plechtig Te Deum gezongen ... <i>ter dankzegging over Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.</i>	

de gelukkige komst tot de Belgische kroon van Leopoldus den eersten.... Gans de dag is er feest, de huizen worden 's avonds verlicht en de klok van 'aftogt' woret niet geluid. (www.historietilburg.nl)

01	08	1831	Burgemeester Van Lieshout ontvangt een bericht dat de Hollanders zich in beweging hebben gesteld. Districtscommissaris P. de Nef deelt de geweren uit aan de burgerwacht. Zestig mannen van bijlen voorzien, gaan bomen vellen om de baan van Baarle-Hertog te barricaderen. Ook de groep met Hendrik Conscience zet zich in beweging. (www.historietilburg.nl)	PJ
02	08	1831	Wanneer de Hollanders België overvallen, gaat baron de Fierlant, aan het hoofd van zijn burgerwacht, met de jagers van Niellon de vijand tegenhouden te Ravels. Na een kortstondige zegen moeten zij terugtrekken. Prins Frederik overweldigt Turnhout.	DAG
03	08	1831	In de Mesesstraat grijpt een schermutseling plaats tussen Belgen en Hollanders tijdens de Tiendaagse Veldtocht. Op het Patersplein onderhandelen burgemeester Van Lieshout en de Hollanders over de overgave van de stad. (P) Een Hollands soldaat sneuvelt en lange tijd nadien staat er een arduinen kruis aan de Mesesstraat. (G)	G + P
04	08	1831	De (Hollandse) prinses nemen hun intrek in het Hotel Terbruggen, de latere Middelbare School, in de Begijnenstraat. De erewijn wordt aangeboden. Op het marktplein wordt de grote vrijheidsboom neergeveld, welke de Belgische kleuren in top voerde. Ondertussen ziet men de Hollandse vlag, die enige tijd later wordt ingehaald. Later blijkt dat de Prins van Oranje tot het inhalen der vlag bevel had gegeven, <i>omdat hij alleen was gekomen om het geschonden recht te handhaven en geenszins om Brabant weer tot zich te nemen</i> . 20.000 soldaten verblijven nu in en rond de stad. Bij de inval begint men eten te vragen, de soldaten zijn dorstig en hongerig, en wat men hun niet geeft, roven zij. Vele verlaten huizen worden geplunderd. (www.historietilburg.nl) (of 3 augustus volgens DAG)	
10	10	1831	J. G. Schools wordt tot onderwijzer benoemd in de 'arme jongensschool'. Uit de vele sollicitaties werden twee kandidaten weerhouden: J. Roekens en J.G.Schools. Zij hadden beiden de normaalschool te Lier gevolgd en er een diploma van de 3 ^o rang verkregen.	DAG
00	00	1832	De Belgische frank vervangt de gulden als nationale munteenheid.	D
00	00	1832	Van 135 in 1829 is het cijfer van de door het weldadigheidsbureel ondersteunden gestegen tot 1794.	
00	00	1832	Turnhout wordt een dekenij in de moderne betekenis van het woord.	TT
06	07	1832	Op 6 en 7 juli is koning Leopold I te gast in De Rooden Schild. (G) Een populair bal wordt gegeven in het lokaal van de Harmonie in de Begijnenstraat. (TT) Aan de bewoners van de Markt, de vier grote straten en de Begijnenstraat worden 's morgens boompjes geleverd om ze voor de huizen te planten en te versieren. Omstreeks 22 uur komt de koning aan langs de Gasthuisstraat, waar een zegeboog is opgericht. Hij wordt geestdriftig onthaald. De vorst is zo tevreden over de vaderlandsliefde der bevolking dat hij, bij zijn vertrek, 1.000 gulden schenkt aan de burgemeester voor het weldadigheidsbureel. De koning logeert op de Markt bij de heer Swaan. (www.historietilburg.nl)	G+TT
00	00	1833	Als Brepols een associatie aangaat met zijn schoonzoon J.J. Dierckx ziet Glénisson zijn kansen om mee aan de top van het bedrijf te komen verdwijnen en begint hij samen met Van Genechten een eigen fabriek in de Hofstraat (nu R. Sniedersstraat). Ze specialiseren zich in dezelfde producten als Brepols: kerkboeken, sierpapier, speelkaarten, kinder- en lithografische prenten. (historischedrukkerij.be)	
00	00	1833	Renier Snieders wordt ingeschreven aan de universiteit te Leuven, waar hij zijn studies in de geneeskunde begint. Tijdens zijn studententijd is hij lid van "Met tijd en vlijt".	WW
00	00	1833	De gronden van de Warande worden door de graven de Pestre en la Ferté verkocht voor 16.000 fr.	G
00	00	1834	Geboorte Peter Benoit, de man die zijn volk zal leren zingen.	S1951
01	01	1834	Oprichting 'Etablissement Glenisson et VanGenechten' nu Van Genechten N.V. (zie 1837)	I
05	07	1834	Brepols start met het 'Algemeen aankondigingsblad', het eerste weekblad van de Kempen (I) dat tot 1875 eigendom blijft van Brepols. (MB10)	I + MB10
00	00	1835	Het H. Graf begint een zondagschool en in de week een armenschooltje waar in het Nederlands van 1.30 tot 2.30 u in de namiddag catechismus, lezen, schrijven en rekenen wordt geleerd. (zie 1842)	T1976 + TS
28	12	1835	Na het overlijden van Alexander de la Roche, worden 5 molens, gelegen op het grondgebied van Turnhout, elk afzonderlijk verkocht: - de Oraniemolen met grond, op het einde van de Otterstraat (standaardwindmolen) voor 4.844,32 fr.	T1990

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			- de stenen windmolen te Oosthoven met grond en erven voor 22.012,26 fr.	
			- de stenen windmolen te Lokeren met huizing voor 20.702,T1982 fr.	
			- de rosmolen gestaan en gelegen bij de voormalige warande van Turnhout voor 708,90 fr.	
			- de standaardwindmolen te Oud-Turnhout met erven en heide voor 11.996,89 fr.	
00	00	1836	Sint-Bavo wordt een afzonderlijke parochie.	B
00	00	1836	De volkstelling meldt 12 adressen met kostleerlingen. Daar verbleven 36 Belgische en 10 Nederlandse leerlingen. Ook in de kostschool van de sepulcrinessen in de Patersstraat verbleven 16 Nederlandse kostjuffers.	GT
00	00	1836	Glenisson en Van Genechten beginnen hun eerste papierfabriek in de Hofpoort.	G
00	00	1836	De 'Zandbergmolen', een achtkant, wordt gebouwd ten zuiden van de Steenweg op Mol, vlak in de buurt van de aloude 'Zandberghoeve'.	T1990
12	11	1836	De beirenmolen brandt af.	P
00	00	1837	Stichting Van Genechten door de heren Antoine van Genechten en Glenisson. Het bedrijf staat in voor de produktie van speelkaaren en gekleurd papier. (T1990) (zie 1834) De fabriek van Van Genechten is op 'den Dijk' op de plaats van het huidige Merode-Center. (G)	G + T1990
00	00	1837	De Sint-Pietersparochie wordt een zelfstandige dekenij. (voordien afhankelijk van de dekenijen Herentals en Hoogstraten)	
00	00	1837	Klein Peerke, Petrus van Gorp, treedt op te Parijs in het Cirque Olympique in het toneelstuk van David en Goliath. (Tax.Nieuws jg XI nr 2)	
19	08	1837	Victor Hugo meldt: "Er zijn in Mechelen twee prachtige Rubens, en ik ga er nog andere bekijken in Lier en Turnhout". Hij meent dus een werk van Rubens in Turnhout aan te treffen. Deze vergissing is niet afkomstig uit zijn reisgids, "een stompzinnig boek dat ik gekocht heb en dat de titel draagt <i>Gids voor de reiziger in België en Holland</i> ". Vermoedelijk heeft een koster Hugo deze mededeling ingefluisterd. Best mogelijk dat Theodoor Boeyermans' schilderij in de Sint-Pieterskerk door de koster van de Mechelse Sint-Romboutskathedraal als doek van Rubens aangeprezen werd.	OS
20	08	1837	Victor Hugo schrijft over Turnhout in zijn 'En Voyage: France et Belgique' (G pg 109)	G + OS
			Het volledige sfeerbeeld is te lezen in 'Turnhout, onverwachte schrijvers over een kleine stad'. Hij beschrijft het kasteel en het begijnhof.	
22	08	1837	Victor Hugo schrijft vanuit Antwerpen een brief aan zijn vrouw Adèle: "Van Lier naar Turnhout verandert het landschap van aanzien; het is niet langer het vette, groene, Vlaanderen; het is een zandbank, een met as bedekte, moeilijke weg, schraal gras, dennenbossen, bosjes eikenhakhout, heidevelden, hier en daar een ven, wild en streng land, een soort Sologne. Ik heb in de woestenij vier mijlen afgelegd zonder iemand anders te zien dan een trappist die aan het ontginnen was, een triest werker op een trieste akker."	OS
00	00	1838	Renier Snieders vestigt de jonge geneesheer zich in Turnhout. Zijn praktijk breidt zich snel uit en hij geniet als geneesheer dan ook een zeer goede faam. (of 1839 ? zie G + T1986)	WW
22	03	1838	Het wapenschild van Turnhout wordt bij koninklijk besluit goedgekeurd. Het is een combinatie van het oude wapen verenigd met het oude zegel. Kanunnik Jansen relateert het oudste wapenschild van Turnhout (schild in zilver met een zoom van azuur en drie palen van hetzelfde) aan dat van de familie Berthoud, die volgt hem in de 12 ^{de} eeuw de eerste heren van Turnhout zouden geweest zijn. (zie ook 1259)	T2001
08	12	1838	Oprichting van het blad 'De Kempenaar'.	SF
20	12	1838	Voor het eerst verschijnt het blad "De Kempenaar" te Turnhout. Het wordt gedrukt bij P.J. Delhuyenne. (zie ook 14.10.1841)	DAG
00	00	1839	Renier Snieders vestigt zich in Turnhout als geneesheer. (G) Naast huisarts is hij ook wetsdokter en arts van het bureel van weldadigheid, van het gast- en godshuis. (T1986)	G + T1986
00	00	1839	H. Peeters Dievoort vestigt een zelfstandig atelier in zijn geboorteplaats Turnhout.	T1987
00	00	1839	De Jonge-juffrouwenschool van het H. Graf telt 110 leerlingen, internen en externen samen.	TS
00	00	1839	Verdrag van Londen = scheidingstraktaat tussen België en Nederland. (GT) Nederland aanvaardt definitief de Belgische onafhankelijkheid. (D)	GT + D
02	01	1839	Glénisson & Van Genechten richt een eigen weekblad op, 'L'abeille de la Campine'. Dit Franstalig blad kent weinig succes. (zie januari 1842) (historischedrukkerij.be)	
18	05	1839	'Zaterdag laestleden, 18 dezer, heeft den Heer Bruggeman, Heelmeester dezer stad, in het byzyn van twee Heelmeesters van Antwerpen, en de Heeren Smaghe en Smits, Doctors dezer stad, aen eenen dry-en-tachtigen jarigen man den Heer Van de Velde den Bil afgezet; den moed van dezen achtbaren grysaert is door al de omstaenders	

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

bewonderd geweest, in het midden van de operatie hoorde men zeggen: Mynheeren uwe Zaeg is te bot gy moest de myne genomen hebben die is veel scherper; men geloofd dat hy wel haest buyten gevaer zal zyn.” (Taxandria Nieuws jaargang XV nr 1 1997)

00	00	1840	De zusters Maricollen van Waasmunster helpen in het gasthuis.	E
00	00	1840	In het oude stadhuis bevond zich een steen met daarom ‘1840 Nivellement +27 m’. Deze steen wordt nog steeds bewaard in het nieuwe stadhuis.	G
00	00	1840	De Parijse hospitalen hebben 800.000 echels nodig, vandaar de vele echelkwekerijen.	G
00	00	1840	De Warandestraat wordt gekasseid.	TT
06	02	1840	Er is een serieuze smokkel van Engelse waren, waarvan de invoer verboden is. Er worden in Turnhout 70 wagentjes in beslag genomen, volgeladen met Engelse waren. Ze kwamen van Baarle-Nassau, Bladel, Reusel, Lommel en andere plaatsen van Bataafs Nederland.	175
01	10	1840	De Leuvense architect Andreas Jozef Vandenplas wordt aangesteld als nieuwe directeur van de Turnhoutse Tekenschool. Hij moest niet alleen de school besturen, les geven in de bouwkunde, maar ook het ambt van stadsarchitect waarnemen.	175
00	00	1841	Glénissen & Van Genechten stelt ongeveer 80 arbeiders te werk. (zie ook 1847) (historischedrukkerij.be)	
14	10	1841	Den Kempenaar wordt vanaf 14 oktober 1841 uitgegeven door P.J. Delhuvonne.	SF
00	00	1842	Renier Snieders wordt de eerste voorzitter van ‘De dageraad’, een taal- en letterkundig genootschap.	T1993 HLN 240993
00	00	1842	Burgemeester Van Lieshoudt neemt ontslag, de nieuwe Burgemeester wordt advocaat Dockx.	
00	00	1842	De catechismus wordt opgesteld om de katholieke leer aan te leren. (zie 1835 en 01.02.1842)	GT
00	01	1842	Glénissen & Van Genechten stoppen met het weekblad ‘L’abeille de la Campine’ en schakelen over op een Nederlandstalige versie ‘De Kempische Bie’. Van nu af verschijnt het nog slechts tweewekelijks. (zie ook 30.12.1843) (historischedrukkerij.be)	
01	02	1842	Kardinaal Sterckx doet een eerste grondig vernieuwde versie van de catechismus verschijnen. De laatste wijzigingen dateren al van 1623. Deze versie blijft tot 1899 dé catechismus in Vlaanderen. De lage prijs (80 centiemmen) dient vermoedelijk een stimulans voor een optimale verspreiding te zijn.	T1990
03	07	1842	Wanneer in turnhout een letterkundige vereniging “De Dageraad” wordt gesticht is Snieders de eerste voorzitter. Hij doet het onmogelijke om deze kring te doen bloeien. “De Dageraad” zal in leven blijven tot op 31 december 1870. Al die tijd is Snieders voorzitter geweest.	WW
05	09	1842	Petrus Van Gorp, alias Klein Peerke, sterft op 33-jarige leeftijd (2,18m) (E). Van een kermisreis in Nederland komt hij in 1842 ziek thuis en sterft op 5 september, slechts 31 jaar oud. Hij werd begraven als een gewone Turnhoutenaar. De lijkst was te lang om langs de normale weg door de voordeur naar buiten te worden gedragen, en ze paste niet op de berrie van de lijkdragers. Ze werd dan schuins op een wijtewagen gezet zodat hij, die voor veel volk een attractie was in vele Europese hoofdsteden, in Turnhout voor een grote mensenmenigte ter aarde werd besteld met zijn hoofd naast het achterste van een boerenpaard. (Tax.Nieuws jg XI, nr.2)	E
05	09	1842	Klein Peerke: De inwoner van het Belgische Turnhout werd liefst 2.22 meter groot. Peerke besloot zijn reusachtige gestalte op de kermis als rariteit uit te baten, zoals ook dwergen dat gedaan hebben, gebochelden en andere mensen die van de speling van de natuur een kostwinning maakten. Zijn optredens in onder meer Amsterdam en Parijs leverden zoveel op dat zijn broers en zussen in redelijke welstand konden leven. ‘Dezen mensch heeft alle kenteekens der reuzen. Zyne gebeenten zyn zeer zwaar. Zyne ooren staen een derde hooger als gewoonlijk. Hy is twee meters en 22 centimeters hoog, 134 centimeters dik; van boven, over de borst en onder de ermen door en boven zyne heupen 127 centimeters. Hy weegt 353 ponden. Zijn voeten waren 33,5 centimeter lang. (Euro Kermis Magazine 91-1)	
23	09	1842	De Wet verplicht dat in de hoofdplaats van de arrondissementen een Rijkslagere Hoofdschool wordt opgericht. In Turnhout wordt dat de school van de bekende en cultureel belangrijke J.G.Sanders.	TS
23	09	1842	De wet ordent het onderwijs in ons land een beetje meer. Het toezicht over de scholen wordt toevertrouwd aan de gemeenten, de staat- en de geestelijke overheid. (zie 13.10.1843)	DAG
03	12	1842	° Pieter Jozef Taeymans te Oorderen. Na zijn voorbereidende studies volgt hij aan de akademie voor Schone Kunsten te Antwerpen de lessen in architectuur.	G+WW
00	00	1843	De kosteloze armenschool (van 12.30 tot 13.30 u.) telt 360 leerlingen.	TS

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

00	00	1843	160 vonnissen voor de politierechtbank.	
08	08	1843	De Conventie van Maastricht bepaalt de loop van de grens. Er worden 388 gietijzeren en 356 hardstenen grenspalen geplaatst.	GT + T1990
13	10	1843	Pastoor deken M.J.H. Van der Meeren van Turnhout wordt als geestelijk kantonnaal inspecteur aangesteld voor de scholen van de dekenij Turnhout. (zie ook 23.09.1842)	DAG
30	12	1843	Allerlaatste nummer van 'De Kempische Bie', dat tweewekelijks verscheen. (zie ook januari 1842) (historischedrukkerij.be)	
00	00	1844	Graafwerk aan het kanaal Dessel-Turnhout. De grond bestaat meestal uit fijn en licht zand en het graafwerk gebeurt met de hand. Iedere arbeider krijgt een schop, een kruiwagen en een rijbalk. De werklui moeten slapen in houten barakken langs de vaart die afgedekt zijn met heide. (zie ook 15.04.1846)	T1999
00	00	1844	°Maria Catharina Beersmans, toneelspeelster.	T1993
00	00	1844	De Bentelstraat (voor 1721 Beijntel straettien) wordt 'Oranje Voetweg' genoemd. Deze straat bakent aan de westzijde het gebied af met de naam "Grote Bentel", eertijds een uitgestrekt akkerveld dat tot in Oud-Turnhout reikte.	T1996
00	00	1844	Conscience was geen Kempenaar en hij heeft maar een zeer klein deel van zijn leven in de Kempen doorgebracht, zoals zijn 3 maanden lange verblijf in het Keizershof te Schilde in 1844.	T1990
00	00	1844	Het 'Verslag over het bestuur en den toestand der zaken van de stad Turnhout' wordt voor het eerst gedrukt op een los blad.	S1911-12
04	11	1844	Josephus A.A. Dierckx wordt, in opvolging van Josephus Van Lieshout, door de Koning tot burgemeester benoemd.	SF
13	11	1844	Josephus A.A. Dierckx wordt plechtig als burgemeester geïnstalleerd. Een stoet bestaande uit een erewacht te paard, de gildenbroeders van Oud-Turnhout, Schoonbroek, Oosthoven en Zevendonk met hun vaandels, de leerlingen van de stedelijke tekenschool, leden van het kleermakersambacht en werklieden van de fabrieken van Glenisson & Van Genechten met hun standaarden vergezelen de nieuwe burgemeester bij zijn intocht. Hij stapt het stadhuis binnen onder de muziek van twee harmonies, het luiden van de grote klok en beiaardspel.	SF
13	11	1844	Overlijden P. de Nef. (in de nacht van 12 op 13 november volgens DAG)	PJ
15	11	1844	Uitvaart Pieter de Nef: de Lokerenmolen wordt de tragische molen. Een persoon vindt de dood (MB12) en meer dan 20 personen worden met min of meer zware verwondingen opgenomen. (PJ)	MB12 + PJ
15	11	1844	De plechtige lijkdienst van Pieter De Nef in de St-Pieterskerk wordt door een massa volk bijgewoond. Het stoffelijk overschot wordt dan vervoerd naar Gierle om aldaar begraven te worden. Onder een grote belangstelling trekt de lijkstoet tot aan de lokerenmolen vanwaar een huifkar voor verder vervoer zal zorgen. Een vijftigtal nieuwsgierigen hebben post gevat op de gaanderij van de molen. Deze gaanderij stort in met het gevolg dat er een dode is en verschillende gekwetsten.	WW + DAG
00	00	1845	De vaart wordt getrokken	G
00	00	1845	Overlijden P.J.Brepols (folder museum speelkaart 1993)	
00	00	1845	De Jezuïeten komen in Turnhout.	TT
00	00	1845	Het 'Verslag over het bestuur en den toestand der zaken van de stad Turnhout' verschijnt ter stede, bij den drukker Brepols en Dierckx Zoon in een klein vlugschrift van twaalf bladzijden. (zie ook 1844)	S1911-12
27	01	1845	Geboorte Karel Ooms in Dessel	WW
16	05	1845	Op 16 en 17 mei 1845 wordt Turnhout opgeschrikt door oproerige samenscholingen. De bedreiging om het weefloon der tijken te verminderen, leidt tot onlusten in de Otterstraat.	SF
18	05	1845	Burgemeester Josephus A.A. Dierckx bezweert zijn stadgenoten in een oproep tot de 'Borgers van Turnhout' zich afzijdig te houden van dergelijke samenscholingen.	SF
00	00	1846	Het beheer van de school van Pieter de Nef wordt overgedragen aan de paters Jezuïeten. Het schooljaar 1845-1846 telt de school 117 leerlingen.	GT
00	00	1846	De Oude Vaartstraat en de Elisabethlei zorgen voor de verbinding met het nieuwe kanaal.	G
00	00	1846	De 'nieuwe' Oranjemolen wordt gebouwd.	G
00	00	1846	Crisisjaar: mislukking van de aardappeloogst en duurte van het brood.	
00	00	1846	Turnhout telt ± 11.871 inwoners en slechts één parochiekerk met daarbuiten drie kapellen. (zie 15.10.1846)	G
00	00	1846	42% van de Noordkempische gezinnen woont in slechts één vertrek.	T1986
00	00	1846	Slechts 304 personen hebben stemrecht voor het gemeentebestuur.	
00	00	1846	Jansen telde 2.500 kantwerksters, Van Autenboer daarentegen telt er ± 1.500.	T1987
00	00	1846	In de papiernijverheid en de drukkerijen telt men reeds 196 arbeidsplaatsen.	T1987
00	00	1846	In Turnhout zijn nog maar 600 weefgetouwen. (zie 1810)	MB13
15	04	1846	Men begint te graven (voor het kanaal) op het grondgebied van Turnhout. (zie ook Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	T1999

		1844)	
21	09	1846	Plechtige inhuldiging vaart. G
21	09	1846	Turnhout is rijkelijk versierd en verkeert in een echte feeststemming. Er is een enorme volkstoeeloop, men spreekt zelfs van 10.000 man, waarvan een gedeelte uit Nederland. De "kom" van het kanaal dient als achtergrond voor de feestelijkheden. Bij middel van enige aan elkaar vastgemaakte schepen heeft men een vlottend paviljoen opgericht. Vlak daarvoor, op de werf, staan een verhoog en twee tenten, waarboven de Belgische en Hollandse vlaggen wapperen. Er komen ook heel wat officiële personaliteiten bij te pas, zoals de minister van openbare werken, de gouverneur van de provincie en de algemene opziener van bruggen en wegen. DAG
01	10	1846	De Paters Jezuïeten besluiten de Latijnse school voort te zetten en openen hun school. Het had er anders wel de schijn van of de Latijnse school van Pieter de Nef zou verdwijnen. DAG
15	10	1846	Volgens de opneming van 15 October 1846 telde onze stad slechts 14.385 inwoners met inbegrip van 228 soldaten van het garnizoen, zieken in 't gasthuis, gevangenen op het kasteel en reizigers. S1904-05
00	00	1847	Glénisson & Van Genechten stelt tussen de 150 en 160 arbeiders te werk. (zie ook 1841) De concurrentie tussen Brepols en Glénissen & Van Genechten is hevig. Brepols waarschuwt bijvoorbeeld zijn klanten dat Glénisson zijn kerkboeken franco aan huis levert, maar dat hij zijn prijs wel 15 % hoger stelt. Ook op vlak van het sierpapier is dit zo. Hij wijst er zijn Nederlandse klanten op dat hij zelf eerlijker omspringt met leveringskosten. (historischedrukkerij.be)
00	01	1847	De oude kerk van het H. Graf wordt gebouwd. G
00	00	1848	Van de 354 geboortes sterven 25 babies onmiddellijk, er zijn 104 huwelijken en geen echtscheidingen.
00	00	1848	Stadsrekeningen: Openbare Werken: 8.500 fr. – Publieke Weldadigheid: meer dan 37.000 fr.
00	00	1848	De zondagsschool wordt gebouwd naast de St-Pieterskerk. TT
00	00	1848	De molen van Coppens of Grote Bentel wordt opgericht. TT
00	00	1848	In het pesthuis aan het gasthuis worden 71 cholerieken verzorgd. Er vallen 50 slachtoffers te betreuren, 21 mannen en 29 vrouwen. MB10
00	00	1849	Er wordt een muur gebouwd rond het 'nieuwe' kerkhof. G
00	00	1849	Het klein garnizoen soldaten in de Warandestraat, slechts 37 man, verlaat de stad. De ordehandhaving wordt overgenomen door een brigade gendarmen. Op dat ogenblik ontstaat ook de burgerwacht, die dan 603 manschappen telt. G
00	01	1849	De cholera morbus breekt uit, een besmettelijke ziekte. De bekende dokters Snieders en Smaghe bieden hun diensten aan. P
00	00	1850	Turnhout telt 14.377 inwoners. MB9
00	00	1850	H. Peeters Divoort herstelt het Turnhoutse koorgestoelte. MB16
22	04	1850	Eugeen Surinx wordt geboren te Gorseem. (zie ook 12.05.1936) 175
00	00	1851	Hendrik Conscience schrijft 'de Loteling'. MB2
00	00	1851	Dankbare oud-leerlingen van P. de Nef richten een gedenkteken op in de Sint-Pieterskerk. PJ
00	00	1851	Het beroepsonderwijs ontstaat in de vorm van ateliers om wevers op te leiden. TS
31	12	1851	Ingevolge Koninklijk Besluit wordt een rijksmiddelbare school ingericht, een zgn. 'école moyenne de l'état', voor vele Turnhoutenaars de 'commmoyenne'. Sanders (zie 1842) krijgt de leiding. TS T1991 De Rijksmiddelbare school was uit de stadsschool ontstaan.
00	00	1852	Glénisson en Van Genechten plaatsen in hun bedrijf een stoommachine, de allereerste in Turnhout. (Toerisme Turnhout info 2000/4) S1852
00	00	1852	Het gemeentebestuur heeft een verzoekschrift ontvangen, dat door vele inwoners van Oud-Turnhout, Schuurhoven, Rhode, Schoonbroek, Kinschot, Corteynen, Corsendonck, Hoge en Lage Darisdonk werd ingediend om van onze stad te worden afgescheiden en een afzonderlijke gemeente te worden. S1852 (in 1858 wordt Oud-Turnhout onafhankelijk)
00	00	1852	De Potterstraat heeft ingevolge de aanleg van de steenweg op Tilburg een zeer schoon aanzien gekregen. S1852
04	06	1852	Een hagelslag veroorzaakt een grote ramp op het grondgebied van Turnhout en brengt grote schade aan de oogst. De schade, die 195 personen hebben ondergaan (niet inbegrepen de verliezen onder de 20%) is door de schatters opgenomen en bereikt de grote som van 39.718,47 fr. Er wordt een totale schadevergoeding van 1.409 fr. uitbetaald. S1852 S1853
31	12	1852	Turnhout telt 14.522 inwoners. S1853 Van de 400 sterfgevallen in 1852 zijn 37 kinderen jonger dan 3 maanden, 94 mensen stierven van tering, 87 van mazelen en kinkhoest en 79 van stuipziekte.

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	00	1853	° Franz Andelhof.	G
05	10	1853	Verschiĳning van het Koninklijk Besluit dat vergunning schenkt aan een maatschappij voor een spoorweg van Lier naar Turnhout.	DAG
29	03	1854	Koning Leopold I rijdt per koets door Turnhout op bezoek naar zijn eigendommen te Retie en Postel.	TT
30	03	1854	Koning Leopold I passeert opnieuw onze stad. Hij wordt tweemaal begroet door de stadsverheden van op de pui van het stadhuis.	TT
00	00	1855	Het bedrijf Glénisson & Van Genechten wordt ontbonden. Beide heren gaan hun eigen weg en richten elk een eigen bedrijf op. Glénisson blijft in de fabriek aan de Warandestraat en Van Genechten richt een nieuw gebouw op aan de Merodelei. (historischedrukkerij.be)	
00	00	1855	Vanaf 1855 rijdt de trein van Turnhout naar Lier.	B+GT
23	04	1855	De eerste trein rijdt van Lier over Herentals tot in Turnhout. (Stadskrant april 2005)	
09	07	1855	Geboorte Jacob Smits in Rotterdam	WW
19	12	1855	Het gehucht Zevendonk wordt een afzonderlijke parochie. Het duurt nog tot 1872 vooraleer men begint aan de bouw van een nieuwe kerk, die in 1874 voorwaardelijk, doch slechts in 1906 plechtig wordt ingewijd.	DAG
00	00	1856	Zowel Glénisson als Van Genechten beginnen voor eigen rekening.	
00	00	1856	Eerste station in Turnhout.	
00	00	1856	De weg naar Tilburg wordt aangelegd.	T1982
00	00	1856	De Ecole Moyenne van Turnhout start. Het is gevestigd in het historische hotel Stroobant de Terbruggen in de Begijnenstraat. (zie 1851)	TT
00	00	1856	In Turnhout zijn 26 kantscholen.	TS
14	04	1856	Victor Adams werd op 14 april 1856 te Schriek geboren en te Mechelen priester gewijd op 20 september 1879. Hij werd onderpastoor in de parochie van de H.Petrus te Turnhout in 1880. In 1895 werd hij pastoor in deze parochie en deken van het distrikt Turnhout. Hij was met hart en ziel een volksmens en dat werd hem in sommige milieus te Turnhout kwalijk genomen. Pastoor Adams nam eervol ontslag op 1 mei 1921 en trok zich te Ravels terug waar hij op 2 juni 1924 overleed. (users.skynet.be/Ravels-Weelde-Poppel)	
00	08	1856	“Wij vernemen dat de heer Snieders, docter alhier, de operatie der cataracte (zoo genaemd oogenpellen) gedaen heeft, op zekere vrouw Geevers, in het gasthuis dezer stad. Deze vrouw welke dry weken geleden, nog met blindheid geslagen was, heeft thans haer gezigt wedergekregen.” (Tax. Nieuws jaargang XV nr 1 1997)	
28	09	1856	Het Sint-Pieters Godshuis wordt ingewijd (bejaardentehuis). Koning Leopold I bezoekt Turnhout. (G) Hij komt met de hertog en hertogin van Brabant, de graaf van Vlaanderen en prinses Charlotte. Een landbouwtentoonstelling wordt ingericht en vele instellingen bezocht. (TT)	G + TT
28	09	1856	Voor de tweede maal brengt koning Leopold I een bezoek aan Turnhout. Hij is vergezeld van de hertog en de hertogin van Brabant, prinses Charlotte, de graaf van Vlaanderen en de ministers Nothomb en De Decker.	DAG
27	10	1856	Geboorte te Roeselare van Vlaams schrijver Albrecht Rodenbach.	
00	00	1857	Oprichting ‘Orpheus’ muziek en toneel.	T1991
12	03	1857	Eerste onthoofding door de guillotine op het schavot van Turnhout en laatste publieke terechtstelling in Turnhout. (E) Om 9 uur ’s morgens wordt Frans Claes terechtgesteld. Hij was de moordenaar van de echtelingen Broos te Beerse.	MB11 + TT + OS
28	03	1858	Op het stadhuis worden de stammen van de lindebomen van de Botermarkt verkocht, die plaats moesten maken voor de overkapping van de botermarkt.	TT
03	04	1858	Geboorte Karel Boom te Hoogstraten.	WW
14	08	1858	Alle personen die paarden houden worden gevraagd om in geval van brand aanstonds met tonnen naar de grachten van het kasteel of naar de vaart te rijden om er water te halen. Er staat een premie op voor wie het eerst met water bij een brand is en beloningen voor hen die geduriglijk water aanbrengen.	TT
29	12	1858	Oud-Turnhout is geen gehucht meer van Turnhout en wordt zelfstandig.	DAG
29	12	1858	Oud-Turnhout wordt zelfstandig. De stad Turnhout telt 12.456 en Oud-Turnhout 2.807 zielen.	T1982 S1904-05
00	00	1859	G. Mesmaekers en L.F. Moentack richten een speelkaartenfabriek op.	
00	00	1859	De Beekstraat wordt getrokken.	
05	11	1859	Eerste veemarkt in Turnhout met 200 stuks vee, waarbij 69 ossen en 74 koeien. Ze vond elke eerste dinsdagvoormiddag plaats aan de westkant van de markt.	TT
00	00	1860	In het arrondissement Turnhout is het percentage alfabeten onder de landbouwers gedaald van 70% in 1810-31 naar 32% in 1860-71!	T1982
25	08	1860	(zie ook 00/10/1860 en 13/09/1860) Het werk aan de nieuwe kerk van de Paters Jezuïeten vordert goed. De eerste steen werd gelegd in januari 1860. Men is nu in de maand augustus en het werk schiet aardig op. Die avond doet broeder Luysterbergh	DAG

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

een jammerlijke ontdekking. Onder het arduinen kapiteel van een der zuilen ontdekt hij een nauwelijks zichtbare scheur. Om vier uur in de morgen gebeurt het. De gescheurde kolon sleurt vier andere in haar val neer. Gans Turnhout ontwaakt van de hevige slag.

13	09	1860	Eerste steenlegging nieuwe Sint-Jozefskerk in de Herentalsstraat, een copie van de begijnhofkerk van Lier.	G + TT
00	10	1860	De in aanbouw zijnde St.Jozefkerk in de Herentalsstraat stort in. De buitenmuren en de kolommen schraagden rechts een twaalf meter hoge muur.	G
16	12	1861	Interkempen (vroeger gasfabriek) wordt in werking gebracht op de "Castelein".	G+DAG
00	00	1862	H. Peeters Dievoort maakt de predikstoel in de Sint-Pieterskerk.	G
00	00	1862	De Jezuïetenkerk wordt gebouwd in de Herentalsstraat. (zie 1860)	MB7
28	06	1862	De Kempenaar schrijft: "er worden thans in onze parochiale kerk missen gecelebreerd ten einde het ophouden van den regen van den Hemel te verkrijgen.	TT
01	09	1862	Gasbekkens verlichten de voornaamste straten van de stad.	
00	00	1863	In Turnhout sterven 258 mensen aan roodvonk.	T1987
31	07	1863	De nieuwe vaart wordt aanbesteed.	G
15	09	1863	Het H. Graf richt een Vlaamse klas in, waarin de burgerkinderen tegen zeer gering schoolgeld lager onderwijs kunnen ontvangen.	T1976
00	00	1864	In de Vianenstraat zijn nog geen kasseien en het volk klaagt over de Slijkstraat.	G
00	00	1864	Oprichting gemeentelijke meisjesschool.	TS
16	06	1864	Cornelia Vueghs en Wilhelmus Matthé verkopen te Oud-Turnhout een waterpoel en moeras bij de Liereman voor 150 FR. aan Edward Frans Smagghe, dokter te Turnhout. In die plas begint Smagghe echels te kweken. (Taxandria Nieuws 1997 nr 4)	
09	10	1864	Feestelijkheden ter herdenking van de 75 ^e verjaardag van de Slag van Turnhout. Er wordt o.a. een concert gegeven door vier Turnhoutse maatschappijen en vier vreemde.	T1993
00	00	1865	"Nog maar" 1.148 mensen hebben openbare steun nodig.	
00	00	1865	Litho van Hoolans	
00	00	1865	Spoorverbinding Turnhout-Tilburg.	N
00	00	1865	Bij de opening van de spoorlijn Turnhout-Tilburg wil men verbroederingsfeesten organiseren. Deze worden uitgesteld omwille van een cholera-epidemie. In Tilburg, dat toen 17.671 inwoners had, sterven daarbij 43 mensen.	G
00	00	1865	Leopold II (tot 1909)	D
00	00	1865	In Turnhout sterven 220 mensen aan keelvliesontsteking.	T1987
00	04	1865	De warmste april van de eeuw. 14 keer klimt het kwik boven 20°C.	KW
26	07	1865	Bij K.B. worden de rechten voor het kanaal vastgelegd. Een boot van 100 ton met een breedte van 4 m. wordt door een man gesleept. De man verdient 2 à 3 fr. per dag. voor een boot met een lading van maximum 172 ton, 20 à 30 m. lang, verdient een voerman met zijn paard 10 fr. per dag.	T1999
02	09	1865	Josephus A.A. Dierckx, notaris, schrijft in zijn testament dat hij wenst begraven te worden met een begrafenis 'der eerste classe'. Duizend missen, waarvan ten minste de helft in de omliggende gemeenten en tegen een behoorlijk stipendium, dienen gelezen te worden voor zijn zielenheil. Hij wenst zo kort mogelijk bij zijn vooroverleden echtgenote begraven te worden. Verder dient een nieuwe grafzerk met hun beider namen in de kerkmuur te worden ingemetseld. Ook verzoekt hij zijn erfgenamen om te trachten een eeuwigdurende concessie te bekomen. Hiertoe schenkt hij aan het 'gasthuis' en aan het 'St. Peeters Godshuis' elk vijfhonderd frank. Hij draagt zijn dochter eveneens op aan de armen, 'bij voorkeur van Turnhout', vijfhonderd frank uit te delen 'zonder haast en wanneer de noodwendigheden zich het meeste doen gevoelen'.	SF
23	09	1865	De Gazet schrijft over iemand uit Turnhout die twee van zijn kinderen, vier en acht jaar oud, verkocht heeft aan een potsenmaker.	OS
24	11	1865	Overlijden Josephus Adrianus Augustus Dierckx. Hij was eerst secretaris en later voorzitter van de Kamer van Notarissen.	SF
27	11	1865	Een enorme volksmassa is getuige van de lijkdienst van J.A.A. Dierckx.	SF
00	00	1866	De Statiestraat wordt verbreed en gekasseid.	B
00	00	1866	Aan de Huimelsche Tuimelsche berg wordt een urne gevonden.	G
01	07	1866	Door een dijkbreuk worden de Vellekens, Hezijde, Wieltjes en Stokt geweldig beschadigd.	G
01	11	1866	Voor een bedrag dat merklijk onder de waarde ligt, wordt een orgel aangekocht voor de in 1862 ingewijde Sint-Jozefskerk. Het orgel werd destijds vervaardigd door orgelmaker Lorette en was bestemd voor de St. Gilliskerk te Brugge, waar het reeds twintig jaar in gebruik was geweest.	DAG
00	12	1866	Van december 1866 tot januari 1867 heerst een tyfusepidemie. Het gasthuis ligt vol en vele gasthuisnonnen zijn ziek of gestorven. Drie nonnen uit Herentals, Anastasia,	MB10 + G

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

Augustina en Maria en één uit Geel, Dimfna, komen helpen. Renier Snieders wijdde een novelle aan Zuster Anastasia, die bij de epidemie stierf. Misschien ontstond het bezemklokje (de verplichting om voor eigen deur te vegen) uit deze epidemie. (MB10) (zie 1802) In december 1866 en januari 1867 heerst in Turnhout een vreselijke rotkoorts (typhus). Het gasthuis ligt vol met zieken en alle gasthuisnonnen zijn besmet. (G pg 145)

00	00	1867	De Victoriestraat en de Sint-Antoniustraat worden getrokken.	G
00	00	1867	In een heuveltje naast Hof ter Duinen wordt een urne gevonden van ca 1500 voor Christus.	E
00	00	1867	Peeters-Divoort maakt een kruisweg voor de wereldtentoonstelling van Parijs.	GT
00	00	1867	De Lindekens, waar vele arbeiders wonen, is zeer onaangenaam, aangezien bij de minste regenval het water in de huizen komt en wegens de onaangename geur van mesthopen en openbare toiletten.	P
27	08	1867	° Xaveer Lodewijk Adriaensen, alias Arie Sanden, te Turnhout	
01	10	1867	Opening spoorlijn Turnhout-Tilburg.	B+GT
31	12	1867	Turnhout telt 13.791 inwoners: 6.659 mannen en 7.132 vrouwen.	S1980-81
00	00	1868	Een 6,5-jarige jongen begint te werken bij Van Genechten voor 15 centiemen per dag (een roggebroom van 1 kg kost enkele centiemen meer). Tijdens de middagpauze van 12 tot 1 uur volgt hij onderricht in catechese. Hij leert op 13-jarige leeftijd met avondonderwijs lezen en schrijven.	
00	00	1868	Stichting De Xaverianen (Sussen) (G) door Ferdinand Jozef Malfet. (Kempenland 18.11.93)	G + T1995
07	09	1868	De gemeenteraad beslist tot de oprichting van een muziekschool. Bestuurder wordt de heer Cartol. Vanwege de stad wordt er een toezichtscommissie aangesteld. In het begin telt de muziekschool 65 leerlingen.	DAG
27	10	1868	De oudgediende patriotten doen jaarlijks een bedevaart naar de Turnhoutse Theobalduskapel. A. Coninckx, de laatste overlevende, komt tot 1868 van Gierle met het ganze patriottenuniform.	TT
01	11	1868	Amicitia wordt voor een tweede maal opgericht, als vereniging van en voor Katholieken. (zie 1829)	T1990 SF
00	00	1869	Er zijn 14 tabaksfabrieken in Turnhout.	
00	00	1869	De zusters Maricollen nemen de leiding van een kosteloze bewaarschool.	E
00	00	1869	Pieter Jozef Taeymans komt van Antwerpen naar Turnhout als provinciaal architect. (zie 1870)	
29	06	1869	Overlijden Hendrik Peeters Dievoort beeldhouwer (G) te Antwerpen.	MB16 + 175
23	08	1869	Eerste wedstrijd voor velocipedden in Turnhout.	TT
31	12	1869	Turnhout telt 14.327 inwoners: 6.891 mannen en 7.436 vrouwen	S1980-81
00	00	1870	Pieter Jozef Taeymans wordt benoemd tot provinciaal architect voor het arrondissement Turnhout. (zie 1869?)	WW
00	00	1870	Het plaatselijke Rode Kruis wordt gesticht als derde oudste afdeling in gans België en staat paraat tijdens de Frans-Duitse oorlog.	S1970-71
00	00	1870	De Frans-Duitse oorlog breekt uit.	
00	00	1870	Er zijn in totaal 14 tabaksfabrieken in Turnhout. Daarvan is er slechts één een sigarenfabriek.	HLN 170893
31	12	1870	Turnhout telt 14.608 inwoners: 7.000 mannen en 7.608 vrouwen	S1980-81
00	00	1871	De zusters van het Heilig Graf richten een kantschool op in het Papenstraatje (tot 1931).	T1984
00	00	1871	De inwoners van de Patersstraat tekenen een petitie omdat bij regenval de straat een modderpoel wordt.	P
00	00	1871	Oudste vermelding van een socialistische aanwezigheid in Turnhout.	G
00	00	1871	In 1871 en 1872 komt er een Italiaanse reuzin in Turnhout, waar zij verblijft in de Nieuwe Casino, hoek Renier Sniedersstraat – Sint-Antoniustraat. Zij bezoekt ook in vrome herinnering de plaatsen waar Peerke verbleef. (Tax.Nieuws jg XI nr 2)	
09	08	1871	Geboorte Z.E.H. Kan. Jansen Petrus. Het is de latere kanunnik die stadsarchivaris zal worden. Hij wordt tevens één van de medestichters van “Taxandria”, de geschied- en oudheidkundige kring van de Antwerpse Kempen.	S1948-49 + WW + DAG
31	12	1871	Turnhout telt 14.483 inwoners: 6.931 mannen en 7.552 vrouwen	S1980-81
00	00	1872	De papierverwerkende industrie wordt belangrijker dan de tijknijverheid.	
31	07	1872	Weversrevolutie – thuiswevers verdienen minder en werken vaak 14 tot 15 uur per werkdag.	G
00	10	1872	De apostolische school wordt opgericht in de Herentalsstraat met het specifieke doel begaafde maar minder bemiddelde jongelingen op te leiden als aspirant-missionaris. (E) Het is een afdeling van het Sint-Jozefscollege, gesticht door E.P. Boeteman. (G)	E+G
08	10	1872	De weversrevolutie heeft voor de wevers niet veel opgeleverd. De repressie te	DAG

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

			Turnhout, tegen de aanstokers, zal nog een tijdje duren. Toch worden op 8 oktober 1872 vier wevers, die hun straf nog niet volledig hebben uitgezeten, volledige of gedeeltelijke gratie verleend.	
10	10	1872	°Jules Taeymans.	B
31	12	1872	Turnhout telt 14.789 inwoners: 7.119 mannen en 7.670 vrouwen	S1980-81
00	00	1873	De Gemeentestraat wordt getrokken.	TT
06	10	1873	Pieter Jozef Taeymans wordt aangesteld als bestuurder van de tekenakademie van Turnhout.	WW
31	12	1873	Turnhout telt 15.280 inwoners: 7.341 mannen en 7.939 vrouwen	S1980-81
00	00	1874	In Zevendonk wordt een neo-romaanse kerk gebouwd.	B
00	00	1874	L. Biermans vraagt toelating om een papier- en speelkaartenfabriek op te richten, met een stoommachine van 10 PK.	
10	02	1874	De Apostolieken krijgen toestemming om te begraven op het huidige nieuwe kerkhof op de Stwg op Merksplas. Er schijnen echter maar 5 begrafenissen te hebben plaatsgevonden.	G
31	12	1874	Turnhout telt 15.490 inwoners: 7.499 mannen en 8.041 vrouwen	S1980-81
00	00	1875	Biermans gaat van start met 10 werknemers.	T1990
00	00	1875	Op de goederen van het oude gasthuis wordt na 1875 de Leopoldstraat getrokken.	TT
00	00	1875	1875-1877: Peter Benoit brengt de familie du Four regelmatig bezoek om er te komen musiceren.	G
00	00	1875	Stichting van het Davidsfonds en van de Davidsfonds-afdeling Turnhout, zodat Turnhout als medestichter mag vernoemd worden.	S1951
00	00	1875	Stichting Davidsfonds-afdeling van Turnhout. 1875 is eveneens het stichtingsjaar van het Davidsfonds, zodat Turnhout als medestichter mag vernoemd worden.	S1950-51
30	03	1875	Petrus J.M.A. Dierckx is medestichter van de 'Turnhoutsche katholieke Kiesvereniging'. Hiermee volgen de Turnhoutse katholieken het voorbeeld van hun geestesgenoten in andere Belgische steden. Het bestuur bestaat uit elf leden met Petrus J.M.A. Dierckx als voorzitter.	SF
26	04	1875	Het Clarissenklooster start in de Herentalsstraat 81-83. Zes slotzusters en twee buitenzusters van de Clarissen van Mechelen komen de nieuwe vestiging van hun klooster te Turnhout bevolken.	MB7
26	04	1875	Klooster der E.Z. Clarissen te Turnhout. (viering van het 75-jarig besgtaan van het klooster op 30.04.1950)	
15	06	1875	Indrukwekkende verhuizing van de gasthuiszusters naar de Warandestraat.	MB7
28	09	1875	De kerk van de Jezuïeten wordt ingewijd.	G
31	12	1875	Turnhout telt 15.584 inwoners: 7.477 mannen en 8.107 vrouwen	S1980-81
00	00	1876	De Marktloop en andere waterlopen worden overwelfd.	G
00	00	1876	Het kanaal wordt opengesteld tot Antwerpen.	P
00	00	1876	Lourdesgrot begijnhof – pastoor Busschots	
00	00	1876	Gemeentemeisjesschool in de Gemeentestraat (nu Academie voor S.K.)	
00	00	1876	Ontstaan Vrijwillig Pompierskorps: Taeymans, provinciaal bouwmeester, wordt de eerste bevelhebber.	V
10	06	1876	In het 'Aankondigingsblad' en 'De Kempenaar' verschijnt: "Men verzoekt ons te melden dat er met goedkeuring van het stedelijk bestuur een komiteit tot stand is gekomen, voor de instelling van een korps vrijwillige pompiers dat zich met den blusdienst zou gelasten."	archieff brandweer
03	09	1876	22 vrijwillige brandweerlieden laten zich inschrijven op de eerste bijeenkomst in de grote zaal van het stadhuis.	archieff brandweer
27	12	1876	De gemeenteraad keurt het ordereglement van het brandweerkorps van de stad Turnhout goed. Dit brandweerkorps is vanaf nu op een geheel andere voet ingericht en bestaat uit vrijwillige brandweermannen. Het lokaal voor het materieel is gelegen in de Warandestraat.	DAG + archieff brandweer
31	12	1876	Turnhout telt 15.874 inwoners: 7.606 mannen en 8.268 vrouwen	S1980-81
01	01	1877	Het Vrijwillig Pompierskorps treedt in werkelijken dienst en de betaalde pompiers worden eervol uit hun ambt ontslagen.	V
05	01	1877	Reeds na 5 dagen kan het vrijwillig brandweerkorps zijn nut bewijzen bij een schuurbrand, hierbij geassisteerd door een brandspuit van een privé-firma. Welke blusmiddelen het korps destijds in zijn bezit had valt niet met zekerheid te achterhalen.	archieff brandweer
17	04	1877	°Emiel Flerackers te Turnhout. (zie ook 01.07.1948)	stefanbrijs.b e
31	12	1877	Turnhout telt 16.032 inwoners: 7.681 mannen en 8.351 vrouwen	S1980-81
00	00	1878	De liberalen winnen de verkiezingen en stellen een neutraal lekenonderwijs voorop. De schoolstrijd barst los.	TS
25	03	1878	Oprichting van de 'Turnhoutsche Kantonnale Katholieke Kiesvereniging'	SF

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

31	12	1878	Turnhout telt 16.124 inwoners: 7.710 mannen en 8.414 vrouwen	S1980-81
00	00	1879	Op de hoek van de Sint-Antoniusstraat en de Leopoldstraat wordt de katholieke jongensschool gebouwd door stadsarchitect Vandenplas, leraar architectuur en directeur van de Academie. Hoofdonderwijzer wordt A.F. Jacobs. De 'Jacobse School' groeit snel aan.	TT
00	00	1879	Tijdens de schoolstrijd van 1879 bouwen de katholieken op het Patersplein een vrije meisjesschool, die later zal afgebroken worden.	P + TT
00	00	1879	De lichamelijke opvoeding wordt bij wet ingevoerd als verplicht leervak in het onderwijs.	MB9
21	01	1879	Een wetsontwerp ingediend in de kamer van Volksvertegenwoordigers op 21 januari 1879 lokt heftige reacties uit bij de katholieken. Elke gemeente moet immers één officiële staatsschool bezitten, terwijl alle onderwijzers gediplomeerden moeten zijn van de officiële normaalscholen.	SF
16	06	1879	Brand in de St-Pieterstoren van 16 tot 20 uur.	V
10	07	1879	De wet Van Humbeek op het Lager Onderwijs voorziet in het verleggen van de godsdienstlessen naar de uren na de normale lessen. De katholieke opinie ervaart dit als een aanslag op haar rechten.	T1990
00	12	1879	Koudste decembermaand sinds het begin van de waarnemingen tot 1990. De gemiddelde temperatuur is -5,2°C met 28 vorstdagen, waarvan 13 onder -10°C.	KW
31	12	1879	Turnhout telt 16.299 inwoners: 7.836 mannen en 8.463 vrouwen	S1980-81
00	00	1880	Het internaat van de Jezuiten telt 250 leerlingen.	GT
00	00	1880	Victor Adams komt als onderpastoor naar Turnhout.	TZ
00	00	1880	De Oranjemolen wordt rond 1880 verplaatst van Otterstraat naar het einde van de Kwakkelstraat, ten Noorden van het Kerkhof.	T1990
00	00	1880	Er zijn nog uitgestrekte woeste gronden; twee derde van de Kempische bodem is nog niet ontgonnen.	T1990
00	00	1880	Alfons Robberechts begint met de fabricage van brandkasten in de Victoriestraat. Pas na W.O. II zal Albert Robberechts starten met de fabricage en verkoop van kantoormeubelen. (Turnhout Magazine jaargang 1, nr. 4)	
31	03	1880	De Franciscanessen of Duitse Zusters komen in Turnhout, zij verzorgen thuisliggende zieken. (E) Zij verblijven tot 1898 in de Patersstraat, nadien in de Otterstraat. (P)	P + E
31	03	1880	Vier zusters van de H. Familie komen te Turnhout aan, vergezeld van de stichteres, moeder Elisabeth van Jezus, en van hun geestelijk bestuurder, E.H. Cornet. Ze vestigen zich in de Patersstraat en mogen van de kant van het Turnhoutse volk sympathie en vrijgeevige steun ondervinden. De eerste overste, aangesteld door de stichteres zelf, is zuster Crescentia.	S1954-55
23	06	1880	Vlaams schrijver Albrecht Rodenbach sterft, amper 24 jaar oud in zijn geboortestad Roeselare.	
31	12	1880	Turnhout telt 16.578 inwoners: 7.957 mannen en 8.621 vrouwen	S1980-81
14	02	1881	Om de Apostolische School te ondersteunen wordt van 14 tot 24 februari een tombola uitgeschreven. Eerste prijs is een Italiaans schilderij, speciaal voor die gelegenheid geschonken door paus Leo XIII.	G
11	09	1881	Ter gelegenheid van de 50 ^{ste} verjaardag van de grondwet en de inhuldiging van het koninklijk stamhuis viert Turnhout feest, o.a. met een muziekfestival.	T1993
31	12	1881	Turnhout telt 16.670 inwoners: 8.021 mannen en 8.649 vrouwen	S1980-81
00	00	1882	In de Otterstraat, ongeveer aan het ijsstadion tegenover de Lillokens, stond vroeger een windmolen. Die werd in 1882 afgebroken, maar al in de 15 ^{de} eeuw was de molen op die plek omgeven door een gracht waarin allerlei soorten vissen rondzwommen. Het was in feite een banmolen van het kasteel, bovenop een hoge zandberg. Vandaar ook de naam 'Hogermolen'. Het kunstwerk had nog een andere naam: de 'Hannemolen', naar de molenaar Hanneken Maes. In de 17 ^{de} eeuw noemde men hem 'Oranjemolen' maar voor de goede orde vermelden wij dat de huidige Oranjemolen, opgeknapt en bewoond door architect Lou Jansen, daar helemaal niets mee te maken heeft. (Het Hart van Turnhout nr 17)	
15	05	1882	P.J. Taeymans begint aan de bouw van het Clarissenklooster.	MB7
30	12	1882	Henri Peeters wordt op 24-jarige leeftijd aangesteld als stadssecretaris.	S1907-08
31	12	1882	Turnhout telt 17.046 inwoners: 8.203 mannen en 8.843 vrouwen	S1980-81
00	00	1883	Overlijden Hendrik Conscience.	T1987
00	00	1883	Het arrondissement Turnhout telt 45 fanfares en zangverenigingen (zie 1888).	T1990
24	06	1883	Constant Huijsmans schrijft over Turnhout: "Om 10 uren na de Hoogmis! Ik zat in de kanunnikbanken. Hemelsche Vader hoe vuil is alles, hoe slordig de gewaden, hoe onverschillig en achteloos den dienst. Leve Holland! Te huis komende vonden wy Mico. Later gingen wy in de kerk nog ééns zien. Het is Gothiek dat bedorven is, er is veel in, maar weinig goeds. Preekstoel & biechtstoelen met groote beelden, vry goed. Twee schilderyen, beelden van heiligen van Teniers den Ouden. Een grafmonumentje	OS

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			van een Turnhoudsche grootheid door Geerts zeer goed: etc. etc. Een weinig door de stad gedrenteld. Wat lelyke stad!!”	
08	08	1883	De Clarissen verhuizen naar hun ‘nieuwe’ klooster in de Otterstraat.	E
21	10	1883	De brandweer richt een muziekkorps op.	V
31	12	1883	Turnhout telt 17.010 inwoners: 8.161 mannen en 8.849 vrouwen	S1980-81
00	00	1884	Juffrouw Boone koopt de herberg ‘Malakoff’ met Bekeblijk en bouwt een klooster mat kapel en bewaarschool in de Beekstraat (zie 1892).	G
00	00	1884	Oprichting van de katholieke partij.	T1995
00	00	1884	In Turnhout blijft de politieke macht in katholieke handen. Uit vrees het aantal liberale kiezers te zien verminderen duidt de liberale kiesvereniging bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1884 geen kandidaten meer aan.	T1995
31	12	1884	Turnhout telt 17.219 inwoners: 8.308 mannen en 8.911 vrouwen	S1980-81
00	00	1885	M.A. Perk typeert Turnhout in zijn “Wandelingen door de Provincie Antwerpen”: Turnhout is de hoofdplaats van het Kempenland, de derde gemeente der provincie met 16.000 zielen. Het bezit drie kerken, vijf kloosters, een Jesuïetenkollege, en tal van catholieke scholen, gast-, armen en weeshuizen, een begijnhof, breede, zindelijke straten, vele fabrieken en een paar hotels van niet veel zaaks, waaronder ‘de Gulden Poort’ op de Markt.	G
00	00	1885	Dominee Marie-Adrien Perk, vader van de beroemde dichter Jacques Perk, publiceert een reisverslag ‘Wandelingen door de Provincie Antwerpen’. Wellicht heeft Turnhout nooit zo’n gezapige indruk gemaakt als in zijn beschrijving. “...De, geheel in de heide verloren stad maakte op mij den indruk van een groot begijnhof, waar de bewoners wel rustige en kalme maar zeer eentonige dagen slijten. Er heerscht een kloosterachtige stilte, die sterk afsteekt bij de levendigheid en bedrijvigheid en gejaagdheid, welke men in andere Belgische steden waarneemt. Het politieke leven is er dood, en strijd onbekend.”	OS
00	00	1885	1885-1887: Kapel van het Heilig Aanschijn, begijnhof	
00	00	1885	Oprichting Belgische werkliedenpartij.	T1995
31	12	1885	Turnhout telt 17.409 inwoners: 8.443 mannen en 8.966 vrouwen	S1980-81
00	00	1886	Brepols heeft 269 werklieden in dienst: 160 ouder dan 21 jaar, 33 van 16 tot 21 jaar, 51 van 12 tot 16 jaar en 25 van 9 tot 12 jaar.	
00	00	1886	Op de Dijk wordt een tramspoor gelegd.	B
17	08	1886	Inhuldiging van de lijn Turnhout-Oostmalle van de buurtspoorwegen. Geheel Turnhout is in feest. Er zijn ministers, de gouverneur van de provincie, volksvertegenwoordigers en senatoren. Al de maatschappijen van de ganse stad trekken mee in een stoet ingericht voor deze gelegenheid. Op de kiosk op de markt spelen de muziekmaatschappijen om ter best. Aan de genodigden wordt een banket aangeboden. ’s Avonds is er dan nog een fakkeltocht en een speciale verlichting.	DAG
31	12	1886	Turnhout telt 17.598 inwoners: 8.554 mannen en 9.044 vrouwen	S1980-81
00	00	1887	Sint-Rochusbeeld aan het Patersplein.	
00	00	1887	In het gasthuis wordt een stoomtuig geplaatst ‘moetende dienen tot bereiding der boter’.	TT
01	07	1887	Het nieuw gedeelte van het kerkhof wordt gewijdt door E.H. deken.	E
10	08	1887	Er valt zeer fijne sneeuw te Turnhout.	KW
16	08	1887	In Turnhout wordt -0,6° C genoteerd.	KW
16	08	1887	Gedwongen winkelnering wordt bij wet verboden.	G
22	09	1887	De school in de Apostoliekenstraat (afdeling St-Jozefcollege) wordt ingewijd.	G
31	12	1887	Turnhout telt 17.800 inwoners: 8.617 mannen en 9.183 vrouwen	S1980-81
00	00	1888	De neo-romaanse Clarissenkerk is af.	G
00	00	1888	De sigarenmakers organiseren zich als eersten in een socialistische vakbond.	T1990
00	00	1888	Het arrondissement Turnhout telt 51 fanfares en zangverenigingen. (zie 1883)	T1990
09	04	1888	Overlijden Renier Snieders in Turnhout.	T1987+TT +WW+stefa nbrijs.be
26	04	1888	De gemeenteraad bespreekt de aanleg van een ringbaan van 18 meter breedte met bomen beplant, gaande van de Herentalsstraat naar den Draaiboom over de Nieuwstad, Steenweg op Tilburg, Theobalduskapel, dreef achter de Warande en de ijzerenweg.	G + M
21	05	1888	°Jozef Simons in Oelegem. (zie 1948)	G + WW+ S1947-48
21	05	1888	Jozef Simons wordt geboren in de ouderlijke woning, Kerkstraat 18 te Oelegem. Volgens de overlevering stond zijn wieg in de zonnigste kamer aan de straatkant. Zijn vader, Louis Simons was te Oelegem gemeentesecretaris en koster-orgelist. Zijn grootvader aan vaderskant was onderwijzer. Zijn moeder, Maria Pauline Verheyen, stamde uit een familie van onderwijzers en muzikanten. (home.scarlet.be)	

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

22	07	1888	Overlijden Heuvelmans (<i>Peter Jan</i>) te Herentals. Hij was door verarming zijner familie reeds zeer jong verplicht voor deze den kost te verdienen; hij was achtereenvolgens schrijver op het belastingkantoor te Brasschaat, te Westerloo en in 1826 te Turnhout. In 1837 werd hij daar schrijver op het gemeentehuis en ordende er het archief, waarna hij in 1851 stadssecretaris werd. Sedert 1880 leeft hij als oud-secretaris op zijne rust. Hij schreef: Lotgevallen van een Turnhoutschen jager in de XVIe eeuw, Turnhout (zie ook 22.07.1888)	dbnl.org
31	12	1888	Turnhout telt 18.023 inwoners: 8.765 mannen en 9.258 vrouwen	S1980-81
00	00	1889	Petrus Dierckx doet in het Vlaams de eedaflegging in opvolging van burgemeester Hoefnagels. (een krant)	
00	00	1889	Gedenkteken van de Slag van Turnhout in 1789 tegen de zuidkant van de Sint-Pieterskerk. (zie 1945)	G
07	02	1889	Petrus J.M.A. Dierckx klaagt het feit aan dat, niettegenstaande de cellulaire gevangenis van Merksplas voltooid is, men zware criminelen blijft doorsturen naar de gevangenis van Turnhout die hierop niet voorzien is.	SF
21	03	1889	De koning benoemt Petrus J.M.A. Dierckx tot burgemeester.	SF
04	04	1889	Inhuldiging van de nieuwe burgemeester. ‘Aan ieder huis wappert de nationale vlag, terwijl aan de inkom der Gasthuisstraat, op de groote Markt, op de pui van het Stadhuis en aan de woning van den nieuwen burgemeester in de Otterstraat, eerepoorten zijn betimmerd, waarop toepasselijke jaarschriften zijn aangebracht, waarop de nationale en stadskleuren wapperen en waarin de wapenschilden van de stad en de provincie schitteren...’	SF
05	05	1889	Overlijden Eugeen Edward Stroobant. De notaris en volksvertegenwoordiger Eugeen Stroobant heeft te Brussel veel gedaan ter opbeuring van het Vlaamsch tooneel en ook verschillende tooneelstukjes geschreven of bewerkt. Hij maakte o.a. het zangspelletje ‘Willem Beukels’ in 1853. (zie ook 30.01.1819)	dbnl.org stefanbrijs.be
10	07	1889	In Turnhout valt 25 mm regen in 6 minuten met windhozen.	KW
27	10	1889	Turnhout herdenkt de Brabantse Omwenteling en Slag van Turnhout. De viering duurt verschillende weken, met o.m. een groot muziekfestival. Op zes plaatsen in de stad wordt een kiosk geplaatst: samen treden 53 verenigingen op.	T1993
31	12	1889	Turnhout telt 18.268 inwoners: 8.921 mannen en 9.347 vrouwen	S1980-81
00	00	1890	Oprichting van de Boerenbond door Frans Schollaert.	S
00	00	1890	De gemiddelde huwelijksleeftijd (eerste huwelijk in Nederlandstalig België) voor vrouwen in de periode 1890-1899 is 26,2 jaar.	T1982
00	00	1890	Een luchtladder van 19 meter wordt aangekocht voor een bedrag van 1.617 frank.	archief brandweer
26	02	1890	° Victor Avonds te Turnhout als zoon van een schoenmaker. Hij was beeldhouwer en meester-meubelmaker. Vanaf 13 november 1922 werd hij leraar in de tekenschool Turnhout in vervanging van Napoleon Daems.	175
27	04	1890	Eerste socialistische manifestatie in Turnhout (staking Biermans) (zie ook 1871)	G + MB14
26	08	1890	Geboorte Alfons Van Hoeck (zie ook 20.04.1957)	S1956-57
00	12	1890	Zeer koude winter waarbij de Maas en de Schelde dichtvriezen.	KW
31	12	1890	Turnhout telt 18.747 inwoners: 9.080 mannen en 9.667 vrouwen (volkstelling)	S1980-81
00	00	1891	Oprichting koninklijke bloemenmaatschappij “Dodonaea” (viering 75-jarig bestaan op 161066)	S1966-67
00	00	1891	Pauselijke brief ‘Rerum Novarum’.	
11	01	1891	Op ‘den nieuwen bassin’ wordt een staande wip opgericht. Op het ijs kan men met paard en slede een tocht maken. ijsdikte: 35 tot 45 cm, zelfs 60 cm.	TT
31	12	1891	Turnhout telt 18.887 inwoners: 9.143 mannen en 9.744 vrouwen	S1980-81
00	00	1892	Oprichting van de ‘Kempische Heerd’ ter bevordering van het aankopen van huizen door arbeiders.	
00	00	1892	1892-1896: Betalende bewaarschool in de Beekstraat van de zusters Maricollen, later overgenomen door de Dienstmaagden der H.H.Harten van Jezus en Maria.	E
18	03	1892	Er begint een droogteperiode die duurt tot 30 april.	KW
05	09	1892	Napoleon Daems wordt aangesteld als leraar beeldhouwen in de tekenschool.	175
19	11	1892	Het Aankondigingsblad vertelt de zeldzame wedstrijd tussen de heren F. Dufour, ruiter, en Cl. De Somer, een behendige trapwieler. De wedstrijd van nagenoeg 8 kilometer, van de Turnhoutse markt tot Merksplas, werd gewonnen door de ruiter in 19 minuten. Cl. De Somer kwam slechts één minuut later in Merksplas aan. (Tax.Nieuws 1994 nr 1)	
31	12	1892	Turnhout telt 19.066 inwoners: 9.252 mannen en 9.614 vrouwen	S1980-81
00	00	1893	Invoering van het meervoudig algemeen stemrecht.	T1991
00	00	1893	Art. 47 van de nieuwe grondwet, aangevuld met de kieswetten van 11 en 12 september 1895, voorziet in het algemeen meervoudig stemrecht. Een eerste	T1995

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

supplementaire stem gaat naar elke kiezer die familiehoofd is en minstens 5 fr. aan personele belasting betaalt in een gemeente van minder dan 3.000 inwoners, 10 fr. in een gemeente van 3.000 tot 10.000 inwoners of meer. Van betekenis is vooral dat eigenaars van onroerende goederen met een kadastraal inkomen van 150 fr. twee bijkomende stemmen krijgen.

00	00	1893	Onze stad krijgt een nieuwe pastoor, J.B. Ruys.	S1956-57
10	09	1893	Deken Adams (en H. Proost, zie SF) richt de Katholieke Volksbond op.	M+T1988
10	09	1893	In Turnhout werd de Volksbond opgericht: '...omdat wanneer werklieden onder elkaar zijn, zij gemakkelijker het woord durven nemen en zonder achterdocht hunne belangen durven bekend maken.' (zie ook 08.03.1896)	Visie 290405
21	12	1893	Oprichting Sint-Isidorus-Boerengilde door pastoor-deken Pittoors.	S1962-63
31	12	1893	Turnhout telt 19.231 inwoners: 9.337 mannen en 9.894 vrouwen	S1980-81
00	00	1894	Het Algemeen Meervoudig Stemrecht wordt veroverd.	MB14
00	00	1894	Wegens de bedreiging van de openbare gezondheid door besmetting worden extra reinigingsbeurten naast de zaterdag ingelast: dinsdag en donderdag van 6.30 uur tot 8.30 uur. (zie 1900)	TT
00	00	1894	De 'Jacobse School' verhuist wegens plaatsgebrek naar de vroegere fabriek van Glennisson in de Warandestraat. Hier zijn 12 klaslokalen en een speelplaats.	TT
03	02	1894	De Kempenaar citeert volgende verklaring van Deken Adams in de Turnhoutse Volksbond: "Ook koester ik de hoop dat deze instelling voor het werkvolk van Turnhout de heilzaamste uitwerksels naar ziel en lichaam zal hebben. De Volksbond immers is opgericht naar de voorschriften van de heiligheid de paus van Rome. Hij strijdt voor het behoud van de godsdienst en voor het stoffelijke welzijn van de werkman. Het is om u te vrijwaren tegen de verleiding der goddelozen dat de Volksbond is ingesteld".	T1991
31	12	1894	Turnhout telt 19.350 inwoners: 9.385 mannen en 9.965 vrouwen	S1896 + S1980-81
00	00	1895	Kardinaal Goossens komt naar Turnhout voor de inhuldiging van de nieuwe lokalen van de Volksbond in de Sint-Antoniusstraat.	TT
00	00	1895	Echo de la Campine sticht een nieuwe afdeling: Echo-Velo. De fiets betekent in deze periode een statussymbool.	T1993
00	00	1895	Victor van Hal wordt burgemeester. (een krant)	
00	00	1895	E.H. Victor Adams wordt pastoor-deken.	G
00	00	1895	Een commissie onderzoekt het stadsgedeelte ten Oosten van de Patersstraat tot aan de Gasthuisstraat (niet inbegrepen). De meeste woningen bestaan uit één tot drie, zelden vier kamers, vaak niet hoger dan 2 à 2,5 meter. Slaapkamers bestaan er meestal niet: de ouders slapen in de 'bijzondere plaats' die tevens dient als keuken. De tweede plaats, die in oude huizen vaak slechts een onbewoonbaar vertrekje vormt, is de slaapkamer van de kinderen. De meeste bedden zijn alkoven, gevuld met wat stro en versleten lompden, en eronder wordt de aardappelvoorraad geborgen. Voor een dergelijke behuizing betalen de arbeiders tussen de 45 en 115 frank, vaak veel te veel.	P
00	00	1895	Zo goed als zeker het startjaar van de hostiebakkerij in het begijnhof. Er wonen eenenveertig begijnen op het hof, zuster Ruelens is overste en Johannes Van der Linden is pastoor. Voor de hostiebakkerij zijn er al 23 klanten en een productie van 341.863 kleine en 23.022 grote hosties.	T1999
24	04	1895	Het Sint-Jozefcollege viert zijn 50-jarig bestaan.	TP
08	10	1895	Torenwachter F. Gils valt bij het afdalen omlaag en komt dodelijk nee op de klokkenzolder. Gils was 68 jaar. Zijn opvolger is J. Dockx.	MB8
17	11	1895	Gemeenteraadsverkiezingen. Volgens kanunnik Janssen streeft burgemeester Petrus J.M.A. Dierckx geen nieuw mandaat na omwille van zijn ouderdom. Het aantal kiezers is toegenomen tot 2.217 stemgerechte kiezers met 2.817 stemmen. (tegen 1.066 kiezers in 1890)	SF
14	12	1895	In Turnhout verschijnt een nieuw weekblad "De Waarheid". Alhoewel het als ondertitel draagt: Godsdienst, familie, eigendom, is het liberaal getint. In 1902 zal het zijn godsdienstig uithangbord laten vallen.	DAG
31	12	1895	Turnhout telt 19.549 inwoners, verdeeld in 9.474 mannen en 10.075 vrouwen. Er zijn 751 geboorten en 389 sterfgevallen. Van de 389 sterfgevallen zijn 124 kinderen onder 1 jaar en 39 kinderen van 1 tot 7 jaar.	S1895-96 + S1980-81
00	00	1896	De papierfabrieken zijn in volle bloei; Brepols bezigt 900 tot 1.000 werklieden.	M
00	00	1896	De stoommachine van de voormalige Weverijen Vueghs in de Gierlesteenweg, gebouwd in 1896, functioneerde nog tot 1965. Ze deed dienst voor verwarming, verlichting en aandrijving van weefgetouwen, verfbaden, verf-, droog- en appreteermachines. Het is het oudste en grootste exemplaar in haar soort, dat nog in België bewaard wordt. (zie 1979) (Toerisme Turnhout info 2000/4)	
00	00	1896	Bouw nieuw station met grote overdekte spoorhal van glas en staal.	M

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	00	1896	Volgens verklaring der lotelingen, tijdens de inschrijving gedaan, wordt de graad hunner geleerdheid vastgesteld als volgt: lezen, schrijven en rekenen: 163 ongeleeterden: 37 samen: 200	S1896
00	00	1896	De dienstmaagden van de H.Harten van Jezus en Maria nemen de kleuterschool in de Beekstraat over van de zusters Maricollen en breiden ze uit met een huishoudschool.	G + GVA 100692
00	00	1896	De Volksbond richt de harmonie 'Vermaak na Arbeid' op (zie 1907 en 1971)	TT
08	03	1896	Onder impuls van de Volksbond wordt een vakvereniging opgericht. (zie ook 10.09.1893)	Visie 290405
09	05	1896	Het Belgisch Staatsblad vermeldt de definitieve oprichting van de Heilig-Hartparochie.	B
10	06	1896	De Minderbroeders kopen een bouwvallige gewezen huidevetterij in de Patersstraat en komen in het bezit van een hovenierderij van ruim 1 ha.	P
12	06	1896	E.H.Verschueren wordt tot eerste pastoor benoemd in het H.Hart.	B
15	08	1896	Ter gelegenheid der kermis en der inhuldiging van de nieuwe spoorhal en den stoomtram Turnhout-Westerloo zijn er feesten van 15 tot 23 augustus 1896.	S1896
23	08	1896	Naar aanleiding van de inhuldiging van een nieuwe spoorhal en van de buurttram Turnhout, Mol, Westerlo, wordt een groot Internationaal Festival op het getouw gezet, met deelname van 38 muziekverenigingen.	T1993
31	08	1896	De algemene kiezerslijsten zijn gesloten. Voor de gemeente zijn er 2.957 kiezers: 2.269 met 1 stem, 263 met 2 stemmen, 193 met 3 stemmen en 232 met 4 stemmen.	S1896
18	10	1896	Na de stichting van een zangkoor en een toneelgezelschap in de schoot van de Katholieke Volksbond, werd op 18 oktober 1896 een harmonie geboren. Ze kreeg de naam "Vermaak Na Arbeid". (zie ook 24.11.1896)	GVT 271006
24	11	1896	Tijdens een feestavond in de lokalen van de Katholieke Volksbond in de St. Antoniusstraat te Turnhout had op 24 november 1896 onder ere-voorzitterschap van Z.E.H. deken Adams, de twee voorzitters: Benoit Versteyleen en Jef Peeters en met Jos Hermans als dirigent de officiële inhuldiging plaats Van Vermaak Na Arbeid (zie 18.10.1896)	GVT 271006
31	12	1896	Men begon met 19 spelende leden waarvan het aantal bestendig aangroeide. Turnhout telt 19.816 inwoners: 9.608 mannen en 10.208 vrouwen	S1897-98 + S1980-81
00	00	1897	P.J.Taeymans bouwt een neo-gotische kapel in de Herentalsstraat.	G
00	00	1897	°E. Van Hemeldonck te Zwijndrecht. Hij schrijft o.a. "De kleine Keizer". Emiel is een typisch schrijver van Kempense heimatromans, historische en boeiende reisverhalen.	T1987 + MB11
00	00	1897	Bij overname door den Staat van het net der spoorwegen "Grand Central Belge" is ook de lijn Turnhout-Tilburg in staatsdomein wedergekeerd, en alles doet voorzien dat de vroegere internationale exprestreinen van Brussel op Amsterdam langs onze stad zullen hernemen. Het Bestuur van Posten en Telegrafien komt eenen eigendom ter Groote Markt aan te koopen om er een Posthôtél te bouwen. Daarbij zal onze stad eerstdaags verbonden worden aan het Belgisch Telefoonnet, hetwelk alles onvermijdelijk tot opbeuring en vooruitgang van onzen handel en nijverheid moet verstrekken.	S1897
00	00	1897	In de zomer viert de firma Brepols en Dierckx zoon, thans in eigendom en beheer van dame weduwe A. dufour-Dessauer, haar honderdjarig bestaan door het geven van bijzondere ffestelijkheden.	S1897
00	00	1897	Onze tabakskerverijen, in concurrentie met de menigvuldige kerverijen, sedert korten tijd nabij onze grenzen op het Hollandsch opgericht, behouden meer dan hunne gewone bedrijvigheid; ook de fabricatie van roltabak, vroeger onbekend, begint zich allengs te ontwikkelen.	S1897
22	03	1897	Aanbesteding bouw klooster en kerk Minderbroeders voor 250.000 fr.	M
06	07	1897	Eerstesteenlegging Paterskerk.	M
25	07	1897	Inhuldiging van de nieuwe verbinding Turnhout-Eindhoven.	T1993
30	10	1897	Bij koninklijk besluit wordt het daarstellen van een nieuw posthotel te Turnhout van openbaar nut verklaard. Een eigendom op de markt wordt aangekocht en afgebroken en men begint aan de oprichting van een gebouw in vlaamse renaissance-stijl.	DAG
04	11	1897	Oprichting telefooncentrale in Turnhout, 13 jaar na de eerste telefoondienst in België. Er sluiten 15 abonnees aan. Het centraal telefoonbureau wordt in het stationsgebouw geïnstalleerd.	S1961-62 + TT
04	11	1897	Een centraal telefoonbureel wordt te Turnhout in werking gesteld. Het maakt deel uit van de groep Antwerpen-Boom-Kapellen-Lier-Turnhout.	DAG
29	11	1897	Geboorte Emiel Van hemeldonck in Zwijndrecht (overlijden 13.01.1981)	
04	12	1897	De Kempenaar meldt de oprichting van de St.-Catharinagilde (vakvereniging) voor de Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	T1990

			christelijke sigarenmakers.	
31	12	1897	Turnhout telt 20.145 inwoners, verdeeld in 9.801 mannen en 10.344 vrouwen.	S1897-98
00	00	1898	De sigarenfabrikatie neemt merkelijk toe in 1898, en men mag zeggen dat de Turnhoutsche voortbrengselen in gansch het land zijn bekend en terecht gewaardeerd.	S1898
00	00	1898	De sigarenmakers vinden gansch het jaar werk en worden aan beste prijzen betaald.	
00	00	1898	Velowegen worden aangelegd naar Antwerpen, Baarle en Arendonck (hollandsche grens), terwijl een andere in de richting van Diest in onderzoek is. Ook langsheen de provinciale baan op Moll wordt thans door de zorgen der Provincie eene nieuwe velobaan aangelegd.	S1898
00	00	1898	Deken Adams, Turnhouts Daensist, sticht de Katholieke Volksbond.	G
00	00	1898	Er worden 11 woningen gebouwd voor behoeftige ouderlingenparen.	
00	00	1898	Op de Botermarkt wordt de Kemelskooi opgericht, een reusachtig overdekt gevaarte in ijzerconstructie. Het werk werd aangenomen voor 22.400,- fr. Het ijzerwerk wordt later herbruikt bij de afsluiting rond de H.Hartkerk. (zie 1921)	G + TT + T1999
00	00	1898	Pieter Jozef Taeymans bouwt de nieuwe gebouwen van het Heilig-Graf.	
28	06	1898	De overdekte botermarkt wordt in gebruik genomen. Elke zaterdag worden er boter en eieren verkocht, woensdag zoete boter en eieren en op zondag gevogelte, duiven, kiekens en konijnen.	TT
28	08	1898	Herdenking eeuwfeest van de Boerenkrijg.	T1993
31	12	1898	In Turnhout zijn 792 geboorten en 398 sterfgevallen. Van de 398 sterfgevallen zijn 158 kinderen onder 1 jaar en 57 kinderen van 1 tot 7 jaar.	S1898
31	12	1898	Turnhout telt 20.383 inwoners: 9.916 mannen en 10.467 vrouwen	S1980-81
00	00	1899	De katholieke jongensschool van A.F.Jacobs (hoek Sint-Antoniusstraat en Leopoldstraat) verhuist naar de Warandestraat.	TS
00	00	1899	Bij Meeuwesen-Quinet in de Kadasterstraat werken 140 sigarenmakers. Het gaat uitsluitend om handenarbeid, iets waarop de toenmalige directeurs duidelijk trots waren. Als specialiteit van hun fabriek vermeldden ze immers "dat er geene mekanieken worden gebezigd".	HLN 170893
00	00	1899	Nieuw postgebouw in Vlaamse neo-renaissance, arch. Tondeur.	G
00	00	1899	Overlijden Maria Catharina Beersmans, toneelspeelster.	T1993
03	02	1899	Het patersklooster wordt in gebruik genomen door drie paters.	M
16	03	1899	Opening kerk 'Sint-Antonius'.	M
21	09	1899	Het Sint-Victorsinstituut wordt gesticht door de Broeders van Liefde van Gent.	
22	09	1899	Het "Sint-Victorsgesticht" wordt ingehuldigd.	DAG
31	12	1899	Turnhout telt 20.628 inwoners: 10.075 mannen en 10.553 vrouwen	S1980-81
00	00	1900	Het onderwijs wordt kosteloos.	TT
00	00	1900	De bevolking in de Noorderkempen is verdubbeld t.o.v. 1800.	T1991
00	00	1900	Reeds meer dan de helft van de totale bevolking kan lezen en schrijven.	
00	00	1900	Turnhout telt 1.562 kantwerksters.	G
00	00	1900	Turnhout telt 20.945 inwoners.	MB9
00	00	1900	Baron François du Four erft Brepols van zijn moeder Josephine Dessauer; het is een onderneming met een hoog rendement en een duizendtal werknemers.	MB10
18	03	1900	Overlijden Karel Ooms te Cannes.	WW
28	07	1900	Het Aankondigingsblad schrijft: 'In het belang der openbare gezondheid zal er eene tweede reiniging der straatgoten gebeuren des woensdags van iedere week voor 8.30 u. De klok zal te 7 u. worden geluid'. (zie 1894 en 1903)	TT
31	12	1900	Turnhout telt 20.945 inwoners: 10.258 mannen en 10.687 vrouwen	S1980-81
00	00	1901	Grondstoffen en afbraak mogen in de vesten van het kasteel gestort worden.	TT
08	03	1901	Overlijden Peter Benoit, de man die zijn volk leerde zingen. Hij was geboren in 1834. In 1867 wordt hij Bestuurder der Stedelijke Muziekschool te Antwerpen die hij dadelijk vervlaamst.	S1950-51
06	09	1901	De vismijn is afgebroken en de verkoop van vis gaat door in de overdekte botermarkt.	TT
31	12	1901	Turnhout telt 21.171 inwoners: 10.309 mannen en 10.862 vrouwen	S1980-81
00	00	1902	Jules Taeymans wordt professor der bouwkunde aan de stads-tekenschool. Napoleon Daems, die ook zijn kandidatuur gesteld had, trekt deze terug in en stelt zelf voor J. Taeymans aan te duiden als professor der bouwkunde.	dossier PD
00	00	1902	Tussen 1 januari en 15 maart sterven 322 kinderen, jonger dan 8, waarvan 246 aan de mazelen.	T1987 + S1901-02
00	00	1902	In februari en begin maart sterven op drie weken tijd 300 kinderen aan de mazelen.	MB10
00	00	1902	Toen in 1902 de typhus heerste in de stad, vooral onder de armen, werden de drie zusters, (zuster Ernestine, Balbina en Pauline – Franciscanessen of ziekendiensters) dag en nacht bij zieken en stervenden geroepen: zij spaarden zich niet en gingen van huis tot huis om de hun toevertrouwde zieken behulpzaam te zijn; van deur tot deur klopten zij aan bij de rijken om aalmoezen af te bedelen voor hun arme zieken.	S1954-55
00	00	1902	Het oude Steentje wordt opgekocht door het gemeentebestuur en afgebroken.	G

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	00	1902	Stichting Taxandriamuseum in een huis in de Otterstraat. (zie 1911)	G
00	00	1902	Het St.-Elisabethgasthuis koopt een eerste röntgentoestel.	
00	00	1902	Het kanaal wordt verbreed.	P
00	00	1902	Oprichting Turnvereniging 'Kracht en Zwier'.	S1962-63 S1966-67
11	01	1902	Het Aankondigingsblad meldt dat de tram, die voorheen te snel reed, langzamer door de straten rijdt en op enkele meters voorafgegaan wordt door een bediende.	TT
15	05	1902	° Albert van Dyck, Turnhout	
19	05	1902	Tweeden Sinxendag greep er in onze stad eene indrukwekkende betooging plaats, daar het gold het vijftigjarig bestaan te herdenken onzer Staatsmiddelbare school. (Atheneum)	S1901-02
25	05	1902	Geboorte Albert Van Dijck. (Hij wordt gedoopt als Bernard.)	WW
16	06	1902	Petrus Taeymans, bouwmeester, is tot zijn overlijden in 1902 bestuurder van de stadstekenschool. Hij was bijna 30 jaar bestuurder-leraar. Hij wordt als provinciaal architect opgevolgd door zijn zoon Julius en als bestuurder door Eugene Surinx (zie 12.05.1936)	dossier PD + S1901-02 +WW + 175
00	07	1902	Verbreiding van het kanaal Dessel-Turnhout.	T1999
29	09	1902	Taeymans wordt als directeur van de tekenschool opgevolgd door kunstschilder en leraar Surinckx.	175
13	11	1902	Voor het eerst verschijnt een weekbladje in Turnhout dat als titel droeg 'Het Kerkklokje'.	DAG
31	12	1902	Turnhout telt 21.364 inwoners: 10.440 mannen en 10.924 vrouwen	S1980-81
00	00	1903	Een merkelijke verbetering van het Begijnhof is teweeg gebracht door het uitbreiden van het gasnet, aanleg van riolen, waterleiding en kasseiweg, versiering van het inwendige der kerk en gansche vernieuwing haars voorgevels.	S1903-04
00	00	1903	In Turnhout worden de eerste bijkomende gemeenteraadsverkiezingen gehouden in toepassing van het principe van de belangenvertegenwoordiging. Het komt erop neer dat de kiezers die terzelfdertijd stemrecht in de nijverheids- en arbeidsraden hebben, een week na de eerste stemronde nogmaals mogen samenkomen om in de gemeenten van 20.000 tot 70.000 inwoners vier aanvullende gemeenteraadsleden aan te duiden. De ene helft bestaat uit arbeiders (en wordt verkozen door arbeiders), de andere helft uit patroons (en wordt verkozen door de bedrijfsleiders).	T1995
00	00	1903	Jules Taeymans volgt zijn vader op als provinciaal bouwmeester.	B
00	00	1903	Het maken van voetpaden op de markt wordt toegewezen aan V.Dumon van Uitkerke bij Brugge. De werken beginnen in 1904.	G + TT
00	00	1903	Aanbesteding Heilig-Hartkerk. (zie 1896)	G
00	00	1903	(tot 1903) bezemklokje Sint-Pieterskerk. Dit klokje klepte 's avonds ook om de sluitingstijd van de drankhuizen aan te kondigen om 10 uur. (zie ook 28.07.1900)	G
23	01	1903	° Herman Diels te Turnhout. Hij was kunstschilder, lid van de groep "Jeune Belgique". Hij was ook lid van de Kon. Academie voor Wet., Letteren en Schone Kunsten van België (1969), waarvan hij in 1974 als bestuurder fungeerde.	175
23	06	1903	Oprichting Taxandria, historisch en archeologisch genootschap. Kan. Jansen is één van de medestichters.	T1986 + TT + T1993 + WW
23	06	1903	Plechtige openingszitting van de 'Geschied- en Oudheidkundige kring der Kempen Taxandria' ten stadhuize. De kring werd opgericht door eenige jonge oudheidkundigen in onze stad ten gevolge van verscheidene opdelvingen van lijkurnen in onze streken. Deze instelling vond oogenblikkelijk bijval bij het geleerd publiek van het arrondissement, zoodanig dat de jonge maatschappij reeds 150 leden telt waaronder 25 beschermleden, allen personaliteiten van stad en arrondissement.	S1903-04
31	12	1903	Turnhout telt 21.714 inwoners, waarvan 10.616 mannen en 11.098 vrouwen.	S1903-04
00	00	1904	Geboorte Daniël Kets. Onder de pseudoniem René Daniëls schrijft hij in 1929 het boek De Penge Daniël Kets is Turnhoutenaar en kannunik van Tongerlo. (zie 1929)	OS
00	00	1904	Overlijden August Snieders. August, broer van Renier Snieders, was naast letterkundige ook uitgever. De eerste verhalen van Renier verschenen in de kranten van zijn broer.	T1987 HLN 240993
00	00	1904	Turnhout heeft een eigen waterwinning en een riolering met uitspreidingsveld in het zuiden van de stad.	G
00	00	1904	Turnhoutse watertoren, 35 m hoog en inhoud van 460 m³. (zie 1987) stadskrant dec 92	
00	00	1904	Op initiatief van de vrouwelijke Derde Orde (St. Franciscus) wordt besloten om een patronaat op te richten voor de fabrieksmeisjes, die na een lange werkweek hun vrije tijd op straat doorbrengen. De kanunnikessen van het Heilig Graf staan hiervoor gratis een stuk van hun tuin af.	P

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	00	1904	Sloping van de kerkhofmuur en vervanging door een ijzeren omheining.	TT
00	00	1904	Met spijt hebben wij gezien dat in Turkijë een Iradé is afgekondigd, tot belasting op het verbruik der speelkaarten, hetwelk, zoo er geene verzachting wordt bekomen, voor de Belgische nijverheid eenen nadeeligen invloed zal hebben. Het aloud fabrikaat der tijken ten huize is gansch uitgestorven. Het rooken der sigaret heeft het verbruik van sigaren merklijk doen verminderen.	S1903-04
00	00	1904	Ter gelegenheid van het beëindigen van de werkzaamheden aan riool en waterleiding (in de ganse stad werden 121 brandkranen geplaatst) worden er door de stad bijzondere feesten op touw gezet. Naar aanleiding van deze inhuldiging richt het korps het vijftiende congres van de koninklijke federatie van brandweerkorpsen van België in. Met dit feest in het vooruitzicht worden er maandelijks oefeningen gehouden.	archief brandweer
15	06	1904	De gevangenis in de Wezenstraat wordt geopend. Het gebouw bestaat uit 144 gewone en 3 speciale cellen voor mannen, 9 ziekcellen, 15 gewone en 1 ziekcenel voor vrouwen.	TT
19	06	1904	De waterleiding wordt in gebruik genomen. Prins Albert en prinses Elisabeth komen naar Turnhout voor de inhuldiging.	P + G S1903-04
11	07	1904	Twee pompiers, Walter Schellekens en Jan Melis, sneuvelen bij een afstijgingsoefening in de Warandestraat. (Of op de Markt ? zie foto TP)	V
11	07	1904	Ons pompierkorps is een smartelijk ongeluk overkomen. Twee der moedigste leden, in de kracht des levens, de heeren Jan Melis en Walter Schellekens, vielen bij reddingsoefeningen van eene hoogte van 8 meters ten gronde. De eerste was op den slag dood, terwijl de andere drie uren later den geest gaf. Heel de stad nam deel in dit smartelijk verlies. Een komiteit werd onmiddellijk gevormd tot inzameling van gelden voor de beproefde weduwen en weezen, welke op eenige dagen meer dan 9.000 franken heeft opgebracht. Het gemeentebestuur heeft die twee slachtoffers van zelfopoffering op stadskosten doen begraven.	S1903-04
11	07	1904	Het brandweerkorps wordt tijdens een reddingsoefening aan een gebouw, door een smartelijk ongeval getroffen. De twee brandweermannen oefenden met hun afsteiger. De ene beeldde de redder uit, de andere het slachtoffer. De oefening was maar net gestart of beiden vielen 8 meter diep te pletter en waren op slag dood. Naar aanleiding van dit ongeval wordt een jaar later een verzekering afgesloten voor de brandweelieden.	archief brandweer
30	07	1904	Op 30-31 juli en 1 augustus had alhier plaats, onder de hooge bescherming van Z.K.H. Prins Albrecht van België. Dit schoon feest, waaraan ongeveer twee duizend pompiers deel namen, werd gegeven bij het vijf en twintig jarig bestaan (zie 1876!) van ons Korps Vrijwillige Pompiers en ter gelegenheid van de inhuldiging onzer stadswaterleiding.	S1903-04
12	09	1904	Het verouderd kerkmuurken met pilaren en hekkens, ter Groote Markt, is door de zorgen van het stedelijk Bestuur geslecht, evenals het gebouw 'Het Steentje', hetwelk zich ten Zuidwesten der hoofdkerk van St-Pieter bevond en ons schoon marktplein ontsierde. Tot dezen verkoop werd het kerkfabriek van St-Pieter gemachtigd bij K.B. van 12 september 1904. Op dezelfde plaatsen is op stadskosten eene monumentale ringgrillie daargesteld, met twee waterkommen, tot fonteinen ingericht, terwijl op het oud parochiaal kerkhof eene regelmatige beplanting of soort van 'square' zal worden aangelegd.	S1903-04
03	10	1904	De stad krijgt 'Het Steentje' van de Kerkfabriek voor 25.000 fr. en sloopt het 'ter versiering van het marktplein'.	TT
05	11	1904	De Kempenaar schrijft: 'Om de zaterdagschen dienst voor het ruimen der vuilnissen in stadstraten te vergemakkelijken is het wenschelijk dat eenieder voor 4 ure 's namiddags de straat voor zijne woning hebbe gekeerd.'	TT
31	12	1904	Turnhout telt 22.162 inwoners: 10.857 mannen en 11.305 vrouwen Er zijn 839 Turnhoutenaars geboren (23 doodgeboren kinderen niet inbegrepen). 163 kinderen overlijden jonger dan 1 jaar en 41 tussen de 1 en de 7 jaar. Er worden 151 huwelijken gesloten en geen echtscheidingen uitgesproken. Turnhout telt 3.300 kiesgerechtigden voor de gemeenteraad: 2.506 met 1 stem, 282 met 2 stemmen, 240 met 3 stemmen en 272 met 4 stemmen.	S1904-05
00	00	1905	Turnhout telt 22.397 inwoners.	T1986
00	00	1905	Den Dijk wordt de Merodelei ter gelegenheid van de 75° verjaardag van de onafhankelijkheid, waarbij Frederik de Merode (lid van het Nationaal Congres) een belangrijke rol heeft gespeeld.	G
00	00	1905	Op 'den Dijk' moet, om veiligheidsredenen, een man met rode vlag de tram voorafgaan. (zie ook 1902)	G + TP
00	00	1905	Begin voetbalsport in Turnhout in het Sint-Victor. (zie ook 1907)	S1959-60
00	00	1905	Kan. Jansen is aalmoezenier in het krankzinnigengesticht te Dave. Hier heeft hij nogal	WW

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			veel vrije tijd en maakt van deze gelegenheid gebruik om zijn “Turnhout in het verleden en het heden” in drie delen uit te geven.	
00	00	1905	Zuster Maria-Jozefa (Heilig Graf) vernederlandst zonder veel poespas het onderwijs in het pensioonaat, beginnend met het eerste jaar van de middelbare school; elk jaar komt daar een klas bij, zodat in 1910 de hele leergang in het Nederlands gebeurt. (zie ook 1911) Zij legt zelf een geestige getuigenis af over haar onderneming (zie Turnhout, onverwachte schrijvers over een kleine stad)	OS
00	00	1905	Op het grondgebied van Flipkensvijver doen de heren De Laet en Surinx een grafheuvelonderzoek waarbij 3 urnen gevonden worden.	G
00	00	1905	In Turnhout zijn 193 lotelingen. Volgens de persoonlijke opgaven der ‘militanen’ bij hunne inschrijving, wordt de graad hunner geleerdheid vastgesteld als volgt: lezen, schrijven en rekenen ... 181, ongeleerden ... 12, zoodat het coefficient der geleerden thans 94% bedraagt.	S1904-05
00	00	1905	Het aantal aangeslotenen aan onze openbare waterleiding bedraagt thans 196.	S1904-05
00	00	1905	De prijs van het geslagen vleesch is in 1905 gemiddeld per kilogram: ossenvleesch en schapen 1,80 fr., koeien 1,40 fr., varzen en varkens 1,60 fr., kalfs 1,90 fr., paarden 1,00 fr.	S1904-05
00	00	1905	Tot blijvend aandenken der 75-jarige onafhankelijkheid van België, doch vooral ter eer der edele familie de Merode, die bij de omwenteling van 1830 een harer doorluchtigste telgen op het slagveld verloor, en zich tot heden toe met allen ijver blijft wijden aan ’s lands voorspoed en aan de welvaart der Kempen, hebben wij de bijzonderste onzer straten, tot heden Antwerpschen steenweg genaamd, den titel van ‘de Merodelei’ gegeven.	S1904-05
30	04	1905	In de Sint-Antoniusstraat wordt het Verbond der Christene Vakverenigingen opgericht. Het is niet de eerste vakbond in de streek. Sinds het einde van de negentiende eeuw waren er vakbonden voor steenmakers, metaalarbeiders, sigaren- en schoenmakers en voor drukkers tot stand gekomen. Omdat er nood was aan een overkoepelende organisatie, ontstond de vakbond die later ACV is gaan heten. Na één jaar zal het verbond duizend leden tellen. Vandaag zijn ruim 105.000 mensen aangesloten bij ACV-Kempen	GVA190405
30	04	1905	De leef- en arbeidsomstandigheden van het proletariaat zijn wraakroepend, mensonterend. Respect voor de werknemer is er niet. Ondanks alles proberen werknemers zich te verenigen in vakbonden om hun toestand te verbeteren. Zo wordt in 1905 het Verbond der Christene Vakverenigingen opgericht in Turnhout. (www.epo.be)	
13	05	1905	Volgens het Aankondigingsblad van Turnhout kost één kilogram tarwebloem 0,17 fr. Eén ei kost 0,08 fr., één kilo aardappelen 0,08 fr. en één pond boter 1,25 fr.	T1999
20	05	1905	Postkaart met “proficiat Paul, gij zijt vandaag 11 jaren”, waarop de ingangspoort van het begijnhof, anno 1905, afgebeeld wordt.	OS
29	07	1905	Grootsche lichtstoet ter gelegenheid van de 75 ^e verjaring van de onafhankelijkheid.	S1904-05
30	07	1905	Geestdriftige en indrukwekkende Vaderlandsche betooging ter gelegenheid van de 75 ^e verjaring van de onafhankelijkheid.	S1904-05
00	10	1905	De oudheidkundige kring ‘Taxandria’ krijgt eene zaal in gebruik in het stadsgebouw ‘Het Kasteel’, dewelke tot archeologisch museum wordt ingericht. (inhuldiging zie 23.04.1906)	S1905-06
17	11	1905	Geboorte te Stockholm van prinses Astrid (onze latere koningin Astrid), dochter van prins Karel van Zweden	Encarta
31	12	1905	Turnhout telt 22.397 inwoners, waarvan 10.989 mannen en 11.408 vrouwen. Er zijn 798 Turnhoutenaars geboren (34 doodgeboren kinderen niet inbegrepen). 147 kinderen overlijden jonger dan 1 jaar en 38 tussen de 1 en de 7 jaar. Er worden 151 huwelijken gesloten en geen echtscheidingen uitgesproken.	S1905-06
00	00	1906	Stichting in Turnhout van een afdeling van de Belgische Socialistische Fabrieksarbeidersbond.	G
00	00	1906	Kruiskapelleke aan het kerkhof (Grimstedestraat). (zie 1993)	G
00	00	1906	Café Sint-Pieter.	K
00	00	1906	Tot uitbreiden van sommige stadsdiensten en inrichten van een behoorlijk lokaal voor het Bureel van Weldadigheid heeft de stad eenen eigendom aangekocht voor de som van 34.000 frank. Deze is gelegen ter Groote Markt en bestaat uit eene huizing met twee verdiepen, met aangelegen hof en achterbouwen, ter grootte samen van 7 aren 6 centiaren.	S1905-06
23	04	1906	Plechtige inhuldiging Taxandria-museum, ondergebracht op het kasteel. (zie oktober 1905)	S1962
19	07	1906	Guil. Amsens, schepen van financiën der stad, komt op 53-jarige leeftijd te overlijden na eene kortstondige ziekte. Onmiddellijk bij het vernemen van dit onverwacht verscheiden, vergadert het schepencollege en besluit den dag der begrafenis de vlag	

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

halftop te hangen ten stadhuize en aan de bijzondere woningen der leden, en de ontstokene gazlantaarns op den doortocht met rouwfloers te omhangen. Alle de stadsscholen krijgen verlof om het personeel toe te laten in korps de plechtige ter aardebestelling bij te wonen. Eveneens zullen de stadsbureelen en de gemeentekas gesloten blijven.

30	07	1906	Men herdenkt op luisterrijke wijze het vijftigjarig bestaan van het St-Petrus Godshuis, waarbij ook het honderdjarig jubelfeest der bestedeling Maria Anna Van Aken, en het vijftigjarig jubelfeest der eerwaarde Overste, zuster Felicitas, worden gevierd. (details: zie stadsverslag) Maria Van Aken sterft nog hetzelfde jaar op 21 oktober.	S1905-06 S1906-07
08	10	1906	Plechtige inhaling en aanstelling van de nieuwe pastoor der parochie van het H. Hart. Het is weleerweerde heer Ger. Dierckx, onderpastoor der Rijke Claren te Brussel.	S1906-07
21	11	1906	Tramverbinding Turnhout-Poppel.	GT
27	12	1906	Het sneeuwt overvloedig in heel België. In het noorden van de provincie Antwerpen meten we een sneeuwlaag die 35 cm dik is in Brasschaat en in Turnhout, wat zeer ongewoon is voor deze streek.	meteo.be
31	12	1906	Turnhout telt 22.768 inwoners, waarvan 11.165 mannen en 11.603 vrouwen. Er zijn 833 Turnhoutenaars geboren (31 doodgeboren kinderen niet inbegrepen). 173 kinderen overlijden jonger dan 1 jaar en 49 tussen de 1 en de 10 jaar. Er worden 184 huwelijken gesloten en geen echtscheidingen uitgesproken.	S1906-07
00	00	1907	Oprichting van C.O.V. kring Turnhout (ontvangst 50-jarig bestaan op stadhuis op 25.04.57 met redevoering van schepen L. Peeters, schepen van onderwijs)	S1956-57
00	00	1907	De Overmorgen wordt geboren als Klipperraak in Hasselt-Friesland. Het schip werd tot 1935 gebruikt als turfschip tot een brand het interieur verwoestte. In 1993 werd het schip gekocht door de stedelijke jeugdendienst en jeugdhuis Wollewei. (Stadskrant april 2005) (zie ook 28.08.1996)	
00	00	1907	Sint-Victorvoetbalclub wordt Excelsior. (zie 1905)	S1959-60
00	00	1907	Een nieuwe straat wordt geopend door den eigendom der familie Mermans op den Graatakker, en wij hebben er met beschikbare kasseien eenen rijweg ter breedte van drij meters aangelegd. Er is ook een plan in overweging genomen tot het aanleggen van stoepen in dezelfde straat.	S1906-07
00	00	1907	Oprichting 'La Belgica' papierfabriek.	I
07	07	1907	De Turnhoutse Volksbond houdt een jubelbetoging naar aanleiding van het 10-jarig bestaan van de afdeling Harmonie, Toneel en Koor. (zie 1896 en 1971)	GT
00	08	1907	Flor Van Reeth en Felix Timmermans wandelen rond op het Turnhoutse begijnhof. Timmermans schrijft hierover twintig jaar later: "Het is meer een hof: huizen rond een plein met in 't midden daarvan, de kerk. Het zijn alle roodstenen huizen, waarbij er zeer oude zijn, onder de invloed van Hollandse bouwtrant. In een van die Vermeer-van-Delft-huizekens woonde nog een nicht-begijntje, dat ons seffens op 'n lekkere koffie met melkbrood trakteerde. Zij zat met ons mee aan tafel, en mocht dit doen daar er familie bij was. Veel was er op het begijnhof niet te tekenen, dat het er alles wat te eender is van uitzicht en wij toen bijzonder van afwisseling en typieke dingen hielden."	OS
01	10	1907	Voor het schooljaar 1907-1908 zijn in de teekenschool 213 leerlingen ingeschreven en in de muziekschool 217 (waaronder 90 meisjes).	S1907-08
31	12	1907	Turnhout telt 23.010 inwoners: 11.338 mannen en 11.672 vrouwen. In 1907 telt de stad 432 sterfgevallen, waarvan 122 kinderen onder 1 jaar en 68 kinderen van 1 tot 10 jaar. Er zijn 174 huwelijken. Voor de eerste maal wordt hier een echtscheiding uitgesproken. In het gasthuis blijven voortdurend 22 zusters met de dienst der ziekenverpleging gelast. Er worden in totaal 346 personen verpleegd: 227 lastens de stad, 21 lastens andere gemeenten, 0 lastens de staat, 98 'voor hunne penningen'. Provinciale belastingen: Voor gansch het jaar 1907: trapwielen 1061 aan 6 fr., motocycles 23 aan 20 fr., automobielen 4: een automobiel van 18 paardenkracht aan 144 fr., een tweede van 12 paardenkracht aan 96 fr., een derde van 8 paardenkracht aan 64 fr., een vierde met minimum aan 50 fr. Waterleiding: Het getal aansluitingen aan onze openbare waterleiding bedraagt thans 255. Prijzen: de gemiddelde prijs van zoute boter op de zaterdagsche markt is 3 franks per kilogram. Paardenvlees kost gemiddeld 1,20 fr. per kilogram en ossenvleesch 1,90 fr.	S1907-08
00	00	1908	Stichting Bond Moyson en vermoedelijk de eerste 1-mei-optocht.	MB14
00	00	1908	Het kasteel wordt provinciaal bezit tot 1964.	T1991
00	00	1908	Juul Taeymans begint aan de restauratie van het kasteel (tot 1921).	TT
00	00	1908	Dit jaar zijn 206 jongelingen geroepen om deel te nemen aan de loting voor de nationale militie. Wij moesten 41 manschappen leveren tot vorming van het contingent. (zie ook 1909)	S1908-09

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

27	01	1908	° Zuster Joanna de Boer te Rotterdam, laatste begijntje van Turnhout. (Begijnhofkrant nr. 2 2002) (of 1907 ? Zie T1999)	TZ
15	02	1908	De Kempenaar schrijft: ‘Het beheer van de spoorwegen heeft afgezien van het ontwerp van onzen bouwmeester, M. Vandeplass, om hier een ondergrondse spoorweg aan te leggen... hij is een nederig bouwmeester uit de Kempen en nu, om niet te zeggen daarom, wordt zijn ontwerp afgewezen’.	TT
23	02	1908	Stichting Christelijke Vrouwengilde.	T84
01	08	1908	Overlijden stadssecretaris Henri Peeters. Hij was geboren op 5 juni 1858, werd op 18 maart 1880 benoemd tot klerk op de secretarij en op 30 december 1882 (24 jaar oud) aangesteld als stadssecretaris.	S1907-08
27	08	1908	Trekking tombola. “Eene tombola ingericht door de ‘Armbus in den Spiegel’ ten voordeele der schamele armen onzer stad, gaf eene zuivere opbrengst van 3500 franken.”	S1907-08
05	10	1908	De heer Van Damme Petrus Josephus Paulus, geboren te Turnhout den 14n Februari 1856, wordt tot Stadssekretaris benoemd. Er wordt den nieuwen titularis eene ingangjaarwedde toegekend van 4.000 frank, in aanzien zijner dertig jaren trouwen en voorbeeldigen dienst als ontvanger der stad.	S1908-09
20	10	1908	Weldedele heer Graaf de Baillet-Latour, de nieuwe gouverneur onzer provincie, brengt zijn officiël bezoek aan onze stad. (verschillende toespraken in stadsverslag)	S1908-09
26	11	1908	De akte van aankoop van het kasteel door de Provincie wordt getekend. De plannen voor de nodige veranderingen, zullen opgemaakt worden door de provinciale bouwmeester Jules Taeymans.	S1908-09
31	12	1908	Turnhout telt 23.390 inwoners: 11.543 mannen en 11.847 vrouwen	S1980-81
			In 1908 telt de stad 376 sterfgevallen, waarvan 147 kinderen onder 1 jaar en 24 kinderen van 1 tot 10 jaar. Er zijn 166 huwelijken en geen echtscheidingen.	S1907-08
00	00	1909	Leopold II schaft de loting (en de vervanging) af uit militaire overwegingen. Eén zoon per gezin wordt dienstplichtig. (zie 14.12.1909)	S1908-09
00	00	1909	In de Mermansstraat wordt in juli, augustus en september een arrondissementele tentoonstelling gehouden, gewijd aan nijverheid, handel en kunst.	MB2
30	04	1909	° Prinses Juliana.	G
30	06	1909	De algemeene gezondheidstoestand is voldoende. Op het einde van het schooljaar werden een groot aantal kinderen door de mazelen aangetast, doch het getal sterfgevallen was onbeduidend. Bij wijze van voorzorgsmaatregel hebben wij de prijsdeelingen in de bewaarscholen doen vervroegen en de lokalen doen ontsmetten. Volgens de opgave zijn er in 1909 59 mensen gestorven aan mazelen, 25 mannelijke en 34 vrouwelijke.	N
31	08	1909	De kiezerslijsten voor 1910-1911 vermelden voor de gemeenteraadsverkiezing 3.567 stemmen, waarvan 2.709 met 1 stem, 328 met 2 stemmen, 214 met 3 stemmen en 316 met 4 stemmen.	S1908-09
00	09	1909	Een tocht per koets vanuit Edegem naar de Noorderkempen duurt een hele dag. De Kempen ligt nog in haar van oudsher geprezen rust. Maurice Gilliams (1900-1982) schrijft: “We zijn reeds het hoeveelste gehucht, het hoeveelste dorp met ons rijtuig stapvoets doorgesukkeld: broednesten van verveling waar ik niet had willen schoolgaan, waar ik niet levenslang iedere zondag in de kerk had willen mishoren. Weerszijden van de straatweg, in een eentonige rij, suffende de bakstenen huizen. Hier en daar is een gevel blakend wit geschilderd, van de pastorie, van de notaris- en dokterswoning. Aan de herbergen waar vee verhandeld wordt, is boven de deur een leuk uithangbord aangebracht waarop een koe of een paard is afgebeeld.”	OS
16	10	1909	De Kempenaar schrijft: ‘Tegenwoordig worden cinematografische voorstellingen gegeven met medewerking van den gramophone of parlophone, zoodat het den schijn heft dat het levende en sprekende wezens zijn wier beeld uit de films te voorschijn komt. Dit is nu de laatste nieuwigheid en de groote attractie van den dag’.	TT
14	12	1909	De nieuwe militiewet schaft de loting en de plaatsvervanging af. Het recht van een plaatsvervanger te stellen, wordt behouden voor de uitgestelden die met dat doel, twee honderd frank hebben gestort. De wet huldigt den persoonlijken dienstplicht, bestaande in één man per huisgezin, zijnde de oudste zoon, waarvan geen militietermijn door een broeder wordt of werd vervuld. Dit stelsel brengt eene merkelijke verhooging van het contingent mede. Het gemiddeld getal der laatste 10 contingenten bedroeg 43, terwijl in 1910, onder het beheer der nieuwe wet, onze stad 50 jongelingen aan het leger heeft geleverd.	S1909-10
17	12	1909	Het stadsbestuur ontvangt een staatstelegram van den heer Gouverneur, meldende dat Zijne Majesteit Leopold II dien nacht in zijn paleis te Laeken overleden is.	S1909-10
23	12	1909	Albert I volgt Leopold II op (tot 1934).	D
23	12	1909	Prins Albert wordt Zijne Majesteit Albert, Koning der Belgen en legt de grondwettelijke eed af voor de Verenigde Kamers.	S1909-10

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

31	12	1909	Turnhout telt 23.503 inwoners: 11.607 mannen en 11.896 vrouwen. In 1909 telt de stad 414 sterfgevallen, waarvan 130 kinderen onder 1 jaar en 96 kinderen van 1 tot 10 jaar. Er zijn 160 huwelijken en geen echtscheidingen.	S1980-81 S1909-1910
00	00	1910	De Gemeenteraad stemde een krediet van 200 fr., om in 1910 te verdeelen tusschen de Maatschppijen welke een zeker getal Concerten ter Groote Markt zouden geven. De harmonies van den Katholieken Volksbond en der Xaverianen namen het aanbod aan, terwijl het muziek der Burgerwacht ook de toegezegde Concerten zou geven. Daarmede genoot het volk van eenige dier schoone en puike muzikale uitvoeringen waarnaar het bij zomeravonden zoo gretig komt luisteren, en bij ieder concert, wanneer het weder maar iets of wat gunstig was, zag de groote Markt zwart van volk. Dit weze eene aanmoediging voor de dappere volksjongens die, na langen en zwaren arbeid, nog den tijd weten te vinden om de edele kunst der muziek te beoefenen en door hunnen aanhoudenden iever dan ook zichtbare vorderingen maken.	S1909-10
00	00	1910	In de Klinkstraat wordt een vrije school voor kantwerkstertjes geopend.	TP
00	00	1910	De Meerstraat wordt herdoopt in Koning Albertstraat.	
00	00	1910	Een tornado verwoest een deel van het bos aan de Paai.	G
00	00	1910	Paus Pius X vaardigt een decreet uit, waarbij de kinderen tot de Communie worden toegelaten vanaf hun zevende jaar in plaats vanaf hun twaalfde. Dit heeft een grote weerslag op de productie van de hosties.	T1999
18	02	1910	° Jos Van Gerven te Turnhout. Hij was etscher-schilder. Hij volgde les aan de tekenschool Turnhout (1921-30) en was daarna leerling van J. Van Hoof en Dirk Baksteen. Jos Van Gerven was leraar der solieden van 1930 tot 1932 en van 1943 tot 1944.	175
17	06	1910	Grote staking van papierbewerkers.	T1990+TT
17	06	1910	La Turnhoutoise stelt 140 arbeiders tewerk, waarvan 75 socialistisch gesyndikeerd zijn, 17 bij het christen syndikaat en 23 niet georganiseerd. Daarbij telt men 25 zgn. leerjongens; waarmee kinderen beneden 12 jaar bedoeld worden.	T1990
14	07	1910	Een vijftigtal duitse werklieden komen in Turnhout aan om het werk van een aantal stakers over te nemen.	T1990
01	11	1910	De Kempenaar meldt dat de stakers op de fabrieken 20 à 30 fr. per week verdienen en het nu moeten stellen met 12 fr. stakersvergoeding.	T1990
31	12	1910	In 't vooruitzicht der algemeene volksoptelling van 31 December a.s., hebben wij tot de hernummering der huizen doen overgaan en de volgende namen aan nieuwe straten gegeven: 1. Albertstraat, aan het Meirstraatje dat gaat verbreed worden. 2. Elisabethlei, aan het gedeelte van de Casteleyn, van af de St. Theobalduskapel tot aan de brug der vaart. 3. Grimstedeestraat, aan de straat leidende van den Graatakker over de Tien Geboden, naar het Kerkhof. 4. Korte Vianenstraat, aan den weg loopende nevens de Turnhoutoise, thans genaamd Vianenakkers. 5. Rivierstraat aan de straat gaande van de Patriottenstraat naar de Papenbruggenakkers. 6. Kruisbergstraat, aan de straat leidende van de Patriottenstraat naar de Visschersbeemden. 7. Corbeelsstraat, aan de straat leidende van het Kruishuis naar de kerk van het H. Hart. 8. Kerkstraat, aan de straat leidende van de Molenstraat naar de kerk van het H. Hart. 9. Kerkplein, aan het gedeelte komende van het Vianen naar meergemelde kerk, met den verderen omtrek dezer. 10. Kadasterstraat, aan den weg leidende nevens de fabriek der firma Meeuwesen & Comp. 11. Vredestraat, aan de straat loopende van de Nieuwstad tot aan den Oosthovenschen steenweg, of zoogenaamd Baeyensstraatje. 12. Duinenstraat, aan de zoo genaamde Hondboomstraat. 13. Congostraat, aan den thans bestaanden Bouwschen Pad. 14. Barreelstraat, aan de straat leidende van de Merodelei naar de Congostraat, onmiddellijk achter den ijzeren weg. 15. Prinsenstraat, aan de nieuwe straat, van de Merodelei, naar de nieuwe vaart, door de Stoktsche akkers. 16. Prinsessenstraat, aan den weg leidende van de Barreelstraat naar de Prinsenstraat. 17. Stoktsche straat, aan de straat leidende van de Merodelei naar het Stoktkappelleken. 18. Hertoginnestraat? Aan de straat gaande van genoemd kapelleken tot aan de	S1909-10

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			nieuwe vaart.	
			19. Tramstraat, aan het deel belendende de tramlijn op Merxplas van af de Merodelei tot aan de Nieuwe vaart.	
			20. Schippersstraat, aan de straat leidende van de Nieuwe vaart naar de Congostraat, nevens de fabriek der firma Albert Van Genechten.	
			21. Harmoniestraat, aan de straat leidende als No. 20 recht over den hof der Maatschappij: L'Echo de la Campine.	
			22. Guldensporenlei, aan het deel van den steenweg op Hoogstraeten, van af den ijzeren weg tot aan de brug der vaart.	
31	12	1910	Turnhout telt 23.613 inwoners: 11.698 mannen en 11.915 vrouwen. In 1910 sterven 360 Turnhoutenaars, waarvan 117 onder 1 jaar en 38 tussen 1 en 10 jaar. Er waren 348 huwelijken en geen echtscheidingen. 296 gezinnen hebben een aansluiting op het waterbedelingsnet.	S1980-81 S1966-67 S1910-11
31	12	1910	De Algemeene volksoptelling van 31 december 1910. De volgende cijfers zijn uit die volkstelling geput: 23.059 Belgen, 682 van vreemde landen nabij België, 1 van andere vreemde landen. Volgens de talen: enkel franschsprekenden: 22 mannen en 22 vrouwen enkel vlaamschsprekenden: 9.762 mannen en 10.349 vrouwen enkel duitschsprekenden: 3 mannen en 1 vrouw fransch en vlaamschsprekenden: 1.208 mannen en 1.040 vrouwen vlaamsch en duitschsprekenden: 1 man en 20 vrouwen fransch en duitschsprekenden: 0 mannen en 1 vrouw fransch, vlaamsch en duitschsprekenden: 88 mannen en 16 vrouwen (kinderen beneden de 2 jaren: 637 jongens en 572 vrouwen)	S1911-12
00	00	1911	De witheer en volkspredikant Xaveer Lodewijk Adriaensen, alias Arie Sanden beschrijft in zijn satirisch boek Een wereldje, het plaatsje Freybosch dat voor Turnhout staat, en waar de werklieden te weinig verdienen om te leven en te veel om te sterven. Ze worden uitbetaald in koffie en rijst. Dat ironie en bittere ernst soms nauwelijks van elkaar te onderscheiden zijn getuigt zijn slotzin: "De sterfgevallen in straatjes, poortjes, steegjes en achterbuurten, met hun ongezonde huizen, waterlopen en andere nesten van pestilentie zijn uiterst zeldzaam om de doodeenvoudige reden dat de bewoners bijna alle in 't gasthuis overlijden." (zie ook 04.01.1935)	OS
00	00	1911	Heilig-Geesthuis (Begijnhof 3-4-5) J. Taeymans	
00	00	1911	Cinema De Prins, eerste Turnhoutse volksbioscoop (R. Sniedersstraat).	
00	00	1911	Er zijn 4.000 kantwerksters in Turnhout.	G
00	00	1911	Oprichting Taxandriamuseum (zie 1902 en 1913)	
00	00	1911	Zuster Maria-Jozefa vernederlandst de normaalschool. De middelbare school is al vernederlandst. (zie ook 1905)	OS
00	00	1911	Het privé-bedrijf Brepols wordt omgevormd tot de 'N.V. Etablissements Brepols'. Het werk wordt verdeeld over 3 fabrieken: de drukkerij en het bindatelier voor boeken, de drukkerij voor speelkaarten en fantasiepapier en de fabriek voor behangpapier.	MB10 + I
00	00	1911	Oprichting 'St.-Elisabethbond', afdeling van de Derde Orde van St. Franciscus, vanaf ± 1925 'verplegersbond' genoemd. De leden, allemaal juffrouwen, volgen gedurende 2 jaar lessen in verpleegkunde. De 'juffrouwen van goede werken' verzorgen zieken en gaan ook doden afleggen.	T1993
00	00	1911	Frans du Four wordt in de adelstand verheven.	Het Volk 061093
00	00	1911	We hadden dit jaar een zachten winter en een zeer heeten zomer welke de laatste najaarsvruchten letterlijk verschroeid heeft. Wij bleven bijna drie maanden zonder regen en hebben het aan onze waterleiding te danken, dat er geen gebrek aan water was. Men oogste veel en goed hooi, toemaat was er veel minder doch deze is ook van goede hoedanigheid. ... De beeten beloven heel weinig en de koolen zijn al even schaarsch. Aardappelen zijn er veel en goede, doch de prijs is nog al duur (7,50 fr. voor 100 kilos), daar groote hoeveelheden naar het buitenland verzonden worden. Rapen en speurrie beloven weinig of niets. Fruit is er over 't algemeen nog al veel.	S1910-11
19	05	1911	Alhoewel hij nog steeds aalmoezenier is van het St. Martens gesticht te Dave-bij-Namen, wordt Kan. Jansen benoemd tot stadsarchivaris van Turnhout.	WW S1910-11
12	08	1911	Op zaterdag en zondag 12 en 13 Oogst heeft een verschrikkelijke bosch- en heidebrand gewoed, de hevigste welke menhier ooit te zien kreeg. Begonnen op zaterdag morgen rond 8 uur nabij kilometerpaal 7, waar de steenweg van Breda over den spoorweg van Turnhout loopt, strekte de brand zich weldra uit over eene oppervlakte van verschillende hektaren en vond overal nieuw en gemakkelijke voedsel door de aanhoudende en schrikkelijke droogte welke sedert eenigen tijd	S1910-11

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

heerschte.

De brand duurde heel den zaterdag en zondag voort, ondanks de moedige hulp der pompiers van Turnhout, Weelde en Merxplas, geholpen door de colons van Merxplas, spoorwegbedienden, tolbeambten, gendarmen en burgers. Den zondag middag werden de genie soldaten door het Gemeentebestuur van Turnhout opgeëischt en deze kwamen ten getale van 280 man, officieren en soldaten tegen den avond aan. Met spade en bijl gewapend tastten de troepen het vuur aan en om 11 uur 's avonds na verscheidene uren moedig werken was de heide gebluscht. Tusschen de 500 en 1.000 hektaren bosch en heide zijn in vlam opgegaan en de schade wordt geraamd op ongeveer 70.000 frank. Uit het onderzoek van politie en gendarmen blijkt dat de brand toegeschreven wordt aan de glensters der locomotief van den trein en dat de staat waarschijnlijk verantwoordelijk zal gesteld worden voor de aangerichte schade.

00	10	1911	Openbaar onderwijs schooljaar 1911-1912
Sint Jozefs college: 537 leerlingen, verdeeld in 309 inwonenden, 150 externen en 78 apostolieken. Humaniora: 403 leerlingen, Voorbereidende klassen: 134 jongelingen. Staatsmiddelbare school: 311 leerlingen, onder dewelke 87 voor de drie middelbare klassen.
Gemeentelijk lager onderwijs: 287 stadsjongensschool, 229 stadsmeisjesschool, 987 aangenomen jongensschool, 562 aangenomen meisjesschool, 315 aangenomen school van het H. Hart, 86 aangenomen gemengde school te Sevendonck.
Gemeente bewaarschool: twee klassen en 149 leerlingen.
Aangenomen bewaarschool Herenthalsstraat: vijf klassen en 396 kinderen.
Aangenomen bewaarschool parochie H. Hart: 4 klassen en 319 leerlingen.
Sint-Victorsgesticht: 557 leerlingen, waarvan 324 internen en 233 externen. De hooger-middelbare afdeling telde 114 leerlingen en de ambachtsschool 27.
Vrije Nijverheidsschool: 156 leerlingen.
Modelkantschool: 450 leerlingen
Kantschool H. Graf: 261 leerlingen.
Teekenschool: 195 leerlingen: 4 metsers, 35 timmerlieden, 20 meubelmakers, 4 smeden, 14 schrijnwerkers, 9 beeldhouwers, 2 houtdraaiers, 2 etsers, 87 scholieren, 13 schilders, 3 koperslagers en 2 steenhouwers.
Muziekschool: 103 jongens en 107 meisjes: 41 piano-forte, 8 klarinet, 2 fluit, 1 trombone, 1 trompet, 3 piston, 3 sakshoorn-alto, 17 viool, 1 contrebass en 2 vioolcel.	S1911-12
15	10	1911	Bij de gemeenteraadsverkiezingen kunnen de socialisten bogen op een goed resultaat, met bijna 25% der stemmen.	T1990
31	12	1911	Turnhout telt 23.920 inwoners: 11.774 mannen en 12.146 vrouwen. In 1911 stierven 378 Turnhoutenaars, waarvan 130 kinderen onder 1 jaar en 54 van 1 tot 10 jaar. Er waren 180 huwelijken en geen echtscheidingen.	S1980-81
S1911-12
00	00	1912	De kantschool van het H. Graf telt 428 leerlingen.	TS
00	00	1912	Snieders- en Consciencefeesten.	G
00	00	1912	Een komiteit is tot stand gekomen voor het vieren van den honderdsten verjaardag van wijlen Dokter Renier Snieders en Hendrik Conscience. De feestelijkheden moeten plaats hebben ter gelegenheid van buitenkermis, in de maand oktober. Intusschen werd reeds door ons Schepencollege beslist den naam van Renier Sniedersstraat te geven aan de vroegere Hofstraat en aldus de gedachtenis van den gevierden schrijver te vereeuwigen.
Hofstraat wordt Renier Sniedersstraat. (G)	S1911-12
00	00	1912	De Oranjemolen (Grote Bentel) brandt uit en wordt inwendig vernieuwd met molenwerk te Dordrecht gekocht bij een molenslopersbedrijf.	G
00	00	1912	De heer A. Schepers, afgevaardigde van den technischen brandweerdienst der Provincie, die in den loop van het jaar een bezoek aan Turnhout bracht, verklaarde zich tevreden over den onderhoud van het materieel, doch wees in zijn verslag op eene onvoldoende drukking van het water, bij brand van zeer hooge gebouwen.	S1911-12
00	03	1912	Op het stadhuis wordt een kantwerk tentoongesteld. Het betreft Mechelse kant, gemaakt door Turnhoutse werksters van het kantoor Verwaest, bestemd om door de koningin geschonken te worden aan mevr. Fallière, echtgenote van de Franse president.	G
13	03	1912	Stemming in de gemeenteraad van een politiereglement op de reinigingsdienst. Deze dienst is thans volledig ingericht. De stad zelve gelast zich met den dienst der vuilniskar en heeft daarvoor twee paarden en twee karren aangekocht, benevens eene keer- en eene besproeiingsmachien. (zie ook 1913)	S1911-12
24	03	1912	Een kanten sluijer wordt tentoongesteld in het stadhuis.
"wij hebben eene bijzondere melding tem aken voor de kantennijverheid die eene der voornaamste nijverheden van Turnhout uitmaakt. Op verzoek Harer Majesteit de Koningin, werd de sluijer in Mechelschen kant, bestemd tot geschenk aan Mevrouw	S1911-12

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			Fallières, te Turnhout vervaardigd door het gunstig gekend huis A. Verwaest en Zuster. Dit prachtig stuk waaraan de vier beste kantwerksters van Turnhout arbeidden, werd tentoongesteld op het stadhuis op zondag 24 maart 1912 en terecht door de menigvuldige bezoekers bewonderd. Te dier gelegenheid ontvingen de vier werksters Bisaerts Catharina, Cornelissen Elisabeth, Van Mechelen Josephina en Van Riemen Philomena, het nijverheidseereteeken van tweede klas.	
13	05	1912	Een bosch- en heidebrand verwoestte wederom verschillende honderden hektaren.	S1911-12
13	10	1912	Standbeeld en gedenkplaat Renier Snieders ingehuldigd.	
13	10	1912	Op 13 en 14 oktober, met de buitenkermisdagen, werden hier de Snieders- en Consciencefeesten luisterrijk gevierd. Heel de stad was die dagen bewimpeld en gevlagd en al de gemoederen waren tot feestviering gestemd.	S1912-13
26	11	1912	Terwijl heel het land door, de Naamdag van onzen beminden koning Albert diende gevierd, kwam ons plotseling de tijding toe van het afsterven Harer Koninklijke Hoogheid Mevrouw de Gravin van Vlaanderen. Gansch België door werd die tijding met droefheid en deelneming vernomen, want iedereen kende en waardeerde hare uitstekende hoedanigheden welke zij ook Haren Zoon, onzen Geliefden Vorst, heeft weten in te planten.	S1912-13
00	12	1912	Op het einde van 1912 en in het begin van 1913 is de verlichting door gas merklijk uitgebreid. Er werden 56 nieuwe gaslantaarnen geplaatst, de meesten in vervanging van vroegere petroollampen. De openbare verlichting bestaat thans uit 309 gaslantaarnen en 14 petroollampen.	S1912-13
31	12	1912	Turnhout telt 24.239 inwoners: 11.922 mannen en 12.317 vrouwen. In 1912 stierven 412 Turnhoutenaars, waarvan 128 kinderen onder 1 jaar en 78 kinderen van 1 tot 10 jaar. Er waren 197 huwelijken en geen echtscheidingen.	S1980-81 S1912-13
00	00	1913	Er zijn 62 abonnees aangesloten op de Turnhoutse telefooncentrale.	S1961-62
00	00	1913	Oprichting Proost N.V. drukkerijen.	I
00	00	1913	De katholieke kring Amicitia bouwt een feestzaal (theater 1900).	
00	00	1913	Overlijden Frans Andelhof.	G
00	00	1913	“Wij vermelden met een waar genoegen dat de jonge heer Emiel Verrees, oud-leerling onzer Muziekschool, dit jaar in het Koninklijk Conservatorium te Antwerpen, bij het uitgangsexamen in de klas van harmonie, de eerste prijs behaalde met de grootste onderscheiding en eenparigheid der juryleden.”	S1912-13
00	00	1913	Daar de bevolking meer en meer het nut van de reinigingsdienst beseft, zijn wij verplicht geweest eene derde kar en paard te koopen om den dienst uijt te breiden. Daarenboven zijn er nog drie wagentjes aangeschaft om de stadswegen gedurig te zuiveren. De eenige moeilijkheid welke zich voordoet, is van eene geschikte plaats te vinden om de stadsvuilnis te storten. (zie ook 13.03.1912)	S1912-13
16	04	1913	Overlijden E.H. Victor Glénisson, Bestuurder van het H. Graf.	S1912-13
12	09	1913	Om 7 uur 's avonds meende men dat het kasteel in brand stond. Toen de pompiers ter plaatse kwamen, zagen zij dat het enkel de zon was welke op de vensterruiten scheen.	V + TT
12	09	1913	Het Aankondigingsblad van 13 september 1913 meldt: "’t Was vrijdag 12 september van 't jaar onzes Heeren 1913. De nieuwe rammel op St.-Pieterstoren had kwart voor 7 uren uitgeroepen. De dag was heet geweest. Plotseling galmde het vervaarlijk: Bom! Bom! Bom! uit de toren... Het kasteel Brand'! Op het Kasteelplein zag het zwart van volk, dat nieuwsgierig het aloude gebouw bezag en dat, doch te vergeefs trachtte, rook, vlammen, geinsters of eenig spoor of teken van brand te bemerken. ... Een werkman, die des nachts de wacht houdt op het kasteel, was daar van kamer veranderd en had vuur gemaakt om zijn avondeten te bereiden. De weerschijs van dit vuur werd waargenomen door personen. Daardoor verkeerden zij in de waan dat er brand was uitgebarsten en snelden naar de politie."	T1995
14	11	1913	°Remi Cornelissen te Turnhout als zoon van beeldhouwer Franciscus Cornelissen. Hij was beeldhouwer en leraar tekenen aan het H. Grafinstituut Turnhout, de athenea van Sint-Niklaas, Antwerpen en Berchem, en de Tekenschool Turnhout. Remi was laureaat van de Prijs van Rome (1941) en hij ontving de Prijs van het Gouvernement.	175
25	11	1913	Inhuldiging nieuw Taxandriamuseum in de Mermansstraat. (zie 1902 en 1911) Kan. Jansen is er niet alleen de conservator, maar de bezieler, verrijker en iverige propagandist van.	S1962-63 + S1948-49
31	12	1913	De 10 wettig erkende ziekingilden (ziekenkassen) tellen 2.641 leden. Dit maakt eene verhouding van 10,5 ten honderd der bevolking. De gemiddelde ziekteverhouding is 4,8 dagen per lid.	S1912-13
31	12	1913	Turnhout telt 24.506 inwoners: 12.039 mannen en 12.467 vrouwen	S1980-81
00	00	1914	Leerplicht van 6 tot 14 jaar wordt ingevoerd.	D + T1990
00	00	1914	Begin Eerste Wereldoorlog	
00	00	1914	Katholieke Volksbond in de Korte Begijnenstraat. (zie 1916)	TT
00	00	1914	Turnhout telt 24.821 inwoners.	

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

14	01	1914	<p>Politiecommissaris Debisschop bepaalt de 'vrolijke dagen': Dagen wanneer de klok van aftocht niet wordt geluid: 1^e Vastenavond, zondag en maandag, 2^e de verjaring van de inhuldiging van de Koning, 21 juli, 3^e Groote kermis ...</p> <p>Wanneer de klok geluid wordt en de herbergen om 11 uren moeten gesloten zijn: 1^e Nieuwjaar, 2^e zondag na drie Koningen, 3^e dinsdag van vasten-avond, ... 14^e Buiten deze dagen zullen er geene openbare danspartijen mogen plaats hebben, tenzij met bijzondere toelating van het Schepencollegie welke niet zal toegestaan worden dan in ongewone gevallen en om zeer gegronde redens.</p>	
02	08	1914	Het schepencollege vergadert met de majoor van de burgerwacht met de bedoeling veiligheidsmaatregelen te treffen omdat de rijkswachters en verscheidene politieagenten naar het leger vertrokken zijn. 's Namiddags wordt de burgerwacht reeds opgeroepen om voortaan de politiedienst uit te oefenen in de stad.	DAG
03	08	1914	Het miraculeus beeld van O.L.Vrouw uit de Theobalduskapel wordt processiegewijs overgebracht naar de Sint-Pieterskerk.	DAG
02	09	1914	Het Heilig Graf vraagt bescherming aan koningin Wilhelmina en krijgt een sauvegarde.	N
08	10	1914	Om 10 uur in de voormiddag komen ongeveer 200 soldaten, wielrijders en ruiters, langs de Gierlesteenweg de stad binnen. In het treinstation verbrijzelen zij de telegraaf- en telefoontoestellen. Dit is het begin van een langdurige bezetting.	DAG
08	10	1914	Bij een eerste doortocht van een Duitse legercolonne slaagt de bevolking massaal op de vlucht. Burgemeester Van Hal wordt die dag bijna gefusilleerd en vertrekt veiligheidshalve naar Nederland. Hij wordt vervangen door Frans Du Four.	T1996
15	10	1914	Opeisingen door de Duitse bezetters (enkel op 15 oktober): 3.200 dekens, 400 flessen wijn, 800 flessen bier, 800 kg vlees, 7.500 sigaren, 200 kg kaas, 16 kg suiker, 5 kg thee, 4.000 bussels stro en enkele lantaarns en een aantal niet nader bepaalde zaken.	T1996
26	10	1914	Het Heilig Graf begint met 124 externen. Het internaat zal pas begin januari hervatten met slechts 20 scholieren.	T1996
02	11	1914	Door de bezetting is het schooljaar later begonnen. Het Sint-Victorinstituut begint op 2 november met 140 leerlingen, op het einde van het schooljaar zijn het er weer 415. (tijdens het schooljaar 1913-1914: 564)	T1996
04	11	1914	Aankomst van nieuwe Duitse troepen te Turnhout. Het zijn Ulanen en Jagers. Zij zullen de dienst verzekeren als grenswachters. De verschillende grensgemeenten worden door hen bezet met het doel een streng toezicht uit te oefenen aan de grenzen.	DAG
04	11	1914	Wachters te paard komen aan. Alle grensovergangen worden overgenomen en de passanten worden streng gecontroleerd. De grenswachters maken hen daarbij hun gouden en zilveren geld afhandig door het om te ruilen voor Duitse bankbiljetten.	T1996
14	11	1914	De censuur is toch niet zo streng. De Kempenaar kan blijkbaar ongehinderd een warme oproep doen om op 15 november het plechtig Te Deum ter ere van de koninklijke familie bij te wonen, want 'de Belgische volksziel blijft gehecht aan het vaderland'. Elders schrijft het blad: "Laat ons intussen hopen dat België zijn geliefde vrijheid, zelfstandigheid en onafhankelijkheid spoedig mag terugbekomen".	T1996
15	11	1914	In de week van 15 op 21 november worden 15 gijzelaars aangesteld, die zullen opdraaien voor eventuele ongeregeldheden. Zij mogen de stad niet verlaten zonder toestemming van Kreischef Drimborn. Wellicht heeft het stadsbestuur eerst een lijst opgemaakt, en hebben de Duitsers daaruit gekozen. Het zijn allen vooraanstaande personen. De bedoeling was ook dat deze mensen uit zelfbehoud de bevolking ertoe zouden aanmanen zich kalm te houden. Gelukkig voor deze heren is alles rustig gebleven.	T1996
15	11	1914	Vele van de maatregelen, door de Duitsers genomen, vallen voorzeker niet in de smaak van de inwoners van Turnhout. Om meer greep te krijgen op de bevolking worden 15 vooraanstaanden als gijzelaars aangesteld. Bij mogelijke onlusten zijn zij verantwoordelijk voor de daden van de bevolking. Zonder een bijzondere toelating van de Krijgsoverste mogen deze gijzelaars de stad niet verlaten.	DAG
30	11	1914	De leden van de burgerwacht moeten samenkomen op het stadhuis. Door de Duitse overheid worden zij verplicht een verklaring af te leggen waarin zij bevestigen de wapens niet meer te zullen opnemen tegen Duitsland, en ook dat zij geen handelingen zullen stellen tegen de Duitse zaak. Wie de stad verlaat en niet aan de maandelijkse naamafroeping beantwoordt zal volgens de Duitse krijgswetten gestraft worden.	DAG + T1996
13	12	1914	Turnhout krijgt het bezoek van de Duitse prins Ulrich von Wurtemberg, kolonel in het Duitse leger. Reeds dagen tevoren werden bijzonder strenge maatregelen getroffen. Aan elke brug over het kanaal houdt een patrouille de wacht. Niemand mag de brug overschrijden zonder voorzien te zijn van een bijzonder paspoort.	DAG + T1996
00	00	1915	Er is een enorme vaderlandsliefde van de bevolking. 256 van de 506 borelingen	T1996

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			krijgen als voornaam Albert of Elisabeth.	
01	01	1915	Nieuwjaar wordt door de bevolking amper gevierd. Door de bezetters gebeurt dit daarentegen heel luidruchtig door onder invloed van de drank overall in de stad vreugdeschoten te lossen.	WO1
02	01	1915	Naast voedsel zijn ook de brandstoffen schaars. Steenkool, petroleum en cokes blijven de hele tijd schaars. Het stadsbestuur verkoopt 2.100 liter petroleum. Elk gezin krijgt maximum 1 liter tegen 0,3 BEF. Elke koper moet zijn trouwboekje meebrengen en moet kunnen bewijzen dat hij geen gaslicht heeft. Het stadhuis wordt bestormd en de verkoop duurt vele uren. Het gevolg van deze schaarste is een golf van houtdiefstallen.	WO1
13	01	1915	Brepols sluit tijdelijk de deuren omdat de handel met Groot-Brittannië verboden wordt.	WO1
15	01	1915	Opeisingen door de Duitse bezetters (enkel op 15 januari): 66.475 kg kolen, 21 karren hout, 178 pakken kaarsen, 7.478 kg stro en 3 roosters.	T1996
20	01	1915	Door het stadsbestuur worden 2.100 liter petroleum aan de bevolking verkocht. Ieder huisgezin bekommt één liter tegen betaling van 0,30 fr. De koper moet zijn trouwboekje meebrengen. Vanaf negen uur staan honderden personen, ieder met zijn kruik, voor het stadsgebouw om de petroleum te halen. (zie 02.01.15)	DAG
30	01	1915	Gouverneur-generaal von Bissing is ter ore gekomen dat de grensbewaking in Turnhout niet meteen waterdicht is. Om die reden bezoekt hij onze stad. Hij stapt eerst af voor de woning van voormalig burgemeester Van Hal (nu de woning van de Kreischef). Later inspecteert hij de bezettingstroepen op de Markt.	T1996
00	02	1915	Toelating wordt gegeven om enkele karren wit brood naar Holland te gaan halen. Dit wordt verkocht op de Botermarkt.	TP
00	02	1915	Vanaf einde februari worden op de Botermarkt in de befaamde Kemelskooi dagelijks gemiddeld 3.000 uit Nederland ingevoerde broden verkocht. De broden worden door de Nederlanders tot aan de grens gevoerd, waar ze worden overgeladen in Poppel in een tramwagon, die de vracht naar Turnhout voert. Elk gezin heeft recht op één brood per week per gezinslid. Elke verkoop wordt aangeduid op een broodkaart.	WO1
06	02	1915	Burgemeester Du Four laat aan de directeur-generaal van de post te Antwerpen weten dat de postdiensten opnieuw zullen worden georganiseerd.	T1996 + WO1
09	02	1915	Het Kreispostamt opent zijn deuren in het Postgebouw op de Markt. Het eerste hoofd is een Duitser, Weiland, omdat de postmeester zich nog steeds in Nederland bevindt. Er zijn alleen Duitse postzegels van 3,5, 10 en 25 ct. te koop (met een extra toeslag). De brieven mogen alleen worden gepost in de bus van het kantoor zelf. De afzender moet steeds zijn naam en adres op de omslag vermelden en zijn brief ongeopend laten voor de censuur. In de brieven mag niets worden geschreven over de militaire toestand en briefwisseling met Nederland blijft verboden.	T1996 + WO1
05	03	1915	50 Turnhoutse metaalbewerkers proberen de grens over te steken om in de Engelse wapenindustrie te gaan werken. Aan de grens worden ze echter verrast: 25 worden aangehouden, 17 geraken toch over de grens, 8 keren gevangen terug naar Turnhout. De aangehouden worden naar Duitsland gedeporteerd.	WO1
19	04	1915	Vanaf maandag 19 april staan langs alle bruggen over het kanaal wachten en niemand mag de bruggen nog oversteken. Ook alle tramverkeer ten noorden van de stad wordt verboden. De inwoners ten noorden van de stad zijn meteen van de buitenwereld afgesneden, zelfs de kinderen kunnen niet meer naar school. Ook de inwoners van Merksplas, Ravels, Weelde en Poppel mogen de stad niet meer bezoeken en het omgekeerde geldt eveneens.	T1996 + WO1
24	04	1915	Voor de zaterdagse markt kunnen de landbouwers uit het noorden van de stad hun waren niet aanvoeren en kunnen de vrouwen zich niet bevoorraden op de markt. Klanten en leveranciers treffen elkaar aan beide zijden van het kanaal en goederen veranderen al roepend van eigenaar. De Duitse soldaten dragen de goederen naar de overkant. Dit zonderlinge spektakel lokt natuurlijk talrijke nieuwsgierigen.	T1996 + WO1
24	05	1915	Op 24 en 25 mei wordt het Soldatenheim feestelijk geopend in het huis van arrondissementscommissaris M. Dierckx-Boone op de Graatakker. Hier nuttigen de soldaten hun maaltijden, maar er wordt ook voor ontspanning gezorgd.	T1996 + WO1
08	06	1915	Een elektrische draadversperring wordt aangebracht tussen België en Nederland.	N
19	06	1915	De Nederlandse grens wordt afgesloten door middel van een draad. De werken in Turnhout starten op 19 juni. Velen zijn over de grens geraakt door zich als arbeider hiervoor aan te melden.	T1996
15	07	1915	Een Duits officier komt burgemeester du Four zeggen dat er 50 arbeiders zullen worden opgeëist als er zich geen nieuwe werkkrachten komen aanbieden. Als de stad dit zou weigeren, zou ze van de buitenwereld worden afgesloten. De burgemeester blijft weigeren, maar de Duitsers voeren hun dreigementen niet uit.	T1996
15	08	1915	° Kamiel Van Baelen te Turnhout (Patersstraat 149) in de 'Kruideniershandel St. Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	stefanbrijs.b

			Michel'. (zie ook 11.04.1945)	e + MB15 WO1
25	08	1915	In Turnhout zijn vijf molenaars actief: Druyts (Zevendonk), Grauwels (Kwakkelstraat), Coppens (Stwg op Mol), Lenaerts (Stwg op Oosthoven) en Verheyen (de Merodelei).	
13	12	1915	In de kerken van Turnhout wordt dagelijks een smeeklied gezongen. Omdat dit lied zeer vaderlandslievende woorden bevat ontvangt de pastoor-deken op 13 december een schrijven waarin verbod wordt opgelegd dit smeeklied nog te zingen. De afdrucken die nog in zijn bezit zijn moeten onmiddellijk worden binnengebracht.	DAG
31	12	1915	De Duitse bezetters willen oudejaarsavond op een bijzondere wijze vieren. Om 8 uur 's avonds wordt een lichtstoet gevormd waaraan gans de bezetting deelneemt. Onder het spelen van enige aria's houdt de stoet, vergezeld van een dertigtal fakkeldragers, een optocht door de bijzonderste straten van Turnhout. Daarna keren de soldaten in hun lokalen terug om zich te vermaken. Dit vermaak bestaat grotendeels uit het drinken tot laat in de nacht.	DAG + WO1
00	00	1916	Verhuis van de Katholieke Volksbond naar de Korte Begijnenstraat. (zie 1914)	G
08	05	1916	Fanny Diercxsens wordt op het Meldeamt in de Sint-Antoniussstraat in hechtenis genomen voor het overbrengen van 50 tot 100 mensen over de Nederlandse grens.	T2001
00	09	1916	Langs het kanaal in de Kempen komt een elektrische draadversperring. Geheel het noordergedeelte van het gebied wordt daardoor van de rest van het land afgesloten. Zelfs de dokters krijgen geen toelating om achter de versperring te gaan.	DAG
00	00	1918	Vergroting doksaal St-Pieterskerk.	G
00	00	1918	Joannes Van Mierlo sticht de drukkerij 'Van Mierlo-Proost'.	E
00	00	1918	Men herdoopt de Herentalsstraat in Kardinaal Mercierstraat. Het volk verplicht Turnhout de Herentalsstraat terug te geven.	G
13	05	1918	Overlijden burgemeester Victor Van Hal.	G
30	06	1918	Het Heilig-Hartbeeld aan de zuidkant van de Sint-Pieterskerk wordt ingehuldigd.	G
11	11	1918	Einde van de Eerste Wereldoorlog en bevrijding van de stad.	T1999
29	11	1918	De intocht van het zegevierende Belgische leger brengt de hele bevolking op de been.	T1999
00	00	1919	Oprichting Sint-Maria-Chiro in Turnhout (zie ook 1994)	GVA 220294
00	00	1919	Baron du Four wordt burgemeester tot 1932.	E
00	00	1919	De wet-Vandervelde beperkt het alcoholverbruik.	K
00	00	1919	Oorlogsstandbeeld 'Madelon' van Floris De Cuijper van Antwerpen. (zie 1922)	G
00	00	1919	Oprichting harmonie 'De Volkswil'. (jubelzitting 30-jarig bestaan op 1 oktober 1949)	S1949-50
12	01	1919	Plechtige dankmis in de Sint-Pieterskerk, gevolgd door een officiële viering en een optocht van tientallen verenigingen voor de pui van het stadhuis.	T1999
18	01	1919	De feestcommissie, die de viering van de bevrijding moet coördineren, besluit een nationale wedstrijd te organiseren voor het ontwerp van het monument. Een plaasteren versie van deze zes ontwerpen zal worden voorgelegd aan een jury van zes personen. Aan de makers van de mooiste ontwerpen zal een beloning worden gegeven. Een premie van 1.000 fr. en één van 500 fr. zijn voorzien. De kunstenaar belast met de uitvoering zal geen premie toegekend worden. De voorstellen moeten ten stadhuize neergelegd worden, ten laatste op 15 november 1919. Het monument moet volledig afgewerkt en geplaatst zijn op 15 juli 1920.	T1999
27	07	1919	Huldebetoging voor de Turnhoutenaars die als gevolg van de oorlog omgekomen zijn.	T1999
04	12	1919	Contract tussen Floris De Cuyper en de stad Turnhout. Het werk (monument) moet klaar zijn uiterlijk tegen 15 september 1920. De prijs bedraagt 75.000 fr.	T1999
31	12	1919	Turnhout telt 24.630 inwoners: 12.124 mannen en 12.506 vrouwen	S1980-81
00	00	1920	De kemelskooi op de Botermarkt wordt afgebroken om plaats te maken voor het monument van de 131 gesneuvelde soldaten en 17 burgerlijke slachtoffers.	G
00	00	1920	Biddeloo wordt als eenmanszaak opgericht. (faillissement en overname in 1992 – Diddelom)	I
00	00	1920	De Nieuwstraat krijgt een nieuwe naam: Victor Van Halstraat.	G
00	00	1920	Oprichting turnvereniging 'Rode Turners' in lokaal De Volkswil. 30° verjaringsfeest op 07.10.1950	TZ S1966-67 S1950-51
31	12	1920	Turnhout telt 24.321 inwoners: 11.943 mannen en 12.378 vrouwen. 475 gezinnen hebben een aansluiting op het waterbedelingsnet.	S1980-81 S1966-67
00	00	1921	Enige vooraanstaande particulieren stelden in 1876 de oprichting van een vrijwillig brandweerkorps voor. Het is uit dit korps dat in 1921, na een misverstand tussen de toenmalige leiding en het stadsbestuur, het tegenwoordige Stedelijke Pompierskorps werd gevormd.	S1950
00	00	1921	De Kemelskooi op de Botermarkt wordt afgebroken en de naam van het plein wordt veranderd in Zegeplein.	T1999
00	00	1921	De Turnhoutse Maatschappij voor de Huisvesting wordt opgericht onder de benaming Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	S1970-71

‘Turnhoutse Maatschappij voor Goedkope woningen’. Het is een initiatief van de Staat, de Stad, de Provincie en de C.O.O. (toen nog genaamd ‘Burgerlijke Godshuizen). Ook betrokken waren verschillende belangrijke firma’s uit onze Stad, en enkele sociaal voelende particulieren. Zo deden de Burgerlijke Godshuizen reeds dadelijk een inbreng in grond, percelen gelegen ter streke Duinenstraat groot 87a 85 ca, bakermat van de eerste grote verwezenlijking der maatschappij, nl. onze Tuinwijk.

12	01	1921	Overlijden oud-burgemeester Pierre Dierckx	SF
16	04	1921	Stichting Maatschappij voor Sociale Woningen. (zie 1971)	G
15	09	1921	Bondfeesten brandweer - demonstratie op de Grote Markt (foto http://brandweer-turnhout.telenet.be/archief.htm)	archief brandweer
31	12	1921	Turnhout telt 24.458 inwoners: 11.970 mannen en 12.488 vrouwen	S1980-81
00	00	1922	Het Steentje wordt gebouwd door architect van Ravensteyn.	G
00	00	1922	De Turnhoutse Maatschappij voor de Huisvesting begint haar 1° realisatie: de Tuinwijk aan de Gierlesteenweg. Er worden 163 woningen opgetrokken, verdeeld in verschillende straten.	S1951-52
00	00	1922	Antoine Coppens richt Anco N.V. op.	I
00	00	1922	Eerste Turnhoutse stedelijk slachthuis ter streke Veldekens.	G
00	00	1922	De stad neemt het gebouw van het Taxandriamuseum over. (de museumverzameling en bibliotheek op 03.03.1980)	T1993
00	00	1922	Kan. Jansen sticht de Kempische Geschiedkundige Congressen met tentoonstelling waarvan hij de eerste voorzitter is geweest tot op heden.	S1948-49
01	07	1922	Om 7 uur 's avonds kondigt stadsbeiaardier E. C. Verrees het begin van de feestelijkheden aan.	T1999
02	07	1922	De dag begint met een H. Mis in open lucht, die wordt opgeluisterd met militaire muziek. Om 13.45 komt de koninklijke trein aan in het station en wordt prins Leopold plechtig welkom geheten door burgemeester du Four. Daarna volgt een ontvangst op het stadhuis met diverse toespraken. Nadiënt schouwt de prins op de pui van het stadhuis een stoet van tientallen Turnhoutse verenigingen en scholen. Vervolgens wordt een bezoek gebracht aan de Sint-Pieterskerk. Uiteindelijk wordt het monument onthuld door de neerlegging van een krans aan de voet ervan. Tot slot volgt nog een bezoek aan het kasteel en om half zes verlaat Leopold de stad. De feestelijke dag wordt nog afgesloten met een vuurwerk en overal in de stad wordt nog de hele nacht doorgevierd. De volgende dagen wordt het gedenkteken bedolven onder de bloemen.	T1999
02	07	1922	Onthulling van de ‘Madelon’ in aanwezigheid van prins Leopold (later koning Leopold III) – beeldhouwer Floris de Cuyper. (zie 1919)	G + T1999
31	12	1922	Turnhout telt 24.787 inwoners: 12.173 mannen en 12.614 vrouwen	S1980-81
31	12	1923	Turnhout telt 25.268 inwoners: 12.495 mannen en 12.773 vrouwen	S1980-81
00	00	1924	In de Turnhoutse beiaard wordt 1 gescheurde klok van Vanden Gheyn vervangen door de Engelse gieter Gillet & Johnson. Nu bevat de beiaard nog 36 van de oorspronkelijke 37 klokken uit 1775.	Toerisme info 2003/3
00	00	1924	Oprichting Van Deun-Poppeliers (later Astra-Sweets).	I
00	00	1924	Overlijden Victor Adams.	TZ
00	00	1924	Oprichting “bond der Kroostrijke Gezinnen” (zie 06.03.1949)	S1948-49
00	00	1924	Toen KAV Verbond Turnhout in 1924 werd opgericht, konden de stichters al rekenen op de steun van vijf vrouwenbonden. Al voor 1924 verenigden vrouwen zich in vrouwensyndicaten, toen nog ‘om den brode’ en niet om de gezelligheid. Zo was er in Turnhout bijvoorbeeld een kant-coöperatie.	GVA 190494 S1973-74
02	06	1924	Overlijden Victor Adams (zie 14.04.1856) (users.skynet.be/Ravels-Weelde-Poppel)	
29	09	1924	Eugeen Surinx dient zijn ontslag in als directeur van de stadstekenschool. (zie 12.05.1936)	175
24	11	1924	Juul Taeymans, architect en leraar, wordt de nieuwe directeur van de tekenschool.	175
31	12	1924	Turnhout telt 25.509 inwoners: 12.628 mannen en 12.881 vrouwen. In 1924 zijn er 313 sterfgevallen, waarvan 82 kinderen onder 1 jaar en 21 kinderen van 1 tot 10 jaar. Er waren 228 huwelijken en geen echtscheidingen. In het gasthuis zijn 27 zusters. In 1924 worden er 685 personen verpleegd, 242 lastens de stad, 14 lastens andere gemeenten, 1 lastens den staat en 428 voor hunne penningen.	S1980-81 S1924-25
00	00	1925	Jules Taeymans restaureert de Theobalduskapel.	G
20	01	1925	Tussen 20 januari en 13 februari worden aan de grensovergang Goirle-Poppel 3.451 kaartspellen in beslag genomen door de douane. (in Nederland was er speelkaartenbelasting).	GT
10	03	1925	De Commissie van Openbaren onderstand is een nieuwe instelling door de wet in het leven geroepen, in vervanging der besturen der Godshuizen en de Weldadigheidsbureelen.	S1924-25
01	08	1925	Eerste vergadering van de Commissie van Openbaren Onderstand in Turnhout	S1924-25
31	12	1925	Turnhout telt 25.716 inwoners: 12.708 mannen en 13.008 vrouwen	S1980-81

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

00	00	1926	884 gezinnen hebben een aansluiting op het waterbedelingsnet. hoekbeeld O.L.V. van het H.Hart bij de Gasthuisstraat-Markt hoekbeeld O.L.V. van Smarten Beirenmolenstraat 73 beeld Onbevlekt Hart van Mraia Molenstraat 65 beeld O.L.V. van het H. Hart Kruishuisstraat 23 beeld O.L.V. van het H. Hart Druivenstraat hoekbeeld O.L.V. van het H. Hart Draaiboomstraat O.L.V.-beeldje hoek Apostolijkenstraat O.L.V. van het H. Hart Stwg op Gierle – Lokerenschuif	S1966-67
00	00	1926	De Deken Adamsstraat wordt getrokken.	TT
00	00	1926	Torenwachter J. Dockx gaat op pensioen en wordt opgevolgd door Edward Boogers.	MB8
27	06	1926	Inhuldiging O.L.Vrouwbeeld Sint-Pieterskerk.	G
31	12	1926	Turnhout telt 25.912 inwoners: 12.787 mannen en 13.125 vrouwen	S1980-81
00	00	1927	De Lokerenmolen wordt tot in de fundamenten afgebroken.	MB12
11	03	1927	Officiële stichting St.-Franciscusgezellen toneelkring.	M
01	04	1927	De speelkaartenbelasting in Nederland wordt afgeschaft.	GT
02	08	1927	Op 2, 3 en 4 augustus 1927 wordt op het Turnhoutse begijnhof het eerste ziekenriduum georganiseerd. Het initiatief gaat uit van juffrouw Henriette Van Genechten. Als gediplomeerde verpleegster en voorzitter van de Sint-Elisabethbond (afdeling van de Turnhoutse vrouwelijke Derde Orde) heeft ze voldoende contacten met de zieken om te beseffen dat het voor velen onder hen een gemis is om niet regelmatig de kerkdiensten te kunnen bijwonen. Deze traditie zal blijven bestaan tot in 1979. (begijnhofkrant zomer 2004)	
31	12	1927	Turnhout telt 26.127 inwoners: 12.881 mannen en 13.246 vrouwen	S1980-81
00	00	1928	De Hendrik Consciencestraat wordt getrokken.	
00	00	1928	Moeder Godsbeeld (Nap. Daems) hoek Mermansstraat-Korte Mermansstraat.	
00	00	1928	Frans du Four (reeds in 1911 in de adel verheven) wordt baron.	Het Volk 061093
00	00	1928	Een belangrijke mijlpaal in de Turnhoutse marktgeschiedenis is de oprichting van de vereniging van Turnhout markthandelaars. (Het Hart van Turnhout N°6)	
15	02	1928	Overlijden Jacob Smits, de schilder uit Mol-Achterbos, aan de gevolgen van kanker aan de kin.	WW
15	09	1928	Stichting O.L.V. Middelaars. De diensten worden voorlopig in de H.Hartkerk gehouden (volgens S1956-57 in 1927)	G
30	10	1928	Stichting Turnhoutse Schaakkring	GVA 271093
31	12	1928	Turnhout telt 26.517 inwoners: 13.081 mannen en 13.436 vrouwen	S1980-81
00	00	1929	In Turnhout werken 3.000 mensen in de grafische industrie.	
00	00	1929	René Daniëls (pseudoniem van Daniël Kets, 1904-1972, kannunik van Tongerlo) schrijft een charmant jongensboek, De Penge. "Op het stadhuis heette hij Petrus Hendrixx, maar ieder noemde hem de Penge. De Penge was maar een snotter; eerlijk als goud, braaf als botermelk en arm als de hei." (het verhaal van de 230 kikkers staat volledig in Turnhout, onverwachte schrijvers over een kleine stad)	OS
00	00	1929	O.L.Vrouw van Altijddurende Bijstand van de Turnhoutse beeldhouwer Eduard Daems in de Victoriestraat nr. 31.	G
08	05	1929	Jos Paul Verrees, geboren Turnhoutenaar en veelzijdig artiest, wordt de nieuwe directeur van de tekenschool.	175
14	07	1929	Eerstesteeenlegging O.L.V. Middelaars.	G
00	10	1929	Beurscrash in New York. Begin van een aanslepende economische crisis. Tot 1933 zakt de aanmaak van speelkaarten tot 65%.	
28	10	1929	Eerwaarde Heer Van Asche wordt tot pastoor benoemd van het Heilig Hart. (zie ook april 1957)	S1956-57
31	12	1929	Turnhout telt 26.807 inwoners: 13.219 mannen en 13.588 vrouwen	S1980-81
00	00	1930	Stoet 100 jaar Belgische Onafhankelijkheid.	TZ
00	00	1930	In de Verenigde Staten heft men een invoerbelasting van 90% op alle ingevoerde kant, zowel handgemaakte als machinale.	T1993
07	09	1930	Geboorte prins Boudewijn.	Encarta
14	09	1930	Het monument van Renier Snieders (beeldhouwer Strymans) wordt ingehuldigd op initiatief van het Davidsfonds.	G + TT
31	12	1930	Turnhout telt 27.272 inwoners: 13.476 mannen en 13.796 vrouwen. 2.074 gezinnen heben een aansluiting op het waterbedelingsnet.	S1980-81 S1966-67
29	03	1931	Inwijding van de kerk O.L.V. Middelaars. (of 29.06? zie TT pg 106)	G
31	12	1931	Turnhout telt 27.680 inwoners: 13.670 mannen en 14.010 vrouwen	S1980-81
00	00	1932	Om het protectionistisch beleid van Frankrijk te omzeilen, wordt in Frankrijk de 'Société Française des Papiers Brepols' opgericht.	MB10

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

01	07	1932	De vriendschap van Jozef Simons met de familie Van Mierlo resulteert op 1 juli 1932 in een betrekking bij de gelijknamige uitgeverij in Turnhout. Bij de uitgeverij J. Van Mierlo-Proost kan Jozef Simons pas echt zijn talenten ontplooiën. Hij heeft er de leiding en verantwoordelijkheid over tal van uitgaven. Ook zijn eigen werk wordt er (her)uitgegeven. (home.scarlet.be)	
14	07	1932	De wet maakt het gebruik van het Nederlands op de Vlaamse scholen (ook humaniora) verplicht.	TS
31	12	1932	Turnhout telt 28.107 inwoners: 13.887 mannen en 14.220 vrouwen	S1980-81
00	00	1933	Op de Zeshoek wordt een 'kuip' geplaatst voor de dienders.	G
00	00	1933	Oprichting vereniging 'de Wielewaal' door E.H. F.Segers.	T
00	00	1933	Het eerste 'moederhuis' wordt opgericht in de Korte Begijnenstraat. Voordien bevielen alle vrouwen thuis.	T1990
01	01	1933	Burgemeester Baron Frans du Four wordt opgevolgd door A. Van Hoeck.	S1956-57
31	12	1933	Turnhout telt 27.941 inwoners: 13.725 mannen en 14.216 vrouwen	S1980-81
00	00	1934	Dr. Janssen Constant sticht de firma 'Richter'.	E
00	00	1934	Het Goddelijk Kind wordt een kapelanijs.	G
00	00	1934	Leopold II tot 1950.	D
00	00	1934	De pui van het stadhuis wordt vergroot volgens plannen van Juul Taeymans.	G
17	02	1934	Koning Albert I overlijdt na een val van de rotsen in Marche-Les-Dames. Albert I werd 59 jaar oud.	Nieuwsdossier.nl
09	03	1934	Eerste nummer van 'Reklaam is Succes'.	I
06	06	1934	Geboorte prins Albert.	Encarta
07	10	1934	Personenvervoer op het Bels Lijntje wordt stopgezet.	GT
31	12	1934	Turnhout telt 28.221 inwoners: 13.848 mannen en 14.373 vrouwen	S1980-81
00	00	1935	In het St. Elisabethziekenhuis werden 466 zieken verpleegd op 26.282 verpleegdagen.	S1966-67
00	00	1935	Op de markt worden witte strepen aangebracht om de auto's ordelijker te doen parkeren. De automobilisten schijnen zich aan deze schikking weinig te storen.	TT
00	00	1935	De Lokerenschuif wordt een open overweg.	
00	00	1935	Oprichting drukkerij Joos N.V.	I
04	01	1935	Overlijden Xaveer Lodewijk Adriaensen, alias Arie Sanden, te Westerlo (zie ook 1911 en 27.08.1867)	stefanbrijs.be
00	05	1935	Jos Joos koopt een vijfkleuren-rotatiepers en sticht een bedrijf dat "Nieuwe Drukkerij" genoemd wordt. De werkplaats bevindt zich in zijn woning aan de Merodelei 102. Vader Joos legt zich toe op het drukken van toonbakrollen en kleinverpakking. (Turnhout Magazine jaargang 1 nr 4)	
12	05	1935	De gedenksteen van het nieuwe Sint-Jozefcollege wordt ingezegend.	TT
14	05	1935	Koningin Wilhelmina en Prinses Juliana bezoeken Turnhout op doorreis naar Brussel. Aan de grens worden zij door burgemeester Van Hoeck verwelkomd. In de Patersstraat aan het H. Graf worden bloemen overhandigd.	TT
00	07	1935	De paters Minderbroeders wordt toegestaan fietsen te gebruiken (bruine pij op een damesfiets en blote voeten).	M
04	08	1935	Nieuwe kerk van het Goddelijk Kind wordt ingewijd.	M + G
29	08	1935	Overlijden te Küsnacht van koningin Astrid, echtgenote van koning Leopold III.	Encarta
31	12	1935	Turnhout telt 28.609 inwoners: 14.066 mannen en 14.543 vrouwen. 2.745 gezinnen hebben een aansluiting op het waterbedelingsnet.	S1980-81 S1966-67
00	00	1936	Broeder Max (Sint-Victor) schildert 'Christus beheerst het leven van de Kempen'.	G
00	00	1936	In totaal zijn er drieëntwintig begijnen op het hof.	T1999
00	00	1936	De Pieter de Nefstraat wordt getrokken.	TZ
12	05	1936	Eugeen Surinx overlijdt in Oud-Turnhout. Hij was directeur van de stadstekenschool van 1902 tot 1924. Hij was vooral een landschapsschilder, die zich, evenals zijn vriend kunstschilder Albert Sohy aangetrokken voelde tot de Liereman. Hij verheerlijkte dit gebied in verschillende doeken.	175
30	05	1936	K.B. van bescherming als monument van het kasteel. (Toerisme Turnhout info 2000/4)	
11	07	1936	Stichting Turnhoutse Zwemvereniging T.Z.V.	T2001
31	12	1936	Turnhout telt 28.850 inwoners: 14.195 mannen en 14.655 vrouwen	S1980-81
00	00	1937	Onder impuls van Z.E.H. Kan. Janssen sluit het stadsbestuur aan bij "Toerisme Provincie Antwerpen".	S1950-51
00	00	1937	De bedding van de ringlaan wordt aangelegd.	
00	00	1937	In totaal zijn er vierentwintig begijnen op het hof. Het is een topjaar voor de hostiebakkerij met een productie van 2.760.000 hosties op jaarbasis.	T1999
00	00	1937	Een kantwerkster in het atelier van Fanny Diercxsens werkt acht uur per dag en verdient 14 fr. per dag.	T1993
00	00	1937	Een wafelbakker verdient bijna 6 fr. per uur.	T1999
21	08	1937	Stichting Sint-Maria-Chiro. (zie 1994!) G.v.A.22.02.94: 'Sint-maria-Chiro van Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	M

			Turnhout bestaat 75 jaar. Bruine paters nog altijd de baas over groene jongens en meisjes'. (dus ontstaan in ?)	
31	12	1937	Turnhout telt 29.220 inwoners: 14.364 mannen en 14.856 vrouwen	S1980-81
00	00	1938	Architect Ritzen maakt een plan van het stadspark.	
00	00	1938	Het laatste 'zusterke begijn' (De Boer) komt naar Turnhout. Er zijn nog een twintigtal begijntjes op het hof. (zie 1939!)	G
31	01	1938	Geboorte Beatrix is vrouwe of baronesse van Turnhout (één van haar meer dan 70 eretitels).	N
13	02	1938	Karel Boom , schilder uit Hoogstraten, overlijdt te Antwerpen.	WW
11	03	1938	Minister Denis legt de eerste steen van kazerne 'Majoor Blairon'.	G
31	12	1938	Turnhout telt 29.426 inwoners: 14.452 mannen en 14.984 vrouwen	S1980-81
00	00	1939	Johanna de Boer wilde begijn worden in Breda, maar omdat men daar intredegeld vroeg, treedt ze in als begijn in Turnhout, waar zij iemand kent. Er zijn nog zeventien begijnen. (Begijnhofkrant nr. 2 2002)	
00	00	1939	Bij het kasteel wordt een monument voor Franz Andelhof geplaatst – beeldhouwer Victor Avonds.	
23	04	1939	Stichting van de omni-sportvereniging OLMA. De benaming verwijst naar de oudleerlingen en leerlingen van de Middelbare School en Atheneum. Leraar Jos Swolfs stichtte deze atletiekvereniging. Maar hier bleef het niet bij want er kwam nog een voetbalafdeling, een handbalploeg (1941) en zelfs een toneelafdeling bij. (zie ook 25.05.1942)	T2001
29	04	1939	De eerste soldaten komen in de kazerne.	G
31	12	1939	Turnhout telt 30.209 inwoners: 14.885 mannen en 15.324 vrouwen	S1980-81
00	00	1940	Het ambt van torenwachter wordt afgeschaft (laatste was Boogers).	G
00	00	1940	De school in de Apostoliekenstraat wordt verkocht aan het H.Graf. (zie 1872-1887)	
00	00	1940	In het Sint-Elisabethziekenhuis worden 986 zieken verpleegd met in totaal 28.344 verpleegdagen (zie ook 1935-1945...)	S1959-60
19	01	1940	IJclub Olympia organiseert een schaatsdemonstratie ten bate van Winterhulp. De leden van Winterhulp helpen met de verkoop van de kaarten, die aan 150 BEF per stuk verkocht worden.	
08	03	1940	'De Liereman' wordt als landschap geklasseerd.	G
10	05	1940	Onze generatie zal niet zo vlug het beangstigend ontwaken vergeten, toen de dageraad van 10 mei 1940, onze vreedzame grenzen voor de tweede maal in een kwart eeuws geschonden zag.	S1948-49
10	05	1940	's Morgens tussen 5 en 6 uur worden de eerste Duitse vliegtuigen boven Turnhout gehoord. De Duitsers overvallen Nederland. Rond half vijf in de namiddag werpt een Duitse vlieger een aantal bommen af, die ter streke Vredestraat terechtkomen. Resultaat: een 20-tal gekwetsten en vijf dodelijke slachtoffers. De Belgische soldaten blazen de ijzeren brug en de bruggen nrs 1 en 8 op. De slag is voelbaar in de hele stad. Ook de macadamweg te Papenbrugge doet men springen.	MB15
10	05	1940	De Duitse inval confronteert het land met een gigantisch voedingsprobleem omdat het aangewezen is op de invoer van voedingsmiddelen, hoofdzakelijk afkomstig uit overzeese gebieden, die het tekort aanvullen van de inlandse landbouwproductie.	T2001
11	05	1940	In de voornacht van 11 mei grijpt een nieuwe bomaanval plaats. Vooral de randgebieden worden daarbij getroffen: het Stokt, Gierle Steenweg , Kastelein, IJzerenwegstraat en Oude Vaartstraat. Er vallen 10 doden.	S1948-49
14	05	1940	De Duitsers vallen Turnhout binnen. Overgave van de stad door het stadsbestuur.	MB15
14	05	1940	Rond half drie van de namiddag van dinsdag 14 mei bereiken de eerste duitse stoottroepen de stad, ter nauwernood 8 minuten nadat de laatste franse tanks zijn weggereden.	S1948-49
25	05	1940	Op bevel van het Provinciaal Bestuur wordt het brood gerantsoeneerd. De broodhoeveelheid wordt beperkt tot dagelijks 300 gr. per persoon. Kort daarna worden ook de vleeswaren op hun beurt gerantsoeneerd. Margarine, suiker en chocolade kunnen alleen worden gekocht bij de winkelier waar men is ingeschreven.	T2001
11	06	1940	De eerste rantsoeneringstabel verschijnt in het Belgisch Staatsblad. (per persoon en per dag in gram): brood (225) meel (170) groene koffie (12,5) gebrande koffie (10) voedingsvetten, margarine, boter reuzel en ossenvet (10) Zetmeelhoudende producten zoals crème en griesmeel van graangewassen, gort van haver, peulvruchten, rijst, vermicelli en macaroni (20) geraffineerde suiker, kristalsuiker, korrelsuiker, kandijnsuiker, <i>vergeoise</i> , en bruien suiekr (30) aardappelen (500) zachte of harde zeep, toiletzeep inbegrepen (20), tafelolie (5).	T2001
25	07	1940	Het geld verandert in waarde: 1 fr. is voortaan 8 pfennig en een Belga 40 pfennig waard.	MB17
06	10	1940	Reeds van bij de aanvang van de bezetting grijpen de Duitsers ook in wat de mis-praktijk betreft. Zo beslissen ze dat de ochtendmissen in de Sint-Pieterskerk 1 uur	T2001

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			achteruit moeten worden geplaatst omdat er geen licht mag worden gemaakt.	
27	10	1940	De stad Turnhout krijgt een bevel van het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening om broodgranen te leveren. Tot 31 december 1940 heeft men de tijd om 1.057 kilo tarwe en 291.463 kilo rogge te leveren. In het jaar 1941 zal deze levering nog vermeederen tot respectievelijk 1.586 en 437.195 kilo.	T2001
29	10	1940	Oprichting Winterhulp. Dit is zonder twijfel de bekendste organisatie inzake hulpverlening en liefdadigheid tijdens de oorlog. De nodige fondsen en goederen worden verkregen door giften van privé-personen, opbrengsten van tombola's en liefdadigheidsfeesten en levensmiddelen die op de zwarte markt worden aangeslagen.	T2001
15	11	1940	Tijdens de koninklijk feestdag is een misviering de enige plechtigheid die in Turnhout mag doorgaan. Elk dragen op uitdagende wijzen van een kenteken (...) wordt ten strengste verboden.	T2001
02	12	1940	De gemeenteraad richt een zedendienst op. Deze dienst richt gezondheidscontroles in voor alle vrouwen, die als ontucht vrouwen dienen aanzien, d.w.z. alle meisjes en vrouwen, ongehuwd of gehuwd, die zich gewoonlijk of openbaar aan ontucht overleveren, moeten zich onverwijld bij het bevoegd gemeentebestuur aanmelden en zich laten inschrijven. Volgens deze lijst van ontucht vrouwen zijn er 21 vrouwen ingeschreven. Volgens artikel 6 van de politieverordening op den zedendienst moeten zij zich tweemaal per week aan een geneeskundig onderzoek onderwerpen. Bovendien moeten, volgens artikel 9, eveneens alle vrouwen, dienststers, barmeiden, aanklosters (entraineuses) in danslokalen enz., zich onderwerpen aan gezondheidscontroles van de zedendienst.	T2001
16	12	1940	Tijdens de week van 16 tot 22 december stellen de controlediensten van het arrondissement Turnhout 24 processen-verbaal op. De volgende producten worden gedurende die week in beslag genomen: 1.200 kilo aardappelen, 1.875,5 kilo roggegraan, 49 kilo roggemeel, 5,6 kilo boter, 100 kilo rijst, 150 kilo aardappelbloem, 119,1 kilo kaas, 6 wollen pull-overs, 1 kinderkleedje, 1 pakje stopnaalden, 1 kinderbroekje, 1 flanel hemd, 1 paar dameshandschoenen en 1 doosje zwarte nestels. Het zijn allemaal goederen die aan het normale verbruik onttrokken waren en die verkocht worden op de zwarte markt tegen woekerprijzen. De prijzen waren echter niet mals op de steeds meer florerende zwarte markt: 9 BEF voor een ei, 300 BEF voor boter, 40 BEF voor een kilo koren en 300 BEF voor een kilo tabak.	T2001
31	12	1940	Turnhout telt 30.467 inwoners: 15.012 mannen en 15.455 vrouwen. 3.511 gezinnen hebben een aansluiting op het waterbedelingsnet.	MB9 + S1980-81 S1966-67
31	12	1940	De regionale politiek van de Nieuwe Orde hecht veel belang aan het gezag van de burgemeester. Een besluit van 31 december 1940 bepaalt dat de burgemeesters voortaan buiten de gemeenteraad mogen verkozen worden.	T2001
00	00	1941	De winter is zo streng dat er geschaatst wordt van Driekoningen tot 1 maart.	MB17
00	00	1941	Oprichting K.W.B. H. Hart, St. Pieter en Goddelijk Kind Jezus	S1966-67
00	00	1941	Oprichting K.W.B. St. Pieter (zie viering 021066)	S1966-67
00	00	1941	Jozef Simons schrijft 'Suza Nina' op het hoogzaal tijdens de homilies in de H. Hartkerk. Het wordt voor het eerst uitgevoerd door Jef van Mechelen. Intussen is het in 16 talen vertaald. (VVV-nieuws 1993-4)	
00	00	1941	Stichting scoutsgroep St. Frans (verkennergroep).	M
03	01	1941	De burgemeester spant zich persoonlijk in door mee te helpen bij de soepbedeling. Hij stelt daarvoor zijn timmeratelier ter beschikking. Op een groot bord op de Markt wordt het initiatief aan de bevolking kenbaar gemaakt. Men telt gemiddeld 7.500 deelnemers voor de volkssoepen en 4.500 gegadigden voor de schoolsoepen.	T2001
06	01	1941	Gelukkig heeft de strenge winter ook een positieve kant: de kinderen kunnen schaatsen op de Turnhoutse vijvers, van Driekoningen tot 1 maart.	T2001
19	01	1941	Een Turnhouts weekblad schrijft dat er een goede partij vee is aangeslagen te Turnhout. Het gaat meer bepaald om 6 paarden, 6 varkens, 3 koeien en 1 kalf dat men in eerste instantie naar Antwerpen en Brussel wou voeren om er meer geld voor te krijgen. Gelukkig kan dit in akkoord met Winterhulp vermeden worden en worden de dieren naar het Turnhoutse slachthuis en daarna naar diverse beenhouwers gevoerd, om op deze manier de behoeftigen te kunnen bevoorraden.	T2001
15	02	1941	De bevoorrading blijft de eerste en belangrijkste bekommernis van elke dag. In het voorjaar 1941 wordt de toestand kritiek. Reeds in januari wordt het in Turnhout moeilijk om nog melk te verkrijgen. Ook het vlees wordt zeldzaam en de mensen moeten voortaan lang aanschuiven bij de beenhouwer. Toevallige omstandigheden kunnen echter voor wat geluk zorgen: op 15 februari 1941 wordt een groep Duitse soldaten door Engelsen onder vuur genomen op de weg van Oosthoven naar Ravels. Hierbij komen verschillende paarden om het leven. Het paardenvlees wordt verkocht in het Kursaal, waar een lange rij mensen staat aan te schuiven.	T2001

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

18	02	1941	Elke Turnhoutenaar die een auto bezit moet die naar de Grote Markt brengen voor een openbaar onderzoek van de auto's. De Markt staat vol wagens. Het onderzoek dient voor eventuele latere opeisingen.	T2001
06	03	1941	Elke Turnhoutenaar die een paard bezit moet die naar de Grote Markt brengen. De bezetter organiseert een grote paardenmonsterring. Veeartsen keuren en duiden een aantal paarden aan die ingeleverd moeten worden tegen een bon, meestal beneden de eigenlijke waarde. Op deze manier verliezen de boeren hun beste paarden.	T2001
07	03	1941	De Militärverwaltung vaardigt een verordening uit in verband met de veroudering van de kaders van het openbaar beheer: <i>draggers van openbare functies in België moeten definitief hun ambt neerleggen op het einde van de maand tijdens dewelke zij het zestigste levensjaar voleindigen.</i>	T2001
14	04	1941	De Turnhoutse Atletiek Klub (T.A.K.) meldt bij het organiseren van een veldloop voor nieuwelingen dat <i>de helft der netto-ontvangst aan het liefdadig werk Winterhulp afdeling Turnhout zal worden uitgekeerd.</i>	T2001
14	04	1941	Joanna de Boer wordt geprofest. (Begijnhofkrant nr. 2 2002)	
01	05	1941	Kostprijs levensmiddelen: aardappelen 8 fr/kg, boter 100 fr/kg, eieren 4,5 fr/stuk, koren 20 fr/kg, rijst 40 à 50 fr/kg, koffie 150 fr/kg, hesp 115-125 fr/kg en tabak 80-100 fr/kg. (zie ook 15.03.1942)	MB18
25	05	1941	De nieuwe gebouwen op het Stokt (College) worden ingewijd.	G
28	05	1941	De bevoegdheden van de gemeenteraad worden overgedragen naar het College van burgemeester en schepenen. Op deze manier is er in feite geen democratische controle meer op hun beleid. De uitschakeling van de gemeenteraad betekent overigens ook dat de schepenen niet meer verkozen worden maar door Binnenlandse Zaken worden aangeduid. De bevoegdheid over de benoemingen van de gemeentesecretaris en –ontvanger, adjunct-politiecommissaris en gemeenteonderwijzer gaat eveneens naar de secretaris-generaal.	T2001
28	05	1941	In Turnhout wordt een Stedelijke Cultuurdienst tot stand gebracht.	T2001
15	07	1941	In het Staatsblad verschijnt een besluit van de secretarissen-generaal dat oproept om zoveel mogelijk non-ferrometalen te recupereren en op te eisen.	T2001
30	07	1941	In het Kursaal gebeurt de inzameling van koper, tin, brons, nikkel en lood. Zelfs de koperen klinken van de deuren en vensters van het stadsarchief worden op bevel van de Duitse overheid losgeschroefd. Ook andere metalen worden door de Duitsers in beslag genomen, zoals prikkeldraad dat nog veelvuldig in Turnhout aanwezig is en ter bewaring ligt in het stadsmagazijn.	T2001
30	07	1941	Het staatsblad meldt de opeising van de non-ferrometalen. De inzameling van koper, tin, brons, nikkel en lood gebeurt in het Kursaal. (zie 15.07)	MB18
02	08	1941	Inhuldiging van de elektrische tramlijn Antwerpen-Turnhout.	MB18
07	08	1941	De vereniging 'De Xaverianen' vraagt aan de Stad om een cabaret-bonte avond te organiseren ten voordele van de verschillende afdelingen van hun instelling. Bovendien zouden ze <i>in verhouding der opbrengst van dien feestavond een gift doen geworden aan de liefdadigheidsinstelling Winterhulp.</i>	T2001
11	08	1941	Plechtige inhuldiging van de Wetenschappelijke Bibliotheek Taxandria.	MB18
11	08	1941	Plechtige inhuldiging van de Wetenschappelijke Bibliotheek Taxandria. Aanwezigen waren onder andere gouverneur Grauls, het voltallige schepencollege, prelaat Versteylen, Lode Baekelmans, G. Schmoock, E. Van Hemeldonck en Jozef Simons.	T2001
23	08	1941	Rond middernacht wordt melding gemaakt van het afwerpen van 11 springbommen te <i>Hofeinde</i> , op de grens met de buurgemeente Vosselaar.	T2001
11	09	1941	Huwelijk Z.M. Koning Leopold III met mej. L. Baens.	MB18
21	09	1941	Een tiental bommen vallen op Klein-Engeland aan de Napoleonsdijk.	T2001
29	10	1941	Onder leiding van burgemeester A. Van Hoeck wordt beslist vier verbonden in de stad op te richten met als doel het bevorderen van het culturele leven in de stad en het tot stand brengen van een betere verstandhouding en samenhang. De vier verbonden, het Cultuurverbond, het Muziek-, Zang- en Toneelverbond, het Sportverbond en het Propagandaverbond bestaan telkens uit vijf bestuursleden en enkele raadgevers.	T2001
00	11	1941	Het stadsbestuur koopt het privé-zwembad Kursaal voor 3.350.000 fr. en laat herstellingswerken uitvoeren voor de beschadigingen door de brand uitgebroken in de bioscoopzaal in februari 1940. (Zwemclub Olma Turnhout 1939-1989 jubileumboek)	
01	11	1941	De militaire bevelhebber vaardigt een verordening uit waarbij de bronzen klokken in België in beslag worden genomen, uitgezonderd de klokken van beiaarden, één klok per parochiekerk en de klokken met artistieke of historische waarde. Na tussenkomst van het Belgisch episcopaat en het Vatikaan wordt deze verordening opgeschort nog voor zij wordt bekendgemaakt. In februari 1943 besluiten de Duitsers de verordening van 1 november 1941 toch door te voeren.	T2001
31	12	1941	Turnhout telt 30.529 inwoners: 15.032 mannen en 15.497 vrouwen	S1980-81
06	01	1942	Burgemeester Van Hoeck verzoekt een naamlijst aan te maken van joodse kinderen.	T2001

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

07	01	1942	Er wordt bekend gemaakt dat de Ortskommandantur te Turnhout wordt opgeheven. Burgemeester Van Hoeck richt een dankbetuiging tot de Ortskommandant en zijn staf voor de goede samenwerking.	T2001
15	01	1942	Ortskommandant Oppermann verlaat Turnhout voor Maubeuge. Bij zijn vertrek wordt hij op het stadhuis ontvangen en aldaar geprezen als een rechtvaardig man. Het stadsbestuur overhandigt hem enkele Kempische etsen van D. Baksteen als afscheidscadeau. Deze vriendschappelijke houding van de burgemeester zal hem na de oorlog zeer kwalijk worden genomen.	T2001
24	01	1942	Ingevolge de schaarste aan steenkool is de burgemeester verplicht de gemeentelijke lagere scholen en de bewaarscholen te sluiten. Aanvankelijk geldt deze maatregel tot 2 februari 1942, maar hij moet later verlengd worden tot 9 februari.	T2001
24	02	1942	Tussen de Kreisskommandantur van Turnhout en het stadsbestuur wordt overeengekomen dat voortaan in vier publieke lokalen van de stad, zijnde zaal Scala, Rubens, Onafhankelijken en Lindenhof, éénmaal per maand, op de tweede zondag, een dansfeest mag worden ingericht.	T2001
26	02	1942	Burgemeester Van Hoeck maakt volgende cijfers bekend: er zijn op dat ogenblik 30 officieren, 450 manschappen, 250 paarden en 60 voertuigen van de Duitse bezetter in Turnhout aanwezig. De officieren verblijven nog steeds in Turnhoutse herenhuizen en de manschappen worden veelal ondergebracht in de Kazerne en in verscheidene schoolgebouwen. Verder worden verschillende lokalen van verenigingen opgeëist om daar allerhande Duitse diensten in onder te brengen.	T2001
15	03	1942	De zwarte markt floreert: eieren 9 fr/stuk, boter 300 fr/kg, koren 40 fr/kg en tabak 300 fr/kg. (zie ook 01.05.1941)	MB18
04	05	1942	Een Brits vliegtuig beschiet de brandkastenfabriek Robberechts aan de Gierlesteenweg. Mogelijk was de Kazerne het echte doelwit.	T2001
17	05	1942	Het Stedelijk Sportverbond organiseert een Groot Zwemfeest ter ere van de heropening van het stedelijk zwembad Kursaal.	T2001
25	05	1942	OLMA, de Sportkring voor Leerlingen en Oud-Leerlingen van Middelbare School en Atheneum te Turnhout, wordt zelfstandig. (Zwemclub Olma Turnhout 1939-1989 jubileumboek)	
03	06	1942	In de nacht van 2 op 3 juni 1942 rond 2.15 u. grijpt boven de stad een luchtgevecht plaats tussen Britse bommenwerpers en Duitse nachtjagers. Nu vallen er bommen op het einde van de Otterstraat, evenwel zonder slachtoffers te maken.	
04	06	1942	Er komen verscherpte maatregelen tegen joden in Turnhout. Ook zij moeten voortaan de davidster dragen op hun borst. In Turnhout zouden er tijdens de oorlogsjaren in totaal een twintigtal joden zijn geweest.	T2001
01	08	1942	Het Kursaal wordt door het Stadsbestuur aangekocht. Het zwembad is door de brand van 1939 het minst beschadigd en wordt dan ook het eerste terug in werking gesteld. De stad doet de uitbating onder eigen beheer.	S1951
01	08	1942	De bevelhebber van de PLB, L. Van Even, maakt melding van het vallen van een vliegtuig: <i>Omstreeks 3.30 uur hoorden de wachters van de PLB een zware slag. Ogenblikkelijk werd de torenwacht opgebeld, welke een lichtgloed signaleerde in de richting Z.O. Daarna werden twee manschappen per moto uitgezonden om opzoeken te doen, opgevolgd door een autocamion met gezondheidspersoneel en materiaal. Na een kwartier zoeken vonden zij een vliegtuig, hetwelk gevallen was ten zuiden van de gemeente Turnhout, ter plaatse genaamd "Sevendonckse Heide". Daarna is een motorrenner teruggereden en heeft onderweg de Feldgendarmerie van de ligging van het vliegtuig ingelicht. Er zijn volgens ons drie vliegers gedood en zij zijn gans verkoold en verminkt.</i>	T2001
08	08	1942	Prinses Josephine-Charlotte bezoekt Turnhout incognito.	TZ
31	08	1942	De leerlingen van de Gemeentelijke Lagere Jongensschool moeten hun intrek nemen in de Gemeentelijke Meisjesschool in de Gemeentestraat omdat de Duitsers hun school hebben bezet. Omwille van plaatsgebrek worden nieuwe uurregelingen getroffen. De ene school krijgt les in de voormiddag, de andere in de namiddag. Wekelijks wordt van uurschema gewisseld.	T2001
05	09	1942	Men gaat over tot zeer strenge maatregelen voor overtreders die maar blijven zondigen tegen de verplichte verduistering. Bij 35 personen wordt het licht in hun woning afgesneden. Nadien moeten, in opdracht van Hauptmann Lichtscheindl, deze strenge controles op personen die niet in orde zijn met de voorschriften op de lichtafscherming, strikt verder gaan.	T2001
06	10	1942	Beruchte verordening omdat de spontane belangstelling voor de aangeboden werkgelegenheid van de Duitsers uitblijft: alle werkloze mannen tussen 18 en 50 jaar en alle ongehuwde vrouwen tussen 21 en 35 jaar, worden verplicht naar Duitsland te gaan.	T2001
11	10	1942	Zelfs de bezetter draagt zijn steentje bij. De Duitsers geven op 11 oktober 1942 een Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	T2001

			concert op de Grote Markt ten voordele van Winterhulp.	
24	10	1942	De Britten droppen nog eens iets ander bommen, namelijk een onschuldige lading strooibriefjes om de bevolking moed in te spreken.	T2001
05	11	1942	De Ortskommandantur, vanaf de bezetting ingericht in het Sint-Victorsinstituut, verhuist naar het Kasteel nabij de Grote Markt.	T2001
06	12	1942	Tijdens een bomaanval op Turnhout om 12.30 u., waar een vijftigtal Engelse toestellen aan deelnemen, vallen verschillende bommen op en rond de Gierlesteenweg. Het beoogde doel is wellicht opnieuw de Kazerne Majoor Blairon. Bij de aanval komen 36 brandbommen, waarvan er 13 ontploffen, en 2 blindgangers terecht op Turnhoutse bodem. Twee uur na de aanval ontploft nog één van de neergekomen blindgangers, maar gelukkig is iedereen in de buurt intussen geëvacueerd en maakt deze late ontploffing geen slachtoffers. Toch tellen we die dag 9 gekwetsten, waarvan 6 ten gevolge van een bom die neerkwam op de eigendom van August Dierckx aan de Gierlesteenweg nr. 109. De meeste slachtoffers zijn gewond geraakt door rondspringende glasscherven en vallende dakpannen.	T2001
31	12	1942	Turnhout telt 30.744 inwoners: 15.155 mannen en 15.589 vrouwen	S1980-81
07	01	1943	Ondanks de concurrentie tussen de twee Turnhoutse zwemverenigingen wordt er een gezamenlijk zwemfeest georganiseerd in het zwembad van het Kursaal. Het initiatief komt van OLMA-stichter Jos Swolfs.	T2001
15	01	1943	Hotel Terminus wordt opgeëist door de Duitse <i>Feldgendarmarie</i> . Voortaan doet het hotel, met naamsverandering, dienst als Casino.	T2001
22	01	1943	Overlijden pastoor-deken A. Raeymaekers.	T2001
12	02	1943	De klokken worden door de Duitsers opgeëist.	MB19
21	02	1943	Oprichting Verbroedering Stadsdiensten. De aanzet tot de oprichting van de vereniging is een voetbalwedstrijd tussen het stadspersoneel en een voetbalploeg van de Paterstraat.	HLN 181093
21	02	1943	De Verbroedering Stadsdiensten wordt gesticht onder de benaming "Sportkring Stadsdiensten". Hij groepeerde leden van het personeel der stad Turnhout en aanverwante diensten (bedienden, politie, brandweer, openbare werken, Commissie van openbarenonderstand, stedelijk en aangenomenonderwijzerskorps, provinciepersoneel, standplaats turnhout). (zie ook 30.03.1947)	S1948-49
11	03	1943	Plechtige inhaling van Z.E.H. Wouters als nieuwe deken van Turnhout en als nieuwe pastoor van de Sint-Pietersparochie. (zie ook 25.03.1957)	T2001
20	03	1943	Ook in Turnhout is de gevoerde reclamecampagne van de Duitsers, om werkvolk naar Duitsland te lokken, geen echt succes. Slechts 16 personen trekken vrijwillig naar Duitsland om er te gaan werken.	T2001
09	04	1943	1.400 nieuwe Duitsers arriveren in Turnhout. Zij worden veelal ondergebracht in Turnhoutse scholen, waaronder het St.-Jozefcollege, dat reeds voor de derde keer een Duitse bezetting kent sinds de aanvang van de oorlog.	T2001
20	04	1943	Op de lijst van Openbare Schuilplaatsen vinden we 16 schuilkelders terug, verspreid over de hele stad, die in totaal 6.455 plaatsen ter beschikking hebben: Politiegebouw Markt (160), Jezüetenklooster Herentalsstraat (135), Provinciegebouw Markt (75), Brepols Papenstraat (580), Brepols Lindekensstraat (1.000), Biermans IJzerenwegstraat (485), Van Genechten de Merodelei (900), La Turnhoutoise Korte Vianenstraat (400), Mesmaeckers Druivenstraat (460), Van Deun-Poppeliers Molenstraat (300), Statiegebouw A Statiestraat (150), Statiegebouw B Statiestraat (50), Apostoliekenschool Apostoliekensstraat (775), Kerk Onze-Lieve-Vrouw-Middelares (85), Kerk Goddelijk Kind Jezus Stwg op Oosthoven (100), Rijksmiddelbare school (800). Bij elke schuilkelder wordt toezicht gehouden door één politieagent.	T2001
26	04	1943	In Turnhout wordt een ware klopjacht gehouden naar jonge werkweigeraars. Ze worden 's morgens vroeg van hun bad gehaald om ze naar Duitsland te voeren. Ook in Beerse, een buurgemeente van Turnhout, worden werkweigeraars opgepakt en in het gemeentehuis opgesloten om 's anderendaags op transport naar Duitsland te worden gezet. Volgens een anekdote worden ze tijdens de nacht bewaakt door twee Duitsers. Deze vallen niet enkel in slaap, maar vergeten bovendien de deur op slot te doen. Alle gevangenen, op twee na, kunnen ontsnappen.	T2001
07	06	1943	Door de Duitse bezetter wordt opgemerkt dat de Turnhoutse bevolking het bij luchtalarm ontbreekt aan de nodige veiligheid. Er wordt nogmaals aan herinnerd dat straten en pleinen onmiddellijk dienen verlaten te worden bij luchtalarm.	T2001
11	06	1943	In de nacht van 11 op 12 juni signaleert de torenwacht van St.-Pieter brand ter hoogte van het gehucht Weelde-Statie. Na het alarmsignaal rukt onmiddellijk de <i>motorestafette</i> uit om de nodige verkenningen te doen. Via de telefoon berichten ze dat een groot aantal brandbommen is uitgeworpen op Weelde-Statie.	T2001
28	07	1943	Maar liefst 16 inwoners van Turnhout staan terecht als <i>regelmatig opgevorderde de Erik Adriaensen</i> , "Turnhout in het verleden", 2006.	T2001

			<i>voorschreven bewakingsdienst der Boerenwacht NIET te hebben vervuld. Zeven leden worden veroordeeld tot een boete van 182 BEF of acht dagen cel.</i>	
30	07	1943	Tijdens de nacht van 30 op 31 juli werpen geallieerde vliegtuigen voor de eerste keer boven weiden en akkergronden in het arrondissement Turnhout tinhoudende zwarte strookjes papier in grote getale neer. De strookjes zijn 1 tot 1,5 cm breed en 15 tot 20 cm lang. Volgens de Feldgendarmerie moeten deze tinhoudende strookjes papier dienen om de veestapel te vernietigen. De landbouwers worden dan ook aangemaand deze strookjes meteen te verzamelen en in te leveren. De waarheid lag echter anders: in werkelijkheid waren deze strookjes bedoeld om de Würzburg-radars te ontregelen. Zij zorgden namelijk voor witte stippen op het radarscherm zodat de Duitse nachtjagers niet behoorlijk konden geleid worden.	T2001
31	12	1943	Turnhout telt 30.932 inwoners: 15.239 mannen en 15.693 vrouwen	S1980-81
00	00	1944	Leopold III zit vast in Duitsland; Prins Karel wordt regent van België.	D
00	00	1944	Achter de begijnhofkerk worden loopgrachten gegraven. Er wordt hevig gevochten.	G
00	00	1944	Tot het schooljaar 1944 telde de Apostolische School 660 afgestudeerde missionarissen.	G
01	01	1944	Van 1 januari 1944 tot 31 mei 1944 treden er in Turnhout acht boerenwachters in dienst. Deze wachters krijgen ter verdediging de beschikking over een vuurwapen. Ongeveer 300 Turnhoutse boeren zijn bereid 150 BEF te storten om gedurende de vijf wintermaanden deze bestendige Boerenwacht aan te stellen.	T2001
31	01	1944	Het schepencollege besluit de in 1938 opgerichte bibliotheek van de plaatselijke afdeling van het Willemsfonds in de Gemeentestraat nr. 5 nog dit jaar aan te nemen als openbare bibliotheek. Dit is naast de gemeentelijke bibliotheek in het Steentje de tweede door de gemeente gefinancierde bibliotheek.	WO2
06	02	1944	Onderwijzer en toneelspeler Theo Op de Beeck krijgt de leiding van de algemene culturele werken van de stad.	WO2
22	02	1944	Theo Op de Beeck legt de eed af als schepen van kunst en cultuur.	WO2
29	05	1944	Het Vlaamse Kruis richt in Turnhout op de Grote Markt een demonstratie in van <i>eerste hulp bij ongevallen</i> .	T2001
30	05	1944	Commandant Leopold Van Even van de PLB geeft om 8 u. 's avonds in het Kursaal een publieke voordracht over het luchtgevaar en de genomen voorzorgsmaatregelen.	T2001
03	06	1944	Begrafenis van advocaat Louis Boone. Hij was lid van zowat alle Turnhoutse verenigingen. De kerk is afgeladen vol. Bij het verlaten van het sterfhuis in de Herentalsstraat 24 wordt vastgesteld dat de lijkwagen defect is. Commissaris Van Calster zorgt ervoor dat zes agenten de kist naar het kerkhof dragen.	WO2
06	06	1944	Openstelling van het zwembad en het sportstadion in het stadspark. De burgemeester beveelt politietoezicht op 'degelijke badpakken' en verbiedt zonnebaden. De tarieven voor het zwembad worden bepaald op 5 BEF voor personen boven de 14 en 3 BEF onder de 14 jaar. Toeschouwers in het sportstadion moeten 1 BEF betalen. Na 5 uur is de inkom gratis.	WO2
01	09	1944	Alle Turnhoutse scholen zijn door de bezetter in beslag genomen. Gekoppeld aan de zware bezetting is het probleem van de woningnood: de bevolking van Turnhout is in vier jaar tijd vermeerderd van 30.285 inwoners op 31 december 1939 tot 31.035 op 31 december 1943.	T2001
03	09	1944	In de nacht van 3 op 4 september ontstaat, tengevolge van de angstpsychose rond de bevrijding, een vuurgevecht tussen de feldgendarmen en de Duitsers die in Sint-Victor en op het Begijnhof gelegerd zijn, waarbij zich aldaar nieuw aangekomen troepen mengen, wier trein achter het Begijnhof was aangekomen.	S1948-49
04	09	1944	Op het Stokt, op het domein der EE. PP. Jezuiten worden 7 jonge mannen gefusilleerd. De eigenlijke drijfveer tot deze wandaad blijft onopgehelderd. Was er werkelijk een poging geweest van enkele dezer jonge mannen, om wapens en munitie te bemachtigen? Of hadden overprikkelde zenuwen van een woedende vijand slechts het voorwendsel nodig van een gewaand vergrijp? Zeker is het nochtans dat drie toevallige voorbijgangers, waaronder twee jongens van Vosselaar, bij een ander groepje van vier personen worden gevoegd, dat reeds eerder op de openbare weg was gegrepen. Zonder vorm van proces worden allen nabij een bosje neergekogeld en ter plaatse begraven.	S1948-49
19	09	1944	Rond 2 uur van de namiddag doet een vreselijke mare de ronde. Geheel het oostelijk stadsgedeelte moet naar het westelijk deel ontruimen. Zij die het beleven, zullen niet licht de tragische en ook de komische taferelen vergeten, die zich daarbij afspelen.	S1948-49
23	09	1944	De mannelijke bevolking tussen de 15 en de 65 jaar mag niet meer op straat. Men voelt zich als muizen in de val.	S1948-49
24	09	1944	Rond 10 na 10 komt vanuit Vosselaar een auto van de Witte Brigade de De Merodelei opgereden met de nationale vlag. Weldra (rond 11.40 u.) worden zij gevolgd door de eerste Britse tanks van het B-squadron, deel van de 49 ^{ste} Britse West Riding Division,	WO2

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			onder leiding van de kolonels Newton en Eykin. Luitenant George Bowman is één van de eerste geallieerde soldaten in de stad. Vrij snel volgen de 156 ^{ste} Field Company van de Royal Engineers, de Royal Scotch Fusilliers en andere eenheden.	
24	09	1944	Rond 10 uur in de voormiddag rijden de eerste Engelse verkenningstanks Turnhout binnen. De nacht voordien hebben de Duitsers heimelijk de stad verlaten om zich achter de vaart te gaan verschansen. Daarmee ligt onze stad in de eerste gevechtlijn en de kwade gevolgen daarvan zal men spoedig ondervinden als obusontploffingen in enkele stadsgedeelten slachtoffers maken.	S1948-49
25	09	1944	Radio New York deelt in het Duits mee: 'De Engelsen hebben halfweg tussen Antwerpen en Eindhoven de stad Turnhout bereikt...' Om 6 uur 's avonds waren de Gazet van Antwerpen en De Volksgazet al te koop met een bijdrage over de bevrijding van Turnhout.	WO2
13	10	1944	Rond de middag van 13 oktober valt de eerste V1 bom op Antwerpen. Van dat ogenblik af kan men deze monsters herhaaldelijk in het Turnhoutse luchtruim waarnemen. Een goed twintigtal komen op het grondgebied terecht zonder noemenswaardige schade aan te richten.	S1948-49
31	12	1944	Turnhout telt 31.230 inwoners: 15.338 mannen en 15.892 vrouwen	S1980-81
00	00	1945	Kerkhof Sint-Pieterskerk: een aantal gebeenten wordt opgegraven en bijgezet aan de voet van het monument.	G
00	00	1945	Baron Frans van de Bergh richt Alto op.	I
00	00	1945	In het Sint-Elisabethziekenhuis worden 3.548 zieken verpleegd met in totaal 65.350 verpleegdagen. (zie ook 1935-40)	S1959-60
03	01	1945	De bevrijding brengt geen verbetering in de kolenbevoorrading. Een honderdtal vrouwen manifesteert in Turnhout voor een betere bevoorrading van kolen en boter voor de bevolking. Ze stappen op van de Merodelei naar het Stadhuis, waar een delegatie van een zestal vrouwen ontvangen wordt door de burgemeester.	T2001
04	01	1945	De burgemeester klaagt over het feit dat er nog steeds steenkool op de zwarte markt te verkrijgen is en dat de prijzen bovendien uitermate hoog zijn.	T2001
07	01	1945	Overlijden Baron François du Four.	TZ
16	03	1945	Er valt een, door het afweergeschut van Ravels, getroffen vliegende bom neer op twee alleenstaande boerderijen van de Kastelijn, nabij de vaart, en velt 9 burgers.	S1948-49
11	04	1945	Kamiel Van Baelen sterft in Dachau aan de gevolgen van vlektyphus en uitputting. (zie 15.08.1915)	stefanbrijs.be + MB15
08	05	1945	Eindelijk volgt de onvoorwaardelijke capitulatie van Duitsland. Het geeft andermaal aanleiding tot een dagenlange feestroes waaraan duchtig wordt deelgenomen door de troepen van de bevrijding die hier nog in groten getale verblijven. Turnhout had het er goedkoop af gebracht in weerwil van de sombere bedreigingen van de laatste oorlogsdagen. De gelovige bevolking schreef het gelukkig ontsnappen aan de verwoesting toe aan O.L.Vrouw van Bijstand uit de St.-Theobalduskapel. Later zou het zijn diepe dankbaarheid daarvoor uiten door het inrichten van een echt kempische en zeer artistieke Maria-stoet. De betaalde tol was zeer duur aan leed en verloren levens. De oorlogswaanzin kostte aan onze bevolking 148 doden en 18 vermisten. Aan dit dodental zouden nog een 20-tal namen moeten worden toegevoegd: oostfrontstrijders, burgers die op hun vlucht naar Duitsland omkwamen, enz.	S1948-49
08	10	1945	Pastoor Hubert Misonne van de O.L.Vrouw-Middelareskerk gaat in Antwerpen de klokken herkennen die in Hamburg teruggevonden zijn.	TZ
08	10	1945	Jos de Beer, voorzitter van de klokkencommissie weet de klokken terug te vinden in Hamburg. Op maandag 8 oktober 1945 komen in Antwerpen aan boord van de <i>Ley</i> 738 klokken terug, waaronder de zes klokken van Turnhout. Pastoor Misonne neemt ze in Antwerpen in ontvangst. De Amerikanen brengen de klokken met vrachtwagens naar Turnhout.	T2001
28	10	1945	In de stad wordt een groot klokkenfeest georganiseerd. In een door Remi Lens ontworpen stoet worden de klokken door de voornaamste straten van Turnhout gevoerd. In een bijhorende folder staat te lezen: <i>Onze laatste weggevoerde Parochianen uit hun ballingsoord teruggekeerd. De zes geroofde klokken van onze Middelaarestoren, taaie pelgrims, bronzen herauten van het turnhoutsch geloof uit hun gevaarvolle reis door het heidenland in de haven van Antwerpen en in hun geliefde parochie veilig aangeland.</i>	T2001
31	12	1945	Turnhout telt 31.566 inwoners: 15.516 mannen en 16.050 vrouwen. Er zijn 310 huwelijken en 1 echtscheiding.	S1980-81 S1946-47
00	00	1946	Er zijn 1.000 abonnees aangesloten op de Turnhoutse telefooncentrale.	S1961-62
00	00	1946	Hoekbeeldje O.L.V. met Kind Jezus Otterstraat-Beekstraat voor bescherming tijdens de oorlog.	G
00	00	1946	Kan. J.E. Jansen schrijft 'Turnhout en De Kempen'.	MB18

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	00	1946	Oprichting Veloclub Turnhout-Oost (zie 1971)	
00	00	1946	Oprichting vriendenkring personeel Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (zie 1971)	
00	00	1946	Oprichting vereniging pasteibakkers. (zie 1971)	
00	09	1946	In Turnhout zijn 806 werklozen: 683 mannen en 123 vrouwen.	S1946-47
08	09	1946	25-jarig jubileum van de 'Verenigde Coiffeurs' met ontvangst op het stadhuis.	S1946-47
06	10	1946	Inhuldiging van Z.E.H. Van der Auwera, Pastoor van Sevendonk	S1946-47
24	11	1946	Gemeenteraadsverkiezingen. Slechts 2 politieke partijen: de B.S.P. en de C.V.P. De C.V.P. bekommt 11.569 stemmen (66,13%) en heeft recht op 13 van de 19 te begeven zetels. De nieuwe burgemeester wordt H. Bauweraerts, een middenstander. Hij volgt A. Van Hoeck op, eveneens een middenstander.	T1995
12	12	1946	August Cornelissen start met een eigen confectiebedrijf. Hij verkiest te pionieren met loonconfectie. (Turnhout Magazine jaargang 1 nr 4)	
31	12	1946	Turnhout telt 31.806 inwoners: 15.683 mannen en 16.123 vrouwen Er zijn 270 huwelijken en 4 echtscheidingen. Dhr. Alfons Van Hoeck, was burgemeester van 1 januari 1933 tot 31 december 1946.	S1980-81 S1946-47
00	00	1947	Reorganisatie (zie 1937) of oprichting van de Verenigingen voor Vreemdelingenverkeer. De Stad Turnhout is één van de eerste in de Provincie om de VVV op te richten, onder voorzitterschap van L. Peeters, Schepen van Onderwijs en Schone Kunsten.	S1950-51
00	00	1947	Koningin Wilhelmina wil het stoffelijk overschot van Filips Willem (overleden 20.02.1618), zoon van Willem de Zwijger, laten overbrengen van Diest naar het Koninklijk Mausoleum in Delft. In Turnhout berust echter een testament (archieff). Zijn laatste wens was begraven te worden in een katholieke kerk in Diest, Orange, Breda of Lons-le-Saunier.	N
00	00	1947	In België zijn 37 kloosters van de Arme Klaren. (Een blik op de Clarissenorde 1975)	
00	00	1947	Oprichting wijkcomité Patersstraat. (zie 1972)	
00	00	1947	Een begijntje verdient 4 fr. per uur voor het hostiebakken. Ter vergelijking: een leerjongen verdient 5 fr. per uur, een volle gast 18 fr. per uur. Een groot brood kost 8 fr. en een liter melk 8,75 fr.	T1999
26	01	1947	Plechtige aanstelling en inhaling ten stadhuize van dhr. Henri Bauweraerts, 8 ^{ste} Burgemeester van Turnhout sedert 1830.	S1946-47
30	03	1947	Op de algemene vergadering van de "Sportkring Stadsdiensten" wordt besloten de benaming te veranderen in "Verbroedering Stadsdiensten", gezien de kring stilaan bedrijvig werd op verlerlei gebied. Zo worden thans jaarlijks een drietal voordrachtavonden ingericht, een filmavond, twee of drie feestavonden, twee grootse kinderfeesten. Tevens worden verschillende reizen en fiets-uitstappen belegd en in het zomerseizoen wordt aan voetbal gedaan. Op het huidige ogenblik groepeerde de kring 320 leden. (zie ook 21.02.1943)	S1948-49
19	05	1947	Z. Exc. Minister R. De Man, Minister van Wederopbouw, komt de eerste steen leggen voor de opbouw van 40 stadswoningen op het Stokt.	S1946-47
12	06	1947	Mevr. Barones De Fierlant overlijdt. Met haar sterft in Turnhout de naam uit van een patriciërsgezicht dat sinds de 17 ^e eeuw van uit 's Hertogenbosch in onze stad gevestigd werd. Zij was de echtgenote van dhr. Baron G. de l'Escaille de Lier.	S1946-47
26	06	1947	Grote Wapenschouw, eedaflegging van officieren en onderofficieren en demonstratie van drill en oefeningen door de soldaten, die hun 6 weken training hebben voleind in het 3 ^e C.V.E.O., en thans naar Duitsland zullen vertrekken.	S1946-47
06	07	1947	Plechtige autowijding op de Markt, vanwege de Broederschap St. Christoforus.	S1946-47
03	08	1947	Jubileum 75-jarig bestaan der "Koninklijke Maatschappij De Xaverianen" – ontvangst ten stadhuize, groot festival. (zie 1868 !)	S1946-47
03	08	1947	Plechtige onthulling – in de Kazerne – van het monument voor de gesneuvelden van het 8 ^e Linie Regiment.	S1946-47
21	08	1947	Geboorte van een zevende zoon in de familie Debusscher-Van Durme, Schorvoirt 191. De heer Burgemeester, als afgevaardigde van Z.K.Hoogheid de Prins Regent, fungeert als Peter. Het kind ontvangt de naam: Karel, Leopold, Henri.	S1946-47
13	09	1947	Op 13 en 14 september 1947 herdenkt de firma N.V. Brepols haar 150-jarig bestaan, met op zondag 14 september een prachtige historische stoet die door de straten van Turnhout trekt.	S1947-48
12	10	1947	De heer E.C. Verrees wordt gevierd als 25 jaar Bestuurder-Professor aan de stedelijke Muziekacademie. Een buste wordt hem als herinneringsgeschenk aangeboden.	S1947-48
04	12	1947	In het stadhuis wordt overgegaan tot de heroprichting van het Plaatselijk Comité voor Toerisme. Schepen L. Peeters wordt tot Voorzitter aangesteld, Marcel Sas, stadsbeambte, tot secretaris. Al wat te Turnhout met toerisme iets te maken heeft of er belang bij heeft is in het comité vertegenwoordigd.	S1947-48
30	12	1947	Een bestendig bureel voor sociale dienst wordt op het 'Steentje' ingericht. Op 30 december 1947 wordt mej. Verelst T. Ph., sociale assistente, als dusdanig	S1947-48

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			vastbenoemd om deze dienst te verzekeren.	
31	12	1947	Op voorschrift van de Hogere Overheid wordt overgegaan tot de algemene volkstelling (sedert 1930 niet meer gehouden) en tot hernummering van de huizen.	S1947-48
31	12	1947	Turnhout telt 31.942 inwoners: 15.760 mannen en 16.182 vrouwen.	S1980-81
			In 1947 stierven 399 Turnhoutenaars, 215 mannen en 184 vrouwen, waarvan 47 kinderen beneden de 1 jaar en 16 kinderen tussen 1 en 10 jaar.	S1946-47
			Er werden 270 huwelijken gesloten en 3 echtscheidingen uitgesproken.	S1947-48
			In 1947 waren de stedelijke muziekacademie 315 leerlingen ingeschreven.	
			De stedelijke tekenacademie telde 160 leerlingen.	
31	12	1947	Turnhout telt 7.662 woongelegenheden en 9.506 gezinnen, wat een tekort betekent van ruim 1.500 woongelegenheden.	S1958-59
00	00	1948	De gemiddelde bevolking van de gevangenis wordt op 190 geschat. Het regiem is merkkelijk vermilderd: door veroordeelden worden aan medegevangenen taalcursussen gegeven, voordrachten over geschiedenis, letterkunde enz...De bezoeken in de gekende celletjes werden afgeschaft en vervangen door bezoeken in een zaal, aan tafeltjes (onder toezicht). Filmvoorstellingen werden regelmatig ingericht. De borstelmakerij, voor een tiental jaren ingericht, en waarin meestal de zwaarder-veroordeelden werkzaam zijn, is zeer bedrijvig. De borstels, van allerlei slag, worden meest aan openbare besturen verkocht. Een sociale dienst werd voor de behoeftige gevangenen ingericht met medewerking van verschillende meer begoede gedetineerden.	S1948-49
00	00	1948	Pieter Corbeels krijgt een eerste gedenksteen in de hal van het oude stadhuis.	G
00	00	1948	Invoering stemrecht voor vrouwen.	D
01	01	1948	Op het Stokt werden 40 nieuwe woningen gebouwd. Rond Nieuwjaar 1948 kunnen de eerste gezinnen deze betrekken.	S41946-47
20	01	1948	Overlijden Jozef Simons te Turnhout. (zie ook 21.05.1888)	G + WW
20	01	1948	Overlijden Jozef Simons, de gekende Kempische schrijver. Hij kwam zich kort na de oorlog 14-17 vestigen in Turnhout als afdelingsleider van de firma J. Van Mierlo-Proost. Hij wordt begraven op 24 januari 1948 onder overweldigende belangstelling van gans het letterkundige en kunstminnende Vlaanderen. Op zijn graf worden talrijke en ontroerende lijkreden uitgesproken en legt men een simpele garve van hei en brem. (volgens Toerisme info 2004/3: Hij was sedert 1932 werkzaam in het uitgeversbedrijf J. Van Mierlo-Proost nv)	S1947-48
20	01	1948	Overlijden te Turnhout van Jozef Simons. Minder bekend is misschien dat Jozef Simons doctorandus was in Archeologie en Kunstgeschiedenis.	DAG
11	03	1948	Field Marshall Montgomery brengt een kort bezoek aan de kazerne. Het schepencollege gaat de veldmaarschalk daar begroeten. Door de militaire overheden kan niet bereikt worden, door de korte tijd waarover men schikt, dat de veldmaarschalk ten stadhuize ontvangen kan worden.	S1947-48
11	04	1948	De nieuwe ophaalbrug aan Brug II wordt plechtig ingehuldigd.	S1947-48
09	05	1948	Overlijden E.H. Kan. J.E. Jansen, stadsarchivaris.	S1948-49
08	06	1948	Overlijden Joannes Baptista Marsboom, stadssecretaris, op 48-jarige leeftijd. De heer Marsboom was in dienst der Stad Turnhout sedert 1917. Hij kwam reeds op 17-jarige leeftijd als klerk op het stadhuis en maakte spoedig grote vorderingen. In 1926 werd hij tot bureelhoofd aangesteld. In 1940 werd hij bevorderd tot stadssecretaris.	S1947-48
26	06	1948	Op 26-27-28 juni 1948 had de grootse en plechtige herdenking plaats van de Boerenkrijg. Dit jaar immers was het 150 jaar geleden dat onze jongens streden en offerden 'voor outer en heerd'.	S1947-48
01	07	1948	Overlijden Emiel Flerackers te Antwerpen (zie ook 17.04.1877) Na de klassieke humaniora trad hij in 1899 te Aarlen binnen in de "Societeit van Jezus" (Jezuïetenorde). In 1904 werd hij surveillant en leraar Nederlands in het college te Aalst. Tijdens die periode schreef en publiceerde hij reeds verzen. Van 1908 tot 1910 was hij klastitularis in het college te Turnhout. In 1910 verscheen als feuilleton in het weekblad "De Kempenaar" de eerste versie van "Reineke Vos in de Kempen". Van 1910 tot 1914 studeerde hij te Dublin (Ierland) theologie. Hij werd er priester gewijd op 27 juli 1913. Tijdens het begin van de eerste wereldoorlog (1914-1915) verbleef hij in Nederland. Ondertussen was hij medewerker geworden van "De Bode van het Heilig Hart", waarin hij zijn hele leven lang zou blijven publiceren en waarin het meeste van zijn werk verscheen. Hij werd terug leraar te Turnhout, later te Antwerpen. Op het einde van zijn leven verhuisde hij opnieuw naar zijn geboortestad, waar hij op 1 juli 1948 overleed. Naast zijn ontelbare gedichten en verhalen schreef Emiel Flerackers nog toneelstukken, stelde hij schoolboeken samen en vertaalde hij anderstalig werk. Het thans bijna vergeten oeuvre van deze fijnzinnige humoristische moralist was indertijd zeer populair bij het katholieke Vlaamse lezerspubliek.	stefanbrijs.be

			http://users.pandora.be/louis.jacobs/Fleerackers.html	
30	08	1948	Er wordt een prijskamp uitgeschreven voor de bouw van een nieuw stadhuis.	S1961-62
31	12	1948	Turnhout telt 32.429 inwoners: 16.071 mannen en 16.358 vrouwen	S1980-81
			In 1948 werden er 247 huwelijken gesloten en 4 echtscheidingen uitgesproken.	S1948-49
00	00	1949	De VVV laat 80.000 plakzegels drukken door de firma Brepols met het opschrift "Bezoekt Turnhout". Deze uitgave kent een groot succes en onze plakzegels worden gebruikt voor correspondentie met haast alle werelddelen.	S1950-51
00	00	1949	In 1949 werd slechts één koe doodgeblikemd; één landbouwbedrijf werd door brand geteisterd, waarbij een schuur in de Slagmolenstraat, met gans de oogst en het alaam werd vernield. Een paar landbouwbedrijven zagen een deel van hun labeur- en weideland voor publiek nut onteigenen, om de opbouw van het nieuwe gezondheidscentrum (einde Rubensstraat) mogelijk te maken.	S1949-50
00	00	1949	In Turnhout zijn 9 kermissen: Grote Jaarlijkse Kermis: 's Zondags na 15 augustus, 8 dagen Karnaval: zondag, maandag en dinsdag voor aswoensdag Klein Kermis: zondag na Sacramentsdag Lokeren Kermis: Met of na Sint Jan (24 juni) Zevendonck Kermis: zondag met of na 16 juli Oosthoven Kermis: veertien dagen voor Turnhout Kermis Wieltjens Kermis: 1 ^e zondag van september Buiten Kermis: zondag na 9 oktober Otterstraat Kermis: met Sinksen	S1949-50
00	00	1949	Mariabeeld hoek Mermansstraat-Graatakker.	G
00	00	1949	Nieuwe uitbreiding van het kerkhof en aanplanting van 60 populieren.	
06	03	1949	25-jarig jubileum van de Bond der Kroostrijke Gezinnen met ontvangst ten stadhuize.	S1948-49
13	03	1949	Het stadsbestuur schenkt een levend hert aan de kazerne ter gelegenheid van het aanvaarden van het peterschap. Lange tijd heeft het hert een stal aan de kazerne-ingang van de Lokerenstraat.	TT
13	03	1949	Overhandiging aan het garnizoen door de Stad en de Maatschappijen van het levend hert "Bambi" – symbool der stad, bij gelegenheid van de soldatenweek en de actie van M.I.L.A.C.	S1948-49
00	05	1949	Het patronaat (van de vrouwelijke Derde Orde) wordt tot een chirogroep omgevormd, hoewel deze zeker tot in 1956 niet aangesloten is bij een nationale beweging.	P
09	05	1949	Overlijden Z.E.H. Kan. Jansen Petrus Josephus Maria, stadsarchivaris en conservator van het stedelijk museum Taxandria, op 77-jarige leeftijd.	S1948-49 + WW
31	07	1949	Onthulling monument Jozef Simons aan het Kasteel (zie 1888). Beeldhouwer: Albert Poels (Toerisme info 2004/3) Zangtornooi van het Vlaams-Nationaal-Zangverbond In 1949 wordt, door toedoen van zijn vriend Steven Debroy, een monument opgericht voor Jozef Simons in Turnhout. (home.scarlet.be)	G
04	09	1949	Uitzending door het N.I.R. van de hoogmis uitgevoerd door het koor der Sint Pieterskerk. De driestemmige mis ter ere van de H. Geest door Marinus De Jong werd keurig uitgevoerd.	S1949-50
18	11	1949	Aanvang der werken voor het nieuwe geneeskundig centrum (St.- Elisabethziekenhuis) en steken der 'eerste spade' door Z. Exc. Minister Van Glabbeke, Minister van Volksgezondheid en van het Gezin. (tekst redevoering in stadsverslag) "De sanitaire uitrusting van België genaakt op het huidige ogenblik slechts het onvoldoende cijfer van 3,4 bedden voor 1.000 inwoners. Ons Land moet er naar streven dit cijfer te verbeteren en het geleidelijk te brengen tot een minimum van 4,5 bedden voor 1.000 inwoners.	S1949-50
18	11	1949	Besluit waarbij de stad vanaf 1 oktober 1949 wordt geklasseerd in de categorie van 50.000 naar 80.000 inwoners. (staatsblad 01.12.1949)	S1949-50
20	11	1949	Uitzending door het N.I.R. van de hoogmis vanuit Sint Viktor. Fijn verzorgde gregoriaanse zangen.	S1949-50
21	11	1949	Raymond Peeters wordt benoemd tot stadsarchivaris, met de wedde van Bureelonderhoofd. Hij is geen nieuweling op het archief. Hij vervulde er het ambt van hulp-archivaris sedert 1940.	S1949-50
31	12	1949	Turnhout telt 32.624 inwoners: 16.211 mannen en 16.413 vrouwen	S1980-81
00	00	1950	De Turnhoutse maatschappij voor Goedkope Woningen bouwt een gans nieuwe wijk in de Begijnendreef, waar 69 woningen worden opgetrokken; hier moeten we vooral de aandacht vestigen op de woningen voor 'ouden van dagen' die op een stemmig pleintje werden opgetrokken en verhuurd worden aan gepensioneerde ouderlingen (koppels). Het ontwerp is weerom van architect Peeters. Intussen werd in de Kruisbergstraat aangevangen met een reeks van 24 woningen, ter vervanging van de houden krotwoningen die aldaar nog stonden van na de oorlog	

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			1914-18. De bewoners hiervan werden overgeheveld naar de stadswoningen op de Laguit.	
00	00	1950	Koningskwesie – regeringsperiode Boudewijn I begint.	D
00	00	1950	Oprichting houthandel Wouters N.V. (Zierenbosstraat)	I
00	00	1950	Er zijn nog 10 begijntjes op het begijnhof	S1950
00	00	1950	De beplanting en aanleg van het stadspark worden verder uitgevoerd. De wegen worden verhard en twee nieuwe bruggen worden gebouwd over de Aa. Er wordt begonnen met de werken voor het graven van de vijver (2 ½ ha) en met het ophogen van de terreinen voor de tennisvelden. De kindertuin wordt aangevuld met een schuif-af, vier touters, en een reuzenpas. Dit alles werd gemaakt door eigen techniekers.	S1949-50
00	00	1950	De stand der werkloosheid is abnormaal hoog. De bedrijfstakken: glas, diamant, metaal en tabak zien hun productiviteit fel ingekrompen. De devaluatie van de Nederlandse gulden heeft een reële loonsvermindering voor de Belgische grensarbeiders tot gevolg, zodat deze voor de meerderheid het werk stilleggen. Ingevolge de werkloosheid die in 1950 het cijfer bereikt van de ergste crisisjaren in België, is de koopkracht wel erg verminderd. De concurrentie is ten top gestegen. Enorme bedragen worden besteed aan vermaak en genot, aan kansspelen, loterijen en pronostieken. Het familiaal leven maakt een crisis door en veel minder dan vroeger wordt het nodige besteed aan verbetering en verfraaiing van eigendom en binnenhuis.	S1950
00	00	1950	In het Sint-Elisabethziekenhuis worden 5.869 zieken verpleegd met in totaal 72.354 verpleegdagen.	S1959-60
00	00	1950	Bij Gazelec kent men reeds uurlonen van 22 fr.	T1999
20	02	1950	De Verbodering Stadsdiensten organiseert een voordracht-avond door de heer Ernest Claes, letterkundige.	S1949-50
07	03	1950	De jury ontvangt 14 ontwerpen voor de bouw van een stadhuis en bestuursgebouw.	S1950
12	03	1950	Volksraadpleging over de koningskwesie.	S1949-50
12	03	1950	Volksraadpleging over de koningskwesie	S1950
18	03	1950	De reizende beiaard komt te Turnhout. Een recital wordt gegeven door de heren Staf Nees, stadsbeiaardier en directeur der beiaardschool te Mechelen, en door Marcel Trimbos, stadsbeiaardier al hier.	S1949-50
30	04	1950	Een tiental koningsgezinde Turnhoutenaars rijden met drie auto's naar het Zwitserse Pregny, om er de koninklijke familie te bezoeken die na de Duitse bezetting en de deportatie niet naar België was teruggekeerd. De Zwitserse overheid had het kasteel van Pregny ter beschikking gesteld van koning Leopold III en zijn familie. Als aandenken overhandigde François Boone het eerste exemplaar van het boek "Turnhout en de Kempen" aan koning Leopold.	GVA 090893
08	07	1950	Onthulling van een symbolische begraafplaats op het kerkhof voor de slachtoffers van beide oorlogen.	S1950
09	07	1950	Eeuwfeest van het Sint-Jozefcollege.	S1950
22	07	1950	Op 22 en 23 juli worden de Belgische Kampioenschappen zwemmen betwist in het stadspark.	S1950
24	07	1950	Aanbesteding 26 stadswoningen in de Lodewijk De Koninckstraat. Op de Laguit worden 15 stadswoningen gebouwd.	S1950
30	07	1950	Grootse Koningshulde ingericht door het stadsbestuur.	S1950
16	08	1950	Een dagelijkse hely-postdienst beschikt over een aangelegde landingsplaats voor 'helicopter' naast de tennisterreinen in het stadspark.	S1950
31	08	1950	Vanaf 1 september 1949 tot 31 augustus 1950 worden in het Stadspark 8.945 ligbaden genomen.	S1949-50
22	09	1950	Bevrijdingsfeesten. Kursaal: gratis bonte avond aan de bevolking, waarna groot volksbal.	S1950
27	10	1950	Herdenking van de Slag van Turnhout (27.10.1789)	S1950
31	12	1950	In 1950 zijn er in Turnhout 241 huwelijken, 9 echtscheidingen en 600 geboorten (298 mannen en 302 meisjes).	S1950
31	12	1950	Turnhout telt 32.776 inwoners: 16.292 mannen en 16.484 vrouwen. 4.825 gezinnen hebben een aansluiting op het waterbedelingsnet. Er verblijven nog slechts 10 begijntjes op het hof.	S1950-51 S1966-67
00	00	1951	Het stadsbestuur koopt het Huis Metten Thoren aan.	G
00	00	1951	Het Sint-Elisabethziekenhuis in de Rubensstraat in opbouw.	TZ
00	00	1951	Oprichting Turnhoutse afdeling van de Kristelijke Bond van Gepensioneerden (zie ook 171066)	S1966-67
00	00	1951	A. Van Dyck sterft aan Leukemie. (zie 270351)	G
06	01	1951	Eerste steenlegging van 69 huizen in de Begijnendreef, ten laste der Turnhoutse Maatschappij voor Goedkope Woningen, in aanwezigheid van Z. Exc. Minister A. De Taeye en Z. Exc. Minister A. De Boodt. (toespraak in stadsverslag)	S1950-51

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

20	01	1951	Prinses Josephine-Charlotte bezoekt de eeuweling (vaderke Penen).	TZ
20	01	1951	Prinses Josephine-Charlotte bezoekt Turnhout – toespraak burgemeester in stadsverslag.	S1950-51
04	03	1951	Viering van Turnhout's honderdjarige "Vaderke Penen" op het Kasteel. Plechtige H. Mis, ontvangst ten Stadhuize, triomfstoet, banket, wijkfeesten.	S1950-51
14	03	1951	Te 9 u. 48' 34" Greenwich tijd (10 u. 48' 34" Belgische tijd) wordt vrijwel over gans West-Europa een aardshok waargenomen welke ruim 6" aanhoudt. Het epicentrum dezer aardbeving, aldus de bevoegde instanties, zou in het Eiffelgebergte (West-Duitsland) gelegen zijn.	S1950-51
27	03	1951	Overlijden Albert Van Dijck, schilder uit Turnhout, te Antwerpen. Hij wordt begraven te Schilde.	WW S1950-51
30	04	1951	De Firma Smet, Dessel, begint met het boren van een put, diep: 20,89 m., met een opbrengst van 20.000 liter per uur. Deze put zal de beide open zwemkommen in het stadspark van water voorzien wat een grote besparing betekent voor de drinkwaterbedeling.	S1950-51
17	06	1951	Plechtige inhaling van Z.E.H. P. De Vel, als pastoor van de parochie Goddelijk Kind Jezus.	S1950-51
15	07	1951	Eerste doortocht van de Vaart (zwemfeest), ingericht door T.Z.V.	S1950-51
15	07	1951	Plechtige proclamatie van de stadsmuziekacademie. 240 leerlingen, 59 jongens en 181 meisjes, krijgen les van 8 leraars en de bestuurder E.C. Verrees. Ook in de stadstekenacademie geven 8 leraars en de bestuurder F. Schoeters les aan 154 leerlingen (+ 8 vrije leerlingen)	S1950-51
01	10	1951	De gemeenteraad besluit het eigendom gelegen Begijnenstraat, toebehorende aan de erven Nuyens, bevattende meesterwoningen, genaamd 'De Toren' met conciergehuis en werkmanswoning, aan te kopen aan de prijs van 2.030.000 fr. Dit eigendom zal aangewend worden voor het onderbrengen van het stadsarchief, thans geborgen op de hoogste verdieping van het stadsgebouw 't Steentje; en eveneens voor het onderbrengen van het museum Taxandria, thans gelegen in de Mermansstraat.	S1951-52
31	12	1951	Turnhout telt 32.915 inwoners: 16.423 mannen en 16.492 vrouwen	S1980-81
19	01	1952	De heer Louis Schoenmaekers, (T.Z.V.) haalt het nationaal record 200 m streekzwemmen-heren in het zwembad te St. Joost-ten-Noode (Brussel).	S1951-52
24	02	1952	Viering 150-jarig bestaan der Stedelijke Tekenacademie (redevoering in stadsverslag)	S1951-52
28	02	1952	Aan de NV Foraky, Brussel, wordt bevel gegeven tot aanvang der werken voor het boren van een diepwaterput op de koer van het stedelijk zwemdok Kursaal. De kostprijs der werken, deel Stad (tot een diepte van 800m) bedraagt volgens de prijsbieding: 5.313.356,40 fr. Het ligt in de bedoeling op 800 m diepte, waar zich een laag water van ± 30°C zou bevinden, warm water te putten voor de bevoorrading van het zwemdok. Voor het mijnwezen (Inichar) zal verder geboord worden tot op meer dan 2.000 meter. Voor rekening van de firma Foraky is de N.V. Smet van Dessel begonnen met de boring en richtte een boortoren op van meer dan 30 meter hoogte. (zie ook 30.01.1957)	S1951-52
25	03	1952	Het Clarissenklooster van Turnhout ontvangt het langbetrecht voorrecht van de Plechtige Professie en het groot Pauselijk Slot, hun aangeboden door de Pauselijke Constitutie: Sponsa Christi. De toegang tot het Slot wordt nu nog strenger bewaakt. De verplichtingen van de Monialen zijn nog groter dan voorheen, maar zij voelen zich gelukkig en vrij tussen hun zeven-meter-hoge muren, die hen beschermen tegen elke onbescheiden blik en al te druk straatruoer, en hen rustig laten wonen in een diepe, maar zo begeerde eenzaamheid. De tuin wordt beheerst door een groot Mariabeeld, want op diezelfde 25 ^e maart wordt het Monastarium toegewijd aan Onze Lieve Vrouw ter Engelen. In het klooster te Turnhout vervaardigt men liturgische gewaden en altaarlinnen, geborduurde ornamenten en vlaggen; men doet de was en de strijk voor kerken en kloosters; men bakt hosties; maakt kunstbloemen in papier, linnen en zijde, en ook Lieve-Vrouwebeeldjes in was, kant en fijn borduursel. De buitenzusters gelasten zich met het inzamelen, in geld of in natura, van wat nog ontbreekt voor het levensonderhoud van de Zusters. (of 25.05 ?)	S1951-52
27	03	1952	Overlijden te Antwerpen van Albert Van Dijck, kunstschilder, Turnhoutenaar van geboorte.	S1951
09	05	1952	De gemeenteraad besluit over te gaan tot de onteigening bij spoedprocedure van de gronden Stwg op Mol, nodig voor het oprichten van het Koninklijk Atheneum, waarrond ook een nieuwe wijk wordt voorzien. Deze nieuwe wijk zal tot stand komen tussen de Ringlaan en de binnenstad, ter zijde van de Stwg op Mol en van de Stwg op Oosthoven, en zal mettertijd huisvesting bieden aan 9.000 personen.	S1951-52 S1950-51
11	05	1952	Het Koninklijk Atheneum (Rijksmiddelbare School) viert zijn honderdjarig bestaan. (redevoering in stadsverslag)	S1951-52
25	05	1952	Gouwefeest voor jonge turners en turnsters ingericht door Kracht en Zwier ter Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	S1951-52

			gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de kring.	
27	05	1952	Er wordt een aanvang gemaakt met het aanleggen van een internationaal net voor telegraaf en telefoon 'Brussel-Tilburg', alsmede van de ondergrondse kabels ter vervanging van de luchtlijnen.	S1950-51
06	06	1952	Zilveren Jubileum van de Turnhoutse concertvereniging die de toekenning 'Koninklijke Maatschappij' verkreeg.	S1951-52
15	06	1952	Inhuldiging nieuwe lokalen A.B.V.V. in de Statiestraat.	S1951-52
21	06	1952	Viering 75 jarig bestaan van het brandweerkorps, waarbij talrijke korpsen van binnen- en buitenland aanwezig zijn. Er worden publieke demonstraties gegeven op het marktplein. Het brandweerkorps heeft 60 man getalsterkte.	S1951-52
22	06	1952	Viering 75 jaar brandweer Turnhout met demonstraties op de Grote Markt. (foto http://brandweer-turnhout.telenet.be/archief.htm)	archief brandweer
29	06	1952	Gouwefeest voor volwassen turners en turnsters ingericht door Kracht en Zwier ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de kring.	S1951-52
28	07	1952	I.v.m. het schrijven van Dr. Amerlinck dd. 28 juli 1952, betreffende gevallen van poliomyelitis op het grondgebied onzer stad, besluit het schepencollege de bad- en zweminrichting te sluiten. Deze noodzakelijkheid is een financiële ramp voor het voorbije seizoen. De gevallen van poliomyelitis hebben ook hun weerslag op het bezoek aan de speelterreinen, zo van kinderen als volwassenen.	S1951-52
31	12	1952	Turnhout telt 33.415 inwoners: 16.796 mannen en 16.619 vrouwen	S1980-81
00	00	1953	Een voetbrug wordt in gebruik gesteld op de plaats van de vroegere brug 8.	S1953-54
00	00	1953	De molenwieken van de Goormolen worden afgebroken en verkocht ten behoeve van de molen van Sint-Annastrand te Antwerpen.	G
00	00	1953	Men begint aan de bouw van het slachthuis in de Slachthuisstraat.	
00	00	1953	Dr Paul Janssen (Pharmaceutica) start met research-activiteiten. (zie 1963)	I
00	00	1953	(1953-54) De Turnhoute Zwemvereniging heeft een tennisclub gesticht en haar hoger bestuur superviseert deze werking. Deze club telt reeds 67 leden en er werden op de stadsterreinen 10-tallen uren gespeeld per week. Een toernooi werd ingericht onder de leden. Financiële moeilijkheden hebben hun niet toegelaten een nationaal toernooi in te richten.	S1953-54
01	02	1953	Een watersnood treft ons land en Nederland. Op 20 maart wordt een feestavond ingericht door de leerlingen van de stadsscholen, waarvan de netto-opbrengst (circa 12.000 fr.) wordt afgedragen aan het Nationaal Rampenfonds tvv de geteisterden.	S1952-53
19	03	1953	Juffrouw De Boer wordt overste van het begijnhof. Zij volgt E.Z. van Eupen op die overleed op 7 maart. (Begijnhofkrant nr. 2 2002)	S1954-55
13	06	1953	Eerste steenlegging in de nieuwe wijk 'Vellekens' door minister De Taeye. Door de Turnhoutse Maatschappij voor Goedkope woningen worden hier 86 woningen opgericht.	S1952-53
30	06	1953	Eerste steenlegging ter streke Steenweg op Mol van een nieuw gebouwencomplex voor het Koninklijk Atheneum.	S1952-53
11	09	1953	De gemeenteraad geeft opdracht tot het opmaken van plans en lastvoorwaarden voor de oprichting van een voorzuiveringsstation der rioolwaters. Einde 1952 telde onze bevolking 33.000 inwoners waarvan ongeveer 30.000 door het rioolnet werden bediend. De raad stelt zich akkoord het station te berekenen voor een bevolking van 45.000 zielen, wat we normaal binnen 30 jaar zouden bereiken.	S1954-55
15	09	1953	De verpleegstersschool bestaat officieel vanaf 15 september 1953 en telt thans 55 leerlingen. Dit getal zal nog aangroeien vermits een volledige cyclus met voorbereidend jaar en 2 ^e diploma van sociale verpleegster 5 jaren duurt.	S1953-54
19	09	1953	Overlijden Fanny Diercxsens.	T2001
27	09	1953	Opening Begijnhofmuseum in de fundatie Mermans op het Begijnhof. (zie ook begijnhofkrant zomer 2004)	S1953-54+G
27	09	1953	7 ^e eeuwfeest der H. Clara. (volgens HNB 110993: We weten niet juist of Clara in 1193 of 1194 geboren is. Reden waarom wij nu al beginnen te vieren...)	S1953-54
00	10	1953	Het Knapenkoor Sint-Pieter wordt, na het jeugdakolitaat en de Chirojeugd, als derde telg boven de doopvont gehouden. Voortaan zullen de kanpen de zondagse hoogmis van 10 u. verzorgen. Er zijn echter heel wat twijfels en velen voorspellen een levensduur van amper 6 maanden.	GVA 110993
05	10	1953	Het schepencollege geeft aan de straten der nieuwe wijk 'Veldekens' de volgende namen: Veldekensstraat, Jachthoornstraat en Valkeniersstraat.	S1953-54
29	11	1953	Viering Turnhoutse Beenhouwersbond, tgv het 50-jarig bestaan.	S1953
04	12	1953	Vaderke Peenen overlijdt in het Gasthuis op de ouderdom van 102 jaar. (°02.03.1851)	S1953-54
31	12	1953	Er zijn nog negen begijnen. (of acht ? zie Begijnhofkrant nr. 2 2002)	S1954-55
31	12	1953	Turnhout telt 33.606 inwoners: 16.844 mannen en 16.762 vrouwen	S1980-81
00	00	1954	Stichting Volksunie.	D
24	02	1954	Zie 07.08.54	

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

13	06	1954	Jubelviering van het Vrij Katholiek Onderwijs (75 jaar te Turnhout).	S1953-54
07	08	1954	Ten einde de verpleegstersschool onder te brengen werd het huis van Versteyleylen in de Herentalsstraat aangekocht op 24.02.54 en na enkele aanpassingen en herstellingen kon het op 7 augustus worden betrokken. Het huisvest thans 44 bewoners. 14 leerlingen-religieusen verblijven vooralsnog in de Warandestraat (Gasthuis).	S1953-54
00	09	1954	Bij boringen wordt de temperatuur gemeten: op 2.185 m 102°C en op 2.225 m 103,5°C.	
12	09	1954	Viering van het 25-jarig bestaan der K.A.J.-V.K.A.J.	S1954-55
16	09	1954	Plechtige heropening met galavoorstelling van de feestzaal Kursaal na de vernieuwings- en aanpassingswerken.	S1954-55
15	11	1954	Het schepencollege geeft namen aan nieuwe straten: Vuurkruisenstraat, Lakenweversstraat en Kantwerkstraat.	S1954-55
21	11	1954	Ontvangst op het stadhuis van toneelkring 'Het Licht' bij zijn 25-jarig bestaan.	S1954-55
22	11	1954	De gemeenteraad geeft namen aan nieuwe straten: Catharina Beersmansstraat, Plantijnstraat, Driedostraat, Gevartiusstraat en Albert Van Dijkstraat.	S1954-55
15	12	1954	De gemeenteraad besluit tot de afschaffing van de Noordersector van de Ringlaan, zijnde het deel begrepen tussen de Stwg. op Tilburg en de Stwg. op Antwerpen, enerzijds wegens het weinig belang der hierop uitmondende wegen, zijnde Stwg. op Baerle-Hertog en Stwg. op Merksplas, en anderzijds wegens de hoge kosten aan dit traject verbonden door de grote ophogingen aan het kanaal alsmede de kunstwerken, nl. 2 overbruggingen van het kanaal en 1 overbrugging van het spoor.	S1954-55
26	12	1954	Ontvangst op het stadhuis van de Kanariekwekers Maatschappij 'Ons Vredens thuis' bij gelegenheid van het 30-jarig bestaan.	S1954-55
31	12	1954	Er zijn nog 7 begijnen. In 1954 sterven 2 begijnen.	S1954-55
31	12	1954	Turnhout telt 33.732 inwoners: 16.828 mannen en 16.904 vrouwen. Er zijn 633 Turnhoutenaars geboren (52 doodgeboren kinderen niet inbegrepen). 67 kinderen overlijden jonger dan 1 jaar.	S1954-55
			Er worden 246 huwelijke gesloten en 3 echtscheidingen uitgesproken.	
00	00	1955	De modelkantschool wordt Beroepsschool St.-Lutgardis.	T1984
00	00	1955	De ziekenzusters of ziekendiensters uit de Otterstraat moeten de stad verlaten wegens gebrek aan roepingen. Zij waren Duitse zusters uit Eupen, Fransiscanessen, die na de Eerste Wereldoorlog in Turnhout gebleven waren. Als er iemand gestorven was, kwamen zij gewoonlijk de dode afleggen.	T1993
00	00	1955	In het Sint-Elisabethziekenhuis worden 7.317 zieken verpleegd met in totaal 91.376 verpleegdagen. (zie ook 1935-40-45...)	S1959-60
00	01	1955	Philips N.V. in Turnhout (zie 1956 en 17.10.57)	I
08	01	1955	Plaatsing van een gedenksteen in de werken van het 'voorzuiweringsstation' door de heer Leburton, minister van Volksgezondheid en van het Gezin.	S1954-55
30	04	1955	Na zovele andere steden in ons land is het vandaag de beurt aan Turnhout om haar Rotary-Club als officieel te mogen erkennen, door de plechtige overhandiging van haar Keure.	S1954-55
05	06	1955	Ontvangst op het stadhuis van de zusters Franciscanessen 'ziekdiensters' bij hun 75-jarig verblijf in onze stad.	S1954-55
06	06	1955	Het Papestraatje wordt Baron Frans du Fourstraat. (eigenaar van Brepols en schepen en burgemeester)	P + T1996
06	06	1955	De gemeenteraad verandert de straatnaam 'Papestraatje' in 'Baron Frans du Fourstraat'.	S1954-55
24	06	1955	archiefwet: elke gemeente moet zijn archief bewaren of aan het Rijk geven. (H.d.Kok archief 17.01.94)	
00	07	1955	De gezondheidstoestand van de heer E.C. Verrees verplicht hem zijn eervol ontslag aan te vragen als bestuurder van de stadsmuziekacademie.	S1954-55
03	07	1955	Ontvangst op het stadhuis van de maatschappij 'Biljartvrienden' (Korte Veldstraat) bij gelegenheid van hun 25-jarig bestaan.	S1954-55
10	07	1955	Gouden jubileum van het zangkoor 'Sinte Cecilia' der parochie H. Hart.	S1954-55
11	07	1955	Bij koninklijk besluit wordt aan twee Turnhoutenaars de medaille 3 ^e klas toegekend voor daden van moed en zelfopoffering: Louis Geysels redde het kindje Meynen uit de Patersstraat van de verdrinkingsdood in het kanaal alhier; Jean Segers redde het kindje Van Deun aan de Oude Kaai, eveneens van de verdrinkingsdood in het kanaal.	S1954-55
00	09	1955	Naar aanleiding van de betrekking van het nieuwe Atheneum aan de Steenweg op Mol kan eindelijk de Middelbare Meisjesschool uitgebreid worden. Tot de oprichting van een Froebel-, een voorbereidende en een familiale afdeling werd diensvolgens beslist. Van deze stichtingen was het succes verzekerd lang voor de aanvang van het nieuwe schooljaar.	S1954-55
31	12	1955	Turnhout telt 34.061 inwoners: 16.954 mannen en 17.107 vrouwen	S1980-81
00	00	1956	(zomer) 120 eiken van het stuk Prinsenstraat-Ringlaan worden geveld, bomen van 150	B

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			jaar oud.	
00	00	1956	Philips doet zijn intrede in Turnhout. (zie jan. 1955 en 17.10.57)	S1960-61
01	01	1956	Begin van de autobus-stadsdiensten.	S1956-57
28	03	1956	Het Huis Metten Thoren wordt een beschermd monument.	G
00	09	1956	De eerste Tijnstoet vond plaats in 1956 met René De Roeck en Betty Lauwers. De Tijnfeesten werden 27 jaar lang georganiseerd en dan begraven omdat er ondertussen toch al zoveel te zien en te doen was. (Toerisme info december 2002) (zie 1957!!!)	
15	10	1956	In de stadsmuziekacademie zijn 273 leerlingen ingeschreven. De stadstekenacademie telt 135 leerlingen, 125 jongens en 10 meisjes.	S1956-57
17	11	1956	Oprichting Turnhoutse sportfederatie op initiatief van het V.V.V.-Turnhout. (zie 1981)	S1959-60
18	11	1956	Het Pro Patriamonument, ter nagedachtenis van de slachtoffers der concentratiekampen, de burgerlijke en politieke gevangenen en de gedeporteerden van de oorlog 1940-1945, wordt ingehuldigd in aanwezigheid van koning Boudewijn. (redevoering burgemeester Bauweraerts in stadsverslag)	G + TZ + S1956-57
25	11	1956	Op deze zondag, evenals op de twee volgende (2 december en 9 december) wordt rijverbod opgelegd aan alle motorvoertuigen wegens brandstofbeperking welke noodzakelijk werd ingevolge de Suez-tribulaties. Dit wijzigt in gevoelige mate het gewone Zondag-stadsbeeld!	S1956-57
00	12	1956	Oprichting comité "Kerstmis in de Stad"	S1966-67
02	12	1956	Viering van het honderdjarig bestaan van het St. Petrus Rusthuis. De EE.ZZ. Maricollen van het St. Petrusrusthuis en het Bestuur der C.O.O. worden ontvangen op het stadhuis. (redevoering Schepen Crols in stadsverslag)	S1956-57
31	12	1956	Turnhout telt 34.488 inwoners: 17.137 mannen en 17.351 vrouwen. In 1956 waren er 242 huwelijken en 6 echtscheidingen. Er zijn nog 7 begijnen.	S1980-81 S1956-57
00	00	1957	Er zijn 260 huwelijken en 5 echtscheidingen	S1957-58
00	00	1957	Willy Vandersteen tekent 'De rammelende rally' voor de Toeristische Federatie van de Provincie Antwerpen. Lambik en Jerom krijgen een leuke band in de buurt van de priorij van Korsendonk, ze kunnen echter Turnhout bereiken op drie wielen en met Jerom al lopend op de plaats van het vierde wiel; terwijl de band in Turnhout 'gerepareerd' wordt, fotograferen Lambik en Jerom het kasteel, het stadhuis, de Sint-Pieterskerk en het begijnhof en brengen ze een bezoek aan het Taxandriamuseum.	T1995
00	00	1957	Nieuwe straten: Bevrijdingsstraat en Kroonstraat	S1957-58
00	00	1957	Het zwembad Kursaal wordt aangesloten op een thermale bron (800 m diep – 30°C)	
00	00	1957	Oprichting K.W.B. Zevendonk	S1966-67
00	00	1957	Oprichting Comité Kerstmis in de Stad en eerste kerststal. (zie 251256)	33
00	00	1957	Oprichting Jongens- en Meisjeshulp o.l.v. Octaaf Boes.	33
00	00	1957	Oprichting volkskunstgroep Zonne na een volksdanscursus van het toenmalige VDCV, de Volsdancentrale voor Vlaanderen, het huidig Danskant. (www.zonne.be)	
30	01	1957	Woensdag 30 januari 1957 om 17 uur wordt de aangeboorde thermalische bron aangesloten aan het stedelijk overdekt zwembassin en in dienst gesteld. De boring tot op 800 m werd begonnen op 28 februari 1952 en was beëindigd op ongeveer in de helft van 1953. Hierna werd het boorgat overgegeven aan de geologische dienst die de verkenning van de ondergrond systematisch doorvoerde tot op circa 2.700 m. Deze werken werden over enkele maanden beëindigd en het boorgat werd terug gevuld tot op 800 meter. De thermale bron is een artesische bron en geeft zonder pompen een debiet van 5 m ³ /uur; er is ook een pomp aangebracht die naar wens het debiet tot 20 m ³ /uur kan opvoeren. De temperatuur die aanvankelijk ongeveer 25° is, is na 24 uur opgelopen tot 30° bij de inloop in het zwembad. Het is niet meer nodig het water door chloor te ontsmetten daar het regelmatig met zuiver grondwater wordt aangevuld en het verontreinigde water afgevoerd wordt naar de riool. Het water is licht zout, circa 6 gr. per liter, zodat het isotonisch is met het traanvocht en dus minder hindelijk voor de ogen. Het grondwater bevat sporen ijzer (ferroverbinding ongeveer 5 gr. per liter) en wordt daardoor licht troebel aan de lucht, maar het wordt regelmatig door vers grondwater aangevuld zodat bij het inschakelen van de pomp op 30 u. de ganse inhoud van het dok wordt vernieuwd, wat zeker veel hygiënischer is dan het regelmatig terug ontsmetten en filteren van hetzelfde bevuilde water. Het warm grondwater schakelt het verwarmen van het water van het dok uit, wat een besparing betekent aan kolen van circa 350 k° per dag, wat, zo men er de besparing aan water bijreken, een besparing betekent van circa 200.000 fr. per jaar.	S1956-57
25	03	1957	Overlijden van ere-deken Z.E.H. Wouters. (zie ook 11.03.1943)	S1956-57
08	04	1957	Ter gelegenheid van de regionale stierenkeuring, wordt een nieuwe start genomen met de Turnhoutse veemarkt voor kweek- en slachtvee, die voortaan iedere maandagvoormiddag zal plaats hebben.	S1956-57

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

20	04	1957	Op Goede Vrijdag overlijdt Alfons Van Hoeck, gemeenteraadslid en oud-burgemeester. Hij was schepen van 1921 tot 1932, burgemeester van 1933 tot 1946, raadslid vanaf 1953. (lijkrede van burgemeester Bauweraerts in stadsverslag)	S1956-57
22	04	1957	Afscheidshulde aan Eerwaarde Heer Van Assche. Hij neemt eervol ontslag als herder van zijn duurzame parochie van het Heilig Hart en wordt benoemd tot aalmoezenier van het Sint Pieters Godshuis (rustoord)	S1956-57
28	04	1957	Grote Scoutsdag te Turnhout bij gelegenheid van de viering van de 100 ^{ste} verjaardag van Baden-Powell (grondlegger van de padvinderij °Londen 22.02.1857), en van 50 jaar scouting in de Kempen.	S1956-57
05	05	1957	E.H. Paul De Vel, Pastoor van het Goddelijk Kind Jezus wordt zeer plechtig en met veel luister ingehaald in de Parochie van het Heilig Hart.	S1956-57
19	05	1957	Inhaling van Z.E.H. Heuvelmans, leraar aan het St. Jan Berchmanscollege te Diest, als pastoor van de parochie Goddelijk Kind Jezus te Turnhout Oost.	S1956-57
23	06	1957	Eerste Tijlstoet te Turnhout ingericht door de Vereniging voor Vreemdelingenverkeer en Toerisme.	S1956-57
11	07	1957	Plechtige inhuldiging nieuw gedenkteken P. Corbeels hoek Markt en Baron du Fourstraat door de heer burgemeester en het inrichtend comité zijnde Postel-Comité, Vlaamse Toeristenbond e.a;	G + S1956-57
28	07	1957	Plechtige inwijding van de kapel van het nieuwe ziekenhuis en inzegening van het tehuis voor verplegend personeel en het ziekenhuis. Plechtige H. Mis en inzegeningen door Mgr. Everaert.	S1956-57
29	07	1957	De gemeenteraad besluit het oude uurwerk van de Sint-Pieterskerk af te breken omdat het zodanig in verval is dat het regelmatig defect is. Een der wijzerplaten kan niet meer in werking gesteld worden zonder dat dit een bestendig gevaar oplevert. De wijzers van het uurwerk zijn aan afwijking onderhevig, gaande ongeveer 10 minuten. De werkhuizen Desimpelaere uit Geluwe (West-Vlaanderen) mogen een nieuw uurwerk leveren met doorlopende gang en automatische opwinding en beiaardgevang, het nodige wijzerdrijfwerk, 3 minuteries met wijzers en 3 wijzerplaten van 3 meter doormeter, wijzers en cijfers verguld met dubbel bladgoud.	S1956-57
00	09	1957	Eerste Tijlstoet (of 1956?)	G
03	09	1957	Start van de wijksschool "Maria Middelaers" op de Steenweg op Gierle. Ze telde dadelijk 80 leerlingen, verdeeld over twee kleuterklassen en 20 leerlingen, die het 1 ^{ste} en 2 ^{de} studiejaar van de lagere school samenstellen. De school met haar landelijk uitzicht en ruime lokalen is heerlijk gelegen, waar de kinderen volop van de buitenlucht kunnen genieten.	S1956-57
07	09	1957	Eerste verdrinking in het Kursaal, een leerling van de aangenomen jongensschool Herentalsstraat, Josephus Driesen, 8 jaar.	S1957-58
05	10	1957	Koning Boudewijn huldigt het nieuwe Gasthuis in.	TT
05	10	1957	De nog ongehuwde Koning Boudewijn is een eerste maal in Turnhout bij de inwijding van het nieuwe Sint-Elisabethziekenhuis, tot vandaag nog steeds het grootste ziekenhuis in de Kempen.	HLN 100893
17	10	1957	Officiële inhuldiging Philips-fabrieken met bijna 1.000 tewerkgestelde personen. (zie 1955 en 1956)	S1962-63
31	12	1957	Er zijn nog 7 begijnen. Turnhout telt 34.764 inwoners	S1957-58
31	12	1957	Turnhout telt 34.764 inwoners: 17.253 mannen en 17.511 vrouwen	S1980-81
06	03	1958	De nieuwe kerk van het H. Graf is voltooid.	G
31	08	1958	De 35.000 ^o inwoner van Turnhout wordt geboren in het moederhuis 'Maria Gabriël' Ingrid Boogaerts.	S1958-59
11	09	1958	Men begint met het optrekken van een nieuw bestuursgebouw.	S1961-62
14	09	1958	Het monument van Franz Andelhof verhuist naar het stadspark. Schepen Lode Peeters houdt een redevoering in het stadspark.	S1958
31	12	1958	Turnhout telt 35.165 inwoners: 17.515 mannen en 17.650 vrouwen	S1980-81
00	00	1959	Er zijn 60 doodgeboren en levenloos aangegeven kinderen.	S1960-61
00	00	1959	Er zijn 251 huwelijken en 5 echtscheidingen.	S1959-60
00	00	1959	In het Sint-Elisabethziekenhuis worden 10.380 zieken opgenomen voor een totaal van 105.734 verpleegdagen. ter vergelijking: 1935: 466 zieken – 26.282 verpleegdagen 1940: 986 zieken – 28.344 verpleegdagen 1945: 3.548 zieken – 65.350 verpleegdagen 1950: 5.869 zieken – 72.354 verpleegdagen 1955: 7.317 zieken – 91.376 verpleegdagen.	S1959-60
00	00	1959	Oprichting van de 'Melkbrigade' door de overheid om de melkconsumptie terug aan te moedigen. (BRT 1 TV 10.11.93)	
24	04	1959	De 'mei' wordt gestoken op het nieuwe stadhuis	S1961-62
04	07	1959	Opstand in de stedelijke gevangenis. Een gedetineerde die op de daken weerstand	S1958-59

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			biedt wordt neergeschoten.	
28	09	1959	Er wordt een aanvang gemaakt met het representatief gedeelte van het nieuwe stadhuis.	S1961-62
31	12	1959	Turnhout telt 35.540 inwoners: 17.654 mannen en 17.886 vrouwen.	S1959-60
31	12	1959	Er zijn nog 6 begijnen.	S1959-60
00	00	1960	Er zijn 53 doodgeboren en levenloos aangegeven kinderen.	S1960-61
00	00	1960	Oprichting Culturele Raad.	S1986
00	00	1960	Het oude stadhuis wordt afgebroken.	G
00	00	1960	Belgisch Kongo wordt onafhankelijk.	D
00	00	1960	Er zijn 272 huwelijken en 8 echtscheidingen.	S1960-61
00	00	1960	In de loop van 1960 wordt de eerste verdieping van het Taxandriamuseum grondig gerestaureerd en herschilderd.	
00	00	1960	Brepols neemt twee andere fabrieken van gestreken papier over en richt de N.V. Copa op.	MB10
00	00	1960	Oprichting Sint-Pietersinstituut (SPT-info)	
03	08	1960	De laatste rit van tram 41 Turnhout-Antwerpen (of 31.08?)	TZ
31	08	1960	Om 22.15 vertrekt de laatste tram 41 van de lijn Turnhout-Antwerpen met een rouwband vooraan op de bumper van op de Grote Markt. In totaal hadden 7 personen plaatsgenomen in het rijtuig, maar er komen nog 7 cliënten uit het café Sint-Pieter buitengewipt. Dit zevental stapt in voor een korte rit tot aan het station. Met het glas bier in de hand nemen ze achter op het perron plaats uit volle borst zingen: "hij zal voor ons geen..." (uit Gazet van Antwerpen van 1/9/1960) (Toerisme info december 2002)	
01	09	1960	Het Sint-Pietersinstituut wordt opgericht en bestaat uit drie scholen: een lagere school, een humaniora en een normaalschool voor onderwijzers. Onder leiding van E.H. HH. Sledsens start het eerste schooljaar van de Humaniora en de Normaalschool met in totaal 161 leerlingen. Mijnheer Vanspringel is de eerste directeur van de Lagere School. (zie ook 10.06.1961)	SPT
23	11	1960	De torenspits wordt op het nieuw stadhuis geplaatst. Enkele gegevens: gewicht van de bronzen toren: 1.120 kg, gewapend met stalen gemetaliseerde buizen, bollen en sierwerken met de hand geslagen in plaat van 3 mm. Totale hoogte: 11,50 m. Doormeter aan de basis: 1,62 m.	S1960-61
31	12	1960	Turnhout telt 35.912 inwoners, waarvan 17.808 mannen en 18.104 vrouwen. 7.365 gezinnen hebben een aansluiting op het waterbedelingsnet.	S1960-61 S1966-67
00	00	1961	De plaatselijke sigarennijverheid kent nog steeds een toenemende bloei. Het aantal werkers is tot ver boven de 600 gestegen en de meest moderne installaties kunnen bewonderd worden.	S1960-61
00	00	1961	André Marsboom neemt het confectiebedrijf Cornelissen-Sas over van zijn schoonvader. Er zijn zowat 40 werknemers. Zij verdienen 7 tot 8 frank per uur, terwijl het maken van een hemd 14,20 frank kost. (Turnhout Magazine, jaargang 1 nr 4.)	
30	03	1961	De Zondagse school wordt aan de stad overgedragen en afgebroken.	
28	05	1961	Openingsfeesten 'Turnhout, 750 jaar Stad en vrijheid'	S1961-62
10	06	1961	Mgr. Janssens, vicaris-generaal van het aartsbisdom Mechelen legt de eerste steen van het Sint-Pietersinstituut aan de Jubileumlaan. (zie ook 01.09.60 en 23.05.64)	SPT
01	07	1961	Philips Turnhout heeft 1.969 werknemers.	S1960-61
30	08	1961	Automatisering van het telefoonnet met meer dan 2.500 aansluitingen. Zie ook 27.05.1952)	S1961-62
24	09	1961	Als slot van de feestelijkheden 'Turnhout, 750 jaar Stad en Vrijheid' wordt het nieuwe stadhuis ingehuldigd in aanwezigheid van de Prinsen van Luik. (later koning Albert en koningin Paola)	S1961-62
24	09	1961	Een gedenksteen in het stadhuis herinnert eraan dat dit officieel werd geopend op 24 september 1961 door prins Albert en prinses Paola. De opening van het nieuwe stadhuis was het orgelpunt van vier maanden feestelijkheden ter herdenking van 750 jaar Stad en Vrijheid in Turnhout. Het was het eerste officieel bezoek van het jonge prinsenpaar aan de stad. Voor dit kort bezoek van ruim een uur kwam een massa volk op de been. Van de toenmalige burgemeester Bauweraerts ontving prinses Paola een prachtig Turnhouts kantwerk, terwijl Albert werd bedacht met een lederen schrijfmap met Turnhouts wapenschild. Prins Albert bracht ook een heildronk uit. "Ik drink op de welvaart van Turnhout en op de gezondheid van zijn sympathieke inwoners", zei de prins ietwat beduusd. Bij dit bezoek was er ook een grappig voorvalletje, dat niet in het draaiboek was voorzien. Toen de prinsen van Luik op het balkon van het Turnhouts stadhuis verschenen, raakte prinses Paola met de naaldhak van haar schoen vast in het hars tussen de glazen tegels van het balkon. De prins loste het snel op en beleefde er	HLN 100893

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			blijkbaar plezier aan om het nadien te vertellen aan sommige genodigden die het tafereeltje hadden gemist.	
27	11	1961	Opheffing van de hostiebakkerij in het begijnhof. Er zijn nog maar vier begijnen, nl. zuster Verbraeken (67 jaar), zuster Lenaerts (65 jaar), zuster Temmerman (65 jaar) en zuster De Boer (53 jaar). Het klantenbestand van de hostiebakkerij is geslonken tot slechts twaalf. E. Frickel, pastoor op het hof, is genoodzaakt om het einde van de hostiebakkerij aan te kondigen en de resterende klanten door te verwijzen naar de Zusters Clarissen.	T1999
31	12	1961	Er zijn nog 4 begijntjes.	S1961-62
31	12	1961	Turnhout telt 36.334 inwoners: 18.015 mannen en 18.319 vrouwen	S1980-81
00	00	1962	Er zijn 256 huwelijken en 14 echtscheidingen.	S1962-63
00	00	1962	Oprichting Socialistische Verzamelaarskring "De Volkswil" (viering 5-jarig bestaan op 060567)	S1966-67
00	00	1962	Raymond Peeters schrijft '750 jaar Turnhout, Stad en Vrijheid'.	MB18
05	03	1962	De gemeenteraad besluit de muurschildering in de trouwzaal van het stadhuis toe te vertrouwen aan E. Patoux mits de som van 150.000 BEF.	S1961-62
14	04	1962	We horen opnieuw onder de bisschop van Antwerpen.	B
00	07	1962	Begin van de afbraak van het oude stadhuis.	TZ
31	12	1962	Turnhout telt 36.701 inwoners: 18.175 mannen en 18.526 vrouwen	S1980-81
00	00	1963	Oprichting Lowland Pipers. Enkele scouts vrienden besluiten om een pipe-band op te richten.	TE 211093
00	00	1963	Dr. Janssen Constant sticht 'N.V. Janssen Pharmaceutica'. (zie 1953)	E
00	00	1963	Opening Chinees restaurant 'Tai Tong' op de hoek van de Grote Markt en de Herentalsstraat in Turnhout. Het was niet alleen het eerste Chinees restaurant in gans de Kempen, maar voor het merendeel van de mensen ook de eerste Chinees die men in levende lijve ontmoette. (Het Hart van Turnhout nr 17)	
31	12	1963	Turnhout telt 36.909 inwoners: 18.271 mannen en 18.638 vrouwen.	S1980-81
00	00	1964	De Belgische Staat wordt eigenaar van het kasteel.	T91
23	05	1964	Mgr. Daem, bisschop van Antwerpen, leidt de plechtige inzegening van de gebouwen van het Sint-Pietersinstituut aan de Jubileumlaan. (zie ook 10.06.61)	SPT
08	06	1964	Koning Boudewijn en koningin Fabiola bezoeken Turnhout n.a.v. de 150.000ste woning van de Huisvesting.	TT
08	06	1964	Boudewijn en Fabiola komen naar Turnhout ter gelegenheid van de bouw van de 150.000ste sociale woning door de toen nog Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, in de wijk rond de Oud-strijderslaan. Zij komen die zonnige dag met de trein, wat vooraf aanleiding gaf tot een grondige opsmukbeurt van het station, waarbij zelfs de tweetalige opschriften werden verwijderd om in orde te zijn met de taalwetgeving! In de betrokken woonwijk bezoekt het Vorstenpaar enkele sociale woningen en rijdt nadien in een open wagen door de stad. Op de Grote Markt worden zij ondermeer begroet door Tijn en Nele, de spilfiguren van de jaarlijkse Tijlfeesten.	HLN 100803
31	12	1964	Turnhout telt 37.146 inwoners: 18.378 mannen en 18.768 vrouwen	S1980-81
00	00	1965	Oprichting 'Turnhout Wereldcentrum van de Speelkaart VZW'. (folder museum Speelkaar 1993)	
00	00	1965	Start van de Jeugdclub Kempen, later de Wollewei. (Toerisme info december 2002)	
00	00	1965	Het oude gasthuis in de Warandestraat wordt afgebroken. (Toerisme info december 2002)	
00	00	1965	Overlijden pater Jozef Verschuere. Jozef Verschuere (°1889), zoon van apotheker Verschuere uit Turnhout, besloot in 1907 het klooster van de jezuïeten in Drogen binnen te gaan. Hij was een voorbeeldige student en blonk uit in wijsbegeerte en theologie. Zijn verdere leven stond echter in het teken van twee andere wetenschappen: aardrijkskunde en taalkunde. De kloosteroversten stelden hem (buiten het lesgeven) vrij van alle taken, zodat Verschuere zich volledig aan zijn interesses kon overgeven. In 1924 verscheen zijn eerste atlas van België, een handboek voor het middelbaar onderwijs. Later volgden nog een historische (1939), een nieuwe Belgische (1948), een algemene (1949) en een wereldatlas (1947). De jezuïetenleiding gaf hem de opdracht de gehele missieactiviteit van de orde in kaart te brengen op vier wandkaarten. Voor de Nederlandse taal bestond er in de studiejaren van Jozef Verschuere geen degelijk, hanteerbaar woordenboek. Al tijdens de jaren '13-'14 begon hij materiaal te verzamelen om er zelf een samen te stellen. Zijn "Modern Woordenboek" (twee delen) verscheen in 1930. Het voorbereidende werk had Verschuere bijna helemaal alleen gedaan. Vanaf 1961 werden de twee delen verenigd in één boekdeel. In 1931 voltooide Jozef het "Nederlands bibliografisch Woordenboek". Een jaar later werkt hij mee aan de vijfde uitgave van de Grote Winkler Prins. De liefde van Jozef Verschuere voor de Nederlandse taal ging ver. Hij voerde ondermeer actie voor een vereenvoudiging van de spelling. Om zijn	HLN 080494

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			standpunten kracht bij te zetten, verscheen de vijfde editie van zijn woordenboek in de "nieuwe" spelling. Door de kritiek greep hij voor volgende oplagen terug naar de oude, aanvaarde schrijfwijze.	
12	04	1965	In Turnhout wordt overgegaan tot de 'herstichting' van de VVV onder de vorm van vzw. Hierdoor komt de VVV rechtstreeks onder het beheer van de leden en wordt er verwacht dat dit 'een stimulerende invloed zal hebben op de activiteiten van de vereniging'.	Steekkrant 07.04.05
31	12	1965	Turnhout telt 37.466 inwoners: 18.534 mannen en 18.932 vrouwen	S1980-81
00	00	1966	Vic Swerts begint een bescheiden bedrijfje (Soudal N.V.)	I
00	00	1966	De jaren 1964-1966 vertonen een abnormaal gunstig beeld voor de Turnhoutse tabakindustrie ingevolge de weerklank die het Amerikaanse "Terry-rapport" over het verband tussen het roken en de gezondheid kende. Het gevolg hiervan is een tijdelijke overgang van de sigaret naar de sigaar. Dit effect is totaal uitgestorven in de loop van 1966. In 1966 worden 270.984.051 sigaren en 624.188.525 sigarillo's gemaakt.	S1966-67
01	07	1966	Het verjongde en verfraaide Taxandriamuseum wordt eindelijk opnieuw voor het publiek toegankelijk gesteld.	S1966-67
30	08	1966	Walter Voordeckers komt als 27-jarige Scheutist aan in Guatemala. Zijn eerste missiepost is Nueva Santa Rosa. Later zullen Esquintla en Santa Lucia Cotzumapguapa volgen. (Kerk en Leven 27.04.2005)	
01	09	1966	Van 1 september 1966 tot 27 maart 1967 is het zwembad gesloten wegens herstellingswerken.	S1966-67
17	09	1966	Ontmoeting tussen de gemeente Oss in Nederland en de Turnhoutse Sportfederatie. 135 Turnhoutse spelers ontmoeten de Nederlanders in 6 verschillende sporttakken: atletiek, tafeltennis, turnen, voetbal, tennis en volleybal.	S1966-67
15	10	1966	In de muziekacademie zijn hoofdelijk 1.638 leerlingen ingeschreven: 1.137 jongens en 501 meisjes. (zie ook 310167)	S1966-67
17	10	1966	Viering 15-jarig bestaan van de afdeling Kristelijke Bond van Gepensioneerden.	S1966-67
12	12	1966	De benaming van stadsstekenschool wordt vervangen door Academie voor Schone Kunsten.	175
31	12	1966	Turnhout telt 37.828 inwoners: 18.712 mannen en 19.116 vrouwen. In 1966 overleden 570 mensen, waarvan 29 beneden de 1 jaar. Er werden 329 huwelijken gesloten en 9 echtscheidingen overgeschreven. In 1966 waren 966 vreemdelingen ingeschreven, waarvan 769 nederlanders, 44 italianen, 42 Duitsers, 19 spanjaarden, 18 Engelsen en 15 Fransen. (geen enkele Marokaan)	S1966-67
00	00	1967	Walter van den Broeck: "Toen ik hier in '67 kwam wonen, heb ik nog een glimpje opgevangen van het Turnhout dat vader Perk beschreef. Er viel in Turnhout niets te beleven. Buiten in de gevangenis gaan zitten, op internaat gaan, soldaat worden of in het begijnhof verblijven. Er viel niets te beleven, en dat niets heb ik dan ook zo'n vijftal jaren volop beleefd. Toen ging de Warande open, een instelling zonder tralies of zware poorten, maar integendeel met wijd openstaande deuren. en toen de Warande openging, ging ook Turnhout open."	OS
00	00	1967	Turpa ontstaat als fusie van 3 ondernemingen: Leonard Biermans N.V., Copa N.V. en A. Van Genechten N.V.	I
01	01	1967	Een mijlpaal in de geschiedenis van de Turnhoutse Papierverwerkende nijverheid. Naar het voorbeeld van de machtige Duitse, Engelse en Franse concurrenten, besluiten drie belangrijke fabrikanten nl. N.V. L. Biermans, N.V. Copa (als voortzetting van dezelfde activiteit bij N.V. Brepols) en N.V. Etabl. Antoine Van Genechten, een fusie door te voeren voor de productie van het gestreken fantasiepapier. Zij vormen samen de nieuwe maatschappij n.v. TURPA. Op te merken is wel dat gans het personeel werkzaam in de gestreken papierafdeling van de drie voornoemde fabrieken in haar geheel overgenomen wordt door n.v. Turpa.	S1966-67
01	01	1967	De academie voor schone kunsten start, op proef, met een voorbereidende afdeling voor leerlingen van 10 tot 12 jaar: de proef wordt genomen in de lagere stadsscholen en mag al dadelijk als zeer geslaagd bestempeld worden	S1966-67
01	01	1967	Het volledig zelfstandig beheer van de regie water en slachthuis wordt doorgevoerd.	S1966-67
11	01	1967	Marcel Trimbos, stadsbeiaardier, overlijdt plotseling. Juul De Waele uit Sint-Job-in-'t Goor wordt later in zijn plaats aangesteld.	S1966-67
31	01	1967	In de muziekacademie zijn hoofdelijk 1.868 leerlingen ingeschreven: 1.286 jongens en 582 meisjes. De academie voor schone kunsten telt 227 leerlingen: 148 jongens en 79 meisjes. (waarvan 64 kinderen van 10 tot 12 jaar) (zie ook 010167)	S1966-67
00	02	1967	De Paters Minderbroeders schaffen de vroegmis van 4.30 u. af, de 'vissersmis', omdat de jonge mensen die uit balzalen en nachtclubs komen het te bont maken.	P
15	03	1967	Ontvangst in het stadhuis van Z.E. Pater Pire, nobelprijs voor de vrede, en van het Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	S1966-67

			bestuur van de "Lions Club" bij het 50 jaar bestaan der vereniging.	
15	03	1967	K. Vanhout & Zonen begint aan de bouw van een brug over de spoorweg voor de Parklaan.	S1966-67
27	03	1967	Jaarlijks Paasfeest van de Verbroedering Stadsdiensten in de stadsfeestzaal 'Kursaal'. Hiervoor werden 228 kinderen ingeschreven. Het was andermaal het poppentheater Vleugels dat onze kinderen wist te boeien. Na de poppenkastvoorstelling werden illustraties alsmede een zakje paaseieren aan de rechthebbende kinderen bedeed.	S1966-67
10	04	1967	De gemeenteraad besluit de gebouwen van het oude gasthuis af te breken. De aannemer Jan Paeshuyse van Oud-Turnhout is bereid de afbraak te doen en hiervoor 20.000,- fr. aan de stad te betalen. De aannemer krijgt bevel tot aanvang der werken op 11 augustus 1967.	S1966-67
21	05	1967	Gouden jubileum als begijntje van Zr Temmerman.	S1966-67
21	05	1967	Sluiting van de Gasthuiskerk (Warandestraat) welke moet verdwijnen voor het Cultureel Centrum.	S1966-67
25	06	1967	De tornado in Oostmalle wordt de aanleiding tot de oprichting van het Rampenfonds.	GVA 25.06.92
11	07	1967	Vooropening door Minister Piers van de Zesde Eeuwfeestviering van het Begijnhof.	S1966-67
20	07	1967	Herman De Houwer van Beerse wordt benoemd tot titularis-organist van de Sint-Pieterskerk. Hij volgt Theo Verheggen op, organist sinds 1947, die overleden is op 29 maart 1967.	S1966-67
23	07	1967	De Tijlstoet trekt door Turnhout.	S1966-67
20	08	1967	De kerk van de Jezuïeten wordt gesloten. (zie ook Aankondigingsblad 15.07.67)	E + S1966-67
27	12	1967	Eerste steenlegging Cultureel Centrum De Warande door minister R. Van Elslande.	S1971-72 + TZ
31	12	1967	Turnhout telt 37.803 inwoners: 18.633 mannen en 19.170 vrouwen	S1980-81
00	00	1968	De architecten Vanhout en Schellekens beginnen aan de bouw van het nieuwe Clarissenklooster.	MB7
00	00	1968	Mesmaekers stopt met drukken.	G
18	04	1968	De stad koopt de huizen van de V. van Halstraat op en sloop ze.	
26	04	1968	K.B. van goedkeuring oprichting industrieterrein	S1976-77
31	12	1968	Turnhout telt 37.882 inwoners: 18.654 mannen en 19.228 vrouwen	S1980-81
00	00	1969	In de Sint-Pieterskerk wordt het centrale altaar geplaatst en men vindt een soort krypte voor kanunniken.	E
05	09	1969	K.B. van oprichting Parochie Sint-Franciscus in Schorvoort.	S1971-72
16	10	1969	Opening van het Nationaal Museum van de Speelkaart in het Huis Metten Thoren. (Of 24 oktober ? zie folder Museum Speelkaart 1993)	G
31	12	1969	Turnhout telt 37.927 inwoners: 18.635 mannen en 19.292 vrouwen	S1980-81
00	00	1970	Notaris A. Boone, middenstander, wordt de nieuwe burgemeester.	T1995
00	00	1970	De Oranjemolen wordt gerestaureerd en bewoond. (of Groten Bentel?)	
00	00	1970	Daniël Le Bon start met 'Gazet van Turnhout', voorloper van Ekspres. (zie 1974)	I
00	00	1970	In 1970 werden 314 huwelijken gesloten en 21 echtscheidingen overgeschreven. Er waren 2.204 geboorteaangiften; 667 waarvan de ouders de Stad bewonen.	S1970-71
00	00	1970	In het Sint-Elisabethziekenhuis worden 16.046 zieken opgenomen voor een totaal van 132.968 verpleegdagen.	S1970-71
27	06	1970	Brepols, Van Genechten en Biermans fusioneren hun speelkaartenafdelingen in een apart bedrijf: Carta Mundi	
14	07	1970	De Clarissen verhuizen naar de Heizijde.	E
02	09	1970	Prins Albert is in Turnhout ter gelegenheid van de gewestelijke viering van 100 jaar Rode Kruis.	HLN 100893
27	09	1970	Ter gelegenheid van de eeuwfeestviering van het Turnhouts Rode Kruis, wordt een demonstratie gehouden waarop Prins Albert, de nationale voorzitter, aanwezig is.	S1970-71
11	10	1970	Gemeenteverkiezingen met 26.529 kiezers. Stemcijfers: christelijke volkspartij (CVP): 11.894 Belgische socialistische partij (BSP): 6.656 volksunie (VU): 2.629 gemeentebelangen: 1.185 kabouters: 484 communistische partij (CP): 300	S1970-71
08	12	1970	Eerstesteenlegging sporthal in het stadspark. In Turnhout zijn 28 bij de Turnhoutse Sportraad aangesloten verenigingen.	S1970-71
30	12	1970	Ingevolge de wet betreffende de economische expansie wordt het arrondissement Turnhout erkend als ontwikkelingszone.	I
31	12	1970	Turnhout telt 38.007 inwoners volgens de volkstelling	S1980-81
31	12	1970	Turnhout telt 38.011 inwoners: 18.628 mannen en 19.383 vrouwen	S1970-71 +

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

				MB9 +
00	00	1971	Fusie Van Genechten-Biermans.	S1980-81
00	00	1971	Op advies van de Jeugdraad koopt de stad 'de Wollewei' aan.	T1990
01	01	1971	R. Peeters, stadsarchivaris, gaat met pensioen. In afwachting op de aanstelling van een nieuwe titularis wordt het archief tijdelijk gesloten.	S1989
01	01	1971	A. Boone neemt de burgemeesterstitel over van H. Bauweraerts, die reeds sedert begin 1947 ononderbroken burgemeester is geweest.	S1971-72
15	01	1971	Alle afdelingen van de beroepsschool, met uitzondering van de afdeling 'Voorbereiding tot het werk in de beschutte werkplaats' worden overgebracht naar het nieuwe gebouw van Levensvreugde op de Noord-Brabantlaan.	S1973-74
13	03	1971	Door het Ministerie van P.T.T. wordt een bijzondere postzegel (7 BEF met 3 BEF toeslag) uitgegeven, gewijd aan het Begijnhof van Turnhout. Sedert het begin der Belgische postzegeluitgaven in 1849, is dit de eerste zegel, waarop de plaatsnaam Turnhout met een stadsbeeld voorkomt.	S1970-71
08	06	1971	Eerste bijeenkomst van de Raad van Bestuur van het cultureel centrum, waarbij de heer Herman Heyns als voorzitter wordt verkozen.	S1971-72
24	06	1971	Viering 75-jarig bestaan van de harmonie 'Vermaak na Arbeid' (zie 1896 en 1907)	S1970-71
24	06	1971	Viering 50-jarig bestaan van de n.v. Turnhoutse Maatschappij voor de Huisvesting met onthulling van een gedenksteen in de parkwijk. (zie 1921)	S1970-71
31	08	1971	Het gemengd brandweerkorps bestaat uit 95 personen: 12 vasten en 83 vrijwilligers. Het politiekorps bestaat uit 53 personen.	S1970-71
19	09	1971	Ontvangst van het St. Cecilia zangkoor ter gelegenheid van het 75 jarig bestaan.	S1971-72
19	09	1971	75-jarig bestaan van het parochiezangkoor van het H. Hart.	S1971-72
29	09	1971	25-jarig bestaan van de pasteibakkers met ontvangst op het stadhuis.	S1971-72
08	10	1971	Ontvangst van de Veloclub Turnhout-Oost ter gelegenheid van 25 jarig bestaan.	S1971-72
00	11	1971	De heer H. Aerts betreft de gebouwen van het cultureel centrum samen met mevr. Verbeek-Luts M.Cl. (bibliotheecaresse).	S1971-72
13	11	1971	Ontvangst vriendenkring personeel Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening ter gelegenheid van 25-jarig bestaan van hun vereniging.	S1971-72
20	11	1971	Slotviering met optocht voor de viering van het 75 jaar bestaan van de harmonie 'Vermaak na Arbeid'.	S1971-72
31	12	1971	Turnhout telt 38.194 inwoners: 18.754 mannen en 19.440 vrouwen. In 1971 werden 325 huwelijken gesloten en 16 echtscheidingen overgeschreven.	S1970-71
00	00	1972	Het Willemsfonds is een ongebonden Vlaams, vrijzinnig en liberaal cultuurfonds, genoemd naar de stichter Jan Frans Willems. Opggericht in 1851 te Gent telt het Willemsfonds in gans Vlaanderen afdelingen. Deze van Turnhout bestaat sinds 1972 en organiseert jaarlijks een tiental sociaal-culturele manifestaties die toegankelijk zijn voor alle belangstellenden, zoals voordrachten, uitstappen, tentoonstellingen, concerten en museumbezoeken.	S1971-72 www.turnhout.be
00	00	1972	De Academie voor Schone Kunsten start een afdeling kantklossen.	T1984
00	00	1972	Opening Cultureel Centrum 'De Warande'	S1987
00	00	1972	De Jezuitenkerk in de Herentalsstraat wordt afgebroken. (Toerisme info december 2002)	TZ
00	00	1972	Restauratiewerken aan de priorij van Korsendonk met opgravingen.	T1978
00	00	1972	Sinds 1972 bestaat er officieel een sport- en ontspanningsgroep voor gehandicapten, Dynamica, die tot doel heeft de integratie en de revalidatie van de minder-validen te bevorderen.	S1973-74
01	01	1972	Startdatum van de Stedelijke Openbare Bibliotheek in Turnhout. Het is het resultaat van de fusie van de voormalige vrije openbare bibliotheken. De vrije bibliotheekinstellingen blijven echter nog doorwerken in afwachting van de opening van de bibliotheek in de Warande. (oktober 1973)	S1971-72 S1993
01	01	1972	De Stedelijke Openbare Bibliotheek wordt opgericht en is het resultaat van de fusie van de voormalige vrije openbare bibliotheken, zijnde: <ul style="list-style-type: none"> - 't Steentje op de Grote Markt en haar twee filialen, één te Zevendonk en één in de Tramstraat, opgericht en onderhouden door de Decanale Werken Turnhout; - de Openbare Bibliotheek Volkswil, gelegen in de Stationstraat, opgericht en onderhouden door CSC (Centrale voor Socialistisch Cultuurbeleid). Bij de overname bedraagt het gezamenlijk aantal leden 3.552, worden 125.193 uitleningen genoteerd en telt de collectie 79.167 banden.	S1993 S1995
26	02	1972	25-jarig bestaan wijkcomité Patersstraat	S1971-72
05	03	1972	De nieuw gebeeldhouwde Ecco Homo wordt ingehuldigd; het originele beeld werd in augustus 1971 in brand gestoken; het restant is sinds vandaag ondergebracht in het Begijnhofmuseum.	S1971-72

23	04	1972	Eerste steenlegging kerk Parkwijk	S1971-72
04	05	1972	Volkskunstgroep "Zonne" wordt een VZW. Oprichting van een demonstratiegroep + muziekensemble.	S1971-72
07	05	1972	Ontvangst van Turbel ter gelegenheid van 25 jarig bestaan van de Personeelsvereniging van de Rijksbelastingen van Turnhout.	S1971-72
13	05	1972	Ontvangst van de heer W. Claes, Minister van Nationale Opvoeding ter gelegenheid van het 10 jarig bestaan van het Rijkshoger Technisch Instituut.	S1971-72
27	05	1972	50-jarig bestaan Bond van Grote en Jonge Gezinnen, Afd. Turnhout, ontvangst op het stadhuis.	S1971-72
05	09	1972	Eerste ontwerpschets van de stedelijke werkplaatsen aan de Everdongenlaan. De plechtige opening is op 12 maart 1994.	HLN 140394
28	10	1972	Als de deuren van de "Warande" voor het publiek opengaan is er een enorme toeloop, en worden in een euphorie van stralende gezichten klinkende woorden gesproken die bij dergelijke gelegenheid passen.	S1973-74
31	12	1972	Turnhout telt 38.382 inwoners: 18.841 mannen en 19.541 vrouwen	S1980-81
00	00	1973	Het goederenvervoer over het Bels Lijntje wordt ook stopgezet.	GT
01	02	1973	Harry de Kok treedt in dienst als stadsarchivaris.	S1973-74
00	07	1973	Verschillende universiteitslaboratoria onderzoeken wijzen uit dat het bronwater, zonder toevoeging van ontsmettingsmiddelen, ongeschikt is om als zwembad te gebruiken. Bij toevoeging van chloor blijven de resultaten negatief. Ingevolge het aandringen van de gezondheidsinspecteur beslist het College het zwembad te vullen met leidingwater en de nodige chemicaliën ter ontsmetting toe te voegen. (tot 1973 werd bronwater gebruikt, gezuiverd met oude open zandfilters) (Zwemclub Olma Turnhout 1939-1989 jubileumboek)	
02	10	1973	Op 2 en 3 oktober wordt de bibliotheek door zowat 900 lagere schoolkinderen van het Steentje naar de Warande gebracht.	TZ
06	10	1973	Officiële opening bibliotheek in de Warande	S1993+94 S1973-74
25	12	1973	Overlijden Maria Kruyfhoofd op 63-jarige leeftijd, de vroegere gouvernante van de toenmalige Prins van Luik, vandaag onze nieuwe Koning Albert II. De uitvaartplechtigheid in de Turnhoutse Sint-Pieterskerk wordt door prins Albert bijgewoond.	HLN 100893
31	12	1973	Turnhout telt 38.419 inwoners: 18.856 mannen en 19.563 vrouwen. In 1973 worden 319 huwelijke gesloten en zijn er 30 echtscheidingen.	S1973-74
00	00	1974	Boone's Blijk wordt geklasseerd als natuurgebied.	
00	00	1974	Daniel Le Bon maakt van Gazet van Turnhout 'Ekspres' (zie 1970)	
00	00	1974	Oprichting stedelijke sportdienst.	S1988
00	00	1974	Turnhout en Hammelburg gaan een officiële verbintenis aan die door beide steden wordt onderschreven, door de burgemeesters Alfons Boone en Karl Fell. De jumelage ontstond uit contacten p Muziekfestivals in Memmingen (1965) en Erlangen (1967). (zie ook 1979)	S1994 + stadskrant 12/2006
14	03	1974	Viering 25-jarig bestaan van de handelsbeurs.	S1973-74
22	03	1974	10-jarig bestaan van de beschermde werkplaats "Amival".	S1973-74
18	05	1974	Het gedenkteken van P. Corbeels verhuist naar het Speelkaartenmuseum. (Begijnenstraat)	G S1973-74
22	06	1974	Opening stoomtreinlijn Tilburg-Turnhout tot Baarle-Hertog	S1973-74
23	06	1974	Viering 75 jaar Sint-Victor.	S1973-74
31	12	1974	Turnhout telt 38.273 inwoners: 18.803 mannen en 19.470 vrouwen	S1980-81
00	00	1975	Fusie van Van Genechten en Biermans tot Van Genechten-Biermans	GVA 171204
00	00	1975	Wet betreffende de toegang van gehandicapten tot gebouwen die toegankelijk zijn voor het publiek.	MB14
27	01	1975	Bij akte wordt het kasteel overgedragen aan de Belgische Staat (Regie der gebouwen). De vijver blijft eigendom van het provinciebestuur, maar wordt later overgedragen aan de stad. (Toerisme Turnhout info 2000/4)	
19	06	1975	Het is al elf jaar geleden dat Boudewijn en Fabiola Turnhout bezochten. Het enthousiasme loopt zo hoog op dat het koninklijk bezoek liefst twee uur uitloopt op het voorziene tijdschema. De Vorst en de Vorstin hebben helemaal geen oog voor het protocol en vergeten er gewoonweg hun tijdschema bij. Boudewijn heeft een bezoek aan Turnhouts oudste drukkerij (Brepols) op het programma staan. Fabiola volgt o.a. een Spaanse les in het meisjesinstituut H. Graf.	HLN 100893 TZ + TT
02	07	1975	Het imposante hotel 'Grand Monarque' wordt afgebroken.	TT
17	09	1975	K.B. van de fusies van de Belgische gemeenten. Het aantal gemeenten in België wordt teruggebracht van 2.359 tot 589.	H + T86
00	10	1975	De streek-VVV-Taxandria wandelt twee nieuwe wandelingen in. Het zijn de Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	

			wandelingen 'Zwart Water' en 'Zondereigen' die beiden vertrekken vanop de parkeerstrook van Regina Pacis. (Toerisme Turnhout info 2000/4)	
00	11	1975	De Wollewei opent haar deuren. Jongeren hadden dagenlang de handen in elkaar geslagen om het voormalige Clarissenklooster om te bouwen tot een prachtig jeugdcentrum. (Toerisme Turnhout info 2000/4)	
31	12	1975	Turnhout telt 38.178 inwoners: 18.770 mannen en 19.408 vrouwen.	S1976-77
08	05	1976	Het monument tegen de kernbewapening wordt onthuld. Op 8 mei 2100 zal de kubus gedemonteerd worden.	
01	09	1976	De telling van de klassen in de humaniora verandert: de 6 ^e Latijnse wordt de 1 ^{ste} Latijnse (12-jarigen), de 5 ^{de} Latijnse wordt de 2 ^{de} Latijnse enz.	SPT
00	10	1976	Opening Kempisch IJstadion.	MB11
18	10	1976	De C.M. klinieken, Korte Begijnenstraat 22, krijgen een bouwvergunning voor het oprichten van een kliniek langs de Steenweg op Merksplas.	S1976-77
09	12	1976	Bouwvergunning om een Rijkswachtzaerne op te richten langs de Noord-Brabantlaan	S1976-77
31	12	1976	Turnhout telt 37.958 inwoners: 18.672 mannen en 19.286 vrouwen.	S1976-77
00	00	1977	Eerste uitreiking van de stripgidsprijs, een initiatief van Jan Smet om Vlaamse striptekenaars aan te moedigen en het Vlaamse beeldverhaal te bevorderen. De winnaars van 1977 waren Hec Leemans en Daniël Jansens, tekenaar en scenarist van Bakelandt.	
00	00	1977	Het Nationaal Museum van de Speelkaart wordt stedelijk bezit. (folder museum 1993)	
00	00	1977	Kolonel Truyens, commandant van het OC 3, doet beroep op de cinematografische dienst van het leger om een film te maken over "Turnhout, hoofdstad der Kempen, garnizoenstad". Het wordt een 16mm prent die 20 minuten duurt. (Toerisme info dec. 2002)	
00	01	1977	Oprichting 'Dierenbescherming Kempen' n.a.v. de wanpraktijken op de markt te Mol waar wekelijks zo'n 8.000 dieren verkocht worden en n.a.v. het probleem van de dog-dropping in de Kempen.	MB1
00	09	1977	De Tijnfeesten worden weer traditioneel gebracht met Spel zonder Grenzen, de 100km Tijnlocht en de Tijnloet. Jan Van Gool is Tijn, zijn vrouw Annemie De Roeck is Nele en Jef Daniëls vertolkt Lamme Goedzak. (Toerisme info dec. 2002)	
08	10	1977	In de Warande wordt onder ruime belangstelling de schouwburg geopend. Het wordt meteen duidelijk dat er geen drempelvrees zal zijn, want zelfs de gewone man van de straat is bij de opening aanwezig. Het wordt gevierd op een volkse manier waarbij iedereen betrokken wordt. (Toerisme info dec. 2002 + Turnhout Magazine jaargang 1 nr. 4)	
31	12	1977	Turnhout telt 37.732 inwoners: 18.546 mannen en 19.186 vrouwen	S1980-81
00	00	1978	Opgravingen begijnhof bij herlegging van het wegdek. De fundamenten van de eerste kerk worden blootgelegd.	G + 17
00	00	1978	Restauratie van de beiaard in de Sint-Pieterskerk. Tot voor de restauratie bestond de beiaard uit 38 klokken. Er waren bovendien 3 grote luidklokken. De renovatie leidt tot het uitbreiden van de beiaard. In de vernieuwde toren bevinden zich 53 klokken: 3 luidklokken, de 38 vroegere speelklokken, 2 grote en 10 kleine nieuwe beiaardklokken. In totaal zijn er 52 vanaf het beiaardklavier bespeelbaar. (VVV-nieuws 1991/4)	
00	02	1978	Het nieuwe kerkhof op de Steenweg op Merksplas wordt geopend.	T1993
27	06	1978	Kort voordat de Koning op het militair domein met de helikopter zou landen, komt er vanuit Laken de mededeling dat het hefschroefvliegtuig wegens defect niet kon opstijgen. De verplaatsing wordt dan met een hofauto gemaakt. De Koning bezoekt het militair oefenterrein Tieleneide, de schietstand en de militaire rijschool. Na de middag brengt Boudewijn een bezoek aan de researchafdeling van Janssen Pharmaceutica in Beerse.	HLN 100893
18	09	1978	Internationale Tijnlocht 100 km (eerste?)	
28	09	1978	De nieuwe sporthal van het Sint-Pietersinstituut wordt in gebruik genomen.	SPT
31	12	1978	Turnhout telt 37.780 inwoners: 18.596 mannen en 19.184 vrouwen.	S1979-80
00	00	1979	Verhuis van de stoommachine van de voormalige weverijen Vueghs, een kolos van 70 ton, naar een loods in het jeugdcentrum van de Hoge Rielen in Lichtaart. Daar staat hij dan te verkommeren en te verroesten tot Karel Van Mierlo en Pierre Van Hest besluiten de machine uiteen te halen. Ze geven elke bout en moer een grondige schuur- en poetsbeurt en monteren nadien alle 2000 onderdelen weer op hun plaats. (zie ook 1896) (Toerisme Turnhout info 2000/4)	
00	00	1979	Oprichting Overlegorgaan Turnhout-Hammelburg, samengesteld uit afgevaardigden van de verschillende verenigingen en vrijwilligers onder voorzitterschap van Hugo Heyns (overleden 1993). Na zijn dood werd het voorzitterschap overgenomen door mevrouw José Lenders-Peeraer. Het overlegorgaan wordt later erkend als Stedelijke	Stadskrant 12/2006

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			Adviesraad. (zie ook 1974)	
22	12	1979	Een nieuwigheid te Turnhout. In het zwembad Kursaal wordt een 'pretbad' georganiseerd. Iedereen mag zijn plastic eendje of -bootje meebrengen.	MB1
31	12	1979	Turnhout telt 37.652 inwoners: 18.530 mannen en 19.122 vrouwen.	S1980-81
00	00	1980	Het Zwart Water wordt geklasseerd als natuurgebied.	
00	00	1980	Begin automatisatie van de administratieve diensten van de stad.	S1987 + S1985-86
00	00	1980	In het arrondissement Turnhout stijgt de werkloosheid met 27 procent. Er zijn ongeveer 6.000 mannen en 14.000 vrouwen werkloos.	MB11
00	00	1980	De oorspronkelijke klokkenreeks van 37 klokken in de Sint-Pieterskerk wordt uitgebreid naar 50. Men besluit tevens om de twee luidklokken aan te sluiten op het beiaardklavier. De toren zelf ondergaat verregaande wijzigingen, met ondermeer een nieuwe onderverdeling van de verdiepingen. Spijtig genoeg is de oude klokkenstoel verloren gegaan vanwege de beslissing om de klokken niet meer zo hoog in de torenspits op te hangen. Anderzijds heeft men hierdoor wel een beter klankbeeld bekomen.	Toerisme info 2003/3
21	01	1980	Het beeld 'Den Engel' wordt van de gevel gelicht en breekt hierbij middendoor. Onmiddellijk na het afnemen worden de fragmenten onder sekwester opgeslagen in de St. Pieterskerk. (of 22.01 zie MB2)	P
03	03	1980	De kring 'Taxandria' draagt de museumverzamelingen en de wetenschappelijke bibliotheek definitief over aan de stad. (of 12.09 ?) (zie 1981-1922)	T1993
30	04	1980	Kroning van koningin Beatrix (vrouw van Turnhout) op Koninginnedag.	MB5
12	05	1980	De Turnhoutse missionaris Walter Voordeckers wordt in Santa Lucia Gotzumalguapa (Guatemala) om het leven gebracht. In de jaren zeventig werkte Voordeckers aan de vorming van christelijke gemeenschappen in het gebied van suikerrietplantages. In die gemeenschappen werd gebeden, gezongen en diep nagedacht; het groeiend inzicht van de arbeiders in het systeem van genadeloze uitbuiting legde er de kiem voor organisatie en verzet. Toen begin 1980 een massale staking uitbrak op de suikerrietvelden, was voor de grootgrondbezitters de maat vol. Op 12 mei werd Walter Voordeckers op straat doodgeschoten. Drie andere missionarissen in het kustgebied zou spoedig daarop eenzelfde lot treffen. (www.bisdomdenbosch.nl)	
12	05	1980	Toen Walter Voordeckers het parochiehuis verliet, werd hij opgewacht door vier individuen die hem probeerden te ontvoeren. Toen hij probeerde te ontsnappen werd hij beschoten en getroffen door zeven kogels kaliber 45. Hij stierf een kwartier later. De daders namen de vlucht.	Kerk en Leven 27.04.05
24	05	1980	De 50 gerestaureerde beiaardklokken van de St-Pieterskerk worden tentoongesteld in de hal van het stadhuis mits een kostprijs van 52.200,- fr. te betalen aan klokkengieterij J. Sergeys.	S1979-80
24	08	1980	Overlijden Raymond Peeters, conservator Taxandriamuseum	S1980-81
12	09	1980	De verzamelingen van het museum Taxandria worden aan de stad overgedragen tegen de symbolische prijs van 1 frank. (zie 01.01.81 en 03.03.80)	T1979-81- 82-96
09	10	1980	De Rijksdienst voor Monumenten en Landschapszorg laat het K.B. worden tot bescherming als landschap van het "Zwart Water".	S1980-81
22	10	1980	De Rijksdienst voor Monumenten en Landschapszorg laat het K.B. worden tot bescherming als monument van het "Groenhuis"; de omgeving als stadsgezicht.	S1980-81
01	12	1980	Uitgifte van een nieuw biljet van 1.000 fr. De voorzijde (met franstalige tekst) stelt de komponist Grétry voor.	MB10
05	12	1980	Varkenspest in de Kempen. Honderden dieren moeten afgeslacht en verbrand worden.	MB10
31	12	1980	Turnhout telt 37.511 inwoners: 18.438 mannen en 19.073 vrouwen. Er zijn 1.457 vreemdelingen, wat 3,8% betekent. In 1980 waren er 272 huwelijken en 54 echtscheidingen.	S1980-81
31	12	1980	Turnhout telt 37.650 inwoners.	S1981-82
00	00	1981	25-jarig bestaan Sportraad. Er zijn 76 sportverenigingen aangesloten in 28 verschillende disciplines.	MB16
00	00	1981	Een delegatie van het Turnhoutse politiekorps is op bezoek bij paus Johannes Paulus II te Rome. Zij bieden een O.L.Vrouwebeeldje onder stolp aan, vervaardigd door de zusters Clarissen.	TZ
01	01	1981	Het museum Taxandria wordt stedelijk bezit. (zie 1980-1922).	T1982
07	01	1981	De kinderbijslag wordt verhoogd: 1° kind werknemer 1.649 fr., zelfstandige 480 fr., 4° kind werknemer 3.654 fr., zelfstandige 3.654 fr.	MB11
09	01	1981	Het Papenheem van de St. Frans Scoutsgroep in de Baron du Fourstraat wordt ingehuldigd.	MB11
10	01	1981	Een gewone raadpleging bij de huisarts bedraagt 244 fr.	MB11
13	01	1981	Overlijden van Emiel Van Hemeldonck in het ziekenhuis van Arendonk.	MB11
29	01	1981	Oprichting Turnhoutse IJshockeyclub.	MB11

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

30	03	1981	Na meer dan 4 jaar bouwen wordt het nieuwe St-Jozefziekenhuis in gebruik genomen.	MB12
10	05	1981	Opening sporthal Sint-victor.	MB15
01	09	1981	Erfpachtovereenkomst tussen vzw Technico V.T.S.T.: gronden tussen Smiskens- en Rubensstraat voor oprichting van sporthal met ingang van 1 september 1981 voor 27 jaar.	S1980-81
01	10	1981	Turnhout heeft 3.896 leerplichtige kinderen. In totaal gaan in Turnhout 15.968 kinderen naar school, waarvan 7.325 wonende te Turnhout en 8.643 niet wonende te Turnhout: 1.459 in het stedelijk onderwijs, 11.375 in het vrij onderwijs en 3.134 in het rijksonderwijs.	S1981-82
28	10	1981	De binnenkoer van de infirmerie op het Begijnhof wordt volledig gerestaureerd. De gevel van de infirmerie wordt wit geschilderd. Ook achter de kerk wordt een prachtig stukje werk geleverd. In het gebouwtje achter de kerk staat een volledig gerestaureerde kalvarie, een werk dat dateert van 1500.	MB18
16	11	1981	Verhuis van het V.V.V.-kantoor naar het Stadhuis.	MB19
31	12	1981	Turnhout telt 37.567 inwoners.	S1981-82
31	12	1981	In 1981 werden 280 huwelijken gesloten, werden 60 echtscheidingen overgeschreven en 1 scheiding van tafel en bed. Er werden 2.531 geboorten aangegeven, waarvan 560 van ouders die in Turnhout wonen. In 1981 worden 161 vreemdelingen ingeschreven in het vreemdelingenregister en 1.311 in het bevolkingsregister.	S1981-82
00	00	1982	Corsendonck bier.	K
00	00	1982	De schoolplicht wordt opgetrokken van 16 naar 18 jaar.	D
05	06	1982	officiële opening minigolfterrein naast de sporthal in het stadspark. Met ruim 17.000 minigolfgebruikers zal het geraamde aantal van 10.000 bezoekers voor het eerste jaar ruim overtroffen worden.	S1982-83
26	06	1982	Peter Dierckx wordt priester gewijd. In 1999 wordt hij deken van Turnhout, in 2005 deken van de Kempen.	GVA041206
31	08	1982	Het brandweerkorps telt 97 personeelsleden, waarvan 60 vrijwilligers. Het politiekorps telt 74 personeelsleden.	S1981-82
31	12	1982	Turnhout telt 37.461 inwoners, 18.358 mannen en 19.103 vrouwen. In 1982 werden 262 huwelijken gesloten , 70 echtscheidingen overgeschreven en 1 scheiding van tafel en bed.	S1983-84 S1982-83
00	00	1983	Oprichting Turnhoutse stadsgidsvereniging. (Begijnhofkrant nr.2 2002)	
00	00	1983	Het asbest in het Cultureel Centrum moet verwijderd worden.	D
00	00	1983	In het Cultureel Centrum wordt de vzw DINAMO opgericht 'Doeltreffende initiatieven naar andere mogelijkheden overdag'.	S1991
00	00	1983	Het bestuur van Taxandria start met het in principe driemaandelijks ledenblad 'Taxandria Nieuws'.	T1996
00	03	1983	Na toekenning door de R.V.A. van een B.T.K.-ploeg van 5 personen ging het project Dinamo half maart 1983 van start. Dinamo heeft als doel door en voor mensen met vrije tijd overdag, allerlei cursussen en activiteiten te organiseren op basis van het vraag- en aanbodprincipe.	S1983-84
00	03	1983	Op vraag van de schepenen van inspraak en informatie wordt een aanvang gemaakt met het opstarten van een stedelijke informatiedienst. In het eerste jaar worden vier "Inkt-beknopte beslissingen" gepubliceerd.	S1983-84
00	07	1983	Leo Custers wordt de nieuwe politiecommissaris en volgt Frans Muësen op.	TE 050893
00	09	1983	In september werd gestart met het "glijdend" zwemmen en het gebruiken van het zoute bronwater als zwemwater.	S1983-84
01	09	1983	Het 1 ^{ste} jaar van de Normaalschool is de eerste klas van het Sint-Pietersinstituut met meisjesstudenten.	SPT
18	09	1983	Tijlfeesten (laatste brochure op archief)	
31	12	1983	Turnhout telt 37.438 inwoners	S1983-84
00	00	1984	Enkele belangstellenden volgen een KWB-danskursus in Zevendonk. Na afloop besluiten de 10 aanwezigen te starten met een vereniging. Roger Vos werd voorzitter van Dansklub Turnhout.	HNB 230893
00	00	1984	Naar aanleiding van de door Taxandria ingerichte tentoonstelling "Kant in Turnhout", verschijnt in het jaarboek een uitvoerige studie over deze voormalige typische Turnhoutse nijverheid.	T1996
00	00	1984	Het Bakelandt-verhaal 'De Jongens van Turnhout' verschijnt, geschreven en getekend door Hec Leemans.	T1995
31	12	1984	Turnhout telt 37.438 inwoners	S1986
00	00	1985	Bij afbraakwerken aan het pand Otterstraat 2 (likeurhandel De Wolf) wordt door één van de bouwvakkers een kleine hoeveelheid postmiddeleeuws aardewerk gerecupereerd. Nog diezelfde dag wordt de vindplaats afgedekt met een laag beton, zodat een gedetailleerd archeologisch onderzoek niet meer mogelijk is. De vondst bestaat uit twee kookpotten of 'grapen' in rood aardewerk met loodglazuur en één	T1996

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			knopdeksel in rood aardewerk. (beschrijving zie T1996)	
00	00	1985	1985 was anders dan anders. Een jaar zonder schouwburg en een jaar met de Kokatoe. Er worden een aantal dingen duidelijk. Het zal nooit meer worden zoals voorheen. Want wat we in dat jaar ontdekten komt wellicht niet terug, en wat we verloren komt naar alle waarschijnlijkheid terug. Het was een jaar pionieren in moeilijke momenten maar met de zekerheid dat het de moeite waard was. 1985 gaf ons de zekerheid dat de aanvankelijk geplande 3 ^{de} fase van de Warande een noodzaak was. Want niet alles kan in de schouwburg. De Kokatoe was geen schouwburgvervanging, wel een aanvulling.	S1985-86
00	00	1985	(De Warande) De oprichting van een fietsverhuurdienst – fietsherstellerij i.s.m. het V.V.V. was meteen ook een toeristisch succes. Voor 1986 komt het erop aan de tewerkstelling te continueren.	S1985-86
00	01	1985	Januari 1985 betekent de definitieve start van “STAP”, een theaterproject met 18 licht- en matig mentaal gehandicapte jongeren. Tijdens een voorbereidende fase van september 1984 tot december 1984 werden wekelijks repetities en trainingen georganiseerd. Dit resulteerde in een “workshopproductie STAP” die eind mei 85 driemaal gepresenteerd werd in de Kokatoe.	S1985-86
00	09	1985	De diensten Inspraak, Studiedienst, V.V.V., Info/Onthaal en Inkt komen tesamen te zitten onder één noemer: de dienst Voorlichting en Inspraak. Het doel is een bundeling te maken van deze verschillende stadsdiensten, die eigenlijk allemaal rond hetzelfde onderwerp werken: het verzorgen van informatie aan de turnhoutse bevolking over een gamma van 4 thema's: gemeentebeleid, gezondheid, inspraak en toerisme.	S1985-86
00	11	1985	De laatste paters Minderbroeders verlaten het klooster dat in 1986 verkocht wordt aan een privé-eigenaar.	P
00	12	1985	In december 1985 worden in het GielsBos, een instelling voor maig- en zwaar mentaal gehandicapten, enkele workshops gegeven met als doel: het selekteren van nieuwe acteurs voor een nieuw samen te stellen acteursgroep in 1986. Het Stap-project is gebaseerd op een samenwerkingsverband tussen: Tiem vzw, Levensvreugde – De Brem, Het Gevolg en CC De Warande.	S1985-86
31	12	1985	Turnhout telt 37.474 inwoners: 18.332 mannen en 19.142 vrouwen. Er zijn 1.213 vreemdelingen ingeschreven. In 1985 werden 235 huwelijken gesloten en 74 echtscheidingen overgeschreven.	S1985-86
00	09	1986	In opvolging van ‘De Kemphaan’ wordt bij de aanvang van het nieuwe theaterseizoen gestart met de publicatie van het maandblad ‘De Warande’. In tegenstelling tot de Kemphaan is dit een uitgave volledig in eigen beheer en met uitsluitend Warande-informatie. De aanvankelijke oplage van 22.000 exemplaren (sept 1986) stijgt naar 28.000 exemplaren (dec. 1986)	S1986
31	12	1986	Turnhout telt 37.462 inwoners: 18.266 mannen en 19.196 vrouwen. Er zijn 1.237 vreemdelingen ingeschreven. In 1986 werden 252 huwelijken gesloten en 70 echtscheidingen overgeschreven.	S1987 + S1986
00	00	1987	Eerste Open-Tropenfestival ingericht door de Wollewei	S1987
00	00	1987	De vzw ‘Jeugdzonder’ organiseert ‘de laatste 100 dagen’.	S1987
00	00	1987	Eerste boomplantactie. (zie 20.03.88)	S1987
00	00	1987	De watertoren wordt als monument beschermd als industrieel-archeologisch waardevol met eigentijdse architecturale kenmerken. De toren is nog de enige van zijn type in Vlaanderen (zie 1992). (Stadskrant dec 1992)	
00	00	1987	De verkeersdienst noteert 789 ongevallen met stoffelijke schade en 236 ongevallen met gekwetsten, waarvan 177 met vluchtmisdrijf.	S1987
06	04	1987	Begin restauratie Sint-Pieterskerk.	
09	06	1987	Het schepencollege besluit opdracht te geven aan de N.V. Verstraete en Vanheck om veiligheidsredenen, bij hoogdringendheid over te gaan tot het demonteren van en het uitvoeren van noodzakelijke werken aan het vieringstorentje van de Sint-Pieterskerk.	S1987
01	08	1987	Oprichting stedelijke milieudienst	S1987
13	09	1987	Plechtige inwandeling ‘stadswandeling’	S1987
31	12	1987	Turnhout telt 37.567 inwoners.	S1987
31	12	1987	In Turnhout zijn 492 geboortes, 273 huwelijken, 90 echtscheidingen en 360 overlijdens. Er verblijven in Turnhout 1.297 vreemdelingen, waarvan 764 Nederlanders, 308 Marokkanen en 70 Italianen.	S1987
00	00	1988	Het Sint-Elisabethziekenhuis verzorgt in totaal 12.393 zieken op 109.515 verpleegdagen.	S1988
00	00	1988	Oprichting vzw De Vrienden van het Taxandriamuseum.	T1996
00	00	1988	De Admi-Contactzuil onder de luifel van het stadhuis draait voor het eerste jaar op proef.	S1989
00	00	1988	Oprichting vzw Aktuwa in functie van de podiumprogrammering in de Warande.	S2000

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

20	03	1988	In het zuiden van Turnhout worden bijna 120 jonge bomen geplant langs de Kleine Reesdijk. Dit nieuwe initiatief van het Stadsbestuur kent een grote bijval. (zie 1987)	S1988
27	04	1988	Opening Binkenpad.	S1988
00	07	1988	Het Strategisch Plan Kempen wordt opgericht om het arrondissement Turnhout uit te bouwen tot een der meest toonaangevende streken in West-Europa.	I
28	08	1988	Het GR 565 (Sniederspad) wordt ingewandeld, met onthulling van een wandelboom aan de hoek van de Herentalsstraat en de Driezenstraat.	S1988
20	09	1988	Het Turnhouts Troefke van Guy Pas wint de banketbakkerswedstrijd.	S1988
01	12	1988	Het speelkaartenmuseum sluit zijn deuren en de ontruiming van het Huis Metten Thoren begint. Voor de duur van de werken krijgt het museum een andere behuizing toegewezen: Druivenstraat 18. (zie ook 1994)	S1988
31	12	1988	Turnhout telt 37.462 inwoners.	S1988
00	00	1989	Er zijn 258 huwelijken en 89 echtscheidingen.	S1989
00	00	1989	Oprichting 'zwemacademie' door de sportraad om jongeren tussen 8 en 12 jaar in een 2-jarig programma te laten kennismaken met zowat alle watersporten.	S1989
00	09	1989	Begin restauratie van het Huis metten Thoren; de kosten worden geraamd op ongeveer 54 miljoen frank.	
00	10	1989	Herdenking 200 jaar Slag van Turnhout.	
14	11	1989	Het Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden koopt het Paterspand om er na een grondige restauratie een nieuwe bestemming aan te geven.	P
31	12	1989	Turnhout telt 37.675.	S1989
00	00	1990	Ter gelegenheid van Open Monumentendag wordt het oude kerkhof opengesteld.	E
00	00	1990	Roel d'Haese plaatst het monumentaal beeldhouwwerk Montezuma op de binnenplaats van het Kasteel. (Toerisme info 2004/3)	
30	03	1990	Heropening Nationaal Museum van de speelkaart in een fabrieksvleugel van de voormalige papier- en speelkaartenfabriek gebr. Mesmaekers. (folder museum 1993)	
04	04	1990	België heeft 1 dag geen vorst en beleeft een mini-koningskwesitie omdat Boudewijn "uit gewetensnood" weigert het wetsontwerp ter versoepeling van abortus te ondertekenen.	HLN 020893
12	05	1990	Plechtige opening fietspad Bels Lijntje.	GT
23	08	1990	Midden augustus deelt het Ministerie van Landbouw mee dat in het noorden van Turnhout varkensverbrandingen zullen plaatshebben in het kader van het opruimen van varkenskadavers van de gebieden waar de varkenspest heerst. Een eerste proefverbranding op 23 augustus heeft een aantal klachten tot gevolg en een analyseverslag toont aan dat er schadelijke stoffen vrijkomen. Hierdoor beslist dienstdoend burgemeester Hendrickx verdere verbrandingen te verbieden. Deze beslissing wordt door de Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden vernietigd. Hierna volt nog één verbranding. Na moeilijke discussies worden de verbrandingen uiteindelijk stopgezet.	S1990
00	10	1990	De gerestaureerde Sint-Pieterskerk wordt heropend.	
03	10	1990	Hereniging Duitsland (BRT1 10.10.94)	
04	10	1990	De restauratiewerken aan de Sint-Pieterskerk worden beëindigd. De totale eindafrekening van de werken bedraagt 82.791.567 fr. (incl. BTW) te verhogen met 6.372.919 fr. (incl. BTW), zijnde het totale ereloon van de ontwerper. Het vernieuwen van de elektrische installatie kost daarenboven nog 2.445.919 fr. (incl. BTW).	S1990
31	12	1990	In 1990 zijn er 264 huwelijken, 64 echtscheidingen, 538 geboorten en 381 overlijdens.	S1990
31	12	1990	In 1990 worden 853 aangiftes gedaan van fietsdiefstallen. Hiervan worden 407 fietsen teruggevonden, waarvan 101 gemerkt zijn.	S1990
31	12	1990	Turnhout telt 37.906 inwoners, waarvan 1.571 vreemdelingen.	S1990
31	12	1990	Turnhout telt 37.584 inwoners.	S1993
00	00	1991	Historische maquette 'Turnhout in de 17 ^e eeuw' op schaal 1/400.	
00	00	1991	Aan de Warande wordt het monumentje 'Adhémar' geplaatst en ingehuldigd door Marc Sleen.	
00	00	1991	Rik Poot plaatst de Najade in de kasteelvijver. (Toerisme info 2004/3)	
07	01	1991	Fer De Backker wordt waarnemend schoolhoofd in de Basisschool van het Sint-Pietersinstituut. Hij zal vastbenoemd worden als schoolhoofd op 1 augustus 1993.	SPT
20	03	1991	De Koninklijke Geschied- en Oudheidkundige kring der Antwerpse Kempen Taxandria ontvangt de Geschiedenisprijs 1990 van het Gemeentekrediet. Een jury bestaande uit universiteitsprofessoren kende Taxandria de prijs toe wegens haar uitzonderlijke bijdrage aan het cultureel leven in de Antwerpse Kempen, het wetenschappelijk peil van de publikaties en de scherpzinnigheid en de kracht waarmee de bescherming van het geschiedkundig, archeologisch en architecturaal patrimonium van de streek werd nagestreefd.	T1991
00	04	1991	In Weelde-Statie (Regina Pacis) wordt door het Belgisch Rood Kruis een Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	S1991

			opvangtehuis geopend, specifiek voor asielzoekers. Regina Pacis kent bij het opstarten een dertigtal gasten, maar heeft na enkele maanden zijn maximum capaciteit van 85 asielzoekers bereikt.	
27	04	1991	Koning Boudewijn is de laatste keer in de Kempen te gast. In de Warande woont hij, samen met koningin Fabiola en prins Filip, de feestelijkheden bij n.a.v. zijn 60 ^{ste} verjaardag en de veertigste verjaardag van zijn koningsschap.	Het Volk 030893
27	06	1991	Uitgifte brochure 'Klinken bij de Binken'.	
12	08	1991	Voor het eerst worden rondleidingen in Turnhout gegeven aan de recruten van de kazerne. Er waren 4 volle bussen geïnteresseerden.	
15	08	1991	Verwoestende brand bij drukkerij NV Joos.	Het Volk 210494
15	09	1991	Open Monumentendag: in Turnhout openstelling van Theater 1900, Paterspand, Sint-Pieterskerk, Theobalduskapel, begijnhof en kasteel. (VVV-nieuws 1992/1)	
15	09	1991	De diensten van het V.K.W. (Verbond van Kristelijke Werkgevers) verhuizen naar het Paterspand. De paterskerk zal vanaf november fungeren als conferentiezaal.	
01	10	1991	In afwachting van de verhuis wordt het Taxandriamuseum in de Mermansstraat gesloten.	S1992
31	12	1991	Turnhout telt 38.071 inwoners	S1991+S199 3
31	12	1991	In 1991 zijn er 244 huwelijken en 83 echtscheidingen.	S1991
31	12	1991	In 1991 zijn er 121 begravingen in de Kwakkelstraat. Op de begraafplaats Nazareth: 8 kinderen (-7 jaar), 161 begravingen, 15 columbarium (bijzettingen) en 36 asverstrooiingen.	S1981
31	12	1991	In 1991 worden 267 vreemdelingen ingeschreven in het vreemdelingenregister, waarvan 98 Nederlanders, 31 Ghanezen, 22 Nigerianen, 21 Togolezen, 19 Bulgaren, 10 Marokkanen, 10 Pakistanen en 10 Amerikanen. Er wordt echter geen enkele asielzoeker als politieke vluchteling erkend.	S1991
00	00	1992	Na vele jaren studie en voorbereiding komen de stadsplanborden tot stand op verschillende plaatsen in de stad. Samen met deze borden worden ook keurige wegwijzers naar de bezienswaardigheden en musea geplaatst.	
00	00	1992	Cultureel uitwisselingsprogramma Turnhout-Tilburg.	S1992
00	00	1992	(zomer) De kinderbewaarplaats "Het Lindeke" verhuist naar de nieuwe lokatie in het jeugdcentrum.	S1993
00	00	1992	Sinds 1992 is de uitlening in de stedelijke Openbare Bibliotheek geautomatiseerd.	S1995
00	00	1992	Einde 1992 koopt de stad Turnhout het Raadsherenpark aan, een negen hectare groot park gelegen op de grens van Vosselaar met Turnhout (6 ha speelbos en 3 ha natuurgebied).	
06	01	1992	Het Turnhouts containerpark opent zijn deuren (nipt februari 2002).	
03	02	1992	De gemeenteraad besluit de Sint-Theobalduskapel in erfpacht over te nemen van de kerkfabriek van Sint-Pieter.	S1992
17	02	1992	Begin bouw nieuw stadsmagazijn.	S1992
15	06	1992	De dienstmaagden van de H.Harten van Jezus en Maria van de Beekstraat verlaten Turnhout (4 zusters).	GVA 100692
00	09	1992	De Turnhoutse Sportacademie ziet het levenslicht. Het is een organisatie van de Stedelijke Sportdienst.	HLN 140893
00	09	1992	De dienst Jeugd van de Warande is sinds september '92 actief.	GVA 250893
07	09	1992	Opening Turnhouts crematorium. (stadskrant dec 1992) Het aantal Kempenaars dat zich laat verassen stijgt van 278 in 1992 tot 442 in 1993.	HNB 030394
07	09	1992	De gemeenteraad besluit over te gaan tot erkenning van o.m. de stedelijke adviesraad voor Toerisme. (VVV-nieuws 1993/2)	
00	10	1992	Start restauratie watertoren, kostprijs ca 13 miljoen fr. Op 90 dagen moet het werk klaar zijn en de werken zullen de waterbedeling niet storen. (stadskrant dec 1992)	
31	10	1992	De Nacht van de Warande is het hoogtepunt in de viering 20 jaar Cultureel Centrum.	S1992
21	11	1992	De VVV verleent financiële steun en medewerking aan een nieuw evenement, de intrede van St. Niklaas in Turnhout, dat een groot succes kende en dat zeker een jaarlijks terugkerende activiteit zal worden.	VVV-info 1992
01	12	1992	Op 1 december (van vorig jaar) opende het dagcentrum 't Twiggje zijn deuren voor de eerste gasten. Het zijn langdurig psychisch zieken die niet meer terecht kunnen in beschermde werkplaatsen of in het normale werksmilieu. Zij hebben echter geen nood meer aan een psychiatrische kliniek en blijven gewoon thuis.	GVA 030993
09	12	1992	Het speelkaartenmuseum ontvangt zijn 200.000ste bezoeker, mevrouw H. Harbord (VK).	S1992
31	12	1992	Turnhout telt 38.415 inwoners.	S1992+S199 3

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	00	1993	De Warande is het meest bezochte cultuurcentrum in Vlaanderen. In 1993 zijn er in totaal 7.225 of twintig activiteiten gemiddeld per dag.	HLN 190494
00	00	1993	Het stadsarchief neemt deel aan de tentoonstelling "125 jaar Maatschappij Sint Jozef" (in Turnhout)	S1993
00	00	1993	opstarten T.V. Kempen (later RTV)	S1993
00	00	1993	In Turnhout worden 1.032 ratten gevangen in het jaar 1993. Jef De Win is al 15 jaar rattenvanger en heeft in de Turnhoutse grachten en waterlopen niet minder dan 108 fuiken en klemmen liggen.	Het Volk 160394
01	01	1993	De controle aan de Europese binnengrenzen verval.	GT
05	02	1993	Inhuldiging stadspomp in de Gasthuisstraat	S1993
02	03	1993	De wet op de landloperij wordt afgeschaft. (zie ook 030394)	Het Volk 030394
10	03	1993	De Stedelijke Adviesraad voor Toerisme wordt geïnstalleerd. 16 verenigingen en instellingen werden bereid gevonden actief mee te werken aan de promotie van Turnhout en de verdere uitbouw van het toerisme in Turnhout.	S1993
00	04	1993	Bij de opening van het toeristisch seizoen onthult burgemeester Proost het toeristisch trammetje. (VVV-nieuws 1993/2)	
19	04	1993	1993 was geen jaar om euforisch feest te vieren vanwege de Derde Wereld-beweging. We konden wel uitpakken met een gloednieuw en bijzonder geslaagd filmfestival "Focus op het Zuiden". Dit volwaardig "Derde Wereld-filmfestival" werd georganiseerd van 19 tot 23 april 1993.	S1993
24	04	1993	Officiële opening van de 'Verborgten Tuin' in het stadspark. (VVV-nieuws 1993/2)	
11	05	1993	De bouwwerken van het nieuw stadsmagazijn door de nv. Vanhout en Zn.zijn beëindigd.	S1993
15	05	1993	Het verjaardagsfeest lag in het verlengde van wat Dinamo al 10 jaar wil bereiken: informatie, kennis, sociaal contact en ontspanning. Dinamo werd in maart 1983 boven de doopvont gehouden.	S1993
04	06	1993	Urbain Claeys, commissaris-generaal voor toerisme komt de nationale erkenning van de dienst Toerisme van Turnhout afkondigen. Tal van genodigden wonen de feestelijke receptie bij op de binnenkoer van de infirmerie in het Begijnhof. (VVV-nieuws 1993/2)	
31	07	1993	Overlijden Koning Boudewijn in zijn buitenverblijf te Motril (Spanje).	Encarta
00	08	1993	Rita Peinen staat reeds voor de 25ste keer, samen met haar man Johan, op de Turnhoutse kermis. (foto kinderdraaimolen) (zij wonen Leyseinde 47)	Het Volk 060893
18	08	1993	De nieuwe gouden haan wordt op de Middelaeskerk geplaatst. Onder de haan wordt ook een koker met oorkonde bevestigd. "Zo kunnen onze nakomelingen binnen honderd jaar nog weten wanneer de herstellingswerken aan deze kerk zijn begonnen".	GVA 190893
18	08	1993	Een met bladgoud beklede nieuwe haan wordt via een externe liftschaft op de toren van de O.L.Vrouw Middelaeskerk gehesen. Dit symboliseert het einde van de eerste fase van de restauratie van de kerk.	HNB 190893
28	08	1993	De nieuwe feestzaal Hertoginnedal wordt officieel ingenomen door Dansklub Turnhout. De vereniging kan haar 600 leden nu een ideale accommodatie aanbieden. (zie ook 1984)	HNB 230893
09	09	1993	De Clarissen vieren de achthonderdste verjaardag van de geboorte van de Heilige Clara.	HLN 090993
10	09	1993	Braderij Patersstraat Turnhout wordt 60 jaar. De festiviteiten dragen sinds 1991 de naam "Engelfeesten".	GVA 100993
12	09	1993	De 17 Turnhoutse Clarissen, die in het klooster op de Heizijde leven en werken, openen het Clarajaar op zondag 12 september met een eucharistieviering in hun kerk.	Het Volk 080993
16	09	1993	Alfa en Wereldwinkel bestaan respectievelijk 25 en 20 jaar. Dat wordt op passende wijze gevierd. Kunstenaar Luc Van Soom maakte een kunstwerk dat op de vijver van het kasteel wordt onthuld. Een zwalpend bootje op de vijver is de aarde in het heelal. Op het bootje zijn twee werelden verplicht samen te leven: aan de ene kant is er de technologie, aan de andere kant miskende rijkdom. Het is een klein bootje met een reuze problematiek. Het monument wordt onthuld om vijf voor twaalf. Het is dus hoog tijd.	HLN 160993
19	09	1993	Midden september verlaat de 70-jarige Jos Peeters de Turnhoutse Pinksterparochie na acht en een half jaar actieve werking. Zijn opvolger is de 37-jarige jezuïet Lowie Peeters die op 19 september door deken Gille Cuyvers plechtig wordt aangesteld.	GVA 090993
24	09	1993	Ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de afdeling "kantklossen" in de Turnhoutse Academie voor Schone Kunsten, opent het crematorium zijn deuren voor een unieke tentoonstelling.	GVA 220993
30	09	1993	Het Samenwerkingsverband Strategisch Plan kempen viert het vijfjarig bestaan. Het SPK ontwikkelde talrijke projecten: PLATO, SPIKE, strategisch Plan Toerisme en Recreatie...	GVA 160993

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

00	10	1993	Het komitee "Slag van Turnhout" pakt uit met een nieuw initiatief dat ongetwijfeld ruime weerklank zal vinden. "Eten met de Paterkes" wordt een culinair festijn in de vroegere kerk van de paters minderbroeders aan de Patersstraat in Turnhout.	HNB 180893
01	10	1993	TV-Kempen zendt uit op de kabel. Voorlopig is het enkel een teletekstservice. Nieuws uit de Kempense gemeenten wordt er afgewisseld met reclameboodschappen en algemene informatie zoals de dagelijkse werkaanbiedingen van de VDAB.	TE 071098
01	10	1993	De nieuwe Antwerpse provinciegouverneur Camille Paulus legt in Brussel de eed af bij koning Albert.	GVA 021093
06	10	1993	Gazet van Antwerpen meldt: "De Turnhoutse Michèle Mathé (17 jaar) behaalde zopas de titel Miss Unterwasser Welt in Oostenrijk. Michèle zit in haar voorlaatste jaar secretariaat-talen in de handelsschool".	GVA 061093
13	10	1993	Het wapen van Turnhout wordt bekrachtigd. Heraldisch wordt dit als volgt beschreven: "In zilver een springend hert van natuurlijke kleur op een grasgrond met aan de hals, hangend aan een koord van keel, een schild van zilver met een paal en zoom van lazuur. Het schild getopt met een hertogskroon." (Toerisme Turnhout info 2000/4)	
16	10	1993	Jubileum Verbroedering Stadsdiensten	S1993
00	11	1993	Een projectontwikkelaar heeft nu eindelijk het Groenhuis en de hele omgeving gekocht voor 6 miljoen. Het oudste huis van Turnhout wordt nu verplicht gerestaureerd en zal dienst doen als taverne met terras en tuin. Het naastliggende bakhuis, van recentere datum, wordt mee geïntegreerd. De werken moeten binnen de twee jaar voltooid zijn, zoniet krijgt de man een boete van 600.000 fr. per jaar en komen het huis en de gronden terug naar de stad.	Turnhout Ekspres 111193
00	11	1993	Het Turnhouts Gemengd Koor De Vedel, onder leiding van Maurits Duyck, viert haar 50 ^{ste} verjaardag.	GVA 191193
07	11	1993	De harmonie "De Xaverianen" (de Sussen) vieren hun 125-jarig bestaan. (zie 03.08.1947 en 1868!)	HLN 081193
08	11	1993	De gemeenteraad geeft zijn goedkeuring aan de naamkeuze "Dokter Louis Schuermansstraat". Volgens Marc de Backer (Agalev) is daar geen reden toe: "Wat zijn trouwens de verdiensten van dokter Schuermans? Buiten enkele senioren die misschien nog bij hem onder het mes hebben gelegen, ken niemand hem. Daarenboven zijn er Turnhoutenaars met gelijkaardige verdiensten, die deze eer niet te beurt valt."	HLN 131193 S1993
08	11	1993	Een zeer ruime delegatie buurtbewoners uit de "Lokerse Heide", de Jef Buyckxstraat en de parkwijk doen de meerderheid van de gemeenteraad even opstappen. Eén van de aanwezigen begint een brief voor te lezen en zo gauw hij door een politieagent uit de raadzaal wordt gezet, wordt zijn rol door een buurman overgenomen. De burgemeester schorstte de raad.	HLN 091193
24	11	1993	Ruim 500 scholieren komen rond 9 uur samen op de Grote Markt voor een betoging tegen racisme en fascisme. Rond de betoging is in de loop van de week heel wat deining ontstaan. De directies van verschillende scholen in Turnhout dreigden met strafstudies en uitsluiting tegen leerlingen die onwettig afwezig zouden zijn.	Het Volk 251193
00	12	1993	Het Kruiskapelleke aan het Kerkhof (hoek Grimstedestraat) wordt vernietigd bij een zware aanrijding. (zie 1906)	
01	12	1993	Aan de firma Potvlieghe Joris te Tollembeek wordt bevel gegeven met de restauratie van het orgel van de Sint-Pieterskerk te beginnen en de werken te voleindigen binnen een termijn van 500 werkdagen. Op 31.12.1993 zijn deze restauratiewerken in volle uitvoering. De restauratie wordt bekostigd door het ministerie (60%), de provincie (20%), de stad Turnhout (10%) en de kerkfabriek (10%).	S1993 + S1994
31	12	1993	Turnhout telt 38.531 inwoners, waarvan 36.545 Belgen.	S1993
00	00	1994	Afschaffing dienstplicht.	S1994
00	00	1994	Bij de jeugdraad is er een discussie bij de toekenning van de bijzondere toelage '94 omtrent het 75 jaar bestaan van de chiro Sint-Maria. Volgens de adviesraden komen ze niet in aanmerking omdat het niet gaat om een éénmalige bijzondere publieksmanifestatie. (zie 1937!)	S1994
00	00	1994	Viering 20 jaar Turnhout-Hammelburg met meer dan 20 gezamenlijke activiteiten.	S1994
00	00	1994	Oprichting buurtwerk Boomgaard	www.turnhout.be
00	00	1994	Carta Mundi is de nummer 1 op wereldvlak, met meer dan 100 miljoen spel (kwaliteitskaarten) in 1994. Carta Mundi heeft in 5 landen een eigen vestiging: België, Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland en de V.S.A. (Kontaktblad Museum 03/95)	
00	01	1994	Turnhout is nog één van de elf Vlaamse gemeenten die een eigen drinkwatermaatschappij hebben. Daar was men in het verleden best trots op. Turnhoutenaars betaalden vorig jaar slechts 18,5 fr. per liter water. Als de meest	HLN 130194

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

dringende investeringen gedaan worden, moet de waterprijs verhoogd worden tot 23,5 fr. per liter. Als de waterwinning helemaal aan de moderne vereisten moet voldoen, wordt het prijskaartje 33 fr. per liter. In dat geval is het misschien beter het drinkwaterbedrijf te verkopen aan één van de grote drinkwaterleveranciers. Pidpa lijkt dan het meest aangewezen.

17	01	1994	Het Laatste Nieuws meldt: "Het ziekenhuis kan voortaan beschikken over een MUG-dienst. Dat betekent dat het ziekenhuis ook buiten de muren ter hulp kan snellen met een medische urgentiedienst. Hiervoor heeft het OCMW een ziekenwagen van de dienst 100 ter beschikking gekregen."	HLN 170194
26	01	1994	De Vlaamse regering beslist dat vanaf september 1994 de scholen voor het derde leerjaar in hun algemeen vormend secundair (ASO) geen jongens of meisjes meer mogen weigeren op basis van hun sekse. Het ASO was het laatste bastion van niet-menging.. Het vierde leerjaar komt erbij in september 1995 en zo verder tot het zesde jaar in 1997.	HNB
270194
27	01	1994	Het Laatste Nieuws meldt: "Na drie maanden proefdraaien, wordt de samenwerking tussen de politiekorpsen van Kasterlee en turnhout een feit. In de toekomst zullen de agenten op elkaars grondgebied mogen optreden. Hierdoor kan het ene korps in dringende gevallen ook de versterking inroepen van de bureu."	HLN 270194
01	02	1994	Precies drie jaar nadat het Heilig-Grafinstituut de voormalige bedrijfsgebouwen van Brepols op de hoek van de Baron du Fourstraat, Nijverheidsstraat en Vredestraat aankocht, begint de aannemer met de werken om deze gebouwen om te toveren tot een sportcomplex.	GVA
020294
04	02	1994	Na meer dan 30 jaar wordt Milac-Turnhout ontbonden. Nu de legerdienst is afgeschaft, is de vereniging immers overbodig geworden. Het werd een emotioneel afscheid waarbij Gust Verbruggen en zijn vrouw nog eens ferm in de bloemetjes gezet werden.	HLN 070294
07	02	1994	Dat de stad het moeilijk heeft om alleen de kosten te blijven dragen van een ziekenhuis dat 70% van de patiënten uit omliggende gemeenten haalt, is al langer geweten. Toch is het wellicht voorbarig om over 'afstoting' te spreken. Vroeger vreesde de oppositie dat het OCMW-ziekenhuis zou 'verkocht' worden aan, of 'fusioneren' met het CM-ziekenhuis. Voor zover wij konden achterhalen, wordt echter niet aan CM als partner in een nieuwe beheersvorm gedacht.	HLN 080294
00	03	1994	In Turnhout wordt een opvanghuis voor vrouwen geopend. het huis moet een onderkomen bieden aan vrouwen (met of zonder kinderen) die in een crisissituatie verkeren en niet langer thuis kunnen verblijven.	Het Volk
210294
01	03	1994	De oude linden rond het kasteel worden verwijderd. Het kasteelplein wordt binnenkort heraangelegd en de bomen bleken te ziek om ze te redden. Ze zullen na de werkzaamheden door jonge boompjes vervangen worden.	HLN 020394
01	03	1994	De eerste zilverlinden sneuvelden rond het kasteel. De aanplanting van die linden dateert van 1908. Volgens het stadsbestuur waren de bomen ziek en moeten zij plaats ruimen voor een meer streekeigen lindesoort.	HNB
020394
01	03	1994	TV-Kempen begint met het uitzenden van journaals. De zender brengt voortaan dagelijks een nieuwsuitzending van 20 minuten. het gezicht van TV-Kempen is Chantal De Meuter en hoofdredacteur is Jan Peeters. Tot hiertoe bracht TV-Kempen een tv-krant en bood het aan de Kempensen gemeenten een teletekstservice. (De Antwerpse Morgen 020394)	
01	03	1994	"In bijna dertig gemeenten vloeide de Kempense actualiteit gisteren om 18.30 uur voor het eerst via het kleine scherm de huiskamer binnen." (Het Volk 020394)	
01	03	1994	"Een goeie avond, dames en heren. Dit is het eerste beeldjournaal van TV-Kempen met reportages en actualiteit uit onze regio. Vrij en onafhankelijk. Wij zullen lief zijn als het kan, maar ook scherp als het moet." Met deze woorden begroet presentatrice chantal De Meuter het Kempische publiek, van wie gehoopt wordt dat het massaal zal kijken naar deze nieuweling in het medialandschap.	GVA
020394
02	03	1994	Het Nieuwsblad meldt: "Burgemeester Proost bewierookte sportraadvoorzitter André Van Zummeren, die 25 jaar deel uitmaakt van de adviesraad, waarvan 20 jaar als voorzitter. De jubilaris ontving de gouden medaille van sportverdienste van het Kommissariaat-Generaal van de sport."	HNB
020394
03	03	1994	Mensen of verenigingen die een opmerkelijke bijdrage leveren tot de positieve uitstraling van Turnhout komen voortaan in aanmerking voor de gouden opsteker. Patrick Van Gompel (Bronzen-Adhemarstichting) krijgt de gouden opsteker opgespeld. Staf Laureyssen van de Warande en Marcel Segers (lay-outman van de toeristische publicaties) worden met zilver bedacht.	HLN 030394
03	03	1994	Van de driehonderd daklozen verblijven er momenteel nog 56 in de kolonies van Merksplas en Hoogstraten. Waar de andere landlopers allemaal terecht zijn gekomen, is moeilijk te zeggen. Vermoed wordt dat velen nog altijd rondzwerven en een	Het Volk
030394

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			landlopersleventje leiden. In 't Poortje, een opvangtehuis voor daklozen in Turnhout, krijgt men sinds de afschaffing van de wet op de landloperij alvast meer aanvragen binnen.	
05	03	1994	Nadat het college van burgemeester en schepenen enkele weken geleden het openbaar entropot heeft te koop gesteld, moet nu ook het gewezen slachthuis in de Slachthuisstraat onder de hamer. Het college wil het terrein openstellen voor één of twee ambachtelijke bedrijven.	Het Volk 050394
10	03	1994	Christel Van Eesbeek (triathlon) wordt voor de derde maal verdienstelijkste sportvrouw van Turnhout. Davy Cornelissen (turner) wordt verdienstelijkste sportman en Dansclub Turnhout wordt verdienstelijkste sportclub. Sportraadvoorzitter André Van Zummeren heeft er ondertussen al 25 jaar opzitten bij de sportraad.	GVA 100394
11	03	1994	Substituut-procureur Van de Avort zegt: "In Turnhout wordt het drugsgebruik stilaan een ramp. In bepaalde drankgelegenheden bestaat 50 tot 70 procent van de klanten uit drugsgebruikers. De plaatselijke ziekenhuizen kregen al herhaaldelijk mensen die een overdosis drugs genomen hebben over de vloer. Sommigen belandden zelfs voor de tweede keer met een overdosis in de kliniek. Hun verslaving is zo sterk dat ze niet kunnen nalaten hun leven op het spel te zetten." Niet alleen in Turnhout, maar in het hele arrondissement. Het gerecht behandelt intussen 1.491 drugsdossiers. Een topje van de ijsberg?	Het Volk 110394
12	03	1994	De plechtige opening van het nieuwe stadsmagazijn aan de Everdongenlaan maakt een einde aan meer dan 20 jaar geduldig wachten.	HLN 140394
13	03	1994	De Algemene Wandelsportvereniging organiseert voor de 25 ^{ste} keer haar Marsen van Turnhout. Tegen alle verwachtingen in dagen slechts 836 wandelaars op. Vorig jaar waren er nog 1.609 deelnemers.	Het Volk 100394 + HNB 150394 S1994
21	03	1994	Het samenwerkingsprotocol wordt ondertekend voor de intergemeentelijke politiesamenwerking tussen de gemeenten Turnhout en Kasterlee om te komen tot een volwaardige politieke dienstverlening ten behoeve van de bevolking. Deze samenwerking functioneert als pilootproject voor een minimale duur van één jaar.	
22	03	1994	Eerste bijeenkomst van de stuurgroep 'Turnhouts Vennengebied' in de Warande met bestendig afgevaardigde Jos Geuens.	HNB 230394
23	03	1994	De Lijn heeft een nieuw type bus ingezet: de Tri-Bus. Het gevaarte is zomaar eventjes 25 meter lang en bestaat uit drie delen. Tot 1 april pendelt Jacqueline Weygers elke dag tussen Turnhout en Antwerpen. De bus kan tot 200 passagiers vervoeren.	Het Volk 230394
00	04	1994	Schepen Walter Peeters (CVP) maakte het tijdens de jongste raadszitting duidelijk: de stad is geen kandidaat-koper of -verbouwer van de kazerne Blairon. 'Dat zou ten kosten gaan van alle andere projecten die de stad nog wil uitvoeren'.	HLN 220404
00	04	1994	In de open wagen van notaris Nijs rijdt burgemeester Proost als eerste de ondergrondse parking Viane in de Korte Vianenstraat binnen. Turnhout heeft haar eerste parkeergarage. Met een videobewakingssysteem voor de veiligheid. De parking biedt plaats aan 165 wagens en de parkeertarieven zijn erg democratisch gehouden. Je betaalt er 35 fr. voor het eerste uur en 25 fr. voor elk volgend uur. Verder zijn er 49 private autoboxen voorzien. De kostprijs bedraagt 70 miljoen frank. (Het Volk 250494)	HLN 250404
00	04	1994	De toneelkring 'Pogen' viert zijn 75-jarig bestaan. De vereniging ontstond onmiddellijk na de eerste wereldoorlog in de schoot van de oudleerlingenbond van het Sint-Victorsinstituut.	HLN 270494
01	04	1994	De Belgische onderneming nv Van Genechten in Turnhout heeft het verpakingsbedrijf Eindhoven packaging, een onderdeel van het Philips-concern, definitief overgenomen. Door de overname behoort Van Genechten tot de drie grootste vouwkartonproducenten van Europa.	De Antwerpse Morgen 010494
01	04	1994	Het college van burgemeester en schepenen is zinnens om vanaf 1 april de vergeetachtige parkeerders de gelegenheid te bieden om het tweede tarief te betalen. Het systeem is beproefd, maar niet onbesproken. Het komt erop neer dat parkeerders die erop worden betrapt dat zij nalieten het parkeergeld te betalen, in de gelegenheid worden gesteld om cash of via een overschrijving een 'halve-dag-tarief' te voldoen.	GVA 030394
05	04	1994	De laatste lichte miliciens checkt in. Deze lichte telt 81 rekruten, waarvan naar verwachting een kwart meteen TAV (Tijdelijke Ambtsontheffing op Verzoek) zal aanvragen. Einde oktober zal OC nr.3 nagenoeg leeg zijn. Voor het historische monument van vijf hektare heeft zich nog geen enkele koper gemeld. Naar verluidt wil de gemeente Turnhout het alleen voor niets hebben.	De Antwerpse Morgen 060494
06	04	1994	Kazerne in cijfers: In totaal werden er 84.000 rijvergunningen afgeleverd. Gemiddeld waren er 2.250 soldaten per jaar en reden zij elk 700 km. Per jaar werd dus meer dan 1,5 miljoen km afgemaaid. In totaal werden er 700.000 soldaten opgeleid in het opleidingscentrum	HLN 060494

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

07	04	1994	nummer 3, dat over een maand de laatste zestig à zeventig miliciens uitwuift. Betere akoestiek in Paterskerk: Architect en akoesticus Johan De Laere kreeg de opdracht van de grote holle ruimte, waarin alle geluid maar liefst 12 seconden lang nagalmde, een plaats te maken waar gesproken kan worden én muziek gemaakt, zonder dat er aan het uiterlijk van de kerk geraakt werd. De firma Van de Heyning plaatste grote absorberende panelen langs alle wanden. Om ook de spraak verstaanbaar te maken werden boven het podium plexiglazen platen opgehangen die het geluid weerkaatsen in de richting van de zaal. Een derde maatregel is het leveren van 400 akoestische stoelen die op een speciale manier zijn bekleed. Behalve de stoelen heeft de hele operatie 4,5 miljoen bfr. gekost.	Turnhout Ekspres 070494
19	04	1994	In Turnhout geldt voortaan de regel dat alle danszalen, cafés, herbergen, privéclubs en alle inrichtingen die voor publiek toegankelijk zijn en waar dranken of spijzen worden verstrekt, moeten sluiten om 3 uur en pas om 7 uur terug open mogen.	HNB 200494
21	04	1994	Het volk meldt: 'Na de verwoestende brand op donderdag 15 augustus 1991 zette de NV Joos een nieuwe hal met de meest moderne drukpersen. naast de belastingspapieren rollen er ook vertrouwde documenten als de gepersonaliseerde brieven van de ziekenfondsen en de Lotto-biljetten uit de machines. Bij Joos werken 140 mensen. Op jaarbasis wordt er een omzet gehaald van 690 miljoen frank.'	Het Volk 210494
30	04	1994	Een samenwerkingsprotocol wordt ondertekend voor de intergemeentelijke politie Samenwerking tussen de gemeenten Turnhout, Kasterlee, Baarle-Hertog, Oud-Turnhout en Ravels voor het aankopen en gebruik ten behoeve van de diverse politiekorpsen van een anoniem voertuig voorzien van een snelheidsmeter met bijhorende apparatuur voor de duur van vijf jaar.	S1994
02	06	1994	Van 2 tot 4 juni vindt in De Warande van Turnhout de stichtingsvergadering plaats van een Europees Netwerk van Culturele Centra. Dit netwerk heeft de bedoeling om informatie en artistieke of culturele produkten van de verschillende landen uit te wisselen. Bovendien wil het ook adviseren naar het Europees beleid toe.	GVA 120394
22	08	1994	Aan de firma Goedleven van Brasschaat wordt bevel gegeven met de restauratiewerken van de Sint-Theobalduskapel aan te vangen.	S1994
01	09	1994	Het Stedelijk Hoger Handelsinstituut – Afdeling Economisch Hoger Onderwijs van het Korte Type met Volledig Leerplan – wordt overgedragen aan een inrichtende macht van het vrij gesubsidieerd katholiek onderwijs, met name de v.z.w. "Economische Hogeschool Turnhout".	S1994
28	10	1994	Viering 25 jaar Nationaal Museum van de Speelkaart. (Kontaktblad 03/95)	S1994
05	12	1994	De preventiedienst wordt opgericht.	Nipt 12/2004
17	12	1994	Burgemeester Proost stelt het gebouw Huis metten Thoren ter beschikking van het Taxandriamuseum. De inrichting kan vanaf dat ogenblik definitief worden aangevat.	S1994
31	12	1994	De personeelsdienst van de stad Turnhout beschikt over 4 beeldschermen en 1 PC die aangesloten zijn op de stadscomputer. Zij kunnen ook beschikken over 2 printers. Verder hebben ze nog 1 toegang tot de mainframe in Geel voor de weddeberekening.	S1994
31	12	1994	Turnhout telt 38.518 inwoners, waarvan 36.433 Belgen. In 1994 zijn er 234 huwelijken en 85 echtscheidingen. Er wordt één 100-jarige gehuldigd.	S1994
00	00	1995	Ter gelegenheid van de stripgidsdagen verschijnt er een Suske en Wiske-verhaal waarin de stad Turnhout zeer prominent aanwezig is: De vonkende vuurman.	
00	00	1995	Een belangrijke stap wordt gezet in het dossier over het beheer over de Melle-vijver. De vijver wordt door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap in concessie gegeven aan het Stadsbestuur. Samen met de Dienst Waters en bossen staat het stadsbestuur in voor de goede gang van zaken.	S1995
01	01	1995	Turnhout telt 38.518 inwoners. Er zijn 18.265 brievenbussen.	S1995
01	01	1995	De dienst VVV verhuist naar het Steentje	S1995
07	02	1995	In de vloeren van de twee voorste kamers van het Huis Metten Thoren wordt huiszwam ontdekt. Voor de herstellingswerken wordt bij hoogdringendheid een begrotingswijziging doorgevoerd. De werken zullen duren tot 26 oktober 1995. De eindafrekening bedraagt dan 1.146.228 fr.	S1995
01	07	1995	De Turnhoutse 'Regie Water' wordt overgenomen door PIDPA.	
00	09	1995	De sporthal van het Heilig Graf wordt in gebruik genomen door de leerlingen van de school.	S1995
26	10	1995	Einde herstellingswerken Huis Metten Thoren (zie 07.02.1995)	S1995
17	11	1995	Tijdens het weekend van 17 november wordt de sporthal van het Heilig Graf officieel geopend met o.m. een druk bezochte Sport-doe-beurs, die samen met de sportraad en sportdienst wordt opgezet.	S1995
16	12	1995	De klimmuur in de stedelijke sporthal stadspark werd mee opgetrokken door vrijwilligers uit de Turnhoutse Klimverenigingen. De bouwperiode duurde onwaarschijnlijk lang. Doch op 16 december kon de wand uiteindelijk ingeklommen worden. Het groot aantal inschroefmoeren (5.600) en de 143 gaten die voorzien	S1995

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

werden voor inbouwgrepen laten toe dat een groot aantal variaties in klimroutes en moeilijkheidsgraden mogelijk worden. Het aantal grepen dient in de toekomst dan wel verder uitgebreid te worden.

31	12	1995	Turnhout telt 38.559 inwoners. In 1995 zijn er 445 Turnhoutenaars geboren en 372 gestorven. Er zijn 208 huwelijken en 163 echtscheidingen.	S1995
00	00	1996	Opening van de Lijnwinkel in het stedelijk informatiecentrum.	S1996
00	00	1996	In de Warande is een nieuwe dienst klaar om zich kenbaar te maken aan het publiek: Kerosine. Kunst, Eigenzinnigheid en Reacties Op Samenlevingen In Exploratie. Kerosine streeft ernaar, om op een hedendaagse manier informatie te geven over kunst, over samenlevingen en over kunst in de samenleving.	S1996
00	00	1996	Het Palliatief Nefwerk Arrondissement turnhout wordt opgericht. Vermits Ispahan al 5 jaar actief is op het terrein en daardoor al zeer veel expertise heeft opgebouwd, is het ook logisch dat de medewerkers van Ispahan mee aan de wieg staan van het netwerk. (www.tlichtpuntje.be)	
00	00	1996	Nieuw is zeker het prestigieuze Turnhout Magazine, dat duiding wil geven over het sociaal, economisch en cultureel leven in en om de stad.	S1996
00	01	1996	Begin 1996 krijgen de bewoners die nog geen G.F.T.-container hebben er één thuisgeleverd, zodat in gans Turnhout het G.F.T.-afval selectief kan worden ingezameld.	S1996
28	02	1996	Nico Arts, stadsarcheoloog van Eindhoven en Helmond, voert een proefopgraving uit nabij de Sint-Bavokerk in Oud-Turnhout. Hij toont ondubbelzinnig aan dat er zich pal ten noorden van de Sint-Bavokerk sporen in de bodem bevinden van een middeleeuwse nederzetting. De sporen van minstens twee volledige bootvormige boerderijplattegronden worden in de zomer van 1996 blootgelegd. Dit zijn belangrijke gegevens die een geheel nieuw licht werpen op de ontstaansgeschiedenis van Turnhout.	Taxandria Nieuws XXII n°4
06	03	1996	Oprichting van IETS. (stichting Industrieel Erfgoed Turnhoutse Speelkaarten vzw) Hoewel bedoeld als een permanente steun voor het speelkaartenmuseum, beperkt de stichting zich in eerste instantie tot het project stoommachine.	S1996
06	05	1996	De gemeenteraad stemt in met nieuwe straatnamen in de verkaveling Hellegat. Naast de Joris de Hozestraat komt er een Goswin de Fierlantstraat. (Taxandria Nieuws 1997 nr 4)	T1999
09	05	1996	Lisa del Bo presenteert haar eerste CD in het Museum van de Speelkaart onder massale persbelangstelling. Het museum had nog nooit zoveel journalisten, cameraploegen en fotografen over de vloer gehad.	S1996
00	07	1996	VRIJ-dagen op de Grote markt. Zeer geslaagd debuut van dit nieuwe evenement. Alles samen 12.000 toeschouwers wonen op zes vrijdagen een goedgevuld programma bij.	S1996
00	07	1996	Frans Denissen besluit op de valreep alsnog naar Turnhout te rijden, de enige van Baillons (André Baillon 1875-1932) verblijfplaatsen die hij nog nooit heeft bezocht. "Een negerij, inderdaad. Het vertrouwde Belgische ratjetoe van stijlen, bouwhoogtes, versnipperde rooilijnen, vertimmerde gevels. Een Grote Markt die eigenlijk beter Grote Parkeerplaats zou heten en die gerust de palm van lelijkste marktplein van België mag opeisen. De wandelgids die ik me in het plaatselijke VVV-kantoor heb aangeschaft, is een groteske opsomming van al het moois dat er zo te lezen ooit gestaan heeft voor de vroede vaders besloten het met de grond gelijk te maken. Een lot dat ooit het Sint-Jozefscollege niet bespaard is gebleven: gesloopt, vervangen door een anoniem, door sportvelden omgeven complex aan de rand van de bebouwde kom."	OS
01	07	1996	De Tour de France passeert Turnhout langs de Grote Markt.	S1996
02	07	1996	Opening van het vernieuwde Taxandriamuseum. (Toerisme Turnhout info 2000/4)	T1996
28	08	1996	Aan de Turnhoutse Oude Kaai wordt 'De Overmorgen' te water gelaten. De boot werd in de Wollewei gedurende 3 jaar door jongeren gerenoveerd met geld van de Koning Boudewijnstichting en het Europees Sociaal Fonds. (zie ook 1907)	GVT 280806
01	09	1996	In het schooljaar 1996-97 zijn hoofdelijk: 1.057 leerlingen ingeschreven in de academie voor schone kunsten 1.265 leerlingen ingeschreven in de hoofdschool Turnhout van de muziekacademie.	S1996
08	09	1996	Met diverse watersportverenigingen wordt de herdenking van het Kempisch kanaal met ook een sportief luik in de verf gezet. De aangeboden activiteiten kennen zo veel succes dat in 1997 reeds een tweede editie gepland wordt.	S1996
31	12	1996	Turnhout telt 38.403 inwoners, de 102 vreemdelingen in het wachtregister inbegrepen. In 1996 zijn er 204 huwelijken en 119 echtscheidingen.	S1996
01	01	1997	Algemeen directeur Louis Hermans gaat met pensioen. Hij wordt opgevolgd door Jan Willems die godsdienstleraar was op de school. Ook directeur E.H. Herman Van Aert is met pensioen gegaan. Hij wordt opgevolgd door oud-leerling Koen Wils, leraar	SPT

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			Frans en geschiedenis.	
00	04	1997	Begin april start men de actie Turnhout 't kan net. Vanaf nu wordt een deel van de centrumstraten dagelijks schoongeveegd en andere straten een paar keer per week. Bovendien worden regelmatig borstelwagens en huisvuilwagens ingezet in de andere wijken. (Turnhout Magazine jaargang 1 nummer 4)	
29	04	1997	Nog geen jaar na de opening wordt de 15.000ste bezoeker verwelkomd in het vernieuwde Taxandriamuseum. Het is mevrouw Lieve Van Hoorde uit Averbode. (Toerisme Turnhout info 2000/4)	
30	05	1997	Jules De Waele, die in 1967 Marcel Trimpos opvolgde als beiaardier, beëindigd zijn contract.	GVA 230497
24	09	1997	Het onderzoekscentrum Vlaams Innovatiecentrum voor Grafische Communicatie, kortweg VIG, is een feit. De bedoeling om in de voormalige kazerne Majoor Blairon hoogtechnologische bedrijven te vestigen komt met dit centrum in een stroomversnelling. (Turnhout magazine jaargang 1 nr. 4)	
11	05	1998	De heer Leo Vander Heyden uit Westmalle is de 25.000ste bezoeker van het vernieuwde Taxandriamuseum. (Toerisme Turnhout info 2000/4)	
31	12	1998	In 1998 is het gemiddeld gezin 2,343 groot.	
01	01	1999	Turnhout telt 38.632 inwoners	S2000
08	05	1999	Samenwerkingsakkoord Turnhout-Gödöllö. (Een stedelijke adviesraad Turnhout-Gödöllö zal in augustus 2000 opgericht worden - S2001 + stadskrant 12/2006)	S2000
00	06	1999	Gabbers & Co opent een eerste locatie in de Druivenstraat 33. 6 begeleidsters werden aangeworven om de locatie op te starten.	S2001
30	06	1999	Het vliegwiel en de 2 cilinders van de stoommachine staan opgesteld in het stoomhuis, een vleugel van het aanpalende Nationaal Museum van de Speelkaart. (zie 1896 en 1965) (Toerisme Turnhout info 2000/4)	
01	07	1999	Invoering van de vrijetijdspas.	S2000
01	09	1999	Het Sint-Pietersinstituut vormt samen met Sint-Victor, de Vrije Technische Scholen van Turnhout en het Sint-Claracollege van Arendonk de Scholengemeenschap Arendonk-Beerse-Turnhout. Koen Wils wordt de eerste coördinerend directeur van 'SG-ABT'	SPT
13	09	1999	Het museum van de speelkaart wordt gesloten voor verbouwingswerken. Het museum zal verschillende jaren gesloten blijven voor het publiek.	S2000
02	10	1999	Plechtige heropening van het begijnhofmuseum. Tevens gebeurt de onthulling aan de hoofdboort van een plakkaat als blijvende herinnering aan de erkenning door de UNESCO van het begijnhof van Turnhout als cultureel erfgoed. (begijnhofkrant zomer 2004)	
01	01	2000	Turnhout telt 38.774 inwoners. In 2000 zijn er 165 huwelijken en 105 echtscheidingen.	S2000
00	02	2000	In februari 2000 worden bij opruimingswerken op de zolder van de infirmerie van het Begijnhof een aanzienlijke hoeveelheid muziekdocumenten teruggevonden. Het zijn voor het grootste deel gedrukte stukken uit de 19 ^{de} en de vroege 20 ^{ste} eeuw, maar ook handschriften en andere bescheiden behoren tot de collectie. Sommige stukken moeten zelfs als uniek worden beschouwd. Deze verzameling biedt dan ook een interessant historisch overzicht van de 16 ^{de} tot midden de 20 ^{ste} eeuw. (begijnhofkrant zomer 2004)	
01	04	2000	Het onthaalbureau voor anderstalige nieuwkomers "Kompass" gaat van start.	
07	04	2000	Karel Van Mierlo is bij de restauratie van de stoommachine voor het speelkaartenmuseum het slachtoffer van een ongeval met zwaar letsel.	S2000
00	05	2000	Installatie van het centrummanagement in Turnhout. (S2002) Het bureau Meertens & Steffens wordt aangezocht om de inhoudelijke invulling te verzorgen. (Het Hart van Turnhout N° 6)	
26	05	2000	De nieuwe brandweerkazerne wordt plechtig ingehuldigd.	S2000
29	06	2000	Verhuizing van het vliegwiel en cilinders van de stoommachine in het speelkaartenmuseum.	S2000
30	08	2000	Stichtingsvergadering stedelijke adviesraad Turnhout-Gödöllö.	S2000
00	09	2000	Het Begijnhofmuseum wordt sinds september 2000 door de stad beheerd.	S2000
12	09	2000	Het Taxandriamuseum ontvangt de 50.000ste bezoeker sedert de heropening van het museum in 1996.	S2000
01	10	2000	In Turnhout volgen 14.580 kinderen dagonderwijs, waarvan 6.271 wonende te Turnhout. In deze cijfers zijn de academies niet meegerekend. De Academie voor Schone Kunsten heeft in Turnhout 972 leerlingen, de Academie voor Muziek, Woord en Dans heeft in Turnhout 1.202 leerlingen.	S2000
31	12	2000	In 2000 werd bijna 25.000 ton afval geproduceerd. Iedere inwoner zamelde 479 kg afval selectief in (tegenover 449 kg in 1999). Hij produceerde ook nog 168 kg	S2000

Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.

			restafval.	
01	01	2001	Turnhout telt 39.086 inwoners. Van de 2.548 vreemdelingen zijn er 1.156 Nederlanders. In totaal zijn er 76 verschillende nationaliteiten ingeschreven.	S2000
01	04	2001	De wet van 7 december 1999 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, treedt in werking. (zie ook 010102)	S2001
17	04	2001	Prins Filip en Prinses Mathilde doen hun blijde intrede in onze stad. Na een korte ontvangst op het stadhuis, wandelt het paar door de enthousiaste menigte voor een middagmaal naar hotel-restaurant Ter Driezen. Jongeren uit verschillende geledingen van de maatschappij werden uitgenodigd aan deze maaltijd. In de namiddag bezoeken zij enkele bedrijven, zoals Carta Mundi en het opleidingscentrum CMO.	S2001
01	09	2001	Het Stedelijk Hoger Handelsinstituut wordt 'Stedelijke Handelsschool'.	S2001
11	09	2001	De Twin-towers van het World-Trade-Center worden vernietigd.	
26	09	2001	Een Chinese delegatie uit Hanzhong arriveert onder leiding van de vice-burgemeester van deze stad. De 5-koppige delegatie verblijft drie dagen in Turnhout, bezoekt een aantal bedrijven en ook de Campus Blairon met de in opbouw zijnde vergaderzaal "hanzhong". Aan de invalswegen werden borden geplaatst om de verbroedering van Turnhout met Hammelburg (Duitsland), Vinatori (Roemenië), Gödöllö (Hongarije) en Hanzhong (China) onder de aandacht te brengen.	S2001
31	12	2001	In 2001 zijn er 139 huwelijken en 130 echtscheidingen. In Turnhout wordt 19.205 ton afval gerecycleerd. Dat is 492 kg per inwoner. De totale hoeveelheid afval blijft evenwel ook stijgen: per inwoner is 183 kg restafval ingezameld.	S2001
00	00	2002	De Vlaamse regering beslist om Turnhout op te nemen in het rijtje van de centrumgemeenten in Vlaanderen. Turnhout is weliswaar het kleinste broertje in de groep van 13, maar deze erkenning betekent dat er vanaf 2003 belangrijke meerinkomsten voor Turnhout zullen zijn vanuit het gemeentefonds.	S2002
01	01	2002	De BEF wordt vervangen door de EUR (1 EUR = 40,3399 BEF)	
01	01	2002	Oprichting politiezone Regio Turnhout. (zie ook 010401)	S2001
01	01	2002	Turnhout telt 39.432 inwoners, waarvan 409 personen in het wachtregister. De gemiddelde gezinsgrootte bedraagt 2,224.	S2001
28	01	2002	Overlijden Johanna de Boer, begijn, in de gezegende ouderdom van 94 jaar. (Begijnhofkrant nr. 2 2002)	
06	06	2002	Het college engageert zich voor de herhuisvesting van de stadsdiensten in een te renoveren gedeelte van blok B van de voormalige kazerne Majoor Blairon.	S2002
08	06	2002	In de nacht van 8 op 9 juni deden zich catastrofale overstromingen voor in onze Chinese zusterstad Hanzhong. Meer dan 150 doden zijn reeds geteld, 109 mensen zijn nog vermist en er is enorm zware materiële schade. De schade wordt nu reeds op 90 miljoen Euro geraamd. De stad schenkt 50.000 euro en er gebeurt een oproep aan de bevolking om te steunen.	bericht burgemeester
15	06	2002	Deken Peter Dierckx wordt aangesteld als pastor van de parochies Sint-Pieter en Goddelijk Kind Jezus. Dit brengt zijn aantal parochies op vijf omdat hij reeds vanaf 1995 pastor is van de drie Oud-Turnhoutse parochies.	GVA 130602
24	06	2002	Voorafgaand aan de normale gemeenteraad is er een Plechtige Zitting. Prins Laurent, voorzitter van het Koninklijk Instituut voor het duurzame beheer van de Natuurlijke rijkdommen en de bevordering van schone Technologie (KINT), spreekt de gemeenteraad toe over "Het Belgisch Watermanifest". De Turnhoutse scholen overhandigen aan de Prins de resultaten van de handtekeningactie, opgezet door de Belgische Vereniging voor het Wereldwatercontract.	
27	06	2002	De Turnhoutse stadsgidsen schenken het kunstwerk "De Begijn" van Leona Sels aan het begijnhof. (Begijnhofkrant nr. 2 2002)	
01	09	2002	Het Begijnhofmuseum wordt door het OCMW voor 99 jaar overgedragen aan de stad. Het vormt nu, samen met de andere stadsmusea, één geheel onder supervisie van TRAM 41 en de Museumraad onder leiding van Jo Coppens. (begijnhofkrant zomer 2004)	
16	12	2002	Opening in Turnhout van het vierde en meteen ook het grootste complex van Utopolis in België. (utopolis.be)	
31	12	2002	In 2002 waren er 156 huwelijken en 146 echtscheidingen	S2002
01	01	2003	Aantal inwoners: 39.222, waarvan 36.889 Belgen en 2.333 niet-Belgen. In totaal wonen er 79 verschillende nationaliteiten in Turnhout.	S2002
00	03	2003	De stadswachten zijn medewerkers van de preventiedienst en zijn sinds maart 2003 actief in Turnhout. U kan hen herkennen aan hun paarse trui, zwarte jas en witte T-shirt. (Stadskrant april 2005)	
16	05	2003	Op voorstel van Vlaams minister Dirk Van Mechelen keurt de Vlaamse regering de voorlopige vaststelling van "het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de Erik Adriaensen, "Turnhout in het verleden", 2006.	

			afbakening van het regionaalstedelijk gebied Turnhout” principieel goed. Na Aalst is dit het tweede stedelijke gebied waarvoor de taakstellingen in harde krijtlijnen worden vastgelegd. (dirkvanmechelen.be) (zie ook 04.06.2004)	
12	07	2003	De stad wordt, naar een geslaagd idee van de burgemeester, overspoeld door inwoners uit steden met een straatnaam waarin Turnhout voorkomt. (Het Hart van Turnhout N°6)	
05	10	2003	Eerste ‘Gheytjesworp’ vanop de Sint-Pieterstoren. Inhouding nieuw klavier van de beiaard.	
00	11	2003	Op de berm van de kasteelvijver pronkt een nieuw monument van onze kunstenaar Paul van Hees. Het krijgt de naam ‘Taxandria’ en wordt door de Koninklijke Geschied- en oudheidkundige Kring Taxandria aan de stad geschonken naar aanleiding van het 100-jarig bestaan van deze kring. Het zal op deze plaats tweemaal verminkt worden door vandalisme. Om het beeld een betere bescherming te geven zal het in 2004 in de kasteelvijver gezet worden. (Toerisme infor 2003/3 + Taxandria Nieuws XXII n°4) Nauwelijks enkele uren later worden de stok van de jager en het gewei van het hert door vandalen omgebogen. tijdens het eerste weekend van 2004 kiezen onbekenden opnieuw het werk als doelwit uit. Ze slagen erin één van de voorpoten van het hert af te rukken. (Toerisme info 2004/3)	
11	11	2003	Overlijden dr Paul Janssen.	
09	12	2003	De Chinese ambassadeur, de heer Guan Chengyuan, brengt een officieel bezoek aan Turnhout. Hij behoort tot de drie buitenlandse topdiplomaten in ons land. Hij is vergezeld van vijf diplomaten belast met de handelscontracten, de culturele uitwisselingen, de technologie en de Belgisch-Chinese relaties. Zij worden ontvangen door de burgemeester, leden van het college, ambtenaren van het stadsbestuur en enkele Turnhoutse bedrijfsleiders met een vestiging in China. (stadskrant januari 2004)	
01	03	2004	Tussenkomst van raadslid Jan Van Duppen in de gemeenteraad: “Peter Heeren, die in de lokale vastgoedmarkt bij wijze van spreken beter thuis is dat in zijn eigen broekzak, merkt terecht op: ‘Er wordt hier enorm veel gebouwd, maar ik vraag me af of ze al die woningen aan de man zullen kunnen blijven brengen.’ ”	
03	04	2004	Het nieuwe infobord met het toegangsreglement in het Raadsherenpark wordt feestelijk ingehuldigd. Verschillende verenigingen uit Vosselaar en Turnhout zijn erbij en zorgen voor een aantal leuke activiteiten.	
04	06	2004	De Vlaamse regering stelt de afbakening van het regionaal stedelijk gebied Turnhout definitief vast. (dirkvanmechelen.be) (zie ook 16.05.2003)	
24	10	2004	Onthulling van het aan de Koningin Elisabethlei opgetrokken monument ter ere van de gesneuvelde luitenant Salmon en de Britse militairen die het leven lieten bij de bevrijding van ons land. Er wordt een krans neergelegd door de ambassadeur van Groot-Brittannië die bestaat uit rode kunstbloemen (papavers, “poppies”) gemonteerd op een plastic drager. Enkele dagen later wordt deze krans gestolen.	Streekkrant 181104
03	11	2004	De stadsadministratie verhuist naar het Stadskantoor in Campus Blairon.	
07	11	2004	CD&V-gemeenteraadslid en voormalig schepen Toon De Preeuw verdwijnt. Hij woonde de voetbalmatch Turnhout-Torhout bij en werd met zijn eigen wagen ontvoerd toen hij terugkeerde naar zijn garagebox in de Begijnenstraat. De volgende morgen vindt een visser het stoffelijk overschot op het strand in Katwijk in Nederland. De Preeuw werd de keel overgesneden.	GVA 171104
19	11	2004	Begrafenis Toon De Preeuw in de Sint-Pieterskerk.	GVA 201104
20	11	2004	Kinderen van de Turnhoutse Michaëlschool leggen de eerste steen van hun nieuwe school. De oude vleesfabriek Revano in de Hoveniersstraat wordt verbouwd en uitgebreid. Naast kantoorruimte en zes nieuwe klasjes komt er ook een polyvalente zaal. De Steinerschool hoopt er in september 2006 zijn intrek te kunnen nemen.	GVA 221104
09	12	2004	Prins Filip brengt in Turnhout een bezoek aan het Opbouwwerk. Tientallen kansarmen, die moeite hebben om hun energierekeningen te betalen, kunnen een praatje slaan met de prins.	GVA 101204
11	12	2004	De bronzen sculptuur Adam en Eva van kunstenaar Luk Van Soom wordt onthuld. Omdat de figuren innig zijn verstrengeld, valt tijdens de onthulling al de naam ‘Sekshoek’. volgens kunsthistoricus Stef Van Bellingen volgt Luk Van Soom met dit grandioos sculptuur het spoor van de befaamde Rodin en de Italiaanse barok.	GVA 131204
18	12	2004	Naar aanleiding van 50 jaar Philips Turnhout brengt een ijspiste een winters sfeertje op de Grote Markt van 18 tot 28 december 2004. (Toerisme info 2004/3)	
01	01	2005	Algemeen directeur Jan Willems wordt directeur van de Dienst Internaten van het VSKO of ‘de Guimardstraat’. Koen Wils volgt Jan Willems op als algemeen directeur van het Sint-Pietersinstituut. Jan Roels die leraar wiskunde en coördinator van de 3 ^{de}	SPT

Erik Adriaensen, “Turnhout in het verleden”, 2006.

			graad was, wordt pedagogisch directeur.	
05	03	2005	De sporttribune in het stadspark wordt officieel gbk genomen. (Stadskrant april 2005)	
00	04	2005	Turnhout heeft 1.164 betalende parkeerplaatsen in stadsbeheer, en er zijn nog eens 556 betalende plaatsen op privaat uitgebete parkings. Op ongeveer 1.500 plaatsen kan u gratis parkeren in de straten rond het centrum. (Stadskrant april 2005)	
13	04	2005	Tijdens de ledenvergadering wordt het 40-jarig bestaan van Toerisme Turnhout, het vroegere VVV Turnhout. (Toerisme info 2004/3)	
15	04	2005	Officiële opening “stadhuizen van Turnhout” als eerste tentoonstelling in het erfgoedhuis.	Streekkrant 210405
01	09	2005	Lieve Bosmans wordt adjunct-directeur van het Sint-Pietersinstituut. Zij was lerares wetenschappen en graadcoördinator van de 1ste graad.	SPT
19	10	2005	Op 19 oktober 2005 werd tijdens een feestelijke receptie het <i>Pengebier</i> boven de doopvont gehouden. Onder de vele genodigden was ook de Turnhoutse burgemeester Marcel Hendrickx die nogmaals zijn interesse uitte in café De Penge als een belangrijk stuk erfgoed en een wezenlijk onderdeel van de Turnhoutse volkscultuur.	www.depen ge.be
28	07	2006	De stad wordt getroffen door overvloedige regenval die veel schade veroorzaakt. De overheid erkent dit gebeuren als een algemene ramp, waardoor de getroffen een beroep kunnen doen op het rampenfonds.	PP061206
08	10	2006	Voor Jos De Kort uit Turnhout betekent zondag 8 oktober nog iets meer dan de gemeenteraadsverkiezingen. Dan blaast de man maar liefst 106 kaarsjes uit. Hij zou daar nog letterlijk toe in staat zijn ook. Het levensadvies van Jos, een van de alleroudste Vlamingen, is eenvoudig: leef normaal.	GVA 071006
01	11	2006	De wachtdienst voor huisartsen wordt vervangen door de huisartsenwachtpost regio Turnhout. Er is 24 uur op 24 een huisarts aanwezig tijdens het weekend en op feestdagen. De huisartsenwachtpost regio Turnhout vind je in Campus Blairon en bedient de gemeenten Arendonk, Beerse, Dessel, Gierle, Oud-Turnhout, Retie, Turnhout, Vlimmeren, Vosselaar en Wechelderzande.	
06	11	2006	Gazet van Antwerpen schrijft dat projectontwikkelaar TCO/TCB de naam Brepolis niet langer mag gebruiken voor het project op de oude Brepolssite. Dat besliste de Turnhoutse rechtbank van koophandel. Die legde ook een dwangsom van 2.500 euro per overtreding op. TCO-TCB gaat tegen het vonnis in beroep. Uitgeverij Brepols gebruikt al jarenlang de naam ‘Brepolis’ voor haar online-activiteiten: De krant herinnert aan de wedstrijd die de naam ‘Brepolis’ opleverde: “Vorig jaar schreef TCO-TCB de wedstrijd ‘stadsdeel zoekt naam’ uit. De keuze van de jury viel uiteindelijk op Brepolis, dat door zeven verschillende deelnemers naar voor werd geschoven. Dat de initiatiefnemer acht maanden voordien al Brepolis als merknaam had laten deponeren, was weliswaar ‘vooruitziend’, maar deed de projectontwikkelaar tegelijkertijd de das om voor de rechtbank.”	GVT
10	11	2006	Het Nieuwsblad meldt: Alle speelkaarten en jetons in ‘Casino Royale’, de nieuwe James Bondfilm, werden door Cartamundi uit Turnhout gemaakt.: Naast de James Bondkaarten maakt het bedrijf onder meer ook kaarten van Superman, Batman, Harry Potter, Disney en Barbie. Het exacte bedrag dat Cartamundi op tafel moest leggen om Bond binnen te halen, wil Van Doorslaer niet onthullen. Het gaat om een vast bedrag en daarbovenop een percentage van vijf tot vijftien procent op de omzet van de producten.’	GVT
17	11	2006	Naar aanleiding van de 50 ^{ste} verjaardag van de sportraad kon heel Turnhout een stem uitbrengen in de verkiezing van de ‘Turnhoutse Sportfiguur’. Maar liefst 5.770 binken namen eraan deel. Winnaar is de nu 61-jarige Eddy Broeckx. Hij mocht een bronzen beeldje van kunstenaar Jef Malfait in ontvangst nemen. Broeckx uitte zich eerst als zwemkampioen, waarbij hij in 1963 zelfs met het Belgische waterpoloteam mee mocht naar de Olympische Spelen in Tokio. Maar hij ontpopte zich vooral als een meer dan begenadigd volleyballer. In zijn rijke palmares vallen vooral de vier lands- en een bekertitel met de Turnhoutse Volleybalclub op.	GVA181106
26	11	2006	Het beeld ‘de Drie Vrouwen van Turnhout’, op de hoek Patersstraat - Korte Begijnenstraat wordt officieel onthuld. (nota uit het college)	
03	12	2006	Het bronzen standbeeld van dr. Paul Janssen in Beerse, gemaakt door Wilfried Pas uit Borgerhout, wordt onthuld door zijn echtgenote Dora. (RTV 03.12.2006) Het is een afbeelding van de wetenschapper terwijl hij naar een zogenaamde petrischaal kijkt. Het werk kreeg een centrale plaats nabij het Tempelhof langs de Bisschopsaan in Beerse.	GVA041206

Bronnen

B	Beknopte geschiedenis van de H. Hartkerk (J. Roymans)
BD	Echt gebeurd in ... artikels in GVA 1974 door Bert Dilles
D	Drie eeuwen Belgische belastingen (Sed Samsom 1990)
DAG	dagklapper Bert Dilles 1972
E	Elks deel op 't laatste is het graf (H. de Kok – E. Wauters)
G	Gids voor het Oude Turnhout (H. de Kok)
GK	Gids van de Kempen (H. de Kok – R. Haest 1993)
GT	Geworteld in Taxandria (Tilburg-Turnhout 1992)
GVA	Gazet van Antwerpen (+ datum)
GVT	Gazet van Turnhout (+ datum) - Turnhout blogt
H	Herentals goed bekeken
HLN	Het Laatste Nieuws (+ datum)
HNB	Het Nieuwsblad (+ datum)
I	De Industriële Kempen (Kempense Kamer voor Handel en Nijverheid)
K	Klinken bij de Binken
KW	Klimaatgemiddelden en weerextremen in België (L. Landuyt)
M	De Minderbroeders in Turnhout 1650-1950 (P. Ubertinus Devolder)
MB + nr	De Muggenblusser 1980 – 1982
MG	Beschryvinge der stad ende vryheyd (M. van Gorkum 1790)
N	Turnhout, Nassau en de scheiding der Nederlanden (H. de Kok)
OS	Turnhout, onverwachte schrijvers over een kleine stad (Leen Huet 2002)
P	Paterspand Turnhout (V.K.W. 1991)
PJ	P.J. de Nef 1774-1844 (K.Schoeters S.J. – 1948)
PK	Prisma Kalendarium (dr. H.PH.Jansen 1988)
PP	Passe-Partout weekblad (+ datum)
RP	Het XVIII ^o eeuwse koorgestoelte der St.Pieterskerk (R.Peeters)
S	Cursus streekgids H. de Kok 1990-1991
S + jaar	Stadsverslag Turnhout
SF	Scripta ferunt annos – 200 jaar notariaat Dierckx in Turnhout (Fred Stevens 2002)
SPT	Sint-Pietersinstituut website
T	Turnhout, Groei van een stad
T + jaar	Taxandria jaarboek
TE	Turnhout Ekspres (+ datum)
TP	Turnhout in oude prentkaarten (R.Peeters 1981)
TS	Turnhout, een monument van scholen (H. de Kok e.a. 1992)
TT	Het Turnhout van Toen (H. de Kok 1987)
TZ	Turnhout in Zicht (verbr. Stadsdiensten 1993)
V	Verslag over het korps Vrijwillige Pompiers van Turnhout 1927
WO1	Turnhout tijdens de Eerste Wereldoorlog (Sam Van Clemen 2004)
WO2	Turnhout tijdens de Tweede Wereldoorlog (H. de Kok en Sam Van Clemen 2003)
WW	Wie was wie (Bert Dilles – artikels in 1973 – figuren in de Kempische geschiedenis)
17	Turnhout in de 17 ^{de} eeuw – Historische Maquette
33	33 jaar Kerstmis in de Stad ‘En daar sloten noch vensters...’
175	175 jaar Academie voor Schone Kunsten (1980)